



Torsdag den 3. december 2009 (D)

1

26. møde

Torsdag den 3. december 2009 kl. 10.00

Dagsorden

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 11 [afstemning]:

Forespørgsel til undervisningsministeren om ungdomsuddannelse. Af Christine Antorini (S), Nanna Westerby (SF), Marianne Jelved (RV) og Johanne Schmidt-Nielsen (EL). (Anmeldelse 29.10.2009. Fremme 03.11.2009. Første del af forespørgslen (forhandlingen) 01.12.2009. Forslag til vedtagelse nr. V 19 af Christine Antorini (S), Nanna Westerby (SF), Marianne Jelved (RV) og Johanne Schmidt-Nielsen (EL). Forslag til vedtagelse nr. V 20 af Anne-Mette Winther Christiansen (V), Marlene Harpsøe (DF), Henrik Rasmussen (KF) og Simon Emil Ammitzbøll (LA)).

2) 3. behandling af lovforslag nr. L 27:

Forslag til lov om Den Europæiske Politienhed (Europol). Af justitsministeren (Brian Mikkelsen). (Fremsættelse 07.10.2009. 1. behandling 20.10.2009. Betænkning 18.11.2009. 2. behandling 26.11.2009).

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 31:

Forslag til lov om ændring af lov om miljø og genteknologi. (Beredskabsplaner og aktindsigt i visse oplysninger). Af miljøministeren (Troels Lund Poulsen). (Fremsættelse 08.10.2009. 1. behandling 22.10.2009. Betænkning 18.11.2009. 2. behandling 26.11.2009).

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 33:

Forslag til lov om ændring af lov om sommerhuse og camping m.v. og lov om planlægning. (Regler for campinghytter). Af miljøministeren (Troels Lund Poulsen). (Fremsættelse 08.10.2009. 1. behandling 22.10.2009. Betænkning 18.11.2009. 2. behandling 26.11.2009. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

5) 3. behandling af lovforslag nr. L 5:

Forslag til lov om ændring af lov om CO₂-kvoter og lov om fremme af vedvarende energi. (Kvoteregulering af luftfart og forlængelse af skrotningsordningen for vindmøller). Af klima- og energiministeren (Connie Hedegaard). (Fremsættelse 08.10.2009. 1. behandling 29.10.2009. Betænkning 26.11.2009. 2. behandling 01.12.2009. Lovforslag som optrykt efter 2. beh 01.12.2009).

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 19:

Forslag til lov om ændring af lov om merværdiafgift (momsloven). (Leveringsstedsregler for ydelser, omvendt betalingspligt, CO₂-kvoter, VIES-systemet, momsgodtgørelse inden for EU m.v.).

Af skatteministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 07.10.2009. 1. behandling 30.10.2009. Betænkning 25.11.2009. 2. behandling 01.12.2009).

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 22:

Forslag til lov om ændring af pensionsafkastbeskatningsloven, pensionsbeskatningsloven og forskellige andre love. (Justeringer af pensionsafkastbeskatningsloven og pensionsbeskatningsloven, udbytteskat i skattefritagne dødsboer samt tekniske justeringer af forårspakke 2.0).

Af skatteministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 07.10.2009. 1. behandling 30.10.2009. Betænkning 25.11.2009. 2. behandling 01.12.2009. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

8) Eventuelt: 3. behandling af lovforslag nr. L 75:

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig udskydelse af betalingsfristerne for indeholdt A-skat og arbejdsmarkedsbidrag samt moms. (Forlængelser af ordning om midlertidig udskydelse af betalingsfristerne for indeholdt A-skat og arbejdsmarkedsbidrag).

Af skatteministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 18.11.2009. 1. behandling 24.11.2009. Betænkning 30.11.2009. 2. behandling 01.12.2009).

9) 2. behandling af lovforslag nr. L 23:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Skattefrihed for soldaterlegater).

Af skatteministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 07.10.2009. 1. behandling 30.10.2009. Betænkning 30.11.2009).

10) 2. behandling af lovforslag nr. L 6:

Forslag til lov om ændring af lov om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark. (Forenkling af procedure ved autorisationsansøgninger m.v.).

Af videnskabsministeren (Helge Sander).

(Fremsættelse 08.10.2009. 1. behandling 22.10.2009. Betænkning 25.11.2009).

11) 2. behandling af lovforslag nr. L 77:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion og lov om erhvervsuddannelser. (Justering af præmie, løntilskud og bonus, adgang til skolepraktik og til skoleundervisning og tilskud til praktikvirksomheder).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsættelse 18.11.2009. 1. behandling 24.11.2009. Betænkning 01.12.2009).

12) Forespørgsel nr. F 12:

Forespørgsel til forsvarsministeren om køb af kampfly.

Af Frank Aaen (EL) m.fl.

(Anmeldelse 29.10.2009. Fremme 03.11.2009).

13) 1. behandling af lovforslag nr. L 83:

Forslag til lov om udstykning og salg af visse sommerhusgrunde tilhørende staten.

Af miljøministeren (Troels Lund Poulsen).
(Fremsættelse 26.11.2009). (Omtrykt).

14) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 46:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod parabener i kosmetik til børn.

Af Per Clausen (EL), Benny Engelbrecht (S), Pia Olsen Dyhr (SF) og Bente Dahl (RV) m.fl.
(Fremsættelse 05.11.2009).

15) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 47:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod ftalaterne DEHP, DBP og BBP.

Af Per Clausen (EL), Pia Olsen Dyhr (SF) og Bente Dahl (RV) m.fl.
(Fremsættelse 05.11.2009).

16) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 10:

Forslag til folketingsbeslutning om gratis tandbehandling for personer med særlig store tandproblemer.

Af Lone Dybkjær (RV) m.fl.
(Fremsættelse 08.10.2009).

17) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 8:

Forslag til folketingsbeslutning om at give alle borgere samme beskyttelse mod seksuelle overgreb.

Af Lone Dybkjær (RV) m.fl.
(Fremsættelse 08.10.2009).

18) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 29:

Forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelse af organiseret kriminalitet og væbnede opgør.

Af Line Barfod (EL), Karen Hækkerup (S), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) og Lone Dybkjær (RV) m.fl.
(Fremsættelse 29.10.2009).

19) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 45:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af en nærmere definition af forfølgelse og chikane i straffeloven, fjernelse af kravet om et politihold, før forfølgelse eller chikane er strafbart, og indførelse af alternative straffesanktioner.

Af Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) og Karen Hækkerup (S) m.fl.
(Fremsættelse 05.11.2009).

Beslutningsforslag nr. B 57 (Forslag til folketingsbeslutning om at lade dømte med længere frihedsstraffe afsone den sidste del af straffen med elektronisk fodlænke (alternativ afsoningsform)).

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 72 (Forslag til folketingsbeslutning om at ændre reglerne for offentlige indsamlinger).

Martin Henriksen (DF) m.fl.:

Forespørgsel nr. F 18 (Hvad kan regeringen oplyse om planlagte opførelser af stormoskeer i Danmark og de deraf følgende integrations- og sikkerhedsmæssige udfordringer?).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Kl. 10:00

Samtykke til behandling**Formanden:**

Den sag, der er opført som punkt 8 på dagsordenen, kan kun med Tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet.

Det er givet.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 11 [afstemning]:**Forespørgsel til undervisningsministeren om ungdomsuddannelse.**

Af Christine Antorini (S), Nanna Westerby (SF), Marianne Jelved (RV) og Johanne Schmidt-Nielsen (EL).
(Anmeldelse 29.10.2009. Fremme 03.11.2009. Første del af forespørgslen (forhandlingen) 01.12.2009. Forslag til vedtagelse nr. V 19 af Christine Antorini (S), Nanna Westerby (SF), Marianne Jelved (RV) og Johanne Schmidt-Nielsen (EL). Forslag til vedtagelse nr. V 20 af Anne-Mette Winther Christiansen (V), Marlene Harpsøe (DF), Henrik Rasmussen (KF) og Simon Emil Ammitzbøll (LA)).

Kl. 10:01

Afstemning**Formanden:**

Forhandlingen er sluttet, og her drejer det sig om afstemning om de stillede forslag til vedtagelse. Der foreligger to forslag til vedtagelse.

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. V 20 af Anne-Mette Winther Christiansen (V), Marlene Harpsøe (DF), Henrik Rasmussen (KF) og Simon Emil Ammitzbøll (LA), og der kan stemmes.

Der er tid nok – man skal ikke løbe, så man falder, sundhedsminister. Jeg vil sige, at jeg foretrækker, at motionsløb finder sted uden for salen. Vi skal nok vente. Når man er i salen, skal vi nok vente med at stoppe afstemningen, til folk har været på deres pladser og formanden har set, at de har stemt. Der er tid nok til at folk kan gå til pladsen og stemme, når vi ved her, at det er første afstemning.

Afstemningen slutter.

For stemte: 65 (V, DF og KF), imod stemte: 48 (S, SF, RV og EL), hverken for eller imod stemte: 0.

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Eva Kjer Hansen):

Lovforslag nr. L 85 (Forslag til lov om ændring af lov om dyrlæger og lov om hold af dyr. (Obligatorisk sundhedsrådgivning, beslaglæggelse af lægemidler m.v.)).

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) og Lone Dybkjær (RV) m.fl.:

Kl. 10:00

Forslag til vedtagelse nr. V 20 er vedtaget.

Kl. 10:03

Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 19 af Christine Antorini (S), Nanna Westerby (SF), Marianne Jelved (RV) og Johanne Schmidt-Nielsen (EL) bortfaldet.

Dermed er forespørgslen afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 3. behandling af lovforslag nr. L 27:

Forslag til lov om Den Europæiske Politienhed (Europol).

Af justitsministeren (Brian Mikkelsen).

(Fremsættelse 07.10.2009. 1. behandling 20.10.2009. Betænkning 18.11.2009. 2. behandling 26.11.2009).

Kl. 10:02

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, og så går vi til afstemning.

Kl. 10:03

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte: 89 (V, S, SF, KF og RV), imod stemte: 20 (DF og EL), hverken for eller imod stemte: 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 31:

Forslag til lov om ændring af lov om miljø og genteknologi. (Beredskabsplaner og aktindsigt i visse oplysninger).

Af miljøministeren (Troels Lund Poulsen).

(Fremsættelse 08.10.2009. 1. behandling 22.10.2009. Betænkning 18.11.2009. 2. behandling 26.11.2009).

Kl. 10:03

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag, og der er ikke nogen, der beder om ordet.

Så går vi til afstemning.

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte: 111 (V, S, DF, SF, KF, RV og EL), imod stemte: 0, hverken for eller imod stemte: 0.

Lovforslaget er vedtaget og bliver sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 33:

Forslag til lov om ændring af lov om sommerhuse og camping m.v. og lov om planlægning. (Regler for campinghytter).

Af miljøministeren (Troels Lund Poulsen).

(Fremsættelse 08.10.2009. 1. behandling 22.10.2009. Betænkning 18.11.2009. 2. behandling 26.11.2009. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:04

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag, og der er ingen, der beder om ordet.

Vi går til afstemning.

Kl. 10:04

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte: 66 (V, DF, KF og RV), imod stemte: 0, hverken for eller imod stemte: 45 (S, SF og EL).

Lovforslaget er vedtaget og bliver sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 3. behandling af lovforslag nr. L 5:

Forslag til lov om ændring af lov om CO₂-kvoter og lov om fremme af vedvarende energi. (Kvoteregulering af luftfart og forlængelse af skrotningsordningen for vindmøller).

Af klima- og energiministeren (Connie Hedegaard).

(Fremsættelse 08.10.2009. 1. behandling 29.10.2009. Betænkning 26.11.2009. 2. behandling 01.12.2009. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:04

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag, og der er ingen, der beder om ordet.

Vi går til afstemning.

Kl. 10:05

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte: 111 (V, S, DF, SF, KF, RV og EL), imod stemte: 0, hverken for eller imod stemte: 0.

Lovforslaget er vedtaget og bliver sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 19:

Forslag til lov om ændring af lov om merværdiafgift (momsloven). (Leveringsstedsregler for ydelser, omvendt betalingspligt, CO₂-kvoter, VIES-systemet, momsgodtgørelse inden for EU m.v.).

Af skatteministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 07.10.2009. 1. behandling 30.10.2009. Betænkning 25.11.2009. 2. behandling 01.12.2009).

Kl. 10:05

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag, og der er ingen, der beder om ordet, så vi går til afstemning.

Kl. 10:05

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om forslagens endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte: 111 (V, S, DF, SF, KF, RV og EL), imod stemte: 0, hverken for eller imod stemte: 0.

Lovforslaget er vedtaget og bliver sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 22:

Forslag til lov om ændring af pensionsafkastbeskatningsloven, pensionsbeskatningsloven og forskellige andre love. (Justeringer af pensionsafkastbeskatningsloven og pensionsbeskatningsloven, udbytteskat i skattefritagne dødsboer samt tekniske justeringer af forårspakke 2.0).

Af skatteministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 07.10.2009. 1. behandling 30.10.2009. Betænkning 25.11.2009. 2. behandling 01.12.2009. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:06

Forhandling

Formanden:

Der er heller ikke her stillet ændringsforslag, og der er heller ikke her tale om, at nogen beder om ordet.

Så går vi til afstemning.

Kl. 10:06

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om forslagens endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For lovforslaget stemte: 111 (V, S, DF, SF, KF, RV og EL), imod stemte: 0, hverken for eller imod stemte: 0.

Lovforslaget er vedtaget og bliver sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 3. behandling af lovforslag nr. L 75:

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig udskydelse af betalingsfristerne for indeholdt A-skat og arbejdsmarkedsbidrag samt moms. (Forlængelser af ordning om midlertidig udskydelse af betalingsfristerne for indeholdt A-skat og arbejdsmarkedsbidrag).

Af skatteministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 18.11.2009. 1. behandling 24.11.2009. Betænkning 30.11.2009. 2. behandling 01.12.2009).

Kl. 10:06

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag, og der er ingen, der beder om ordet.

Vi går til afstemning.

Afstemning**Formanden:**

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For lovforslaget stemte: 105 (V, S, DF, SF og KF), imod stemte: 2 (EL), hverken for eller imod stemte: 4 (RV).

Lovforslaget er vedtaget og bliver sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) 2. behandling af lovforslag nr. L 23:**Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Skattefrihed for soldaterlegater) .**

Af skatteministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 07.10.2009. 1. behandling 30.10.2009. Betænkning 30.11.2009).

Kl. 10:07

Forhandling**Formanden:**

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, så forhandlingen er sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:07

Afstemning**Formanden:**

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-3 tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 10:06

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 2. behandling af lovforslag nr. L 6:**Forslag til lov om ændring af lov om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark. (Forenkling af procedure ved autorisationsansøgninger m.v.).**

Af videnskabsministeren (Helge Sander).

(Fremsættelse 08.10.2009. 1. behandling 22.10.2009. Betænkning 25.11.2009).

Kl. 10:08

Forhandling**Formanden:**

Der er ingen, der beder om ordet, og så er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:08

Afstemning**Formanden:**

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1 tiltrådt af udvalget?

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling, hvis ingen gør indsigelse, og det er ikke tilfældet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) 2. behandling af lovforslag nr. L 77:**Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion og lov om erhvervsuddannelser. (Justering af præmie, løn-tilskud og bonus, adgang til skolepraktik og til skoleundervisning og tilskud til praktikvirksomheder).**

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsættelse 18.11.2009. 1. behandling 24.11.2009. Betænkning 01.12.2009).

Kl. 10:08

Forhandling**Formanden:**

Der er ingen, der beder om ordet, og så er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:09

Afstemning**Formanden:**

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-4 tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling, hvis ingen gør indsigelse, og det er ikke tilfældet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

12) Forespørgsel nr. F 12:

Forespørgsel til forsvarsministeren:

Hvad kan ministeren oplyse om de overvejelser, der ligger til grund for køb af nye kampfly, og om, hvad de påtænkte fly skal bruges til?

Af Frank Aaen (EL), Line Barfod (EL), Per Clausen (EL) og Johanne Schmidt-Nielsen (EL).

(Anmeldelse 29.10.2009. Fremme 03.11.2009).

Kl. 10:14

Kl. 10:09

Formanden:

Vi afventer lige, at alle aktører kommer til stede. Fordelen ved, at der er sådan et lille ophold, er, at alle så kan få talt af og talt ud, så der bliver tid og ro til at høre alle de gode indlæg, der kommer fra ordførerne og ministeren. Det er jo en kæmpe fordel. Så på den måde er det jo ikke spildtid.

Så tror jeg, vi er klar til forespørgsel nr. F 12. Og den første, der får ordet, og det er for begrundelse, er ordføreren for forespørgerne, hr. Frank Aaen.

Kl. 10:10

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Frank Aaen (EL):

Tak. Vi vil i dag gerne have en debat om, hvorvidt Danmark skal købe nye kampfly, hvilke begrundelser der er for det, og hvad behovet er for at investere i nye kampfly. Baggrunden er jo den enkelte, at et meget bredt flertal i Folketinget, dvs. alle partier fra Dansk Folkeparti og over til SF, har vedtaget, at Danmark skal anskaffe nye kampfly. Det er formentlig den største militære investering i nyere tid, der er lagt op til. Der er tale om indkøb af fly, vi ikke kender prisen på, men 20 mia. kr. er nok et lavt bud. Det er fly, som man i hele deres levetid, altså den tid, de skal være i drift, må regne med løber op i en udgift på i alt 90 mia. kr. Det er altså virkelig en udgift af betydning, der her er tale om.

Det er sådan, at forligskredsen i øjeblikket – går jeg ud fra, for vi ved det ikke helt – dvs. forsvarsordførerne fra de nævnte partier plus regeringen, sidder bag lukkede døre og drøfter, hvad vi skal købe, og hvornår vi skal købe. Men det er jo samtidig også blevet sagt i forbindelse med forsvarsforliget, som de partier har indgået, at vi skal have en åben debat om det – dvs. en åben debat, hvor beslutningsgrundlaget lægges frem, hvor befolkningen inddrages, og hvor Folketinget inddrages, inden der træffes beslutning.

Derfor vil vi jo gerne vide helt præcis, hvor langt man er kommet i forberedelserne til at træffe beslutning om det her indkøb, og hvordan man havde tænkt sig at inddrage befolkningen i en åben debat, inden beslutningen træffes. Her mener jeg ikke den formelle beslutning, som skal træffes her i Folketingssalen, men den reelle beslutning, som træffes af forligspartierne. Hvor langt er man kommet med det, og hvordan vil man få en åben debat og ikke bare komme med noget, vi skal tage til efterretning?

Så er der et spørgsmål, som jeg vil bruge en del tid på at fokusere på i dag: Hvad skal vi bruge de nye fly til? Hvad skal vi bruge et bombefly, som det jo reelt drejer sig om, til i den moderne verden? For uden at have et godt svar på, hvad det er, de skal bruges til konkret – ikke abstrakt, men konkret – er det vel ikke meningen, at man skal investere et kæmpemæssigt milliardbeløb. Det vil jo være skadeligt for samfundsøkonomien. Det vil udelukke os fra en lang række andre beslutninger, som vi i stedet for kunne træffe, om, hvad vi vil bruge pengene til, og det vil også have betydning for, hvilken forsvars- og sikkerhedspolitik Danmark skal føre fremover.

Formanden:

Tak til hr. Frank Aaen for begrundelsen. Så er det forsvarsministeren til besvarelse af forespørgslen.

Kl. 10:14

Besvarelse

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Det er efterhånden blevet en tradition – og jeg synes en god tradition – at jeg med jævne mellemrum skal besvare en forespørgsel vedrørende de nye kampfly.

Første gang var i november 2006 og senest var i februar 2008, og begge de to foregående gange har der været fokus på processen vedrørende anskaffelse af kampfly. Denne gang er fokus dog anderledes. Spørgsmålet handler nu, som allerede sagt af hr. Frank Aaen, om begrundelsen for anskaffelsen af de nye kampfly og den fremtidige anvendelse af flyene. Det vælger jeg at opfatte som udtryk for, at processen omkring anskaffelse af nye fly efterhånden er formidlet i en sådan grad, at den både er forstået og accepteret bredt.

Det er en lang og meget omfattende proces, og derfor kan jeg godt forstå, at man en gang imellem har behov for lige at få genopfrisket baggrunden og historikken i kampflyprocessen. Det vil jeg selvfølgelig forsøge at gøre i det efterfølgende.

Den 24. juni 2009 indgik vi et historisk bredt forsvarsforlig i Danmark for perioden 2010-2014. Syv ud af otte partier i Folketinget står bag aftalen. Et af emnerne i forsvarsforliget er en kommende anskaffelse af nye kampfly. Forslaget indeholder bl.a. en beslutning om at fastholde kampflykapaciteten på lang sigt. Det betyder, at de nuværende F-16-fly på et eller andet tidspunkt skal udskiftes med nye kampfly. Forliget fortæller os dog ikke, hvornår det skal ske, eller hvilket nyt kampfly der skal være F-16-flyets afløser. Det bliver besluttet ved særskilte politiske forhandlinger inden længe. Men mere om det senere.

Som antydning i indledningen omfatter baggrunden for anskaffelse af nye kampfly dog mere end forsvarsforliget 2010-2014. Hvis vi tager forliget dækkende 1995-1999 – altså, for præcis 14 år siden, den 8. december 1995 indgik man en aftale om forsvarrets ordning for 1995-1999 – så besluttede man deri at nedsætte Udvalget vedrørende forsvarrets materiel samt Forsvarskommissionen af 1997 eller UFOM-97 og FKOM-97, som man også kaldte dem.

FKOM-97 havde generelt til opgave at overveje, hvilke ændringer i forsvaret der måtte være nødvendige i lyset af den sikkerhedspolitiske udvikling. I forlængelse heraf skulle FKOM-97 vurdere forslag om materielanskaffelser som beskrevet i UFOM-97.

Forsvarskommissionen fra 1997 anbefalede bl.a. at opretholde den eksisterende kampflystruktur, altså den med F-16-flyene, samt at starte de indledende forberedelser til erstatning for F-16-fly. Som begrundelse beskriver Forsvarskommissionen følgende, og jeg citerer:

»Kampflyprojekter karakteriseres imidlertid ved meget lange og omkostningskrævende udviklingsforløb. Det indebærer, at forsvaret allerede på nuværende tidspunkt har et behov for at følge potentielle kampflyprojekter, der forudses at kunne erstatte F-16 efter 2011. Formålet hermed er blandt andet at være i besiddelse af et konsolideret beslutningsgrundlag for valg af fly til erstatning for F-16, når det bliver aktuelt.«

Samtidig konkluderede FKOM-97, at en tidlig deltagelse i Joint Strike Fighter-projektet kunne rumme fordele for forsvaret og dansk industri, idet projektet gav mulighed for aktiv dansk deltagelse og tidlig involvering af dansk industri.

Ca. 3½ år senere, den 25. maj 1999, indgik man en aftale om forsvarrets forordning dækkende perioden 2000-2004. I forligsteksten

bekræftede og videreførte man arbejdet med at forberede en erstatningsanskaffelse for F-16-flyene.

I forbindelse med indgåelse af det nuværende forsvarsforlig, som skete den 10. juni 2004, blev relevansen af en kampflykapacitet endnu en gang bekræftet. I dette forlig sammenkædede man endvidere en dimensionering af den aktuelle kampflystruktur med mulighederne for på sigt at indfase et nyt kampfly ved følgende formulering, og jeg citerer:

»Herudover udgør opdaterede F-16 fly fortsat en betydelig kapacitet i relation til den hjemlige suverænitetsbevarelse (afvisningsberedskab) og relevant deltagelse i internationale operationer, herunder deltagelse i »NATO's Response Force«. Den samlede kampflystruktur, herunder antallet af operative fly, tilpasses i overensstemmelse med aktuelle opgaver og under hensyn til F-16 flyets samlede levetid og mulighederne for på sigt at indfase et nyt kampfly.«

Endvidere videreførte man endnu en gang de igangværende forberedelser til en erstatningsanskaffelse for F-16-flyene.

Det bringer os så tilbage til forsvarsforliget fra 2010-2014 og forberedelserne til det forlig, vi indgik her i sommer. Den 16. januar 2008 nedsatte regeringen Forsvarskommissionen af 2008, det er så det, der hedder FKOM 2008. FKOM 2008 var sammensat af politikere fra samtlige partier i Folketinget samt en lang række civile eksperter og embedsmænd.

Kl. 10:19

Formålet var primært at bidrage til forberedelserne af forsvarsforliget 2010-2014, men FKOM 2008 skulle samtidig have et længere perspektiv vedrørende forsvarrets udvikling frem mod 2025. Som en del af overstående skulle FKOM 2008 overveje spørgsmålet om anskaffelse af nye kampfly til erstatning for forsvarrets F-16-fly. Som jeg også nævnte i min besvarelse af forespørgsel F 4 den 29. februar sidste år vedrørende køb af nye kampfly, var det FKOM selv, der fastsatte, hvorledes kampflyspørgsmålet blev behandlet. Jeg havde dog en forventning om, at FKOM ville forholde sig til, om Danmark også fremover skulle råde over kampfly, og det skulle vise sig, at mine forventninger på det her område blev indfriet.

FKOM 2008 afleverede sin beretning den 26. marts 2009. Forsvarskommissionen vurderede heri, at kampfly skulle løse nationale opgaver på både kort og lang sigt, og Forsvarskommissionen vurderede ligeledes, at der inden for alle områder af konfliktspektret vil være relevante opgaver for kampfly i internationale operationer. Det er således Forsvarskommissionen af 2008's opfattelse, at forsvarret fortsat skal opretholde en kampflykapacitet.

Rapport fra udvalget vedrørende forsvarrets materiel 2007 er bilagt beretningen, og i denne rapport redegøres bl.a. for F-16-flyenes vurderede restlevetid. Her fremgår det, at en levetid ud over 2020 er tvivlsom og er med væsentlige konsekvenser til følge. F-16-redegørelsen fra 2007 er gengivet i selve Forsvarskommissionens rapport. Relateret til kampfly fremgår det også af rapporten, at ubemandede fly ikke kan erstatte bemandede kampfly inden for en overskuelig fremtid, og Forsvarskommissionens rapport og anbefaling om at fastholde en kampflykapacitet på længere sigt ses derfor at være baseret på, at der på sigt anskaffes nye kampfly til erstatning for vores nuværende F-16-fly.

Det forsvarsforlig, som blev vedtaget i sommer, og som starter her den 1. januar 2010, er det bredeste forlig i mands minde med mere end 97 pct.s tilslutning her fra Folketinget. I det nye forsvarsforlig, som starter lige om et øjeblik, er forligspartierne enige om, at forsvarret skal opretholde en kampflykapacitet til at løse nationale opgaver samt opretholde en kapacitet til deltagelse i internationale operationer med kampfly. Forliget tydeliggør, at kampflykapaciteten på kort sigt udgøres af de eksisterende F-16-fly, mens den på længere sigt indebærer en anskaffelse af nye fly. Som jeg indledte med at fortælle, har vi derfor truffet en politisk principbeslutning om at anskaffe nye kampfly til erstatning for F-16-fly, og inden længe skal vi

så i forligskredsen beslutte, hvornår det skal ske, og hvilke fly der skal afløse F-16-fly.

Hvad vi så tænkt os at de nye kampfly skal anvendes til? Ja, nu er det som bekendt vanskeligt at spå om fremtiden, men man går næppe helt galt i byen ved at kaste et blik på historien i den forbindelse. F-16-flyene blev leveret omkring 1980 tilbage under den kolde krig, og flyene blev anskaffet med det primære formål at indgå i Danmarks og dermed NATO's integrerede luftforsvar mod den potentielle fjende fra øst, den gamle Warszawapagt. Dette var også scenariet, der blev indøvet i den første halvdel af F-16-flyenes levetid.

Herefter har historien dog vist sig at have en anden udvikling, end man havde kunnet forudse. F-16-flyene var under Operation Allied Force i Kosovo primært indsat i en luftforsvarrolle. Det var den rolle, flyene var anskaffet til. Operationerne i Kosovo afslørede imidlertid et behov for at kunne anvende flyene mere fleksibelt. Nogle år senere i Afghanistan under Operation Enduring Freedom blev flyene primært indsat i operationer mod mål på jorden til støtte for bl.a. den danske hær. Dertil kommer, at F-16-flyene ved flere lejligheder har været udsendt for at varetage suverænitets håndhævelse på vegne af NATO i lufrummet over Balkan og over Island. Fokus har således ændret sig fra udelukkende at omfatte luftforsvar til at omfatte et bredere opgavespektrum, der bl.a. også involverer våbenaflevering mod mål på landjorden.

Senest har vi også set eksempler på alternative opgaveløsninger med F-16-fly i forbindelse med klimatopmødet, hvor flyene med deres overvågningssystemer har sikret politiet og beredskabet et opdateret billedmateriale af Københavnsområdet i 3D til brug for en eventuel indsats. Derudover er jeg opmærksom på, at man eksperimenterer med anvendelse af F-16-flyenes overvågningssystemer til at lokalisere vejsidebomber, og endelig har politiet for nylig også fået støtte fra F-16-fly ved eftersøgning af en forsvunden person. Her har F-16-fly mulighed for at afsøge større områder, igen ved brug af overvågningssystemer.

Det bredere behov for visse opgavetyper vedkommende har medført en øget belastning af F-16-flyene, da de pludselig har skullet bære en noget tungere våbenlast. Derudover stiller aflevering af præcisionsvåben under alle forhold også væsentlig større krav til måludpegningsudstyr og andet udstyr. Det har derfor været nødvendigt med en større modifikation samt en løbende opdatering for at holde flyene tidssvarende og operativt relevante. Her er det dog vores held, at vi langtfra er den eneste nation, der i den periode har anvendt F-16-fly og fået behov for en omstilling af opgaveporteføljen. De nødvendige modifikationer og opdateringer har derfor kunnet gennemføres i samarbejde med en lang række lande, hvorved risikoen og omkostningerne forbundet hermed er reduceret betragteligt.

Hvorfor fortæller jeg nu om vores positive erfaringer med de nuværende kampfly? Jo, det er jo, fordi historien tydeligt viser, at vi ikke evner at spå om alt i fremtiden. Og for så vidt angår nye kampfly, taler vi om perioden frem til 2050 eller måske endnu længere frem, dvs. minimum 40 år ud i fremtiden. Der er jo ikke nogen, der ved, hvad forsvarret står over for på så lang sigt. Det kan vi umuligt vide i dag. Derfor er det også vitalt, at vi anskaffer fleksible og bredt anvendelige kapaciteter til forsvarret, så de i yderste konsekvens hurtigt kan omstilles til en alternativ opgaveløsning. Som nævnt i rapporten fra Forsvarskommissionen i 2008, er det lige præcis, hvad der er kampflyenes kapacitet, nemlig at være fleksible og bredt anvendelige. Det viser historien også tydeligt.

Adspurgt i dag, hvad nye kampfly skal anvendes til, vil jeg naturligvis indledningsvis pege på de opgaver, som F-16-flyene tidligere udførte, og som jeg lige har redegjort for. Moderne kampfly som de tre typer, der kandidere i den danske kampflykonkurrence, er mere end bare en krigsmaskine. Deres avancerede sensor- og kommunikationssystemer betyder, at flyene kan anvendes i en lang række opga-

ver, som tidligere ikke har kunnet løses eller krævede en lang række forskellige kapaciteter for at kunne løses.

Kl. 10:25

Med udviklingen af den moderne generation af kampfly er der også sket en stor udvikling inden for radartechnologi og optiske sensorer, og det betyder, at fremtidens kampflys evne til at gennemføre overvågning og efterretningsindhentning i internationale operationer samt overvågning af nationale interesseområder bliver markant forbedret.

Derfor bør også anvendelse af kampfly i relation til overvågning og suverænitetshåndhævelse i det arktiske område overvejes, hvilket forsvarsforliget 2010-2014 da også tager højde for. Og som Forsvarskommissionens rapport peger på, kan fremtidens kampfly og deres stærkt forbedrede sensorer og kommunikationsmidler også nyttiggøres i samfundets samlede krise- og katastrofeberedskab eksempelvis til at skabe overblik over katastrofeområder eller i forbindelse med eftersøgningsopgaver og lignende, ganske som F-16-fly også anvendes i dag, blot med større effekt med de nye kampfly.

I en verden, hvor forholdene stedse ændres, og hvor kravene til forsvarlets kapaciteter således også forandres løbende, er det essentielt at anskaffe fleksible og bredt anvendelige kapaciteter som eksempelvis kampfly, og det er min opfattelse, at kampfly altid vil være en relevant og efterspurgt kapacitet både nationalt og internationalt.

Hvor meget og hvordan vi så beslutter os for at anvende flyene i internationale operationer er jo op til de politiske beslutningstagere. Det skal jo afvejes med hensynet til forsvarlets øvrige kapaciteter, økonomiske hensyn og andet. Det rækker dog ikke ved kampflyenes relevans.

Når jeg nu alligevel har ordet, vil jeg bruge et par minutter på her til sidst at tale om den beslutning, som udestår, nemlig beslutningen om et foreløbigt typevalg samt tidspunktet for anskaffelsen af nye kampfly.

Færdiggørelsen af beslutningsgrundlaget nærmer sig generelt sin afslutning. Herefter skal det samlede beslutningsgrundlag gennemgå en afsluttende ekstern kvalitetssikring i sin helhed. Der vil være tale om det mest gennearbejdede og omfattende beslutningsgrundlag, der nogen sinde er lavet i relation til en af forsvarlets materielanskaffelser. Der er så vel Rigsrevisionen som statsrevisorerne enige i. På baggrund af ca. 18 måneders undersøgelse af kampflyprojektet er det netop den udtalelse om kvaliteten af beslutningsgrundlaget, man støder på som det første, når man læser resultatet af Rigsrevisionens undersøgelse. Rigsrevisionen udtrykker også tilfredshed med – det er lidt ligesom at få rosovre i Jylland – at vi anvender ekstern kvalitetssikring.

Det er en særdeles omfattende og grundig ekstern kvalitetssikring, der gransker hele beslutningsgrundlaget og alle de bagvedliggende dokumenter meget nøje. Og netop måden, kvalitetssikringen udføres på i kampflyprojektet, giver faktisk ganske værdifulde erfaringer til den fremtidige brug af kvalitetssikring på forsvarsområdet.

Jeg er således fortrøstningsfuld, når jeg inden længe kan fremlægge det samlede beslutningsgrundlag og starte de politiske forhandlinger vedrørende nye kampfly.

Ved afslutningen af den seneste forespørgsel om kampfly tilbage i februar 2008 sagde jeg, at udsigterne til den kommende periode virkede lovende. Jeg fremhævede den kommende rigsrevisionsrapport samt Forsvarskommissionens 2008-behandling af spørgsmålet om nye kampfly. Vi har nu fået rapporten fra en særdeles grundig rigsrevisionsundersøgelse, der som sagt har stået på i 18 måneder, og undersøgelsens resultater er set fra min stol positive. Derudover har FKOM 2008 og senest forsvarsforliget 2010-2014 bekræftet relevansen af en kampflykapacitet og truffet beslutning om, at forsaret skal opretholde den nuværende kampflykapacitet også på længere sigt og dermed anskaffe nye kampfly.

Tilbage er nu kun udmøntningen af denne beslutning i form af et foreløbigt typevalg af nye kampfly og tidspunktet for anskaffelsen af disse. Jeg synes derfor nok engang, at udsigterne til den kommende periode virker lovende, idet vi kan se frem til de kommende politiske forhandlinger om nye kampfly.

Min afsluttende replik skal være den samme som de to foregående gange: Jeg har til hensigt fortsat at arbejde for, at beslutningsprocessen omkring anskaffelse af nye kampfly foregår åbent og på et uvildigt og gennemskueligt grundlag.

Kl. 10:29

Formanden:

Tak til forsvarsministeren for besvarelsen.

Så går vi over til forhandlingen, og den første, der får ordet, er hr. Frank Aaen, Enhedslisten, som ordfører for forespørgerne.

Kl. 10:29

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Frank Aaen (EL):

Tak, og tak for besvarelsen. Man kan jo sige, at i besvarelsen af, hvad de her fly skal bruges til, refererer ministeren til en lang række anvendelser af F-16-fly, der har været brugt her på det seneste.

Man kan i hvert fald godt sige, at der er to grundtyper af operationer i det, som ministeren henviser til. Den ene er patruljeringsopgaver af forskellig art, altså hvor man flyver rundt og holder øje med alt fra forurening, til om der kommer fremmede fly ind i luftrummet, hvor de ikke skal være. Den anden grundtype er til der, hvor man ønsker at sætte fly ind i væbnede internationale konflikter, f.eks. til bombning, som det skete i Afghanistan.

Jeg synes i virkeligheden, at det er en meget kompliceret og teknisk debat, som hurtigt kan blive for forsvarseksperter, militæreksperter og nørder, og som muligvis skulle skæres ned til det helt essentielle: Hvad er det, vi skal bruge? Det afgørende svar på det spørgsmål er jo, om vi har brug for fly til overvågning og en lang række andre opgaver af den type, eller om vi har brug for et fly, der også er i stand til at kaste med bomber og er i stand til at indgå i amerikansk ledede operationer, hvor det går ud på at nedkæmpe en fjende på jorden.

Det er de to grundtyper – og jeg kan se, at forsvarsministeren nikker – og derfor er det jo i virkeligheden det, vi bør debattere, nemlig om vi skal foretage en investering på mindst 20 mia. kr. ved indkøb og en driftsudgift over en årrække, så beløbet i alt kommer op på måske 90 eller 100 mia. kr., med det formål at have kapaciteten til at kunne bombe, eller om vi skal være meget mere åbne i vores muligheder ved at sige, at der er brug for overvågning af Grønland, at der er brug for overvågning af vores nærområder, og at der sikkert bliver meget mere brug for nogle fly oppe i Arktis for lige som også at overvåge den skibstrafik, der bliver oppe i området. Vi har også brug for at vejlede fly. Der er jo ikke nogen, der lige er på vej til at angribe Danmark med fly, men der er brug for at vejlede fly og holde øje med, hvad der kommer ind i vores eget luftrum.

Jeg synes jo i virkeligheden, at ved meget snart at træffe beslutning om, at det skal være bombefly, har man altså sagt, at en meget stor del af vores militære kapacitet, vores sikkerhedspolitiske kapacitet og vores internationale kapacitet til at hjælpe udviklingen ude i verden skal vi overvejende prioritere ud fra ønsket om at deltage i bombeoperationer. For hvis vi valgte den anden vej, kunne vi jo få væsentlig billigere fly og flere forskellige fly, der var mere tilpasset forskellige opgaver, end et bombefly er. Et bombefly er i hvert fald på grund af sin omkostning mest fokuseret på den ene opgave, nemlig – som det så pænt hedder på militærprog – aflevering af våben mod jorden.

Jeg synes, at den debat, vi står over for, handler om, om vi skal prioritere at deltage i flere Irakkrig og flere Afghanistankrige og købe bombefly ud fra den målsætning, eller om vi skal sige, at vi har brug for at kunne patruljere i dansk luftrum, brug for at patruljere i grønlandsk luftrum, over Færøerne og de arktiske egne, afhængigt af hvad vi aftaler med de pågældende lande i områderne. Er det det, de skal? Skal vi prioritere transportfly, så vi kan flyve nødhjælp og fredsbevarende styrker ud, hvis vi ønsker at deltage i fredsbevarelse og indgåelse og styrkelse af fredsftaler og -udvikling, eller skal vi prioritere ud fra at deltage i internationale væbnede konflikter? Der er der oven i købet stor tvivl om, om vi overhovedet har en rolle at spille – det nævner jeg bare i en parentes – fordi amerikanerne jo under alle omstændigheder vil være rygraden i internationale væbnede operationer med deltagelse af kampfly. Der vil de jo være rygraden under alle omstændigheder, og nogle militærfolk har så spurgt: Mon de overhovedet er interesseret i at have Danmark rendende rundt om benene, når de, om jeg så må sige, er i gang med det store værktøj, og hvor vi under alle omstændigheder, selv om det er dyrt, kommer med en relativt lille kapacitet?

Efter vores opfattelse er der brug for at tage den debat, og jeg synes, at vi er nødt til at tage den meget mere åbent end hidtil. Er det den type operationer, vi skal satse på, eller er det den anden type operationer, vi skal satse på? Jeg vil meget gerne opfordre til, at man i højere grad får det frem.

Så skal jeg vende tilbage til, at der også er en lang række tekniske grunde til ikke at forhaste en beslutning. Der er f.eks. indtil videre kun tre til fire Joint Strike Fighter-fly, der flyver i øjeblikket. Det er jo ikke et afprøvet fly, og måske skulle man også af den grund overveje, om vi ikke skal vente lidt.

Formanden gør opmærksom på – og det er dejligt – at det er meget almindeligt, at man slutter et sådant indlæg her med at læse et forslag til vedtagelse op, og det vil jeg så gøre. Jeg har også afleveret det til formandsbordet, så det kan komme i trykken. Det, Enhedslisten foreslår, er:

Forslag til vedtagelse

»Beslutningen om anskaffelse af nye jagerfly udskydes, indtil det er klarlagt, hvad der er brug for, hvis opgaven ikke omfatter deltagelse med kampfly i internationale væbnede konflikter.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 21).

Kl. 10:35

Formanden:

Det oplæste forslag til vedtagelse vil indgå i de videre forhandlinger. Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. Holger K. Nielsen.

Kl. 10:35

Holger K. Nielsen (SF):

[Lyddudfald]

Kl. 10:36

Formanden:

Undskyld, hr. Holger K. Nielsen, er det ikke muligt at bruge mikrofonen ved siden af, for den anden virker ikke? Jeg kan høre, at hr. Holger K. Nielsen taler meget tydeligt, men ...

Kl. 10:36

Holger K. Nielsen (SF):

Er den her tændt? O.k. Det er godt nok hr. Niels Helveg Petersens plads, men jeg håber ikke, at jeg bliver forvekslet med hr. Niels Helveg Petersen (Formanden: Det smitter ikke!), for det ville da være ganske forfærdeligt for os begge to, tror jeg.

Jeg synes, hr. Frank Aaen opregner nogle meget relevante problemstillinger, som man skal diskutere, men bliver det alligevel ikke

for forenklet at sige, at der er to muligheder: enten at det er suverænitetsovervågning, eller at det er offensive krige, som USA fører i Irak og Afghanistan?

Lad mig prøve at nævne to eksempler, og jeg vil gerne høre, om hr. Frank Aaen ikke synes, at kampfly kan være relevante her. Det ene er situationen i Irak efter Golfkrigen, hvor der blev etableret flyforbudszoner, som faktisk var en forudsætning for, at kurderne kunne leve i nogenlunde fred og få opbygget et civilsamfund i det kurdiske område. Flyforbudszoner forudsætter jo, at der er kampfly, der ligesom kan håndhæve de her zoner. Er det helt irrelevant? Darfur er et andet eksempel. Noget af det mest djævelske, som Janjaweedfolkenene gør, er jo, at de kaster små, primitive bomber ned fra lavtgående fly imod de stakkels flygtninge. Er det ikke relevant, at man kan beherske luftrummet for at forhindre den form for djævelskab?

Kl. 10:37

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:37

Frank Aaen (EL):

Det bringer jo hele debatten om Irakkrigen i spil. Jeg vil ikke udelukke, at man kan have brug for flyforbudszoner, hvor man siger: Der må I ikke flyve af hensyn til lokalbefolkningen. Jeg er bare meget i tvivl om, om det nogen sinde bliver en dansk opgave. Altså, det var engelske og amerikanske fly, der gennemførte de operationer, og om det hjalp til at få en fredelig udvikling i Irak, og om det var klogt, når vi ser på hele udviklingen med begge Irakkrig og perioden imellem dem, er jeg ikke sikker på. Men jeg mener i hvert fald ikke, det er en god idé, at vi anskaffer bombefly for at kunne deltage i flyforbudszoner et eller andet sted i verden. Det mener jeg i hvert fald er så minimal en opgave, at det ikke er noget, som vi set ud fra et dansk perspektiv skal anskaffe.

Hvad angår Darfur, vil jeg sige, at der jo der er helt andre muligheder for at beskytte luftrummet. Hvis der var brug for det, havde vi indsat landstyrker i Darfur, og så havde de jo også haft jordbaserede midler til at beskytte befolkningen.

Kl. 10:38

Formanden:

Hr. Holger K. Nielsen.

Kl. 10:38

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes altså, hr. Frank Aaen taler udenom. Jeg forsøger nemlig at få en principiel diskussion op at stå om, hvorvidt brugen af kampfly er fuldstændig irrelevant – også i forbindelse med de operationer, som hr. Frank Aaen sådan set selv er interesseret i bliver fremmet. F.eks. flyforbudszoner kan jo være meget relevant, netop hvis man, som hr. Frank Aaen siger, skal beskytte civilbefolkningen i et område, sådan som det jo skete i det nordlige Irak efter Golfkrigen. Og der er man da nødt til at have kampfly for at gøre det.

Igen med hensyn til Darfur: Jo, men en del af en strategi i forbindelse med Darfur ville da være, at man kunne beherske luftrummet, så man kunne forhindre de der djævelske bombeangreb ovenfra. Og det forudsætter vel kampfly i en vis forstand. Hvilke fly det skal være, kan man så diskutere. Men jeg forsøger ligesom at forholde mig til det principielt: Er kampfly fuldstændig ligegyldige og irrelevante i forhold til de operationer, som hr. Frank Aaen egentlig også godt vil støtte?

Kl. 10:39

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:39

Kl. 10:42

Frank Aaen (EL):

Det, jeg prøver at sige om Darfur, er, at lavtgående fly vil man kunne bekæmpe på mange forskellige måder, og man behøver bestemt ikke Joint Strike Fighters til det formål. Det er helt givet.

Hvad angår flyforbudszoner, vil man jo også kunne bruge mange andre midler end Joint Strike Fighters. Og jeg mener ikke, at en meget væsentlig del af dansk forsvar – for det er jo det, vi taler om – skal indrettes på, at vi eventuelt kan deltage i en flyforbudzone i et givet land. Jeg vil i øvrigt også gøre opmærksom på, at langt de fleste af de lande, som vi taler om at der kan komme konflikter i, er lande med et meget svagt udviklet luftvåben, og der mener jeg slet ikke, at vi skal bruge om ikke alle vores penge så en meget stor del af vores penge på at indrette os på den slags operationer. Jeg har nu heller ikke hørt, at det skulle være et meget fremtrædende argument – men det kan forsvarsministeren jo fortælle os – at køb af Joint Strike Fighters var vigtigt for opretholdelse af flyforbudszoner.

Kl. 10:40

Formanden:

Tak til hr. Frank Aaen. Hr. Ib Poulsen for en kort bemærkning, værsgo.

Kl. 10:41

Ib Poulsen (DF):

Nu kunne jeg høre, at hr. Frank Aaen allerede har valgt type, og det gør det jo nemmere for os andre med det forestående arbejde, der er, så det er jo fint nok med det. Tak for det, vil jeg sige til hr. Frank Aaen.

Nu er det sådan, at vi lige har overstået en kommunal valgkamp, og der har vi jo hørt Enhedslistens repræsentanter gå ud og sige, at man skulle sige nej til kampfly, selv om det ikke har noget med kommunalpolitik at gøre, for så kunne der spares 20 mia. kr., som kunne bruges til bedre skoler, ældrepleje osv. Men nu kan vi så høre hr. Frank Aaen sige, at vi skal have erstatningsfly for de nye kampfly, så det koster jo også et eller andet beløb. Har hr. Frank Aaen ikke et eller andet beløb, han kan oplyse? For det er jo altså ikke de 20 mia. kr.; det er et langt mindre beløb, som vi her taler om.

Kl. 10:41

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:41

Frank Aaen (EL):

Tak for spørgsmålet, for så kan jeg sige noget, jeg ikke nåede i min ordførertale. Hvis vi begrænser os til suverænitetshævdelse og forskellige former for overvågningsopgaver – og ikke skal have bombefly, der er velegnet til at indgå i en international væbnet konflikt – kan F-16-flyene dække den opgave med det aktivitetsniveau, F-16-flyene har i øjeblikket.

Ifølge tal fra Forsvarsministeriet kan de eksisterende F-16-fly dække opgaven i 34 år. Vi har kapacitet til 34 års suverænitetshævdelse af dansk lufterum med de fly, der allerede er anskaffet. Så derfor er der slet ikke grund til at købe fly i årtier, og til den tid vil det i øvrigt være helt andre midler, man bruger, herunder ubemandede fly.

Kl. 10:42

Formanden:

Hr. Ib Poulsen.

Ib Poulsen (DF):

Jamen er det ikke sådan, at hvis vi nu siger nej til kampfly, så sparer vi altså ikke 20 mia. kr. på statens finanser, fordi der er tilbagekøbsklausuler osv.? Vi har mange virksomheder, som har nogle aftaler som underleverandører, og vi har mange arbejdspladser på spil her. Det vil sige, at regnestykket altså ikke er 20 mia. kr.; det er måske endda et tab for dansk økonomi, hvis vi siger nej til det her. Er det ikke korrekt?

Kl. 10:43

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:43

Frank Aaen (EL):

Jeg mener, at Danmark indtil videre har brugt 1,5 mia. kr. på at deltage i et projekt omkring Joint Strike Fighter, og det har givet meget få arbejdspladser, og det har givet meget få løfter om kommende arbejdspladser. Det er meget usikkert, om der overhovedet er noget væsentlig beskæftigelse gemt i Joint Strike Fighter-projektet. Jeg vil mene, at vi under ingen omstændigheder skal købe nye bombefly for 20 mia. kr. af hensyn til en enkelt fabrik i Jylland, nemlig Terma. Det kan jeg ikke forestille mig er klog beskæftigelsespolitik.

Kl. 10:43

Formanden:

Så siger vi tak til hr. Frank Aaen. Så er der ikke flere, der har markeret for korte bemærkninger. Den næste i ordførerrækken er så hr. Karsten Nonbo fra Venstre, værsgo.

Kl. 10:44

(Ordfører)

Karsten Nonbo (V):

Jeg skal indledningsvis sige, at det jo ikke er nemt at være forsvarsordfører for Venstre, når forsvarsministeren holder en så detaljeret, så god og så grundig tale, hvor han fremlægger alt. Det er ikke nemt at tilføje yderligere til det, som forsvarsministeren siger. Og når så hr. Frank Aaen vil have en åben debat, siger vi ja, men det kræver jo, at hr. Frank Aaen først åbner øjne og ører og lytter og hører, hvad der bliver sagt, for der er i dag sagt en hel masse.

Selve processen har også været åben. Vi har nu den tredje forespørgselsdebat om det her emne. Vi har haft en Forsvarskommission, der har behandlet sagen i 18 måneder, vi har haft en forsvarsforligskreds, hvor alle partier, selvfølgelig minus Enhedslisten, har deltaget, vi har været ude at se på de flytyper, der har været aktuelle, i Forsvarsudvalget, hvor hr. Frank Aaen også sidder, og der har han beklageligvis ikke fundet tid til at være med. Så der har hele vejen igennem været en åben proces.

Den proces, vi venter på nu, er, at den tværministerielle arbejdsgruppe, som består af medlemmer fra Finansministeriet, fra Økonomi- og Erhvervsministeriet og fra Forsvarsministeriet, nu fremlægger et beslutningsgrundlag, som vi kan arbejde videre med. En af fordelene ved at have en åben proces er jo, at vi bliver oplyst, før vi tager debatten. Det kan godt være en hindring for nogle, men det kan også være en fordel for andre, for så får vi debatten på et fagligt niveau. Det eneste, jeg kan trøste hr. Frank Aaen med i forbindelse med hans pessimistiske indlæg, er – sagt til en født pessimist – at den tid, der er gået skidt, kommer heldigvis aldrig godt igen. Det kan jeg trøste med, når man har den indstilling til sagen.

Så bruger hr. Frank Aaen hele tiden ordet bombning og bombning og bombning. Hvis hr. Frank Aaen havde hørt efter, hvad forsvarsministeren sagde, havde han hørt, at de fly kan andet end at bombe. De kan præcisionssskyde, og nu er man ved at finde ud af, at

de formentlig også kan bruges til – eller det forsøger vi at udvikle – at efterspore vejsidebomber, og det er en klar og stor fordel, hvis vi kan redde en masse af vores soldaters liv, ved at vi har sporet vejsidebomber forinden.

Jeg skal derfor, inden jeg går ind i en videre brug af min taletid, oplæse et forslag til vedtagelse, som er fremsat på vegne af Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Venstre, altså således at vi ikke har Enhedslisten og Liberal Alliance med. Liberal Alliance var ikke direkte imod, men ville ikke være med på det her forslag til vedtagelse. Det lyder således:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget tager forsvarsministerens redegørelse vedrørende anskaffelse af nye kampfly til efterretning, idet Folketinget opfordrer forsvarsministeren til fortsat at sikre en åben proces og tilvejebringe et gennemskueligt og uvildigt beslutningsgrundlag.

Med Forsvarsforliget 2010–2014 er det besluttet, at forsvaret fortsat skal opretholde en kampflykapacitet til løsning af nationale og internationale opgaver, og at der som følge heraf på sigt skal anskaffes nye kampfly.

Folketinget opfordrer på den baggrund forsvarsministeren til at indlede de politiske forhandlinger vedrørende typevalg og antal af nye kampfly m.v. i umiddelbar forlængelse af beslutningsgrundlagets færdiggørelse og endelige kvalitetssikring.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 22).

Kl. 10:47

Formanden:

Tak. Dette oplæste forslag til vedtagelse vil også indgå i Folketingets videre forhandlinger.

Der er mere taletid, hvis ordføreren ønsker det.

Kl. 10:48

(Ordfører)

Karsten Nonbo (V):

Nej, jeg vil undlade at sige mere, for for meget snak kan nogle gange give flimser frem for klarhed.

Kl. 10:48

Formanden:

Så er der ønske om en kort bemærkning, og det er fra hr. Frank Aaen.

Kl. 10:48

Frank Aaen (EL):

Jo, men nu var vi jo alligevel inde på før – og jeg kunne se, at forsvarsministeren var enig i det – at der er to hovedtyper af fly, man kan anskaffe sig, hvis man synes, man har brug for jagerfly af en eller anden art eller den type fly. Man kan have dem, der er meget dedikeret til at kunne aflevere tunge våben, bomber, og så kan man anskaffe sig fly, som er mere velegnede til patruljering, til transport og til andre opgaver.

Det er jo det, jeg synes er det principielle, vi bør tage stilling til: Har vi brug for fly, der er i stand til at kaste med tonstunge bomber, eller har vi brug for fly, der kan bruges til alt muligt andet?

Kl. 10:48

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:49

Karsten Nonbo (V):

Jamen det er jo helt tydeligt af hr. Frank Aaens spørgsmål, at han ikke er kommet ret meget længere end til de store B 52'ere. Det er jo

ikke den slags, vi snakker om; vi snakker kampfly her, ikke bombefly alene, men kampfly. Kampfly kan bruges til afvisning, og når man afviser f.eks. fremmede fly, der kommer ind i dansk luftterritorium, kan man jo ikke gøre det bare ved at sætte et skilt op i vinduet, hvor der står »Gå væk«. Man er nødt til at have en eller anden form for skydekapacitet om bord på det her kampfly. Og det er jo også klart, at man i den situation ikke kan bombe, for det er meget svært at ramme et andet fly, når det er fremadflyvende. Så vi har brug for de her som deciderede kampfly, og det er det, de skal anvendes til.

Kl. 10:49

Formanden:

Hr. Frank Aaen.

Kl. 10:49

Frank Aaen (EL):

Hvis det drejer sig om at beskytte dansk luftrum, er der masser af forskellige muligheder. Man kan lave aftaler med andre lande om, at de hjælper med at forsvare vores luftrum. Man kan, som jeg nævnte før, bruge de eksisterende F-16-fly til den opgave i 34 år fremover uden at investere i nye fly.

Den eneste begrundelse, som jeg kan se for inden for kort tid at købe nye kampfly, er, at man ønsker nogle, som ud over mange andre opgaver også på lang sigt er i stand til at gennemføre bombninger med tonstunge bomber. Og så er det bare, jeg spørger: Har vi brug for at bruge penge på at investere i fly, der kan kaste tonstunge bomber?

Kl. 10:50

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:50

Karsten Nonbo (V):

Jeg prøver, og jeg prøver, men de eneste ord, som hr. Frank Aaen vil bruge, er tonstunge bomber. Vi prøver at fortælle hr. Frank Aaen, at det også gælder præcisionsskydning. Vi prøver at fortælle hr. Frank Aaen, at det også gælder om, at de kan opspore vejsidebomber. Vi prøver at fortælle hr. Frank Aaen, at de kan lave præcisionsskydning, hvor de faktisk kan skyde en skovl væk fra en mand, mens han står og graver, uden at han bliver såret. Det er altså ikke bare et spørgsmål om tonstunge bomber.

En af de ting, vi skal igennem – og det står jo også i vores beslutningsgrundlag – er, at vi skal have en åben og oplyst debat om det her emne, og det bliver altså et stort problem at få oplyst hr. Frank Aaen, kan jeg høre på hans spørgsmål.

Kl. 10:51

Formanden:

Tak til hr. Karsten Nonbo, der er ikke flere korte bemærkninger. Så er den næste i ordførerrækken hr. John Dyrby Paulsen, Socialdemokratiet.

Kl. 10:51

(Ordfører)

John Dyrby Paulsen (S):

Jeg bemærkede, at min kollega, forsvarsordføreren for Venstre, beklagede sig over, at det er svært at være forsvarsordfører for Venstre, når Venstre sidder i regering. Jeg kan berolige min kollega med, at vi nok skal hjælpe Venstre med, at Venstres forsvarsordfører får det nemmere efter næste folketingsvalg, hvor man så ikke længere er i regering.

Med hensyn til kampfly er det sådan – og det skal man huske – at når man snakker om et nyt kampfly, starter det i virkeligheden et helt andet sted. Det starter med det gamle kampfly, nemlig det F-16-

fly, vi har i dag. For det, der først skal klarlægges, er, hvor lang tid vi kan beholde det kampfly, vi har i dag. I planerne var det oprindeligt i 2016, at de F-16-kampfly, vi har i dag, skulle udfases. Der er ingen tvivl om, at vi kan forlænge det tidsrum. Vi kan gå frem til 2018, vi kan gå frem til 2020, og det ville jo være lidt besynderligt, at vi ikke udnyttede den kapacitet, vi har i dag, til det yderste.

Derfor tror jeg i virkeligheden, at diskussionen om et nyt kampfly starter med at sige: Hvornår skal vi have udfaset det kampfly, vi har i dag? Og der tror jeg at man skal indstille sig på, at det bliver 2020. Det kan være, at det skal være 2019 eller 2021, men det er deromkring, og det er det udgangspunkt, jeg synes man skal tage, når man starter med at snakke nyt kampfly, og snakke om, hvornår vi skal have det.

Det næste, man skal huske, er – som det rigtigt er blevet sagt flere gange her fra talerstolen – at vi jo har besluttet, at vi i Danmark *skal* have en ny kampflykapacitet. Det er ikke noget, vi har grebet ud af den blå luft, vi har diskuteret det indgående i Forsvarskommissionen, meget indgående endda. Vi har diskuteret det indgående i forbindelse med forsvarsforliget, som vi netop har indgået. Og beslutningen er jo, at vi *skal* have en kampflykapacitet.

Man må også huske, at de kampflykandidater, vi kigger på, er såkaldte multirole-fly, og det vil sige, at de kan mange ting, faktisk ret mange ting. Så kan man lægge vægt på, om det er det ene, det andet, det tredje, det fjerde eller det femte. Jeg tror, man skal lægge vægt på, at det er overvågningskapaciteten, der er vigtig. Men man skal huske, at de tre kandidater, vi har i øjeblikket, i virkeligheden kan bruges til mange forskellige ting, ikke bare som bombefly, men så sandelig også som overvågningsfly. Det tror jeg er en væsentlig kapacitet, og det vil det være også i fremtiden.

Jeg skal i øvrigt huske at takke Enhedslisten for, at vi har den her debat. Jeg synes, det er vigtigt, at vi har den, også fordi vi jo har afsluttet Forsvarskommissionen, siden vi havde den sidste debat. Vi har indgået et forsvarsforlig, og jeg synes, det er udmærket, at vi får en mulighed for at debattere det. Men man skal huske, vil jeg sige til hr. Frank Aaen, at vi jo her i dette Folketing har givet hinanden håndslag på, at det her er en åben og klar proces – klarhed som en naturlig del af processen og åbenhed som en hel selvfølge i den danske debat om nye kampfly. Vi sidder ikke i forsvarsforligskredsen bag lukkede døre og tager gedulgte beslutninger. Tværtimod har vi jo givet hinanden håndslag på, at vi lægger alt åbent frem. Derfor vil det grundlag, som vi kommer til at træffe beslutning på, i så stor udstrækning som overhovedet muligt blive lagt ud til offentligheden.

Se, der er ingen tvivl om, at der er mange interesser på spil i den her proces. Der er mange penge på spil, og vi har lobbyister gående ind og ud ad døren stort set hver dag – det har de lov til – og de priser hver især deres eget fly. Jeg synes, at det, der er vigtigt, er, at vi i Danmark tager en beslutning på baggrund af danske eksperter vurderinger og danske eksperter anbefaling til os politikere. Jeg synes ikke, at det rigtig giver nogen mening at sige, om det skal være det ene, det andet eller det tredje fly, før vi har de danske eksperter vurderinger. Når vi har dem, kan vi gå i gang med drøftelsen. Men jeg skal skynde mig at sige, at vi ikke fra Socialdemokratiets side på forhånd har nogen favoritter. Vi vil godt vente og se, hvad danske eksperter siger, for det synes jeg er ordentligt og rigtigt i den her proces.

Der er en ting, der er vigtig, når vi snakker nyt kampfly, og det er, at vi ikke – i hvert fald i forsvarspolitisk henseende – lever i den her verden alene. Vi er sammen med en række allierede i mange forskellige sammenhænge, og det, vi skal kigge på, når vi snakker kampfly, er selvfølgelig også, at et dansk kampfly skal kunne indgå i en sammenhæng med andre lande. Derfor kan der godt være noget om snakken, når man siger, at hvis andre lande har en kapacitet, som er i overtal, kan det godt være, at Danmark skal skære ned på den kapacitet. Det, vi har sagt hele tiden, er jo, at det antal nye danske

kampfly, vi hørte for bare nogle år siden, nemlig 50 eller flere, ikke længere er relevant set fra min stol. Nu har vi i det nye forsvarsforlig skåret antallet af operative F-16-fly ned til 30, og det er i min optik overliggeren for, hvor mange nye kampfly vi skal have. Den del af processen eller den debat har i hvert fald ført til tydelige resultater, og det er jeg meget, meget glad for.

Der er ingen tvivl om, at når vi skal have nye kampfly, er vi er nødt til at opstille nogle klare kriterier. For Socialdemokratiet er der hvert fald tre helt klare ting, vi skal lægge vægt på. Den ene er, at vi ikke køber et udviklingsprojekt, der ikke har vist, at flyet kan flyve. Vi køber heller ikke et projekt, hvor vi ikke har adgang til de væsentlige dele af projektet. Når vi køber et kampfly, er vi en del af det projekt, og vi har adgang til det, der er i det projekt.

Den anden ting er, at det må være lige så klart, at prisen for det her projekt må stå krystalklart, når vi går ind i det. Vi træffer ikke en beslutning med bind for øjnene.

Den tredje ting, som er nok så væsentlig i den her sammenhæng, er, at vi opstiller helt klare målsætninger for, hvad det er, vi skal bruge kampflyet til, så vi bagefter kan måle, om vi har fået det, vi har betalt for.

Jeg skal afslutningsvis sige, at Socialdemokratiet selvfølgelig kan støtte det forslag til vedtagelse, der blev læst op af Venstres forsvarsordfører.

Kl. 10:57

Formanden:

Ja tak. Der er ønske om en kort bemærkning, og det er fra hr. Frank Aaen.

Kl. 10:57

Frank Aaen (EL):

Men det er korrekt forstået, at der skal træffes beslutning inden for relativt få måneder. Derfor er mit spørgsmål: Hvorfor skal det? Jeg mener, vi kan diskutere, om de flyv, vi har i dag, kan flyve til 2040, som nogle beregninger viser, eller om det i hvert fald er 2020, som ordføreren var inde på. Det vil sige, vi har F-16-fly lang tid endnu. Der er 4 års leveringstid på Joint Strike Fighter, hvis det er den, vi ønsker, og der er formentlig kortere leveringstid, hvis det er en af de to andre kandidater, vi ønsker. Hvorfor skal vi så mange år før træffe en hurtig beslutning, hvorfor kan vi ikke bare vente? Spørgsmålet er også under indtryk af, at den ene af kandidaterne, Joint Strike Fighter, jo ikke er færdigudviklet. Der er tre eller fire fly, der kan flyve, og vi ved alle sammen, de skal flyve i mange tusinde timer, før man overhovedet kan have nogen tillid til, at det er et brugbart fly. Så kan vi ikke bare vente?

Kl. 10:58

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:58

John Dyrby Paulsen (S):

Jo, det kan man godt, men jeg tror i virkeligheden, at hr. Frank Aaen har misforstået det. Det er rigtigt, at vi skal træffe en beslutning, men den beslutning kunne godt være, at vi ventede. Det er der sådan set ikke noget til hinder for. Det er derfor, jeg siger: Lad os nu vente at se, hvad de danske eksperter siger. Hvad er fordelene ved at udskyde den beslutning? Og så skal man i øvrigt huske, at de tre kandidater, vi har, Joint Strike Fighter, som er den ene, og som er amerikansk, så er der Gripen NG, som er en svensk, og så er der endelig F-18, som også er amerikansk. Af de tre er de to førstnævnte, nemlig JSF og Gripen faktisk ikke, om jeg så må sige, flyvefærdige endnu, undskyld udtrykket, men de er stadig på udviklingsstadiet, og der flyver ikke så mange af dem, det er fuldstændig rigtigt. Og igen, det

kunne sagtens være en beslutning at sige, at vi nu udskyder det tidspunkt, hvor vi endelig beslutter, hvad vi skal gøre.

Kl. 11:01

Kl. 10:58

Formanden:

Hr. Frank Aaen.

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:01

Kl. 10:58

Frank Aaen (EL):

Jo, men vil det ikke være en god idé, hvis det er beslutningen? Så skal jeg ikke brokke mig, så skal jeg sige tak. Så var det ikke en god idé at få den beslutning truffet ret hurtigt? Går forligskredsen stadig væk efter at træffe den beslutning, at der skal købes fly af den type, eller går man efter at udskyde beslutningen, efter vi har fået de nye oplysninger om, hvor lang levetid F-16-flyene har, og usikkerheden om et, måske to af flyenes kapacitet? Gør det ikke, at man i virkelighedens verden skal sætte en dato, der ligger længere ude i fremtiden end det, som vi i dag opererer med, der hedder først i det nye år?

Kl. 10:59

Formanden:

Ordføreren.

John Dyrby Paulsen (S):

Det er i hvert fald korrekt, at vi skal have det antal kampfly, der kan løse den opgave. Når jeg nævnte 30, var det jo, fordi det er det antal F-16-fly, som der står i forsvarsforliget at vi har nu. Og jeg er fuldstændig enig med ordføreren i, at det nye kampfly, vi så måtte ende med at anskaffe, formentlig kan meget mere end F-16-flyet, og derfor er det også sandsynligt, at vi skal ende på et lavere antal end de 30 F-16-fly, vi har nu. Det er jeg fuldstændig enig i.

Kl. 11:01

Formanden:

Dermed sluttede ordførerindlægget fra hr. John Dyrby Paulsen. Næste ordfører er hr. Ib Poulsen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:02

Kl. 10:59

John Dyrby Paulsen (S):

Jeg forstår ikke helt holdningen hos Enhedslisten. Her har vi sat en meget, meget grundig proces i gang, en langvarig proces, hvor vi måske laver det mest gennearbejdede beslutningsgrundlag, vi endnu har set i dette Folketing, og når vi så er lige ved at være ved målstregen, altså vi får det i løbet af 1-2 måneder, så siger Enhedslisten: Det gider vi sådan set ikke vente på, lad os nu træffe en beslutning om, at vi udskyder det. Jeg synes, det ville være mere fremkommeligt at sige: Lad os nu se, hvad danske eksperter er nået frem til, lad os nu se, hvad de anbefaler, og lad os så gå videre med den viden i rygsækken, og lad os se, hvad det er for en beslutning, vi ender med at træffe.

Hav nu respekt for den proces, vi har sat i gang, og hav respekt for, at der sidder nogle mennesker, der gennearbejder det her ned til mindste komma, og lad os se, hvad de ender med at anbefale, og lad os så derudfra træffe en beslutning. Det kan godt være, vi udsætter dele af processen, men så gør vi det på et fast og ordentligt grundlag.

Kl. 11:00

Formanden:

Tak. Så er der en kort bemærkning fra hr. Karsten Nonbo.

Kl. 11:00

Karsten Nonbo (V):

Tak til ordføreren for en god og glimrende tale – måske skal jeg lige undtage det første – men jeg kan da garantere, at jeg på meget lang sigt egentlig tror at ordføreren kunne blive en god forsvarsminister. Jeg skal sørge for, at han får lang tid til at træne i, inden det sker.

Men det, jeg mere seriøst lige vil pointere – og som jeg tror vi er enige om – er, at vi ikke bare leger tænke på et tal, når vi snakker antallet af kampfly. Vi ser på kapaciteten, og kampfly har det vel med, ligesom så meget andet teknik, at blive bedre og bedre. Så når vi går fra 48 – og nu nævnte ordføreren 30 eller 32 – er der jo ikke alene tale om en nedskæring, men så er der tale om, at man får en kapacitet, der måske er bedre. For jeg tror ikke, og jeg har da i hvert fald ikke hørt Socialdemokratiet sige, at man vil skære ned på, hvad kampfly skal kunne, altså skære ned på kapaciteten. Er det ikke korrekt?

(Ordfører)

Ib Poulsen (DF):

Med jævne mellemrum har vi, som det er blevet sagt, den her forespørgselsdebat om kampfly. Det viser, at venstrefløjens har en utrolig stor interesse i det med kampfly, og det er jo en interesse, som vi også i Dansk Folkeparti deler fuldt og helt. Vi skal huske på, at der med hensyn til at anskaffe kampfly er nogle formål: som det første, at vi kan håndhæve dansk suveræniteten, og som det andet, at vi også kan deltage i internationale operationer som bl.a. i Afghanistan i 2001.

Men der er også nye opgaver for kampflyene, som det er blevet nævnt:

Der er arktisk overvågning i og omkring Grønland. På grund af de klimatiske forandringer, som sker, er det jo oplagt, at overvågning kan komme på tale her.

Vi har også set, at F-16-fly har været ude at optage billeder over Djursland for at lokalisere en person dér, også en ny opgave.

Vi har set, at man har været ude at tage 3D-billeder af København, i forbindelse med at der skal være et klimatopmøde. Det er jo sådan, at hr. Frank Aaens autonome venner højst sandsynligt vil lave ballade i gaderne her under klimatopmødet, men nu har politiet så allerede kunnet finde ud af, hvordan man kan slå hårdt ned på det.

Vi har lige afsluttet forligsforhandlingerne, og der må vi sige at en af Dansk Folkepartis største indrømmelser var i forhold til kampflykapaciteten, som vi gerne så større end de 30, som er kommet på tale. Dansk Folkeparti fik jo en garanti for, at vi med den kapacitet, som vi er blevet enige om, kan håndhæve suveræniteten, samtidig med at vi kan deltage i internationale operationer, så derfor kunne vi gå med til det.

Så er det jo korrekt, at vi snarest skal have valgt en flytype. Nu har man udskudt beslutningen et par gange, men vi ser frem til, at vi snarest får taget den beslutning, for der er rigtig mange, der er afhængige af, at vi får taget den beslutning. Vi ved jo også, at det er en mangeårig proces, fra der vælges type, til det første fly bliver leveret. Det er meget fornuftigt, at vi gør det nu, for i 2020 har vi højst sandsynligt ikke F-16-flyene mere.

F-16-flyene blev jo i sin tid anskaffet til luftforsvar af Danmark mod hr. Frank Aaens venner i øst. Man må sige, at den trussel ikke er til stede mere. Vi ved ikke, hvad opgaven og truslerne er om 20 år. Hvis vi vedtager at skrotte opbygningen af en kapacitet af kampfly, tager det 20 år at genopbygge kapaciteten, så derfor er det en rigtig dårlig idé at afskaffe kampflyene.

Vi skal have alle varerne på hylderne i forhold til at kunne håndhæve vores suverænitet og kunne deltage i internationale operationer, og der er kampflyene en af de varer, som vi skal have.

Nu kan jeg se, at min taletid er ved at være udløbet, så jeg vil sige tak for ordet.

Kl. 11:05

Formanden:

Der er ønske om korte bemærkninger fra hr. Frank Aaen.

Kl. 11:05

Frank Aaen (EL):

Vi kommer langt omkring i den her debat om kampfly. Jeg kan forstå, at det også har noget at gøre med, hvordan politiet behandler autonome, der måtte lave ballade under klimatopmødet. Jeg håber rigtignok ikke, de to ting har noget med hinanden at gøre, men jeg håber heller ikke, der bliver uro under topmødet. Jeg håber sådan set, det bliver store, dejlige, fredelige demonstrationer – det er det, vi arbejder for.

Men forstod jeg det rigtigt, at det, som er vigtigt for Dansk Folkeparti, er, at Danmark anskaffer sig nogle fly, som er velegnede til at kaste flere bomber, på samme måde som F-16-flyene gjorde det over Afghanistan, altså bomber, som blev kastet, uden at man faktisk helt vidste, hvad de ramte, og hvor ingen kan udelukke, at vi også var med til at dræbe civile med de bomber? Vi ved i hvert fald, at rigtig mange civile afghanere er blevet uskyldigt dræbt på grund af bombninger fra luften. Er det det, vi skal købe fly til?

Kl. 11:06

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:06

Ib Poulsen (DF):

Nej, men som jeg siger, er det primært for at kunne håndhæve Danmarks suverænitet, men også for at kunne deltage i internationale operationer. Det er jo vigtigt for Dansk Folkeparti, at vi kan det og vil det, og derfor er det vigtigt, at vi har kampfly. Jeg tror ikke, hr. Frank Aaen kan nævne en krig, hvor der ikke er civile, der har måttet lade livet. Det er jo en del af krigen. Med de nye systemer, som kampflyene har, har man jo været med til at minimere de civile tab, og vi hilser fra Dansk Folkepartis side velkommen, at det er den vej, udviklingen går.

Kl. 11:07

Formanden:

Hr. Frank Aaen.

Kl. 11:07

Frank Aaen (EL):

Nu nævnte jeg før, at den anvendelse, hvor vi i dag bruger F-16-flyene til at beskytte dansk lufterum, medfører, at der er flyvetid i de eksisterende fly til 34 års forbrug endnu, så vi behøver ikke at købe nye kampfly. Hvis vi derimod skulle anskaffe os 1 stk. Joint Strike Fighter, og det mener jeg er farligt og unødvendigt, hvad siger Dansk Folkepartis ordfører så til, at man i stedet for kan få – og jeg skal lige læse tallet op, for det er så stort, at jeg ikke kan huske det – 1.618.123 hjemmehjælpstimer? Var det ærlig talt ikke bedre med godt halvanden million hjemmehjælpstimer end et fly, vi ikke har brug for?

Kl. 11:08

Formanden:

Ordføreren.

Ib Poulsen (DF):

Ja, så kom den her med bedre velfærd for kampfly. Det er simpelt hen at blande tingene fuldstændig sammen, for det kan man jo ikke sammenligne på nogen som helst måde. Så jeg vil godt afvise, at tingene hænger sådan sammen. Tingene er altså lidt mere nuancerede, end hr. Frank Aaen prøver at fremstille det, og sådan er det jo.

Kl. 11:08

Formanden:

Der er ikke ønske om flere korte bemærkninger. Tak til hr. Ib Poulsen. Næste ordfører er hr. Holger K. Nielsen fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 11:08

(Ordfører)

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg vil også godt takke Enhedslisten for at rejse den her debat. Jeg synes bestemt, den er relevant. Det er lidt ærgerligt, at den kommer, før rapporterne er kommet. Det havde måske været bedst, også for Enhedslisten selv, hvis man havde udskudt debatten, til de forskellige rapporter var kommet. Men det er jo Enhedslistens beslutning.

Vi lægger vægt på en åben proces i SF, det er fantastisk vigtigt, at vi får en ordentlig diskussion om det her. Det er århundredets investering, vi skal i gang med. Specielt skal vi undgå det, som skete i Norge, hvor det blev helt tumultarisk, da regeringen pludselig konkluderede, og det viste sig, at der var vild, vild uenighed om de forskellige prisoverslag, f.eks. på Gripenflyet, hvor Saab International påstod, at Gripen kostede en tredjedel af det, som den norske regering påstod at Gripen ville koste. Der er altid plads til forskellige former for usikkerhed i den her slags, men tre gange så meget var alligevel helt grotesk. Så den slags skal vi undgå, så vi også undgår den efterfølgende debat, der har været i Norge, og som jeg ikke synes har været særlig gavnlig for den norske diskussion.

Jeg er også enig med hr. Frank Aaen i, at vi skal se det ud fra de sikkerhedspolitiske hensyn, vi skal tage. Vi mener, der er behov for kampfly. Det har jeg været lidt inde på tidligere. Jeg mener også, at der er behov for færre kampfly, end der var før i tiden. I forhold til de konflikter, som vi står over for, dels suverænitetshåndhævelse, som nogle var inde på, dels internationale operationer, hvor vi jo er ude i oprørsbekæmpelse, asymmetrisk krigsførelse, international retshåndhævelse, kan der være brug for kampfly. Det kan der også være, som jeg har nævnt tidligere, i flyveforbudszoner og med hensyn til at skulle beskytte civilbefolkningen i et område, men der er ingen tvivl om, at der er mindre brug for det end tidligere.

Hvis man f.eks. ser på Afghanistan, er det meget, meget problematisk, hvis man har en forestilling om, at man kan vinde krigen ved at sende flere kampfly af sted, for det er en forkert analyse af den fjende, som man står over for dernede. Det er på jorden, og det er helt andre steder, at den kamp skal vindes.

Der er brug for kampfly, men færre kampfly. Vi vil helt klart arbejde for, at der bliver så få kampfly som muligt, også fordi der er tale om en meget stor investering. Samfundet har økonomiske problemer, forsvaret har i særdeleshed store økonomiske problemer, og derfor er vi jo nødt til at prioritere køb af kampfly i forhold til den beskyttelse, vi f.eks. kan yde de soldater, vi har sendt ud i internationale operationer. Derfor indgår kampflykøbet jo også i forhold til de øvrige prioriteringer inden for forsvaret.

Det er klart, at F-16-flyene kan levetidsforlænges. Det er vi lige som Socialdemokraterne meget optaget af, men alle ved jo også, at der er grænser for, hvor lang tid man kan gøre det. Man kan godt beholde sin bil i mange år, men på et tidspunkt kan man ikke længere få reservedele til den, og så må man altså anskaffe sig en ny bil. Og

tilsvarende her: På et tidspunkt må man træffe en beslutning om at få udskiftet de eksisterende F-16-fly.

Kl. 11:16

Men det vigtigste er altså, at det ses i sammenhæng med de sikkerhedspolitiske udfordringer, som vi står over for, og at vi i den sammenhæng får en debat om, hvordan vi har tænkt os, at vi skal bruge de kampfly, og at vi får en debat om, at vi kan få et fly, der passer til de behov, vi nu har her i Danmark. Der er jo ingen grund til at købe et meget dyrt fly med en masse forskelligt udstyr, som vi ikke får brug for. Igen for at tage bilsammenligningen, så er der jo ingen grund til at købe en stor, dyr BMW, hvis man kan nøjes med en mindre Toyota i forhold til de behov, man har.

Eksempelvis stealth-teknologi, som der har været meget tale om, mener jeg ikke vi har brug for i det danske forsvar. Det skal man bruge, hvis man skal i offensive angreb i et land, hvis man skal genbryde et fjendtligt forsvarssystem, men det er jo ikke den slags opgaver, vi efter vores mening skal bruge de her kampfly til. Så det er der ikke brug for. Det betyder ikke, at jeg siger, at vi ikke skal have Joint Strike Fighter, men sige, at vi skal have Joint Strike Fighter, fordi vi skal have stealth, mener jeg simpelt hen er fuldstændig forkert.

Vi har ikke lagt os fast på typevalg, vi er fuldstændig åbne over for det, som jeg siger. Vi skal have det billigste fly i forhold til de behov, som flyet skal dække for det danske forsvar. Vi vil gå meget grundigt igennem de forskellige analyser, der kommer, for at få det billigste fly i forhold til de opgaver, der skal løses.

Kl. 11:13

Formanden:

Tak. Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. Frank Aaen.

Kl. 11:14

Frank Aaen (EL):

Tak for den trods alt åbne tilgang, til trods for at SF er en del af forsvarsforliget.

Men jeg vil godt lidt tættere ind på det med, hvad det er, vi har brug for. Med hensyn til de tre flytyper, der er til debat i øjeblikket, ved vi ikke rigtig, hvad de koster, og der er stor diskussion om, hvad de koster. Men vi ved én ting, og det er, at de alle tre er velegnet og indrettet til at kunne aflevere en tung bombelast over et område.

Jeg forstod på hr. Holger K. Nielsen, at den måde, man f.eks. har ført krig på i Afghanistan, med at bombe fra stor højde ikke er noget, man kan anbefale, og det er vi helt enige i. Men er de tre typer fly så dækkende for, hvad man kan tænke sig Danmark har brug for, hvis en af deres væsentligste egenskaber er en, vi ikke har brug for?

Kl. 11:14

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:15

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg tror, det er for endimensionalt at sige den væsentligste egenskab. Det, som jo er karakteristisk for de fly, er, at de kan mange forskellige ting. De kan kaste bomber, det er rigtigt, men de er jo også kommunikationsplatforme, og de kan indsættes til taktiske formål, hvor de f.eks. kan støtte landtropper. Det er en del af denne opgave, at man kan beherske luftrummet over et sted, for at man kan gennemføre operationer på land. Det er også en funktion, at de kan gå op og afvise fremmed indtrængen på dansk territorium og overvåge grønlandsk territorium. Pointen er jo, at de kan og skal kunne mange forskellige ting.

Jeg siger bare, at hvis man vælger et fly, fordi det er bedst til at kaste bomber, mener jeg, det er en forkert prioritering og et forkert kriterium. Men selvfølgelig kan de også kaste bomber, det kan de jo alle sammen, og det er vi helt med på.

Formanden:

Hr. Frank Aaen.

Kl. 11:16

Frank Aaen (EL):

Jo, men hvis man nu så bort fra, at flyene skal have kapacitet til at kaste bomber på samme måde, som det er gjort i Afghanistan, hvor det har ført til rigtig dårlige resultater, og at mange uskyldige civile er blevet dræbt – hvis man nu besluttede at se bort fra den kapacitet, så er feltet af fly, der kan anskaffes, jo meget, meget større, hvis man nu vil købe fly. Så er det felt af fly, der kan anskaffes, jo væsentlig større end de tre, der er til debat i øjeblikket, for hvis vi kigger på, hvad der er brug for med hensyn til Grønland og Arktis, er det helt andre flytyper, der er de mest velegnede i modsætning til dem, der nu debatteres.

Hvis vi taler om luftsuveræniteten i Danmark, har vi F-16-fly i mange år endnu, men der er også andre typer, der om 10-20 år vil være meget bedre egnet til den opgave, så er det ikke lidt smalt at koncentrere sig om tre typer, hvis det er sådan, at man siger, at ser man bort fra det med at kaste store bomber, er der faktisk mange flere typer, der kunne debatteres meget relevant?

Kl. 11:17

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:17

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg ved ikke, hvad det er for mange flere typer. Eurofighter var inde i billedet på et tidspunkt, men trak sig ud igen, men de kan da også smide bomber. Franskmandene havde også et fly, Rafaleflyet tror jeg det hedder, fra Dassaultfabrikkerne, men de gad ikke søge, fordi de mente, at man havde truffet beslutningen her i Danmark, men det fly kan også kaste bomber. Jeg tror ikke, man kan finde et moderne kampfly, der ikke kan kaste bomber, så ville jeg gerne vide, hvad det så skulle være for et fly. Hvad er det for mange flere fly, vi så kan vælge imellem?

Det, der er sagen i en nøddeskal, er, at der er tre kandidater, som har søgt på det grundlag, man meldte ud i sin tid. Det er Gripen, det er Joint Strike Fighter, og det er Super Hornet, og det er rigtigt, at de alle tre kan kaste bomber. Min pointe er, at vi hvis vi gør bombekastning til det væsentligste prioriteringsspørgsmål, mener jeg, det er et problem, men det er jo det, vi skal se på, når rapporterne kommer.

Kl. 11:18

Formanden:

Tak til hr. Holger K. Nielsen som ordfører. Så er det hr. Helge Adam Møller fra Det Konservative Folkeparti som ordfører.

Kl. 11:18

(Ordfører)

Helge Adam Møller (KF):

Lige da debatten startede, var jeg lidt uenig med forsvarsministeren. Det er jeg ikke mere. Det var, fordi forsvarsministeren startede med at sige, at han havde glædet sig til den her debat, og at han syntes, det var godt, vi havde den, også selv om vi havde haft den en del gange før. Og så tænkte jeg: Kan der siges noget nyt? Men det tror jeg godt der kan på baggrund af nogle af de ting, hr. Frank Aaen har sagt, så det vil jeg vende tilbage til om 2-3 minutter. Derfor er jeg nu også glad for, at jeg får mulighed for at bringe nogle facts frem om det her emne.

Men først vil jeg sige i forbindelse med det, der rejses om overvejelserne, at der jo ikke er noget, der har været overvejet mere om-

hyggeligt. Vi startede altså i 1997 med i den daværende Forsvarskommission at sige, at vi skulle begynde at overveje, om man skulle anskaffe fly, og hvilke nye fly man skulle anskaffe.

Da vi startede i 1997, var det faktisk 20 år efter, at man besluttede at ville købe de nuværende kampfly, F-16-flyet. Jeg kan huske, at jeg var midlertidigt medlem af Folketinget på det tidspunkt, og at jeg skrev et læserbrev, som sidder i min scrapbog, hvor der står »Århundredes våbenhandel«. Det var faktisk et fly, som minder lidt om et af de tre, vi diskuterer nu, for det var heller ikke helt bygget. Man var i gang med det i Amerika, men så var der fire europæiske lande, Holland, Belgien, Danmark og Norge, der gik sammen om at lave et fællesindkøb, og det fly, vi købte dengang, blev indtil for kort tid siden stadig væk produceret. Det flyver i omkring 10.000 eksemplarer. Det har bevist, at det, selv om det nu er 30 år gammelt, stadig væk har kunnet moderniseres og opdateres, så det i dag stadig væk er et moderne kampfly, og det kan holde 6-8 år mere. Det er da ikke så dårligt, når man nu har brug for kampfly.

Lad mig lige sige en enkelt ting om Rigsrevisionen, for den har jeg et særligt forhold til, for jeg er jo en af de seks statsrevisorer fra seks forskellige partier, bl.a. hr. Mogens Lykketoft for Socialdemokratiet og også en repræsentant for SF osv., og vi skal jo kommentere den der rapport. Ministeren sagde meget rigtigt, at Rigsrevisionen faktisk havde fundet hele processen i forbindelse med overvejelse om indkøb af nye kampfly tilfredsstillende. Jeg tror, ministeren sagde noget med, at det for os, der har boet mange år i Jylland, eller endda som ministeren er født derovre, ikke er så dårligt.

Det er det ikke, og der skete det endnu mere næsten fantastiske, at statsrevisorerne, da vi skulle udtale os om den beretning, ikke udelte nogen former for kritik overhovedet. Vi roste heller ikke. Det er vist heller ikke sket i de 8 år, jeg har været statsrevisor. Men jeg tror, at alle ministre ved, at når man ikke udtaler nogen kritik, er det rigtig, rigtig godt.

Så til det, jeg godt lige vil have på det rene. Se, hr. Frank Aaen har over for alle de øvrige ordførere gjort meget ud af, at det er frygteligt, at når vi køber nye kampfly, kan de ligesom de gamle kampfly også kaste bomber. Det er jo rigtigt, og hr. Frank Aaen har meget malende beskrevet store tonstunge bomber – bomber, som man afleverer fra stor højde. For mit indre blik fornemmer jeg de der billeder fra film, mange har set, fra anden verdenskrig, hvor der kommer et stort bombefly ind, og 10 km før målet åbner man lemmene, og skytten ligger derude og kigger, og på et eller andet tidspunkt smider man sådan en 5-tons-bombe, og så rammer den inden for ½ km, og en enkelt bombe smadrer ti huskarréer.

Sådan er det ikke mere, vil jeg sige til hr. Frank Aaen, og det er mange år siden. Jeg skal hilse og sige fra vores soldater i Afghanistan, som jeg har besøgt en del gange, at de er fantastisk glade for, at der er moderne kampfly. De danske, som kan levere bomber, har også været dernede indimellem.

Hvad er det så for nogen bomber? Ja, hvis man bliver overfaldet af Taleban eller andre, bliver kraftigt beskudt, har svært ved at trække sig tilbage eller frigøre sig og komme hen til et andet sted, så har man en FAC, en forward air controller, altså en specialist, det kan være en jagersoldat eller andet, der ligger derude og sender en laserstråle hen på det sted – det kan være 2 eller 3 km væk – hvor ilden kommer fra. Så kommer der et fly, det kan være et dansk, hollandsk eller amerikansk fly, og på en afstand af 30-40 km fanger hans moderne måleudstyr det, som laserstrålen peger på, og så slipper man bomben, og den kan være helt ned til 12 kg. Man afpasser nemlig bomben efter det mål for at sikre, at man kun skader på 5 eller 6 m, hvis det er det, der er behov for, og så kan den ramme inden for nøjagtigheden af den papirkurv, der står lige under hr. Frank Aaens bord.

Derfor er de civile tab, som er frygtelige, hver gang de sker, en brøkdel af de tab, man havde under anden verdenskrig eller tidligere

krige, for der havde man ikke denne moderne teknologi. Men jeg skulle hilse og sige fra soldaterne, at fly masser af gange har reddet deres liv med små, effektive bomber.

Kl. 11:23

Formanden:

Tak. Der er ønsker om korte bemærkninger. Først er det hr. Frank Aaen.

Kl. 11:23

Frank Aaen (EL):

Det er vist en meget afgrænset del af virkeligheden, hr. Helge Adam Møller her beskriver. Jeg husker stadig væk de billeder, vi også har set, fra USA af krigen i Irak, som var sådan en clean krig, hvor man kun lige ramte papirkurven og ikke noget som helst andet. Virkeligheden var jo en helt anden end det glansbillede, man prøvede at give. Så det der med at bruge bomber til at bekæmpe oprørere i en krig som den i Afghanistan, tror jeg man må sige er kontraproduktivt, fordi det i den grad ødelægger alt muligt andet end det, man lige går efter.

Jeg har et ganske enkelt spørgsmål: Der er nemlig også i debatten rejst et spørgsmål om beskæftigelse i Danmark, og indtil videre har Danmark brugt 1,5 mia. kr. på Joint Strike Fighter i håb om at få beskæftigelse for pengene på eller andet tidspunkt. Er hr. Helge Adam Møller ikke enig i, at spørgsmålet om beskæftigelse er absolut irrelevant og uden betydning, i forhold til hvilket fly vi skal anskaffe?

Kl. 11:24

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:24

Helge Adam Møller (KF):

Nej, det er jeg ikke enig i. Det er selvfølgelig slet ikke hovedargumentet. Hovedargumentet er først og fremmest at få et kampfly, der kan leve op til de mange forskellige opgaver: bombning, de mange rekognosceringsopgaver, overvågning, afvisningsberedskab osv.

Men et parameter er også, hvis man har to, der står lige, noget med beskæftigelse eller for at sige det endnu klarere: den knowhow, den teknologi, som vi kan tilføre danske virksomheder. Jeg skulle hilse og sige, at der for mig slet ikke er nogen tvivl om, at vi har et langt højere teknologisk niveau i mange danske virksomheder, end vi ville have haft, hvis vi ikke havde været med i F-16-fly-projektet. Det vil vi også få med et nyt projekt, uanset hvilket et af de tre det bliver. Det vil sige, at vi kan få nogle flere arbejdspladser, end vi ellers ville få, og nogle teknologiske arbejdspladser. Så det har jeg det fint med, men det er selvfølgelig langt fra hovedargumentet.

Kl. 11:25

Formanden:

Hr. Frank Aaen.

Kl. 11:25

Frank Aaen (EL):

Det der med erfaring fra F-16-flyene kan vi jo tage en anden gang. 90 pct. af de virksomheder, der deltog i produktionen af F-16-fly, er i dag lukket og væk, og der er stort set kun en tilbage, nemlig Terma i Grenaa. Så lad være med at bruge gode argumenter, om jeg så må sige, fra gammel tid. De passer simpelt hen ikke.

Men jeg kan forstå, at det med beskæftigelsen skal spille en rolle for De Konservative, selv om den er tvivlsom. Udelukker det så ikke Joint Strike Fighter? For der er nemlig i øjeblikket en stor debat – bl.a. i Canada, og der har også været det i Norge – om, at Lockheed Martin i USA insisterer på at ville have eneret på alt det, man kalder kildekode, altså muligheden for at komme ind at bearbejde og ændre

i de computersystemer, der er i et fly, og som jo er det afgørende i moderne jagerfly. Dem får vi ikke lov til at røre ved, hvis vi køber det fly, og dermed har vi ikke store muligheder for at gå ind at lave de modifikationer af flyet, som vi måske gerne ville. Så hvis vi ikke kan få lov til det, må vi vel ud fra beskæftigelsessynspunktet udelukke at købe Joint Strike Fighter?

Kl. 11:26

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:26

Helge Adam Møller (KF):

Det udelukker selvfølgelig ikke Joint Strike Fighter. Alle tre er kandidater. Jeg skal ikke sige, hvilket et det bliver. Det vil vise sig, når vi har alle oplysninger på bordet. Men Joint Strike Fighter er bestemt en af de tre muligheder, og det er en meget relevant mulighed.

Kl. 11:26

Formanden:

Så er der korte bemærkninger fra hr. Holger K. Nielsen.

Kl. 11:27

Holger K. Nielsen (SF):

Når man laver et fælles forslag til vedtagelse med hr. Helge Adam Møller, gør man det jo altid med bævende hjerte, for man ved, at hr. Helge Adam Møller er i stand til at forplumre næsten hvad som helst. Og når han nu bruger det her forslag til vedtagelse og den her debat som et glødende forsvar for brug af F-16-fly og jagerfly i Afghanistan, må jeg sige, at jeg synes, at det er noget uforståeligt, også fordi den danske regering jo ikke har besluttet at sende F-16-fly til Afghanistan. Gør det ikke indtryk på hr. Helge Adam Møller, hvilken skæbne den tidligere tyske forsvarsminister har fået qua tysk brug af F-16-fly?

Kl. 11:27

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:27

Helge Adam Møller (KF):

Det gør det indtryk, at jeg har det utrolig godt med, at han fik den skæbne, han fik, for personer, der åbent lyver og forholder oplysninger, skal selvfølgelig afskediges. Han vidste godt, at i forbindelse med den bombing, de foretog af de tre lastbiler, der var stjålet af Taleban, var det ikke kun Taleban, der var i området, der var faktisk også nogle civile. De ramte dem meget nøjagtigt, men der var nogle civile ved siden af Taleban, der var ved at tage benzin fra lastbilerne. Men det var jo ikke derfor, han blev afskediget. I stedet for at sige, at det var en kæmpe fejl og beklageligt, sagde han, at der ikke var omkommet nogen civile. Han løj den tyske befolkning og det tyske parlament direkte op i ansigtet, og så skal man selvfølgelig afskediges.

Kl. 11:28

Formanden:

Hr. Holger K. Nielsen.

Kl. 11:28

Holger K. Nielsen (SF):

Ja, ja, men baggrunden var jo, som hr. Helge Adam Møller siger, at der var mange civile dræbte i det flyangreb. Det er det, der er pointen og også en af grundene til, at man fra dansk side ikke satser på F-16-fly. Ved de der bombing fra stor højde er det stort set uundgåeligt, at der også kommer civile tab. Det er stort set uundgåeligt. Hvor præcise missiler man end har, er det stort set uundgåeligt. Der

er en stor debat om, hvordan man skal håndtere det, men specielt i den form for oprørsbekæmpelse, counter insurgencies, som det kaldes militært, er det dybt, dybt problematisk, når der kommer civile tab, og det er jo derfor, man er meget, meget forsigtig med at bruge F-16-fly i Afghanistan. Men det er hr. Helge Adam Møller tilsyneladende fuldstændig ligeglad med i sit glødende forsvar for at afsende F-16-fly til Afghanistan. Det er godt, at det i hvert fald ikke er regeringens politik eller flertallets politik her i Folketinget.

Kl. 11:29

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:29

Helge Adam Møller (KF):

Jeg er ked af at sige, at hr. Holger K. Nielsen ikke ved, hvad han taler om på det her område, for danske soldater og den danske regering anvender jo masser af fly i Afghanistan. Det er også derfor, vi selv har vores F-16-fly dernede. Men det er jo ikke sådan, at de enkelte landes soldater kun får støtte af deres egne fly. Da vores fly, F-16-flyene, var dernede og leverede bombninger, leverede de dem til danske soldater, til engelske, til hollandske, til canadiske og alle andre soldater. Man hænger i luften og støtter dem, der har brug for det. Der går stort set ikke en eneste uge i Afghanistan, uden at danske soldater tilkalder fly. Det kan være amerikanske, eller det kan være hollandske eller norske, afhængigt af hvem der er dernede.

Jeg skal love for, at der var omkommet langt, langt flere danske soldater, hvis man ikke havde den mulighed. Alternativet er indimellem at bruge artilleri, altså det, man kalder kanoner og haubitser. De har en spredning, der er ti gange større end flyene, og derfor er flyene i øjeblikket det, man har, som giver færrest civile tab, en brøkdel af de tab, det gav for bare 20 eller 30 år siden.

Kl. 11:30

Formanden:

Tak til hr. Helge Adam Møller. Så er det hr. Johs. Poulsen som ordfører for Det Radikale Venstre.

Kl. 11:30

(Ordfører)

Johs. Poulsen (RV):

Tak for det.

Det Radikale Venstres ordfører på området, hr. Niels Helveg Petersen, kan ikke være til stede, og derfor skal jeg i hans sted fremføre Det Radikale Venstres synspunkter. Nu har vi godt nok haft hr. Holger K. Nielsen til at tale fra hr. Niels Helveg Petersens plads, men det er nok bedst, at jeg trods alt meddeler, hvad der er Det Radikale Venstres synspunkter.

Det er sådan, at vi i Det Radikale Venstre fuldt ud står bag den redegørelse, som er givet fra forsvarsministeren. Vi mener, at den på fuldt ud dækkende vis og i detaljer redegør for, både hvordan processen har været frem til nu, og hvordan man forventer den skal være fremadrettet. Og vi er glade for, at det mellem partierne er aftalt, at også den fortsatte diskussion om, hvordan den her opgave skal løses, foregår som en fuldstændig åben proces og på et gennemsælgeligt grundlag. Vi synes så, at det er vigtigt, når man får beslutningsgrundlaget tilvejebragt, at man på det tidspunkt netop så tager den grundige debat om, hvad valgmulighederne så er, og hvad begrundelserne må være for de valg, der skal træffes, både når man taler om typevalg, og når man taler om antal og meget andet i den forbindelse.

Så vi kan tilslutte os den redegørelse, som er givet fra forsvarsministeren, og tage den til efterretning.

Kl. 11:31

Kl. 11:34

Formanden:

Der er et ønske fra hr. Frank Aaen om en kort bemærkning.

Kl. 11:32

Frank Aaen (EL):

Jeg har fuld forståelse for, at hr. Johs. Poulsen ikke er forsvarsordfører og accepterer så også, at vi ikke går langt ind i debatten om det forsvarstekniske, men sådan et helt banalt, grundlæggende spørgsmål kan jeg måske få lov at stille, nemlig: Synes Det Radikale Venstre, at det er en god ting, at de fly, vi måtte anskaffe os, også har den egenskab, at de er i stand til at lave operationer som dem, hr. Helge Adam Møller lige har fortalt om, nemlig det at kunne bombe, f.eks. i en krig som den i Afghanistan?

Kl. 11:32

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:32

Johs. Poulsen (RV):

Jeg synes, at debatten i salen i dag har vist med meget tydelighed, at det, der er tale om, er fly, som kan anvendes til mange, mange forskellige formål, og at det er en faglig vurdering, som jeg kan høre det, at det er en afvejning, man må foretage, når man skal videre i processen, nemlig hvad der er klogest at anskaffe set i lyset af, hvilke egenskaber de kommende fly skal kunne opfylde.

Kl. 11:33

Formanden:

Hr. Frank Aaen.

Kl. 11:33

Frank Aaen (EL):

Det er jo ikke sådan, når man skal købe nye fly, at man siger til alle, der laver fly, lige fra papirflyvere til Joint Strike Fighter: Kom og byd. Man siger: Byd, hvis I har et fly, der kan det og det og det. En af de ting, man har sagt til dem, der skal levere fly til Danmark, er: I skal kunne levere tunge bomber. Var det ikke uklogt at stille det krav op? Skulle man ikke have lavet et mere åbent bud på, hvad vi så skulle have af fly, hvis vi skal have fly?

Kl. 11:33

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:33

Johs. Poulsen (RV):

Som jeg har forstået det, er det en del af beslutningsgrundlaget, som man i fællesskab har vurderet var den rigtige måde at gøre det på, nemlig at man skulle kunne opfylde en række forskellige egenskaber, herunder den egenskab også at kunne deltage i kampoperationer på den måde, som det er beskrevet af hr. Frank Aaen. Og vi står naturligvis bag de aftaler, der er lavet i forsvarsforligskredsen, og som sagt ser vi frem til, at vi får en fuldstændig åben og gennemskuelig proces omkring valget.

Kl. 11:34

Formanden:

Tak til hr. Johs. Poulsen. Så er det hr. Høgni Hoydal.

(Ordfører)

Høgni Hoydal (TF):

Nu er der jo ikke stor tradition for, at Færøerne – og heller ikke Grønland – deltager så meget i forsvarsdebatter i Folketinget, og det har sine grunde. Først og fremmest har forsvarsområdet jo været et område, som Danmark har sagt er et suverænt dansk område, og selv om der har været enstemmighed i Færøerne og Grønland, har man end ikke lyttet til færøske og grønlandske perspektiver på dette område. Men jeg vil dog alligevel gøre en undtagelse og ikke resignere over for det, for det er en lidt surrealistisk oplevelse at høre de danske forsvarsdebatter.

Danmark hævder jo at have suverænitet over Færøerne og Grønland. Grønland er 42 gange større end Danmarks land- og havterritorium, Færøerne er to gange større, men det fylder uendelig lidt i den danske debat – uendelig lidt, også i den nye forsvarsredegørelse og det forsvarsforlig, der er indgået. Se, nu er jeg ikke utilfreds med, at man neddrog Danmarks suverænitetshævdelse i Nordatlanten, det må jeg sige. Og for at tale helt realistisk ved vi jo, at når det gælder forsvaret af Færøerne og Grønland, ligger Færøerne jo inden for den britiske sikkerhedszone og Grønland inden for den amerikanske. Det vil sige, at det i en reel krigssituation jo ikke er Danmark, men Storbritannien og USA, der kører løbet.

Men dog vil jeg se lidt på, hvad det egentlig er, der sker, og hvad der er sket det sidste par år i hele den forsvarspolitiske tilgang. Der er jo stor forskel på at se det her fra København og Bruxelles og Pentagon og så at se det fra Nordatlanten. Som vi oplever det i Nordatlanten, handler NATO, som jo egentlig var den nordatlantiske traktat, kan man sige, meget lidt om Nordatlanten. NATO er ude af Færøerne. Det havde jo stor betydning, at de var der under den kolde krig, specielt for Danmark og deres forsvarspolitik. USA var i Grønland, det er de så stadig væk. USA var også i Island, men er væk nu. Det har efterladt et meget stort tomrum, kan man sige, i hele det nordatlantiske og arktiske territorium.

Så har vi så det nye forsvarsforlig. Der er det efter min mening Pentagonperspektivet, der tæller mest. Danmark er med i en angrebskrig, NATO er blevet lige så meget en angrebspagt, som det er en forsvarspagt, og sådan er så det. Men det har ført til, at hele det nordatlantiske og arktiske perspektiv er næsten fuldstændig udraderet. Forsvarsministeren nævnte det jo, og det nævnes også i forsvarsforliget og i Forsvarskommissionens beretning, men det tæller ikke meget. Det er to modsatrettede udviklinger, vi står over for; dels er der Danmark, som sammen med USA går i krig i Afghanistan, Irak osv., dels er der jo det spørgsmål, om der kun findes disse brændpunkter i verden – Afghanistan, Irak, Mellemøsten osv. – eller om Nordatlanten og Arktis er ved at blive et nyt brændpunkt på en anden måde.

Det gælder alle de forhold, der er nævnt her, at der er behov for et kriseberedskab i Nordatlanten og Arktis. Alene f.eks. søfartssikkerheden, de nye eftersøgninger efter mineraler, olie osv., den øgede skibstrafik som følge af isens smeltning osv. skaber jo et enormt behov for i hvert fald civil katastrofe- og kriseberedskab, miljøberedskab osv. Og der må jeg sige, at sådan som jeg har forstået det, når jeg har forhørt mig, også hos Forsvarskommissionens eksperter, så er de investeringer, der foretages her, også med disse kampfly, efter min bedste overbevisning ikke indrettet på de udfordringer, der kommer i Nordatlanten.

Jeg vil opfordre til, at man tager den såkaldte Stoltenbergrapport alvorligt, som jo taler om et nordisk beredskab, altså at de nordiske lande sammen skal have et beredskab for hele Arktis og Nordatlanten – et område, som bliver mere og mere vigtigt, også geopolitisk. Både Ruslands nye rolle som eller forsøg på at blive en ny stormagt og alle de klimatiske og ressourcemæssige udfordringer, der er, kræver, at man får et nordisk beredskab, og at de investeringer, man la-

ver, har som mål, at også dansk materiel og danske indsatser kan indgå i et fælles nordisk beredskab for hele Nordatlanten og Arktis.

Det må jeg sige at jeg ikke helt kan se er ved at ske, og derfor må jeg sige, at jeg gerne vil støtte hr. Frank Aaens forslag til vedtagelse, som jo egentlig bare siger, at man skal udsætte det her, indtil man har klarlagt, hvad det egentlig er for opgaver, som det danske forsvar skal løse, i min optik specielt når det også gælder Arktis og Nordatlanten.

Kl. 11:39

Formanden:

Tak. Der er ønske om kort bemærkning fra hr. Helge Adam Møller, før hr. Frank Aaen får ordet i den afsluttende runde.

Kl. 11:39

Helge Adam Møller (KF):

Kun en enkelt ting: I sit indlæg nævnte hr. Høgni Hoydal også, at Danmark deltog i USA's angrebskrig i Afghanistan. Kan hr. Høgni Hoydal ikke bekræfte, at indsatsen, krigen i Afghanistan, er vedtaget af et fuldstændig enigt FN-Sikkerhedsråd? Samtlige 15 lande har opfordret alle verdens lande til at deltage militært og civilt i Afghanistan.

Kan hr. Høgni Hoydal ikke også bekræfte, at før Taleban – indtil for 8 år siden, hvor de herskede – var der ikke en eneste afghansk pige, der gik i skole? Ikke én, det var forbudt. I dag er der 2,5 millioner piger, der går i skole. Så det angreb, som FN opfordrede til at foretage, var måske meget godt, i hvert fald for afghanerne.

Kl. 11:40

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:40

Høgni Hoydal (TF):

Tak for spørgsmålet. Jeg vil meget gerne bekræfte hr. Helge Adam Møller i, at der er radikal forskel på krigen i Afghanistan og krigen i Irak, og jeg tror, at jeg nævnte dem sammen. Jeg kan dermed også have sat lighedstegn mellem dem, men jeg er helt enig i, at der er stor forskel på krigen i Irak og krigen i Afghanistan, som er vedtaget af et enigt Sikkerhedsråd, osv. osv. Dog vil jeg bare pointere, at NATO jo uden at tage stilling til det er gået fra at være en forsvarspagt til også at være en angrebspagt, som skal operere ude i verden med Danmarks deltagelse. Det var den pointe, jeg prøvede at fremhæve uden at gå ind i en større debat om krigen i Afghanistan.

Hvis jeg lige må komme med en bemærkning om det, vil jeg sige, at når man deltager her i Folketinget, oplever man set ud fra et færøsk synspunkt en slags forskønnelse, en slags eufemisering af krigsdeltagelse – altså, det påstås, at man kan spille krig ligesom et computerspil. Og der må jeg sige, at jeg stadig væk ikke tror på, at man opnår det, heller ikke i Afghanistan, uanset hvor præcise bomber man har. Krig har sine menneskelige konsekvenser, og det synes jeg man har en tendens til at undervurdere.

Kl. 11:41

Formanden:

Hr. Helge Adam Møller.

Kl. 11:41

Helge Adam Møller (KF):

Jeg er fuldstændig enig i, at krig har nogle menneskelige konsekvenser og normalt nogle kolossalt store menneskelige konsekvenser. Men indimellem er alternativet vel endnu værre. Nu kender jeg også Færøernes historie og den danske historie, og hvis der ikke var nogen, der var gået i krig i 1939, da tyskerne invaderede Polen, hvis der ikke var nogle andre lande, der havde sat sig op imod det, eng-

lænderne og andre, så var det jo endt med, at det så havde været hagekorset, der havde hængt ude foran Folketinget. Så indimellem kan alternativet til at undgå krig være bedre. Færøerne er jo også frit i dag.

Kl. 11:42

Formanden:

Jeg må lige sige, at vi er midt i forhandlingen, vi er ikke gået til afstemning endnu. Jeg skal nok tilkendegive, når vi skal stemme.

Hr. Høgni Hoydal for at svare, og bagefter er det hr. Frank Aaen.

Kl. 11:42

Høgni Hoydal (TF):

Selv om jeg ikke deler hr. Helge Adam Møllers opfattelse af krigen i Afghanistan osv., er jeg enig med hr. Helge Adam Møller i én ting, for jeg synes, han taler meget ærligt om, hvad krig egentlig er – også i forbindelse med hele den debat, der var om Irakkrigen, hvor man også førte retssager mod tolke osv. Jeg mener bare, at når man debatterer krig her i vores del af verden, ikke mindst i Danmark, har man en tendens til at sige: Vi er i krig, men der sker egentlig ikke noget. Man prøver at aflede opmærksomheden fra de gruelige konsekvenser, som krig har, ved at forskønne den og eufemisere den, og det synes jeg er et stort problem.

Kl. 11:43

Formanden:

Tak til hr. Høgni Hoydal. Så er det hr. Frank Aaen i den afsluttende runde. Værsgo.

Kl. 11:43

(Ordfører for forespørgerne)

Frank Aaen (EL):

Tak for debatten. Jeg synes, vi i virkeligheden fik mere debat, end jeg måske var helt sikker på vi fik, forstået på den måde, at når der er et parti, der mener et, og resten af Folketinget på nær Nordatlanten mener noget andet, så kan det nok nogle gange blive svært at få en debat, men det har vi jo fået. Det bør vi jo selvfølgelig også have, for når der investeres for ca. 20 mia. kr. i køb, en udgift, der over årene vil belaste samfundsbudgettet med op til 100 mia. kr., så er det jo mange penge, men det er også en måde at lægge vores politik fast på, for det vil jo binde adskillige Folketing frem i tiden. Hvis vi investerer i en bestemt retning i den målestol, er det jo vanskeligt for Folketinget at gøre noget andet på et senere tidspunkt. Derfor er det jo vigtigt med diskussionen om, hvad det er, vi har brug for.

Vi har prøvet at rejse den debat, at hvis det, der er dansk forsvars- og sikkerhedspolitik, primært skal dreje sig om fredsbevarende opgaver, udvikling af fattige lande, hjælp til konfliktområder, hvor der er sluttet fred, som er usikker, og hvor vi kan hjælpe dem med at opretholde freden, overvågning af vores eget område, overvågning af Nordatlanten, i det omfang landene deroppe ønsker det, så er det én type fly, der er brug for, med én type egenskaber. Hvis det er sådan, at opgaven er at deltage i væbnede konflikter a la dem i Irak og Afghanistan, er det en anden type fly, der er brug for. Det er det, som vi har prøvet at rejse en diskussion om.

Vi kan jo gøre det helt aktuelt: Er vores opgave i Afghanistan at hjælpe til udvikling og hjælpe til at bevare fredsaftaler, hvis de opnår sådanne – og det håber vi – i Afghanistan i stedet for fortsat krig? For så er det én type, der er brug for, f.eks. transportmaskiner. Eller skal vi, som nogle ønsker det, bare fortsætte med krig i Afghanistan? Så skal vi kaste endnu flere bomber i Afghanistan. Så konkret kan det jo stilles op.

Der vil jeg sige, at Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti i den debat jo har meldt ganske klart ud, bl.a. ved hr. Helge Adam Møller, men også de øvrige ordførere, at det er en rigtig god idé at kunne kaste bomber i en konflikt som den i Afghanistan. Der har

blandt forsvarspartierne været langt mere åbenhed, f.eks. fra SF, om at diskutere egenskaberne, og der har været en klar afstandtagen fra, at det er en målsætning at købe fly, der er velegnede til at kaste bomber fra.

Men så var hr. Holger K. Nielsens argument, at alle de fly, der var inde i debatten, både kunne det ene og det andet. Der vil jeg bare sige, at grunden til, at der har været et udvalg af fly, der har været inde i debatten – et udvalg, som nu er reduceret til tre – jo udelukkende er, at i det forarbejde, der er lavet, har man sagt: Byd, hvis jeres fly kan kaste bomber som i Afghanistan. Det har afholdt en lang række af verdens andre flyproducenter for overhovedet at kunne deltage, og derfor har vi ikke fået bud ind vedrørende fly, som kunne bruges til andre opgaver, fordi man på forhånd havde truffet beslutning om, at flyet *skal* kunne deltage i bombeoperationer.

Så vil jeg sige, at vi har haft en debat om, at køb af flyet først skal besluttet, når det er færdigudviklet. Og der må man sige, at Joint Strike Fighter i hvert fald ikke er færdigudviklet og ikke ser ud til at blive det foreløbig. Der er indtil videre 3-4 fly, der kan flyve, i modsætning til hvad forsvarsministeren nævnte over for mig i et svar forleden dag, hvor han sagde, at der var 13 fly, der allerede nu kunne flyve og deltog i testoperationer. Der er meget langt hjem, og man har også opdaget en masse problemer med Joint Strike Fighter.

Jeg vil også spørge, og det har vi også haft lidt debat om i dag, hvad jeg er glad for, om der er hastværk i den her sag. Alle er enige om, at F-16-flyene i hvert fald kan flyve til 2020. Jeg har lavet beregninger, som ingen har imødegået, og som viser, at hvis vi bare siger, det er suverænitetshævdelse og ikke deltagelse i internationale væbnede operationer, har vi F-16-fly til 2040. Så vi har under ingen omstændigheder meget hastværk. Der er god tid til at tage debatten, og jeg vil sige, at jeg vil håbe, at forligspartierne når frem til – for det er noget, der afgøres bag lukkede døre – at vi ikke behøver at træffe beslutning om anskaffelse af nye fly foreløbig, men sagtens kan lade tiden gå og få undersøgt, hvad det er, der er brug for, og hvilke modeller der er til rådighed på verdensmarkedet, hvis der er brug for fly, der kan det ene, men f.eks. ikke er særlig velegnede til at bombe over Afghanistan.

Kl. 11:48

Formanden:

Tak. Så er der en kort bemærkning fra hr. Holger K. Nielsen, og vi er stadig i gang med forhandlingen, vil jeg bare sige til Folketingets medlemmer.

Hr. Holger K. Nielsen.

Kl. 11:48

Holger K. Nielsen (SF):

Hr. Frank Aaen bliver ved med at sige, at fordi man stiller krav om, at de fly også skal kunne kaste bomber, er der en række flytyper, man ikke har fået til at byde på det her. Kan vi ikke få at vide, hvad det er for nogle kampfly, der ikke kan kaste bomber? Det må hr. Frank Aaen jo kunne sige.

Kl. 11:48

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:48

Frank Aaen (EL):

Jeg kan ikke her på stående fod huske navnet, men jeg skal gerne give dem til hr. Holger K. Nielsen. Der er masser af fly, der også er bevæbnede, som kan løse de opgaver, der er brug for, hvis man f.eks. bare vil lave suverænitetshævdelse af Danmark. Så er der masser af relativt langsomtgående fly, som man kan udstyre med maskingeværer eller andet, man har brug for, og som kan lige præcis

det. Det kan være, forsvarsministeren kan hjælpe mig, han bør jo være ekspert på området.

Der er naturligvis masser af flytyper, som er meget billigere og meget enklere, hvis man siger, at de ikke behøver at have kapacitet til, at de også kan kaste store bomber.

Kl. 11:49

Formanden:

Hr. Holger K. Nielsen.

Kl. 11:49

Holger K. Nielsen (SF):

Det er muligt, men jeg synes da, det er vigtigt at få de muligheder frem i debatten. Nu er det for sent, for der er kun tre, som byder på det, men med hensyn til suverænitetshåndhævelse er det da ikke nok at kunne skyde med et maskingevær, hvis man skal kunne afvise fly fra Rusland.

Vi er også enige om, at det ikke kun handler om suverænitetshåndhævelse. Det handler jo også om andre opgaver end bombekastning i internationale operationer, f.eks. flyveforbudszoner, at kunne beherske luftrummet og at kunne indgå i taktiske funktioner i forbindelse med andre operationer, så hr. Frank Aaen er nødt til at sige, hvad det er for et fly, vi har afvist.

Kl. 11:50

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:50

Frank Aaen (EL):

Jamen lige præcis det sidste, hr. Holger K. Nielsen siger her, er jo et rigtig godt argument for at udskyde processen, for hvis det er sådan, at vi er enige om, at vi ikke skal indrette os på at købe fly, der er velegnede til at kaste store bomber, bør man jo afsøge markedet en gang mere og på den måde undersøge, hvad vi så kan få til en lang lavere pris, og det ikke er med henblik på at skulle kunne deltage i kommende Afghanistankrige. Det er da en god idé at undersøge tingene nærmere over længere tid, og jeg skal gerne bidrage med oplysninger. Indtil videre har det spor jo ikke rigtig været åbent, men bliver det åbnet, bidrager vi naturligvis meget gerne.

Kl. 11:50

Formanden:

Tak til hr. Frank Aaen.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er sluttet, og vi går til afstemning om forslagene til vedtagelse.

Kl. 11:50

Afstemning

Formanden:

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. V 22 af Karsten Nonbo (V), John Dyrby Paulsen (S), Ib Poulsen (DF), Holger K. Nielsen (SF), Helge Adam Møller (KF) og Johs. Poulsen (RV), og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte: 98 (V, S, DF, SF, KF og RV), imod stemte: 3 (EL og Høgni Hoydal (TF)), hverken for eller imod stemte: 0.

Forslaget til vedtagelse er vedtaget.

Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 21 af Frank Aaen (EL) bortfaldet.

Hermed er forespørgslen afsluttet.

Hvis det er muligt, at man går stille ud af salen, kan vi gå til næste punkt på dagsordenen.

Det næste punkt på dagsordenen er:

13) 1. behandling af lovforslag nr. L 83:

Forslag til lov om udstykning og salg af visse sommerhusgrunde tilhørende staten.

Af miljøministeren (Troels Lund Poulsen).
(Fremsættelse 26.11.2009). (Omtrykt).

Kl. 11:52

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet.

Den første ordfører, der får ordet, er hr. Eyvind Vesselbo fra Venstre.

Kl. 11:52

(Ordfører)

Eyvind Vesselbo (V):

Det her lovforslag drejer sig om at give mulighed for at sælge en række sommerhusgrunde, som staten ejer, og som staten har ejet i en årrække. På de sommerhusgrunde ligger nogle sommerhuse, som nogle private mennesker ejer, og de lejer så grunden af staten, altså af Skov- og Naturstyrelsen, til det sommerhus, som de så ejer.

Det er regeringens opfattelse og også Venstres opfattelse, at man ikke som stat skal eje sommerhusgrunde. Derfor har regeringen også gennem en årrække sat en række sommerhusgrunde til salg rundt om i Danmark. Det har været dem, som var udmatrikulerede, og som kunne sælges umiddelbart. Det, som det her lovforslag drejer sig om, er de sommerhusgrunde, som ligger i områder, hvor grundene ikke er udmatrikulerede, og for at kunne udmatrikulere grundene ændres loven, sådan at det nu bliver muligt i fire områder at kunne sælge disse sommerhusgrunde til i første omgang de ejere af husene, som lejer grundene.

Det betyder jo altså, at der på de grunde, hvor de her sommerhuse ligger, bl.a. er klitfrednings- og fredskovspligt, og den opretholdes, selv om de her grunde bliver solgt, og de bliver udmatrikulerede.

Vi synes, at det her lovforslag er et godt forslag, fordi det nu giver mulighed for at få afhændet den sidste del af de sommerhusgrunde, som staten ejer.

Kl. 11:54

Formanden:

Tak til hr. Eyvind Vesselbo som ordfører. Den næste ordfører er hr. Flemming Møller Mortensen fra Socialdemokratiet.

Kl. 11:54

(Ordfører)

Flemming Møller Mortensen (S):

At sælge sommerhusgrunde ved de danske kyster er næsten som at trykke sine egne pengesedler. Det viste den seneste liberalisering af området i 2005, hvor regeringen gav adgang til flere sommerhusbyggeser tæt ved de danske strande. Nu skal det ikke længere være staten, der ejer og udlejer sommerhusgrunde, hvorpå grundlæjere allerede ejer et sommerhus. Det mener ministeren, og derfor sætter han nu små 600 sommerhusgrunde til salg. Det er jo sådan, at salget allerede er godt i gang, og det bemærkes også i forslaget, at det helt aktuelt drejer sig om ca. 300 grunde.

Ifølge forslaget vil alle sommerhusgrundene, som er underlagt udstykningsforbud, blive videreført med fredskovspligt og klitfredning, og der vil derfor ikke umiddelbart være miljønegative følger af forslaget. Regeringen vil også lade det være op til grundlæjere, om de fortsat vil leje, eller om de fremover vil eje deres grund. Det sidste er indlysende fornuftigt, især for de sommerhusejere, der af privatøkonomiske årsager ellers måtte være tvunget til at sælge deres hus, hvis de blev tvunget til at købe grunden.

Jeg vil gerne stille ministeren et par konkrete spørgsmål. Det første spørgsmål lyder: Hvad agter ministeren at gøre på det tidspunkt, hvor de 30-årige lejekontrakter udløber? Vil det fortsat også efter udløbet være muligt for sommerhusejerne, men grundlæjere at være lejere, eller vil de på det tidspunkt blive tvunget til at skulle enten afstå eller købe? Jeg mener, at det er noget, vi bør tydeliggøre af hensyn til sikkerheden for sommerhusejerne.

Det andet spørgsmål, jeg godt vil stille miljøministeren, er vedrørende § 3-arealer, for der er også § 3-arealer i de her områder, hvor grundene nu skal sælges. Det forholder sig sådan i dag, at når det offentlige ejer § 3-arealer, er det offentlige forpligtet til at naturpleje arealerne. Nu er det jo sådan, at arealerne går over til privat eje, og der vil jeg så gerne spørge ministeren, om ministeren kan garantere, at de her arealer ikke vil komme i en negativ travsel set i forhold til naturdelen.

Vi ved naturligvis godt, at når miljøministeren nu har fået øje på de statsejede sommerhusgrunde og fremlægger dem som salgsobjekter, skyldes det jo, at regeringen har lyst til at få penge i statskassen til dækning af underskuddet på finansloven, men ellers ville man måske overveje, om det ikke på lang sigt ville være mere fornuftigt at beholde grundene, der jo angiveligt giver en vis millionindtægt til staten om året.

Jeg finder også, at der er grund til at slå fast, at vi befinder os i en økonomisk recessionsperiode, så når og hvis salget skal finde sted, skulle det jo nok være i en periode, hvor priserne enten var stigende eller i hvert tilfælde stabile. Der må vi blot sige, at lige for øjeblikket er priserne ikke stabile, men derimod faldende, og i de områder, vi her taler om, har priserne været faldende med ca. 15 pct. bare inden for det sidste år.

Med disse kritiske bemærkninger vil jeg gerne slå fast, at selv om der kunne fremføres også betydelige indvendinger mod salget netop på nuværende tidspunkt, er der indføjet en hel del fornuftige krav og formaliteter i lovforslaget, bl.a. om frivilligheden for dem, der lejer grundene i dag, men også på det miljø- og naturmæssige område, og derfor kan Socialdemokraterne støtte forslaget. Men der var lige i hvert fald et par spørgsmål til besvarelse fra ministeren på et tidspunkt. Tak.

Kl. 11:58

Formanden:

Tak til hr. Flemming Møller Mortensen.

Jeg skal her udsætte mødet. Mødet genoptages i dag kl. 13.00. Mødet er udsat. (Kl. 11:58).

Kl. 13:00

Forhandling

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Mødet er genoptaget.

Vi er nået til den tredje ordfører i rækken, så værsgo til hr. Jørn Dohrmann fra Dansk Folkeparti.

Kl. 13:00

(Ordfører)

Jørn Dohrmann (DF):

Tak. Jeg vil sige, som det er sagt tidligere, at vi selvfølgelig også ønsker, at de her sommerhusgrunde kan sælges. Det er ikke Dansk Folkepartis opfattelse, at regeringen eller det danske Folketing skal være ejer af sommerhusgrunde. Men der har jo været en lang række sager, hvor man skulle have det afklaret med at få de her sommerhusgrunde udmatrikuleret, og det er meget vigtigt, som vi ser det, at det foregår i det rigtige tempo, og det er udmærket set fra vores side, at man nu er klar til den opgave.

Vi mener jo også, at det er vigtigt, at folk ikke bliver tvunget til at købe de her sommerhuse, som de nu har lejet i mange år, eller som de i hvert fald har lejet grunden til i mange år, men at det er en mulighed. Så det er jo helt frit for borgerne, om de ønsker at gøre brug af den mulighed, de nu får, også set i det lys, at man nu får prisen fastsat ud fra en konkret vurdering, at man f.eks. af flere ejendomsmæglere får fastlagt, om den pris, der er blevet sat, nu også er den rigtige. Så man kan sige, at når der er en uvildig vurdering af handelsprisen, er det et tilbud, der bliver givet til de her borgere, men ikke en pligt.

Som vi ser det, har det selvfølgelig været nødvendigt at lave det her forløb i flere etaper. Vi ved jo godt, at vi har solgt sommerhuse før, det var dem, der var lige til at gå til. De er solgt, eller det er nogle af dem, og nu fortsætter vi altså ad samme linje. Jeg mener, at vi med det forslag, der er fremsat her, gør det endnu mere attraktivt for den enkelte sommerhusejer måske at eje sin egen jord, ligesom man ejer huset på grunden. Dermed bliver der også ligesom skabt ro om sagen, hvis man står i den situation, at ens lejekontrakt eventuelt udløber om et par år eller et år, eller hvornår det er. Så jeg mener, at det er meget godt, at vi lægger op til det her.

Vi glæder os til at behandle forslaget også i udvalget, men ud fra vores førstehåndsindtryk af det er vi positivt stemt.

Kl. 13:03

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren, der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi fortsætter i ordførerrækken, værsgo til fru Ida Auken, SF.

Kl. 13:03

(Ordfører)

Ida Auken (SF):

SF er enig med regeringen i, at staten ikke skal være sommerhusudlejer. Den eneste bekymring, som vi kunne have ved det her forslag, er, at den hidtidige beskyttelse af områderne ville blive svækket, eller at adgangsforholdene til naturområderne ville blive begrænset. Der kan vi så se af lovforslagets tekst, at ingen af delene er tilfældet, og derfor kan SF støtte forslaget.

Kl. 13:03

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Vi fortsætter i ordførerrækken, værsgo til hr. Per Ørum Jørgensen, De Konservative.

Kl. 13:04

(Ordfører)

Per Ørum Jørgensen (KF):

Tak for det. Lovforslaget er et forslag, som vi også fra konservativ side er utrolig glade for. Ikke mindst ud fra en principiel tilgang er det jo helt naturligt, at staten ikke skal være sommerhusejer, og derfor er det et principielt vigtigt lovforslag, vi behandler her i salen i dag. Jeg synes, vi skal være åbne over for at se, om der kan være andre områder, hvor man også finder det urimeligt, at staten skal have en ejerrolle. Det kan være campingpladser, det kan være statsskove,

og det kan være andre ting, hvor vi bør følge det her spor i forhold til at sikre, at staten ikke har aktiviteter, som rettelig bør ligge enten hos borgerne eller i privat regi. Jeg synes, det er en god linje, der er lagt, og det bliver så også konkret i dag med det her lovforslag.

Så hørte jeg Socialdemokraternes ordfører sætte spørgsmålstejn ved, om det nu er det rigtige tidspunkt, og det spørgsmål kan man selvfølgelig med rette stille: Hvornår er det rigtige tidspunkt? Men jeg vil sige, at for os er den principielle tilgang vigtigere, det at få sat gang i den her proces. Man vil nu engang aldrig kunne forudsige, hvordan det her marked udvikler sig. Det går meget hurtigt, og derfor kan vi diskutere fra nu af og indtil nytårsaften, om det er det rigtige tidspunkt eller ej, uden egentlig at kunne få nogen konkrete svar på det. Derfor er den principielle tilgang det væsentlige for os, og ønsket om at få sat skub i den her udvikling overskygger også hele spørgsmålet om, hvorvidt det nu er det rigtige tidspunkt.

Vi kan konstatere, at vi har set af bemærkningerne til lovforslaget, at det forventeligt vil give en indtægt over 6 år på omkring 110 mio. kr. Det synes vi ser fornuftigt ud, men det er ikke det, der er det altafgørende for Det Konservative Folkeparti; det er selve det grundprincip, at staten naturligvis ikke skal være sommerhusejer.

Kl. 13:06

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Det fik så den socialdemokratiske ordfører til at markere for en kort bemærkning. Værsgo til hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 13:06

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg forstår på De Konservatives ordfører, hr. Per Ørum Jørgensen, at det altafgørende er, at staten ikke skal eje. Men vi må jo sige, at vi står i en situation, hvor vi virkelig har brug for pengene. Så det er naturligvis ikke uden betydning at få provenuet ind.

Der må jeg blot sige, at når jeg har været i dialog med ejendomshandlerne fra de berørte områder, så anser de den gennemsnitspris, som fremgår af lovforslagets tekst på i gennemsnit 800.000 kr. pr. grund, for ikkerealistisk i forhold til dagspriserne. Så når hr. Per Ørum Jørgensen siger, at der er et provenu på i hvert fald 100 mio. kr., hvis det er de der 25-40 pct., der bliver solgt af dem, hænger det nok ikke sammen.

Gør det indtryk på ordføreren?

Kl. 13:07

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:07

Per Ørum Jørgensen (KF):

Selvfølgelig kan det da godt gøre indtryk, men det var jo også derfor, jeg betonedede meget kraftigt i min ordførertale, at det principielle for os er det helt afgørende i den her sag. Det er fuldstændig umuligt for os folketingsmedlemmer og lægmænd, og så kan vi selvfølgelig høre nogle vurderinger af, hvad man i miljøet mener er realistisk som salgspris. Men det her er ikke en øvelse, vi gør, for at der skal flere penge i statskassen. Det her er en øvelse, vi gør, fordi vi principielt mener, at det er forkert, at staten ejer sommerhuse.

Kl. 13:08

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ønsker spørgeren ordet til anden korte bemærkning? Det gør han ikke. Tak til ordføreren. Vi fortsætter i ordførerrækken, og jeg har forstået, at det ikke er hr. Johs. Poulsen, men fru Bente Dahl fra Det Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 13:08

(Ordfører)

Bente Dahl (RV):

Tak for det. Jeg kan fortælle, at vores ordfører, hr. Johs. Poulsen, ikke kan være til stede, og at det derfor er mig, som ganske kort skal sige, at Det Radikale Venstre går ind for dette lovforslag nr. L 83.

Kl. 13:08

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak. Så kort kan det gøres. Vi tager næste ordfører, hr. Per Clausen fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:08

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Jeg er jo enig med Venstres og De Konservatives ordførere, der har gjort det helt klart, at det her er et meget vigtigt ideologisk spørgsmål, nemlig det ideologiske spørgsmål, som handler om, at selvfølgelig skal staten ikke eje jord, som det blev sagt. Det blev godt nok blandet sammen med, at man ikke skal leje sommerhuse ud, men i virkeligheden dækker det vel over det synspunkt, som Venstre og Konservative har, nemlig et synspunkt, der handler om, at selvfølgelig skal jord ejes af private, som så kan få de gevinster, som der kommer af prisstigninger på jord, og selvfølgelig skal det overlades til private at spekulere i jord og tjene penge på det.

Det er et klart borgerligt synspunkt, som er båret af en rigtig ægte ideologi, og fra den konservative ordførers side oven i købet så stærkt båret, at uanset hvad det havde af konsekvenser for statens mulighed for at tjene penge, skulle det gennemføres så hurtigt som muligt.

Det, der så overrasker mig en lille smule, er, at resten af Folketinget forholder sig til det her, som om det sådan var et småteknisk, uskyldigt, tilfældigt forslag. Jeg synes faktisk, man skal have respekt, når Venstre og Konservative åbent lægger deres ideologiske synspunkter frem, og så sige, at dem vil vi gerne diskutere. Der vil jeg så bare sige for nu ikke at trække det forfærdelig meget ud, at Enhedslisten synes, at det er en rigtig god idé, at staten ejer jord og lejer den ud til gode formål. Vi er sådan set overbevist om, at hvis man havde det som princip f.eks. i forhold til landbrugsjord, produktionsjord i det her land, så ville det danske landbrug have betydelig bedre økonomiske muligheder for at klare sig nu, for så ville det ikke have forgældet sig i det omfang, det har. Og så ville man ikke i så stor udstrækning, som der nu er tale om, være økonomisk fuldstændig i lommen på kreditforeningerne.

Af den grund og fordi vi principielt mener det modsatte af Venstre og Konservative, nemlig at staten *skal* eje jord, vil vi stemme imod det her forslag.

Kl. 13:10

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Det var slut på ordførerrækken, hvorfor jeg giver ordet til miljøministeren. Værsgo.

Kl. 13:10

Miljøministeren (Troels Lund Poulsen):

Tak for det og tak for de mange bemærkninger, der er kommet fra Folketingets partier.

Baggrunden for lovforslaget er jo, at vi gerne vil gøre det muligt for sommerhusejere at købe den grund, de lejer af staten på arealer med klitfredning og fredskovspligt. Det er efter regeringens opfattelse ikke en statslig opgave at leje sommerhusgrunde ud. Derfor er vi også allerede gået i gang med at udstykke og sælge statens sommerhusgrunde i en lang række sommerhusområder ved den jyske vestkyst, som også flere ordførere har været inde på.

Ud af de i alt 568 sommerhusgrunde er der nogle, omkring halvdelen, som ikke umiddelbart kan udstykkes og sælges til sommerhusejere. Det er de grunde, som er omfattet af regler om klitfredning eller fredskovspligt. Lovforslaget skal sikre, at naturbeskyttelseslovens og skovlovens bestemmelser om udstykning ikke kommer til at forhindre udstykning på lige præcis disse helt konkret afgrænsede arealer, hvor sommerhusene allerede ligger. Det samme gælder bestemmelserne om udstykning i lokalplaner for disse statslige arealer.

Det er vigtigt for mig også i dag at præcisere, at det alene er udstykningsbestemmelserne, der fraviges med lovforslaget. Beskyttelsesinteresser som klitfredning og fredskovspligt opretholdes uændret på de arealer, hvor de i dag er gældende. Også lokalplaner og andre reguleringer gælder fortsat på arealerne. Den eneste ændring, der sker med lovforslaget, er derfor en ændring i ejerforholdene.

Det er også sådan, at den enkelte sommerhusejer skal kunne blive grundejer, hvis han eller hun ønsker det. Der er ingen tvang til at købe, det er helt frivilligt. Hvis sommerhusejeren ikke ønsker at købe og fortsætter med at leje, sker det på de samme betingelser som nu. Hvis sommerhuset sælges eller går i arv, vil staten tilbyde en ny lejer at købe grunden. Prisen for grunden vil blive fastsat ud fra en uvildig vurdering af handelsprisen og skal godkendes af SKAT på helt samme måde som salg af statens øvrige sommerhusgrunde og andre ejendomme.

Så vil jeg så også sige med hensyn til de spørgsmål, der er stillet, at dem vil jeg selvfølgelig svare på under udvalgsbehandlingen. Men jeg vil gerne nu slå fast omkring det spørgsmål, som hr. Flemming Møller Mortensen fra Socialdemokratiet stillede, med hensyn til hvis man løber ud af sin periode, hvad der så fremadrettet skal gælde, at det jo er en lidt vanskelig sag. Det er måske om 20 år at det kan være situationen for nogles vedkommende. Men jeg vil allerede gerne i dag sige: Er det sådan, at vi har en borgerlig regering på det tidspunkt – det er der selvfølgelig meget der taler for – lægger vi selvfølgelig også op til, at de samme vilkår skal være gældende fremadrettet, som vi lægger op til på den korte bane, nemlig at man kan fortsætte sit lejemål.

Kl. 13:13

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ministeren, som bedes blive stående. Der er en enkelt kort bemærkning. Hr. Flemming Møller Mortensen, værsgo.

Kl. 13:13

Flemming Møller Mortensen (S):

Mit spørgsmål til miljøministeren skal være: Hvad er grunden til, at miljøministeren og Miljøministeriet har anslået, at det kun er mellem 25 og 50 pct. af de sommerhusejere, som altså ikke er grundejere, der vil gå hen og købe i forbindelse med salgstilbuddet nu her? Godt nok er der mange, der siger til mig, at 800.000 kr. i gennemsnit er en meget høj pris, for det betyder jo, at der er nogle, der måske skal koste mindst 50 pct. yderligere, altså 1,2 mio. kr., og så er der andre til en væsentlig lavere pris, alt afhængigt af grunden og beliggenheden tæt på vandet osv., men når man kigger på tallene, når man kigger på den meget lave rente i dag og den rent faktisk forholdsvis høje grundleje – den er på mellem 30.000 og 35.000 kr. om året – kan det undre mig, at det fra ministerens side er blevet anslået, at kun mellem 25 og 50 pct. vil overtage, altså købe, grunden.

Kl. 13:14

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 13:14

Miljøministeren (Troels Lund Poulsen):

Der er jo desværre ikke nogen eksakt videnskab om, helt præcis hvor mange der ønsker at benytte sig af muligheden. Vi baserer det selv-

følgelig på, hvad der har været gældende tidligere i nogle af de sager, som Miljøministeriet har haft ansvaret for, når der tidligere er blevet solgt sommerhuse. Men det kan jeg ikke gå ned i en fuldstændig detaljeret gennemgang af i dag, og jeg vil selvfølgelig også gerne svare nærmere på det i udvalgsbehandlingen. Men det er jo et estimat af, at der er en lang række mennesker, som ikke forventes at vil le købe den grund, som de lejer.

Kl. 13:14

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er ikke flere spørgsmål, så tak til ministeren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

14) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 46:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod parabener i kosmetik til børn.

Af Per Clausen (EL), Benny Engelbrecht (S), Pia Olsen Dyhr (SF) og Bente Dahl (RV) m.fl.
(Fremsættelse 05.11.2009).

Kl. 13:14

Forhandling

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Forhandlingen er åbnet. Værsgo til ministeren.

Kl. 13:15

Miljøministeren (Troels Lund Poulsen):

Tak for det, og tak, fordi vi får lejlighed til her i Folketingssalen at diskutere B 46, som bestemt er om et vigtigt emne.

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at beskyttelse af både voksne og børn i forhold til hormonforstyrrende stoffer er en toprioritet hos mig som miljøminister og hos regeringen. Især synes jeg, det er vigtigt, at vi tager højde for, at både børn og voksne bliver udsat for hormonforstyrrende stoffer fra mange forskellige kilder – vi skal altså i højere grad også tage højde for det, som vi kalder cocktaileffekten.

Lad mig derfor starte her med at redegøre for nogle af de initiativer, regeringen allerede har taget. For det første har vi jo, mens jeg har været miljøminister, fået oprettet Center for Hormonforstyrrende Stoffer, som i langt højere grad skal sætte fokus på hele spørgsmålet om, hvordan hormonforstyrrende stoffer påvirker vores organisme. Derudover har vi jo så også haft et meget positivt samarbejde med alle Folketingets partier, som jo bl.a. har betydet, at vi fik lavet en ny kemikaliehandlingsplan i oktober måned, hvor hormonforstyrrende stoffer jo også har fået en fremtrædende placering. Derudover er regeringen jo også på EU-plan den drivende kraft i forhold til håndtering af cocktaileffekter, som vi nu gør en særlig indsats for at sætte på EU-dagsordenen. Jeg forventer her i løbet af december måned at nå frem til Rådets konklusioner blandt EU's miljøministre på spørgsmålet om cocktaileffekt og hormonforstyrrende stoffer. Og endelig tager vi også opgaven med at informere befolkningen om de her hormonforstyrrende stoffer meget alvorligt. Jeg kan bare nævne et par at de kampagner, vi har haft meget stor succes med: kampag-

nen om gravide og kampagnen om de 2-åriges samlede udsættelse for kemikalier.

Med hensyn til dagens debat om parabener er vi også nødt til at skelne mellem de forskellige parabener. Godt nok ligner de meget hinanden, og de bliver også mange gange brugt til nogle af de samme formål, men der er også forskel. EU's videnskabelige komité har vurderet, at brugen af de to parabener, som hedder metylparaben og ætylparaben, er sikker i kosmetiske produkter. For to andre parabener, nemlig propylparaben og butylparaben, har det ikke været muligt at lave en endelig vurdering. EU's videnskabelige komité har siden 2005 ventet på, at industrien skulle sende dokumentation, som skulle frikende de to parabener, som også er mistænkte for at være hormonforstyrrende.

I Danmark har vi ikke bare villet læne os tilbage og vente på industriens data, og derfor har vi selv fået foretaget en vurdering af de to parabener. Den vurdering viste, at det er muligt, at de to parabener kan udgøre en risiko, når de anvendes i cremer til små børn.

Jeg mener ikke, at vi kan være for forsigtige, når det drejer sig om vores børn. Der er grund til at vise den allerstørste opmærksomhed. Men samtidig er det også vigtigt, at et decideret forbud er baseret på en klar og underbygget viden. I dag har vi ikke den fornødne og tilstrækkelige dokumentation til at kunne forbyde de to parabener.

Til gengæld er jeg i forbindelse med kampagnerne om 2-åriges samlede udsættelse for kemikalier gået ud og har klart anbefalet forældre at gå uden om de to parabener, når de køber produkter til deres børn. Det har jeg gjort for at beskytte børnene, men jeg har også gjort det for at lægge et ekstra pres på industrien, som jo stadig væk mangler at levere det datagrundlag, som de har lovet gennem 4 år.

Det ser nu ud til at have virket. Vi ved, at der er nye data på vej fra industrien. Vi er blevet lovet, at de nye data sendes til Kommissionen inden jul. Derefter vil vi så lade de videnskabelige eksperter i EU og herhjemme se på de nye oplysninger, så vi kan tage de rigtige beslutninger på det rigtige grundlag. Derfor lægger jeg også op til, at regeringen afviser at støtte beslutningsforslaget, men samtidig vil jeg gerne invitere Folketingets partier til at afgive en fælles beretning. De initiativer, jeg gerne vil highlighte der, er følgende:

Vi vil arbejde for, at hormonforstyrrende stoffer og kombinationseffekter bliver håndteret forsvarligt både i Danmark og EU, at Kommissionen fremsætter det nødvendige forslag til regulering, og at der samtidig tages stilling til nationale initiativer, såfremt EU's videnskabelige komité vurderer, at de to parabener udgør en risiko.

Som afslutning vil jeg gerne igen understrege, at regeringen tager hele debatten om hormonforstyrrende stoffer meget alvorligt. I den tid, jeg har været miljøminister, har det fyldt rigtig meget i mit politiske arbejde, og det vil det også blive ved med. Det er helt afgørende, at vi tager det her spørgsmål meget alvorligt, og at vi også fortsætter den internationale kamp for at sikre, at vi får forbudt de stoffer, der udgør et problem, samtidig med at vi selvfølgelig også får skabt et bedre beslutningsgrundlag som følge af nogle af de undersøgelser, der allerede sat i gang.

Kl. 13:20

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ministeren. Der er foreløbig fire, der har meldt sig med korte bemærkninger. Den første er hr. Per Clausen, værsgo.

Kl. 13:20

Per Clausen (EL):

Jeg vil starte med at takke for, at miljøministeren meget klart signalerer, at han tager det her alvorligt. Jeg var lidt forundret, da han sagde, at det var regeringen, der tog det alvorligt, for det er da mit indtryk, at regeringen er ved at sætte sit eget liv ind på at forsvare fabrikanternes ret til at putte bisfenol-A i sutteflasker, men det kan være, at det bliver ændret.

Jeg vil så spørge miljøministeren om noget andet. Det er, om jeg skal forstå det, han sagde, på den måde, at medmindre der bliver videnskabelig dokumentation for, at de her parabener er uskadelige, ufarlige, så er ministeren sådan set indstillet på, at vi godt kan gribe til et nationalt forbud.

Kl. 13:21

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til ministeren.

Kl. 13:21

Miljøministeren (Troels Lund Poulsen):

Jeg kan jo bekræfte, at for de to parabener, som der endnu ikke er en vurdering af, eller som der ikke ligger en afgørelse for, er det mit klare håb, at hvis den dokumentation, der nu bliver fremsendt alt for langsomt og alt for sent – jeg har også nævnt over for industrien adskillige gange, at det er ikke tilfredsstillende – så måtte føre til, at vi stadig væk ikke har den, om jeg så må sige, eksakte viden, så mener jeg, vi skal gå videre med den viden, vi har oparbejdet her i Danmark med henblik på så at se på, hvad der kan gøres med hensyn til nationale tiltag.

Kl. 13:21

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til spørgeren.

Kl. 13:21

Per Clausen (EL):

Jeg vil sige til miljøministeren, at det synes jeg sådan set er en meget god tilgang til diskussionen. Jeg skal bare være helt sikker på, at når miljøministeren siger nationale tiltag, så mener han i lighed med det, han har svaret på i et § 20-spørgsmål fra min side, at det også kan indbefatte nationale forbud.

Kl. 13:21

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til ministeren.

Kl. 13:22

Miljøministeren (Troels Lund Poulsen):

Det er jo generelt godt, at der er overensstemmelse mellem det, man siger fra talerstolen, og det man svarer. Og det kan jeg så også bekræfte, det er rigtigt.

Kl. 13:22

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Den næste til en kort bemærkning er fru Pia Olsen Dyhr.

Kl. 13:22

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg vil også sige, at jeg er meget positiv over for det, ministeren lægger op til, nemlig at han vil lave en fælles beretning og i virkeligheden også vil tage skridt i forhold til et forbud mod parabener.

Jeg vil spørge, om ministeren er opmærksom på hele sagen om ftalater og forbud mod ftalater i legetøj til børn, hvor Danmark valgte at gå foran og sige, at det ville vi ikke acceptere i legetøj til børn under 3 år, og i virkeligheden indførte et nationalt forbud. Det tvang jo så Europa-Kommissionen til efterfølgende at lave EU-lovgivning.

Ser ministeren det som en mulighed, man også kan benytte sig af i forhold til parabener i kosmetik til børn?

Kl. 13:22

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til ministeren.

Miljøministeren (Troels Lund Poulsen):

Jeg ser i hvert fald den klare sammenhæng, der hedder, at det ikke nytter noget, at man kun sætter sig ned og afventer, at Europa-Kommissionen skal komme med de vurderinger, som Europa-Kommissionen er blevet bedt om. Det er nødvendigt at lægge et pres på kommissærerne og ikke mindst også på den videnskabelige komité og dermed jo også på industrien.

Så jeg er helt, om man så må sige, åben over for at diskutere de nødvendige tiltag, der skal tages, og det er også derfor, jeg lægger op til en fælles beretning, for jeg mener, at det er i Folketingets interesse og dermed også i min egen interesse som miljøminister.

Kl. 13:23

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til spørgeren for anden og sidste korte bemærkning.

Kl. 13:23

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg synes, det er glimrende, at vi har en miljøminister, der faktisk tager det her problem alvorligt. Har miljøministeren overvejet at tale lidt med fødevareministeren om hendes holdning til hormonforstyrrende stoffer? Herunder tænker jeg især på sagen om bisfenol-A, hvor fødevareministeren mener, at det jo nærmest ikke er noget problem, hvad vi propper i vores børn. De skal nok overleve det. Det har vi andre jo gjort.

Har ministeren en drøftelse med fødevareministeren om det her med hormonforstyrrende stoffer?

Kl. 13:23

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 13:23

Miljøministeren (Troels Lund Poulsen):

Regeringen er jo et kollegium, og derfor taler jeg også på vegne af regeringen her i dag i Folketingssalen.

Kl. 13:24

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Den næste spørger er hr. Benny Engelbrecht, værsgo.

Kl. 13:24

Benny Engelbrecht (S):

Jeg noterer mig, at der i ministerens tale lægges op til en fælles beretning, og det er jo i hvert fald imødekommenhed, men det er jo også sådan, at denne samling ikke er slut endnu, den er faktisk ung endnu. Det er jo dejligt, at den er det, og det betyder også, at det giver os lidt tid, og, som ministeren også påpeger, er der ny viden på trapperne. Og som jeg kan forstå, er det faktisk allerede i indeværende måned, hvis det altså er den jul, vi taler om nu, som ministeren også omtaler. Det kan jo derfor også betyde, hvis vi er lidt fleksible i forhold til tidsplanen, som ligger, at der så måske er elementer, som vi vil være i stand til at tage højde for i hvert fald omkring de to konkrete parabener, som der endnu ikke er afklaret viden om.

Så er det en mulig løsning, at vi i virkeligheden – hvis der i løbet af ret kort tid foreligger et beslutningsgrundlag – ville kunne bruge det allerede i indeværende samling? Altså med andre ord: Hvad er tidsplanen i forhold til den nye viden?

Kl. 13:25

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 13:25

Kl. 13:28

Miljøministeren (Troels Lund Poulsen):

Altså, som jeg sagde i min ordførertale, er vi blevet lovet, at de nye data fra industrien sendes til Europa-Kommissionen inden jul, og derefter går de så i gang. Jeg kan jo ikke sige, hvor lang tid det så tager for den videnskabelige komité, men jeg forventer, at vi jo ikke taler om flere år her. Jeg taler om, at vi i 2010 når frem til, at vi får en tilbagemelding om de to parabener, som vi så taler om.

Derfor er det jo ikke realistisk at tro, at vi inden jul har en afgørelse fra den videnskabelige komité, men det har vi jo i løbet af 2010. Det er også derfor, jeg lægger op til, at der skal handles i 2010.

Kl. 13:25

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til spørgeren for den anden og sidste korte bemærkning.

Kl. 13:25

Benny Engelbrecht (S):

Men vil der ikke også samtidig foregå en dansk vurdering af de overvejelser og de nye data, som ligger? Med andre ord, hvis vi baseret på den evidens, der ligger, skulle kunne se, at der faktisk er tale om et mere alvorligt problem end først antaget, er vi vel i en situation, hvor vi vil være i stand til at kunne benytte os af artikel 18, beskyttelsesklausulen, og simpelt hen bede om en national særregel, indtil der gælder nye regler fra EU's side?

Kl. 13:26

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 13:26

Miljøministeren (Troels Lund Poulsen):

Jeg kan bekræfte, at vi får både den internationale del gennem den videnskabelige komité og selvfølgelig den danske vinkel gennem de eksperter, vi fra dansk side lader se på det, der fremsendes. Så det er jo helt rigtigt, at der kører to spor, om man så må sige. Hvornår de to spor er gjort færdige, kan jeg ikke komme med et endeligt tilsagn om her i dag, men jeg kan i hvert fald sige, at så snart vi fra dansk side er færdige, vil jeg selvfølgelig også fortælle Folketinget og de forligspartier, der er bag kemikaliehandlingsplanen, om det.

Kl. 13:27

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Den næste med en kort bemærkning er fru Bente Dahl. Værsgo.

Kl. 13:27

Bente Dahl (RV):

Tak for det. Vi i Det Radikale Venstre noterer os også med tilfredshed, at ministeren har sat ting i værk for at komme de her farlige stoffer til livs og vil foretage sig nogle ting. Jeg hører også, at det er ministerens mening om stofferne, at de er farlige – i hvert fald nogle af dem.

Ministeren nævner flere gange, at der er nye data på vej fra industrien, og ministeren mener ikke, at der er dokumentation nok. Sådan hører jeg ministeren sige det. Derfor er mit spørgsmål: Hvornår er det gode beslutningsgrundlag til stede? Hvor meget dokumentation vil ministeren indhente, før ministeren mener, at beslutningsgrundlaget er godt nok til, at vi alle sammen kan samles om at gøre nogle tilfredsstillende tiltag imod de her farlige stoffer?

Kl. 13:28

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Miljøministeren (Troels Lund Poulsen):

Det er mit klare håb, at det beslutningsgrundlag er til stede i 2010.

Kl. 13:28

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ønsker spørgeren ordet? Ja. Værsgo.

Kl. 13:28

Bente Dahl (RV):

Jeg hørte ikke lige ministerens svar, men jeg har alligevel et tillægs-spørgsmål, som lægger sig op af det første, jeg spurgte om. Jeg beklager, der var lidt støj i salen, så jeg kunne virkelig ikke høre, hvad ministeren sagde. Men spørgsmålet går på, hvor overbevisende belæg der skal være for skaderne. For i Det Radikale Venstre er vi ganske overbevist om, at der sker skader i vores omgivelser, der er forårsaget af de her stoffer. Og så vil jeg gerne høre, om ministeren kan tilslutte sig forsigtighedsprincippet.

Kl. 13:28

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 13:28

Miljøministeren (Troels Lund Poulsen):

Så kan jeg svare på de to spørgsmål samlet. Jeg vurderer, at det er i 2010, at vi har det beslutningsgrundlag, der skal til, og som var det, fru Bente Dahl efterspurgte i det første spørgsmål, på hvilket svaret gik tabt i menneskemylderet nede i midten af salen. Det andet er selvfølgelig, hvorvidt jeg bekender mig til, at man skal udvise den størst mulige forsigtighed med hensyn til det her. Det er jeg selvfølgelig helt enig i at man skal, men omvendt synes jeg også, at man skal basere det på fagligt dokumenteret viden. De ting skal gå hånd i hånd, og det er lige præcis derfor, vi har brug for mere viden, og den får vi så i 2010.

Kl. 13:29

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger for nuværende til ministeren, så vi fortsætter i ordførerrækken. Den næste er hr. Eyvind Vesselbo, Venstre.

Kl. 13:29

(Ordfører)

Eyvind Vesselbo (V):

Der er ingen tvivl om, at det problem, der tages op her, er et meget væsentligt og betydningsfuldt problem i det danske samfund. Det drejer sig om at få sat fokus på en lang række af de farlige stoffer, som findes i nogle af de forskellige ting, vi bruger i hverdagen. Det er ikke bare det, som påvirker voksne mennesker, som bruger tingene, men lige såvel og næsten endnu mere det, som påvirker børnene. Derfor vil jeg godt sige, at jeg er glad for, at forslagsstillerne har sat fokus på det her problem, bl.a. vedrørende parabener. Der kommer et beslutningsforslag herefter om ftalater. Jeg synes, det er godt, at vi får sat fokus på det, og at vi får en drøftelse af, hvad vi kan gøre på den mest konstruktive måde for at få løst de problemer, som der er med de her stoffer.

Jeg vil godt sige, at man som borger i det her samfund umiddelbart ville sige: Jamen så forbyd alle de her ting, som kunne være farlige. Men der er det jo, som ministeren meget rigtigt sagde, også væsentligt, at man er sikker på, at det, hvis man laver et forbud, så også kan dokumenteres, at det, man forbyder, også er så farligt, at det er nødvendigt at forbyde det. Der vil være nogle, som mener, at vi må bruge forsigtighedsprincippet her, og så må vi forbyde det her, fordi der jo er mange, der mener, at det her er så farligt, at vi burde forby-

de det. Men forsigtighedsprincippet – lidt populært sagt – må også bruges med forsigtighed, for man kan jo ikke, bare fordi man mener, at noget kunne være farligt, sige, at så forbyder vi det. For så kunne man jo godt forbyde næsten alting i det danske samfund, for næsten ligegyldig hvad vi gør, påvirker det os på en eller anden måde. Derfor er man nødt til at have en vis dokumentation for, at det, man forbyder, så også er så farligt, at det er nødvendigt at forbyde det. Det er det, der er tilfældet i den her sag.

Derfor synes jeg, at forslagsstillerne her ligesom jeg skulle være meget, meget tilfredse med – det kunne jeg også høre på de kommentarer, der var til ministeren – at der her lægges op til et bredt samarbejde om at få gjort noget ved det her, gennem at vi laver en beretning, hvor vi i fællesskab finder ud af, hvad der skal gøres for at få løst det her problem eller i hvert fald for at komme et skridt videre for at få løst problemet. Jeg synes, de tre punkter, som ministeren nævnte i forbindelse med fremgangsmåden, er udmærkede som i hvert fald nogle af elementerne i en sådan beretning. Men når man siger, man gerne vil lave en beretning sammen med et bredt flertal i Folketinget, er det selvfølgelig også meningen, at det brede flertal skal have indflydelse på, hvad der kommer i den beretning.

I forhold til mange af de andre debatter i forbindelse med beslutningsforslag, vi har her på miljøområdet, er det da virkelig en fremstrakt hånd, der kan ses meget tydeligt, og derfor synes jeg, at oppositionen skulle tage imod den og arbejde konstruktivt frem mod at få løst det problem, som vi alle sammen synes vi skal have løst på en konstruktiv måde. Så derfor lægger jeg op til her, at vi får et bredt og godt samarbejde med alle partier i Folketinget om at få den bedst mulige beretning, som på bedst mulig måde får løst det her problem, som skitseres i det her beslutningsforslag.

Så med de ord vil jeg sige, at vi ikke kan stemme for beslutningsforslaget, som det ligger her, men jeg vil bare sige, at vi er meget, meget åbne over for at gå videre med den problemstilling, der er skitseret.

Kl. 13:33

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 13:33

Per Clausen (EL):

Jeg skal sige til hr. Eyvind Vesselbo, at det jo er en helt anden og langt mere konstruktiv debat, vi har i dag, end da vi for godt en uge siden havde en diskussion om et andet hormonforstyrrende stof, og jeg håber da på, at man i Venstres gruppe kan diskutere sig frem til at indtage nogenlunde samme standpunkt i de to sager.

Så vil jeg stille et enkelt spørgsmål til hr. Eyvind Vesselbo, og det er, bare fordi hr. Eyvind Vesselbo siger, at der skal være en vis dokumentation for, at noget er farligt, før man bruger forsigtighedsprincippet. Det er jeg fuldstændig enig med hr. Vesselbo i. Jeg er sådan set enig i, at der skal være dokumentation for, at der er farlighed, men det betyder også, at hr. Eyvind Vesselbo er enig med mig i, at man godt kan bruge forsigtighedsprincippet, selv om der ikke er videnskabeligt bevis for, at noget er farligt. Men der skal selvfølgelig være en eller anden form for dokumentation, der gør, at man ikke bare kan sige, at det er fri fantasi og fundet på, fordi der har stået et eller andet i et ugeblad.

Kl. 13:34

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 13:34

Eyvind Vesselbo (V):

Når jeg siger en vis form for dokumentation, mener jeg selvfølgelig, at der skal være en form for dokumentation, som sandsynliggør, at

man, hvis man gerne vil forbyde det, ligesom kan legitimere, at man gør det, for ellers kan man i realiteten jo godt få nogle problemer bagefter, hvis man har forbudt noget, som i realiteten ikke skulle have været forbudt.

Til det helt klare spørgsmål, om det behøver at være en videnskabelig dokumentation, vil jeg sige, at jeg jo gerne ville have, at det var nogle forskere, som på en videnskabelig baggrund havde dokumenteret, at det her var et problem. Det er jeg helt sikker på at hr. Per Clausen også vil have. Jeg kender jo også hr. Per Clausens baggrund. Der synes jeg at man må holde på, at det ikke er nok, at der er en avis, der skriver, at det her er farligt. Vi må have nogle seriøse forskere, som dokumenterer, at det her er farligt, så farligt, at man skal forbyde det.

Kl. 13:35

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Per Clausen.

Kl. 13:35

Per Clausen (EL):

Jeg skal nøjes med at sige, at så vidt jeg kan forstå det, som hr. Eyvind Vesselbo siger, er vi fuldstændig enige, og derfor tror jeg også, at vi må kunne løse det og få de ting konkretiseret i et udvalgsarbejde i form af en beretning. Det synes jeg jo er endnu bedre end at stemme regeringspartierne ned her i Folketingssalen, for erfaringen viser jo, at hvis man har fået Venstre og Konservative med, er der vel en sandsynlighed for, at ministrene også arbejder lidt mere ivrigt med, end hvis de er i modvind. Og da jeg jo også ud fra det, miljøministeren har sagt, nærer tillid til, at Miljøministeriet og miljøministeren vil indgå konstruktivt i arbejdet, tror jeg, at den her sag må kunne løses på en måde, som er tilfredsstillende for os alle.

Kl. 13:36

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 13:36

Eyvind Vesselbo (V):

Ja, det er jo sådan set det, jeg lægger op til, og hr. Per Clausen har ret i, at vi langt hen ad vejen er enige. Det er vi sådan set ikke så sjældent, men hr. Per Clausen har bare svært ved at erkende det.

Kl. 13:36

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er en kort bemærkning fra fru Pia Olsen Dyhr.

Kl. 13:36

Pia Olsen Dyhr (SF):

I REACH, som er den europæiske kemikalielovgivning, har man lavet en omvendt bevisbyrde, altså at det er virksomhederne, der skal bevise, at noget er ufarligt, før det får lov til at komme på markedet. Bør det ikke være det samme, der gør sig gældende, når vi taler om parabener? Hvordan kan det være, at vi som myndighed og lovgivere altid skal være dem, der beviser, at noget er farligt, før det skal trækkes tilbage? Burde det ikke vendes om? Er det ikke befolkningens sikkerhed og især vores børns sikkerhed, der skal stå først?

Kl. 13:37

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 13:37

Eyvind Vesselbo (V):

Jo, det har fru Pia Olsen Dyhr fuldstændig ret i. Det synes jeg er noget vi skal arbejde i retning af, for vi arbejder jo i retning af at implementere REACH, altså EU's kemikaliedirektiv, og der er retningslin-

jerne jo på den måde. Det er jo også det, som jeg synes skal fremgå af den beretning, vi laver – og det siger jeg også i forbindelse med hr. Per Clausens spørgsmål – altså hvordan vi skal få fremkaldt den dokumentation, hvem det er, der skal lave den, og hvordan den skal fungere.

Kl. 13:37

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Pia Olsen Dyhr.

Kl. 13:37

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg tror bare også, vi må erkende, at forskere ikke er sådan helt upåvirkelige i forhold til, hvad politikere gør. Og jeg tror, at noget af det, der kan presse forskere, f.eks. til at komme frem med nogle resultater i forhold til parabener, også er, at vi fra politisk side siger, at vi altså tror, at det her er farligt, og at det *er* noget, der skal rykkes på. Jeg har i hvert fald noteret mig af nogle af de opringninger, jeg i forbindelse med de her debatter har fået fra forskere, der sidder på europæisk plan, at de jo netop spørger: Kommer der nu noget hjem i Danmark, som vi faktisk kan bruge til også at presse Kommissionen? Så vi har jo også et ansvar at sørge for det her.

Jeg er rigtig glad for at høre, at Venstre på det her område lægger op til, at man gerne vil være med til at forbyde de hormonforstyrrende stoffer, og jeg er sikker på, at vi nok skal finde en fælles vej.

Kl. 13:38

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 13:38

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg er også sikker på, at vi finder en fælles vej, for det er det, vi faktisk lægger op til med at lave en beretning og sige, hvilke input vi kan få ind i den, så vi får gjort noget ved det; det var det, jeg startede med at sige.

Men derudover må jeg sige, at jeg er lidt betænkelig ved, at vi som politikere skal kunne påvirke, hvad forskere gør, med de ting, vi siger, og de ting, vi lægger frem her i Folketingssalen. Jeg har den holdning, at forskere skal være neutrale, og at de kun skal komme frem med de resultater, som de selv finder frem til, og ikke lade sig påvirke af, hvad politikere mener, for det mener jeg er et kæmpeproblem. Så jeg vil gerne have, at forskerne er neutrale og er ganske uafhængige af, hvad jeg siger her fra talerstolen, for jeg vil altså hellere have et seriøst modspil, som er baseret på det faktiske, de faktuelle forhold, et videnskabeligt grundlag, end jeg vil have nogle forskere, der er medløbere, og som bare gør det, som bl.a. regeringen siger, eller det, som oppositionen siger. Allerhelst ville jeg jo have, at de fandt de rigtige ting, de dokumenterede ting, sådan at vi fik truffet de rigtige beslutninger.

Kl. 13:39

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Der er en kort bemærkning fra hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 13:39

Benny Engelbrecht (S):

Tak. Tilhørerne, der sidder her på rækkerne, kan selvfølgelig ved selvsyn konstatere det, men seerne hjemme foran fjernsynsskærmene har måske lidt vanskeligere ved at konstatere, at der faktisk ikke har bredt sig en duft af klejner i sådan en julefredsstemning herinde i Folketingssalen, selv om vi altså er utrolig fordragelige i vores dialog om det her, og det er selvfølgelig rart i sig selv.

Jeg vil dog godt lige tage fat i det seneste synspunkt fra ordførers side, nemlig det om den politiske del og forskningen. Jeg går ud

fra, at hr. Eyvind Vesselbo er enig i, at vi netop i spørgsmålet om cocktaileffekt, altså hvorvidt man skal benytte den viden, der findes om cocktaileffekt, har været med til, at der fra den danske ministers side er lagt et pres på, for at det også bliver inddraget i de videnskabelige undersøgelser, som bliver lavet. Det er vel ret så væsentligt, at de principper, man anvender for forskningen og for at drage konklusionerne, er vi faktisk med til at påvirke som politikere – det er vel ikke uvæsentligt.

Kl. 13:40

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 13:40

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg tror, at ordføreren må forstå det, jeg sagde, på den måde, at politikere selvfølgelig kan sige, at de godt vil have lavet nogle undersøgelser af den og den slags. Jeg har snakket med forskere, som sagde, at det er vigtigt, at vi finder ud af, hvad der sker med cocktaileffekten, og der har jeg sagt: Det er rigtigt, prøv at finde ud af det, lav nogle undersøgelser. Men det, jeg siger, er, at når jeg så snakker med forskerne, vil jeg da ikke sige til dem, at jeg i øvrigt gerne vil have det der resultat, for jeg vil gerne have, at det ser så slemt ud som overhovedet muligt, eller sige, at jeg gerne vil have, at de finder ud af, at det ikke er noget problem.

Det kan godt være, at Socialdemokratiet har den holdning, at det er sådan, man skal gøre, og sådan, man skal arbejde. Men sådan arbejder Venstre ikke, vi vil gerne have, at forskerne er neutrale. Vi vil gerne have, at hvis vi siger, at vi gerne vil have, at forskerne skal finde ud af, hvad der er af problemer med cocktaileffekten, så får vi et neutralt svar. Vi vil gerne have et videnskabeligt svar, ikke baseret på, hvad jeg ønsker.

Kl. 13:41

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 13:41

Benny Engelbrecht (S):

Det var faktisk også det, der var min pointe, at vi netop skal udstikke de retningslinjer, der er for forskerne, altså i hvilke retninger vi skal gå. Men der må vi også sige, at det jo ikke er altid, at EU-systemet vil, som vi nødvendigvis vil, og der vil jeg faktisk gerne anerkende den indsats, som regeringen har gjort. Ja, hr. Eyvind Vesselbo hørte rigtigt, jeg vil gerne anerkende den indsats, som regeringen og ministeren har gjort i den her sammenhæng netop for at fremme spørgsmålet om cocktaileffekt. Der er vi jo netop fuldstændig enige.

Nu talte hr. Eyvind Vesselbo om forsigtighedsprincippet, og kan vi ikke lige slå fast, at uagtet hvad vi går og siger i denne sammenhæng, vil det vel være sådan, at hvis vi med den nye viden, der kommer om nogle af parabenerne, på kort sigt vil kunne se af danske undersøgelser, at der er nogle særlige risici, så vil vi være i stand til at anvende forsigtighedsprincippet sådan, som det er defineret i EU-retten, til at lave en særregel, som gælder, indtil EU får indført et forbud – altså uagtet hvad vi så i øvrigt måtte drøfte i denne sammenhæng.

Kl. 13:43

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 13:43

Eyvind Vesselbo (V):

Nu er jeg jo ikke lige så dygtig som ordføreren fra Socialdemokratiet til at forudse, hvad forskerne vil finde frem til. Det er jo netop der-

for, at vi siger, at vi gerne vil lave en beretning på baggrund af de ting, som forskerne finder ud af, og det, som partierne gerne vil spille ind med.

Jeg kunne forstå, at vi heller ikke er helt enige om forskernes rolle i de her ting. Altså, jeg forstod, at den socialdemokratiske ordfører ikke helt tog afstand fra at påvirke, hvilket resultat forskerne nåede frem til, og der er det bare at jeg siger, at vi ikke vil have politisk forskning, vi støtter ikke politisk forskning. Hvis Socialdemokratiet gør det, er det Socialdemokratiets sag, men vi vil gerne have, at forskerne er neutrale og kommer med de resultater, som de kan finde ud af ved at forske og ikke ved at få af vide af en politiker, hvad de skal mene. Det er måske der, hvor forskellen på Socialdemokratiet og Venstre er. Det vil jeg så erkende, og det er jeg glad for.

Kl. 13:44

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Den næste taler er hr. Benny Engelbrecht som ordfører for Socialdemokratiet.

Kl. 13:44

(Ordfører)

Benny Engelbrecht (S):

Det foreliggende beslutningsforslag er en del af en samlet indsats, der skal hindre negative sundhedseffekter fra kemikalier, der er under alvorlig mistanke for at være sundhedsskadelige.

Det her forslag drejer sig om konserveringsmidlerne parabener, der anvendes i fødevarer, medicin og især i kosmetik. Alle seks parabener er mere eller mindre kraftigt mistænkt for at være hormonforstyrrende og derved skadelige, især for børn, hvor følgerne for drengebørn kan være misdannelser af kønsorganerne og nedsat sædkvalitet i deres voksenliv, og for pigebørn for tidlig brystdannelse og senere fertilitetsproblemer. En undersøgelse fra Rigshospitalet viser, at gennemsnitsalderen for, hvornår piger kommer i puberteten, er faldet med et år. Dette forhold vurderes ved, at man måler, hvornår halvdelen af en given aldersgruppe har brystdannelse, og her er gennemsnitsalderen altså faldet dramatisk.

Hidtidig forskning i kemikalienes påvirkning af hormonsystemet har overvejende baseret sig på analyser af de enkelte stoffers indvirkning på kroppen, og derudfra fastsætter man også grænseværdier, men i dag bekymrer forskerne sig især om de kombinerede virkninger af parabenerne, hvad det gør det endnu mere påkrævet at være forsigtig. Man plejer at kalde det for nul plus nul plus nul er lig med syv-princippet, altså dette at flere stoffer, som hver især ikke er farlige, tilsammen vil virke farlige.

Når børn er så udsatte, så skyldes det, at de har lettere ved at optage en række stoffer i kroppen end voksne, og når vi dertil lægger, at børn overvejende er udsat for parabener fra diverse kosmetiske produkter, ja, så må vi reagere. Derfor er vi tilhængere af at standse brugen og salget af parabenholdige kosmetikprodukter til børn, og som middel vil vi gerne have et nationalt forbud, der skal gå hånd i hånd med et samlet EU-initiativ fra Kommissionen.

I praksis forestiller vi os, at man anvender beskyttelsesklausulen i artikel 18, der hjemler, at medlemsstaterne kan indføre et midlertidigt forbud, til EU og Kommissionen har vurderet stofferne på baggrund af den seneste videnskabelige viden, og i den sammenhæng forventer vi naturligvis, at den indsats, som miljøministeren allerede har gjort for at inddrage kombinationseffekter i en vurdering af kemiske stoffer, medtages.

Så vil jeg gerne, nu hvor jeg har lejligheden og muligheden dertil, tilføje en mere generel kommentar til indsatsen mod de hormonforstyrrende stoffer. For uagtet at vi her i dag kan udveksle enigheder og uenigheder og også lidt polemiske kommentarer som den fra Venstres ordfører for et øjeblik siden, ja, så er det jo sådan, at jeg godt vil understrege, at vi Socialdemokrater faktisk anerkender den indsats, som ministeren har gjort og har indikeret fremadrettet at vil-

le gøre i forhold til de hormonforstyrrende stoffer på det europæiske plan.

Hvis dette forslag og det næste forslag, vi skal behandle her i salen, skulle blive vedtaget, så er jeg faktisk også sikker på, at ministeren vil forstå at bruge den mulighed, det åbner for at lægge ekstra pres i EU for at gøre en indsats mod de skadelige stoffer, og bruge den som en løftestang. Og jeg kan ikke undlade at gøre opmærksom på, at jeg på det punkt har større tillid til miljøministeren end dennes regeringskollega fødevareministeren, der har glimret ved fra denne høje talerstol at proklamere, at man ikke vil følge, hvad et flertal her i Folketinget har vedtaget.

Der skal ikke gå sødsuppe i min ros til miljøministeren, for naturligvis er der forskel på, hvor langt vi vil gå politisk, men det er min klare opfattelse, at ministeren deler Socialdemokraternes og den øvrige oppositions bekymring for, at industrien har for stor indflydelse på kemikalielovgivningen, og at indsatsen mod de skadelige stoffer går for langsomt.

Jeg skal takke mange gange for den gode debat, jeg synes vi trods alt har haft, klejnestemning eller ej. Jeg skal afslutningsvis blot bemærke, at vi er af den opfattelse, at det kun kan gå for langsomt med at stoppe brugen af parabener i de sammenhænge, der er beskrevet i forslaget, og at vi naturligvis vil anbefale alle Folketingets partier at stemme for det.

Kl. 13:48

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Den næste er hr. Jørn Dohrmann som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 13:49

(Ordfører)

Jørn Dohrmann (DF):

Tak. Det er jo et meget vigtigt emne, vi taler om, altså hvilke forskellige tilsætningsstoffer børn og unge mennesker udsættes for. I Dansk Folkeparti synes vi, det er meget godt at vi får den her diskussion om parabener i kosmetik til børn.

Jeg kan også høre, at alle partier jo er meget optaget af at få de rigtige instrumenter sat i værk her, og jeg kan også allerede nu fornemme, at der er et flertal, som ønsker, at vi skal skrive en beretning på dette område. Det synes jeg er rigtig godt, fordi vi jo selvfølgelig gerne vil være med til både at presse industrien på det her område og også eventuelt at få nogle flere ting med, som Enhedslisten og de andre partier måske ikke lige har tænkt over på nuværende tidspunkt. Så jeg synes, det er rigtig godt, at vi får en god diskussion om netop det her emne.

Jeg vil i hvert fald også lægge op til, at vi ikke må glemme, at vi jo har lavet det her Center for Hormonforstyrrende Stoffer. Jeg og Dansk Folkeparti synes i hvert fald, at det vil være særlig godt, hvis det får flere penge at arbejde med, fordi vi jo netop har været med til at oprette det her center, for at det også skal fokusere på, at vi får flere og flere stoffer, som vi gerne vil have undersøgt, også med hensyn til deres cocktaileffekt. Jeg tror ikke, at dem, der arbejder i det center, bliver arbejdsløse foreløbigt, for der bliver ved med at komme nye ting frem.

Det, vi også må forholde os til, er jo selvfølgelig, at når industrien ikke leverer de informationer, som ministeren og hele ministeriet gerne vil have, for at få undersøgt om et stof, man blander i, kan være hormonforstyrrende, så er det i hvert fald vigtigt for os, at vi får undersøgt det. Der kan det godt være, som fru Pia Olsen Dyhr var inde på, at man skulle bruge en omvendt metode, hvor industrien egentlig skal bevise, at et stof ikke er skadeligt, og at vi altså må forbyde den slags produkter, indtil det er fuldstændig bevist, at de er uskadelige.

Men vi mener i hvert fald, at med de undersøgelser, der allerede nu foreligger, så er der en risiko for, at nogle stoffer kan være skade-

lige, og derfor ønsker vi også, at den her beretning kommer i stand så hurtigt som muligt, og at vi får den her gode diskussion om det her.

Det, der også er vigtigt for os at sige, er jo selvfølgelig, at når en fødevareminister sender nogle signaler, som går lidt på tværs af det, miljøministeren siger, så er det jo vigtigt for os at få præciseret, hvem det er, der tegner regeringen på det her område. Jeg håber, at miljøministeren har ret, når han siger, at han taler på regeringens vegne, for så skal vi nok sørge for at spørge fødevareministeren om, på hvis vegne hun taler. De taler hvert fald ikke ud fra samme interesse på dette område, kan man sige.

Ud over det må vi sige, at det er rigtig godt, at regeringen er optaget af det her, og det er rigtig godt, at resten af partierne er meget optaget af det her spørgsmål, netop fordi det er vores børn, vi taler om. Det er dem, der ikke lige kan forsvare sig, men må tage imod de ting, de eventuelt får som gaver, eller hvad det kan være. Nu er det jo snart jul, hvor gaverne kommer til at ligge under juletræerne, og derfor skal vi også kunne købe de varer, som bliver tilbudt, med sikkerhed og god samvittighed. Derfor må jeg sige, at vi glæder os til at skulle skrive den her beretning i udvalget, og vi glæder os til at arbejde videre med de her sager, fordi de er så vigtige for alle borgere i Danmark. Tak.

Kl. 13:53

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Fru Pia Olsen Dyhr som ordfører for SF.

Kl. 13:53

(Ordfører)

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg synes, det er en lidt syret oplevelse efter debatten i fredags at opleve, at både miljøministeren og i virkeligheden også Venstre, og jeg gætter på også De Konservative, efterfølgende vil støtte, at nu skal vi gøre noget mod hormonforstyrrende stoffer, for de er et stort problem. Man er villig til at lave lovgivning, og man er også villig til at tvinge EU til at gå foran på området her ved at vise, at vi kender vejen i Danmark. Det er jo næsten tilbage til de gode gamle Svend Aukentider, og jeg bliver mildest talt en lille smule begejstret. Men det var i hvert fald ikke det, der var kendetegnende for debatten i fredags, og derfor synes jeg, det er på tide, regeringen får styr på, hvad det i virkeligheden er, regeringen vil med hormonforstyrrende stoffer. Er det noget, der er sådan lidt tilfældigt, alt efter hvilken minister det havner hos? Er det et problem, man kun tager alvorligt, hvis det havner i Miljøministeriet, eller er ministeren villig til at sætte foden for døren og sige, at det her er altså regeringens politik og ikke kun Miljøministeriets politik?

SF har længe kæmpet for at få de hormonforstyrrende stoffer ud af de mange hverdagsprodukter, vi forbrugere hele tiden benytter. Jeg mener derfor, det er en god start at få parabenerne ud af de kosmetiske produkter til børn, for vi ved, at børn er en ekstremt udsat gruppe, og det er derfor ekstra vigtigt, vi tager hensyn til deres sundhed. Det er jo grotesk, at man i dag fra producenterne side fylder hormonforstyrrende stoffer i produkter til børn, og det er faktisk fuldt uforståeligt og på tide, vi får sat en stopper for det. Vi ved jo nemlig, at der findes gode alternativer til de parabener; de kan udfylde præcis den samme funktion, men de er langt mindre farlige for mennesker og miljø, så det er blot et spørgsmål om vilje.

Man kan som aktiv forbruger selvfølgelig gå ind på diverse hjemmesider og finde produkter, der er uden parabener. Men det er altså utrolig besværligt for den enkelte forbruger, at man selv skal lave en sondering af hele markedet, før man kan finde det rigtige produkt, så når producenterne ikke selv er villige til at tænke over, hvad de propper i vores børn, mener jeg simpelt hen, vi nødt til at tvinge armen om på dem. Jeg mener, vi er nødt til at vedtage et forbud mod parabener i kosmetik til børn.

Jeg synes, det er lidt tankevækkende, at når man står over for en creme fyldt med parabener, er det faktisk mere farligt at putte den på huden end at hælde den ind i munden og videre ned i mavesækken. Det er jo netop, fordi huden er et af de områder, hvor den kommer i direkte kontakt med blodet, i modsætning til hvis vi hælder den i maven. Det sætter tingene lidt i perspektiv, synes jeg, og det viser, hvorfor vi er nødt til at gøre noget ved problemet med parabener.

Generelt er jeg egentlig grundlæggende imod, at man laver forbud mod noget, der er EU-reguleret. Det er grundsubstansen i mit princip: Jeg mener egentlig ikke, man bør lave lovgivning om noget, der er EU-reguleret. Men i det her tilfælde mener jeg, det er nødvendigt, at Danmark viser Kommissionen, at EU er nødt til at lave lovgivning på dette område, og viser den, at man er et foregangsland, og at de så må følge efter med EU-lovgivning. I virkeligheden kan jeg ikke forestille mig Kommissionen komme efter Danmark med en løftet pegefinger og sige: Kan I så putte hormonforstyrrende stoffer i produkter til børn! Det tror jeg simpelt hen ikke Kommissionen kunne holde til, og slet ikke efter den store europæiske debat vi har haft i forbindelse med Lissabontraktaten.

Når nu Miljøstyrelsen selv i sin kampagne »65.000 grunde til bedre kemi« fraråder forældre at bruge produkter med ethyl- og propylparabener til deres børn, skal vi så ikke én gang for alle forbyde brugen af parabener i kosmetik til børn?

Jeg er meget positiv over for ministerens tilgang til det her; at han er villig til at lave en fælles beretning. Det vil vi se meget positivt på, og vi vil selvfølgelig også fastholde, at vi har et beslutningsforslag kørende, for hvis det nu er muligt i sidste ende for os alle sammen at blive enige om, at vi skal lave et forbud mod parabener, fordi det videnskabelige materiale er kommet så langt, ser vi selvfølgelig også gerne det. Vi kan derfor støtte forslaget og ser frem til en god debat.

Kl. 13:57

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Hr. Per Ørum Jørgensen som ordfører for De Konservative.

Kl. 13:57

(Ordfører)

Per Ørum Jørgensen (KF):

Tak for det.

Det er en fornøjelse at være en del af denne debat, hvor man jo kan mærke den konsensus, der er i Folketinget med hensyn til at gøre noget i forhold til denne problemstilling. Vi har haft en rigtig god proces i forhold til den kemikaliehandlingsplan, som regeringen snart kommer med, og hvor vi jo netop sætter fokus på en flerstrengt indsats imod det her.

Ikke bare som politiker, men også som borger og som forbruger synes jeg, det er utrolig foruroligende, utrolig uoverskueligt og utrolig svært at forstå og få et overblik over, hvad konsekvenserne af det her er. Hvad er ret og vrang, når det gælder f.eks. hormonforstyrrende stoffer? Vi ønsker alle sammen det bedste for vores børn og det bedste for vores omgivelser, og derfor er det en utrolig vigtig indsats og et stort ansvar, som ligger på os her i Folketinget med hensyn til at sætte ind der, hvor vi kan, for at håndtere de udfordringer.

Med hensyn til spørgsmålet om parabener, er der selvfølgelig, som ministeren også var inde på i sin tale, forskel på parabenerne, og derfor synes jeg også, det er vigtigt, at vi har fokus på det, man kalder propyl- og butylparabener. Alene de navne gør jo, at det for forbrugerne kan være vanskeligt at gennemskue, hvad der er ret og vrang, og det er primært her, vi skal rette indsatsen mod. Det er typisk her, man ser den største risiko, og jeg vil egentlig godt anerkende ministerens og regeringens konstruktive og positive tilgang i forhold til en fælles indsats her i Folketinget i relation til forslaget her. Jeg synes, at det, at vi i fællesskab kan skrive en beretning i udvalgs-

arbejdet, er et rigtig konstruktivt og godt skridt, som kan bidrage til at lægge pres på industrien, men også kan bidrage til at lægge pres på Kommissionen. Så er vi jo nået et godt stykke ad den vej, som vi i fællesskab ønsker at gå.

Jeg vil godt allerede her i min ordførertale spille med i forhold til det arbejde. Jeg synes, det ville være et rigtig godt træk, hvis ministeren tog en dialog med branchen med henblik på en frivillig ordning, hvor branchen frivilligt tager specielt de to parabener, altså propyl- og butylparaben, væk fra hylderne. Det ville give en hurtigere proces i det hele taget, hvis branchen frivilligt vil acceptere en sådan aftale, i forhold til den lidt tunge EU-proces, og det ville også kunne give forbrugerne den tryghed og sikkerhed, som jeg synes vi skylder forbrugerne. Det drejer sig altså om børn og andre følsomme grupper, f.eks. gravide.

Jeg skal ikke ridse flere skrækscenarier op, for jeg synes, at andre ordførere meget klart har illustreret, at det er en alvorlig sag, og at vi selvfølgelig så vidt muligt skal anvende forsigtighedsprincippet, også i relation til at borgerne kan føle sig trygge ved de produkter, de køber til hverdagens forbrug. Men min opfordring til ministeren skal være: Tag en diskussion med branchen om det her og se, om man ikke ad frivillighedens vej eventuelt kan få en aftale i stand, der kan give os den tryghed, vi fortjener som forbrugere.

Kl. 14:00

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Fru Bente Dahl som ordfører for De Radikale.

Kl. 14:01

(Ordfører)

Bente Dahl (RV):

Jeg har tre børnebørn. De to af dem er piger på henholdsvis 6 og 9 år, og de er lige i sminkealderen. Deres mor bruger sminke, deres mormor bruger sminke, pigerne ønsker sig sminke, og de ønsker sig store dukkehoveder, som kan sminkes. De synes, det er rigtig sjovt at lege med farver, der kan smøres i hovedet både på dem selv, på deres veninder og på dukkerne. Det giver jo anledning til den ene ordentlige omgang familiesnak efter den anden om, hvor farligt det er. Efter de senere familiesnakke er forældrene gået med til at smide alt det sminke ud. Det er jeg jo glad for.

Det, der sker i min familie, tror jeg ikke er så forskelligt fra, hvad der sker i andre familier på det her område. Vi ved jo, at sminkerne indeholder parabener, for det er ikke hemmeligt for nogen. Parabener er et stof, der skal gøre, at sminken bliver langtidsholdbar, og det er jo foruroligende. Det er det, for når man dræber uønskede bakterier, gær og svampe, dræber man altså også dem, der er ønskede. I et menneske er der mange ønskede bakterier og svampe. Den fine balance, vi har i vores organisme, gør, at de naturlige forsvarsmekanismer er i balance og kan styrke kroppens immunforsvar. Det er bare ét problem, når man svækker immunforsvaret på den måde.

Et andet problem, som vi har talt meget om i dag også, er det, at parabener er hormonforstyrrende stoffer. Vi ser en række uhensigtsmæssigheder dukke op her, misdannede kønsorganer, dårlig sædkvalitet for drenges vedkommende, og piger får bryster for tidligt. Det er i høj grad uhensigtsmæssigt.

En ting er, hvad vi voksne udsætter os selv for, for vi kan jo vælge det fra, men en anden og værre ting er altså at udsætte børn for de her kemikalier. Ud over at de ikke selv kan vælge det fra, har de et mere følsomt nervesystem, immunforsvar og forplantningssystem, end voksne har. De tåler slet ikke at blive udsat for samme mængder af sådan noget som det her, som voksne gør. Så vi står med et stort problem, og jeg mærker da også en forståelse for det i det, miljøministeren sagde i sin redegørelse. Jeg vil gerne kvittere for den positive holdning fra ministerens side og ministerens medvirken til at tackle problemet. Jeg noterede mig også, at ministeren sagde, at det er hele regeringens holdning.

Det Radikale Venstre vil fortsat arbejde på at få styr på hormonforstyrrende stoffer, vi vil have det væk fra vores omgivelser, og derfor er vi også medforlagsstillere på B 46.

Kl. 14:03

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forlagsstillerne, hr. Per Clausen fra Enhedslisten.

Kl. 14:03

(Ordfører for forlagsstillerne)

Per Clausen (EL):

Da vi i Enhedslisten for et par år siden besluttede os til, at vi ville udpege området omkring hormonforstyrrende stoffer til et centralt emne for vores arbejde på miljø- og sundhedsområdet, var det ud fra to hovedargumenter.

Det ene var, at vi faktisk syntes, at vi havde at gøre med en sag, der på meget ekstrem vis understregede, hvilke risici vi var i færd med at udsætte os selv og vores børn for med den meget kemikalieorienterede industri, som vi efterhånden havde fået etableret. Vi mente, at det var af afgørende betydning at få ryddet op i det område, bl.a. fordi konsekvenserne for mennesker jo kan være meget store, og i sidste ende kan det også gå ud over muligheden for, at vi fremover kan forplante os. Der har været masser af eksempler på det, masser af diskussioner og masser af videnskabelige rapporter, som nåede frem til, at de her stoffer var meget skadelige. Det var det ene.

Det andet, som vi syntes også var et tema, der var værd at tage en diskussion om, var spørgsmålet om, om det måtte være sådan, at en afgørelse i EU om, at dette stof ikke var farligt nok til, at det skulle forbydes, altid skulle føre til, at vi i Danmark bare sagde, at vi bøjer os for det, fordi vi accepterer EU's grundsynspunkt, nemlig at hensynet til det indre marked, hensynet til den frie konkurrence gør, at man aldrig kan gå længere i det enkelte land, end man gør på EU-plan, også helt uanset at EU jo indeholder nogle muligheder, som man kan prøve at udnytte eller lade være med at udnytte.

Der var vores udgangspunkt for den diskussion, eller rettere vores forventninger til, hvad der ville komme ud af den diskussion, vel, at vi havde en forhåbning om, at vi kunne opnå nogle resultater, men skeptiske var vi nok i virkeligheden. Derfor vil jeg sige, at debatten i dag i hvert fald er et udtryk for, at hvis man bruger noget energi på at gå grundigt og seriøst ind på et område og fremsætte nogle forslag, som ikke nødvendigvis forandrer hele verden, men som forandrer udvalgte dele af verden på en fornuftig måde, så er det altså muligt at opnå nogle resultater.

Jeg vil da sige, at jeg er meget positiv over for og meget tilfreds med den reaktion, der er kommet både fra miljøministeren og fra Venstres og Konservatives ordførere. Jeg opfatter det på den måde, at vi nu har et godt udgangspunkt for at gå i gang med et udvalgsarbejde, der vil føre til, dels at vi i EU arbejder for at sikre, at man på EU-plan forbyder hormonforstyrrende stoffer, som er farlige, dels at vi i Danmark er indstillet på at gennemføre nationale forbud i den situation, hvor der findes en sandsynlighed for, at stoffer er farlige, særlig når det gælder de stoffer, som bruges af børn, og når virkshederne efterfølgende ikke er i stand til at føre et egentligt bevis for, at den mistanke, der er, er forkert.

Jeg synes også, at det er en udgang på den her diskussion, der også lægger op til, at vi måske fremover faktisk kan komme til at bruge forsigtighedsprincippet i forhold til EU og i forhold til dansk politik. Det synes jeg er meget, meget positivt.

Jeg er også glad for, at miljøministeren siger, at han i den her sag taler på regeringens vegne. Det gør ministre jo altid, tror jeg, så det er sådan en selvfølge. Men jeg synes nu alligevel godt, at man kan se en vis nuance, hvad angår den måde, som miljøministeren er gået til den her problemstilling på, i forhold til hvordan fødevaremi-

nisteren har reageret på en tilsvarende problemstilling. Men jeg opfatter de ting, der er blevet sagt i dag, sådan, at vi også får løst det udestående problem, vi har i forhold til fødevareministeren på det her område.

Det er klart, at sagen om parabener i kosmetik til børn grundlæggende handler om, at parabener, som i udgangspunktet har den funktion, at de skal dræbe bakterier, gær- og mugsvampe og sikre holdbarheden af et produkt, altså også har nogle negative konsekvenser, fordi der i hvert fald for nogles vedkommende har vist sig klare tegn på hormonforstyrrende egenskaber i nogle af de dyreforsøg, der er gennemført. Det er det, der kan føre til misdannede kønsorganer og dårlig sædkvalitet og til, at både drenge og piger udvikler sig og kommer i puberteten langt tidligere end hidtil.

Det er jo de undersøgelser, som er lavet, som viser det her, og som jo gør, at der er et vist videnskabeligt grundlag for at rejse et krav om forbud, og som gør, at der er en sandsynlighed for, at det er farligt. Men vi er selvfølgelig også åbne over for og med på at tage hensyn til det, hvis man skulle kunne gennemføre nye videnskabelige undersøgelser, der viser, at der er nogle af de her stoffer, der ikke er farlige, og det kan bevises effektivt. Derfor synes jeg, at det er meget godt, at vi nu i udvalgsarbejdet i forsøget på at lave en beretning også har det element med, som handler om, at vi kan lave nationale forbud i en situation, hvor der er en reelt eksisterende risiko for, at stoffer er farlige.

Kl. 14:09

I den sammenhæng, og det ved jeg jo at miljøministeren er meget opmærksom på, handler det også om at se det enkelte stof i sammenhæng med de øvrige stoffer, vi udsættes for. Det, som jo var konklusionen på den undersøgelse, som Miljøstyrelsen gennemførte i perioden juli 2008 til september 2009 om 2-åriges udsættelse for kemiske stoffer, var jo netop, at den kombination, der var, gav ekstra store risici. Derfor er det jo ikke nok, at man kan tage det enkelte stof og sige, at her er risikoen ikke særlig stor, hvis vi så ender med, at kombinationen af de forskellige stoffer gør, at der faktisk er en meget stor risiko.

Men pointen i det her er jo bare, at jeg vil sige, at det har været en rigtig god debat, vi har haft, med et rigtig godt resultat. Jeg må jo indrømme, at jeg er mest vant til at skulle bruge min taletid på at være noget mere kritisk over for ministre og regeringer, end der har mulighed for i dag, men jeg øver mig jo så på at være positiv over for gode og konstruktive udspil fra ministre. Det får jeg sikkert om et par år rigtig meget brug for.

Kl. 14:10

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

**15) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 47:
Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod ftalaterne
DEHP, DBP og BBP.**

Af Per Clausen (EL), Pia Olsen Dyhr (SF) og Bente Dahl (RV) m.fl. (Fremsættelse 05.11.2009).

Kl. 14:10

Forhandling

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Forhandlingen er åbnet. Miljøministeren.

Kl. 14:10

Miljøministeren (Troels Lund Poulsen):

Tak for muligheden for også at kunne diskutere ftalater her i dag i Folketingssalen. Det er endnu et vigtigt tema i hele kemikaliespørgsmålet.

Som jeg jo har redegjort for, er vi fra regeringens side meget opmærksomme på at tage de initiativer, der skal tages. Og der skal heller ikke herske nogen tvivl om, at jeg også er parat til at regulere brugen af ftalater, når dokumentationen er tilvejebragt.

I det forslag, der ligger her, ser man på tre ftalater, men jeg mener også, det er vigtigt at se på en fjerde ftalat med samme egenskaber, og den hedder DIBP. Det er ikke kun afgørende at regulere de tre ftalater, men også den fjerde ftalat, som jeg lige har nævnt. Hvis vi ikke gør det, løber vi jo den risiko, at det fremover er DIBP, som vi finder i produkterne, og så er vi sådan set lige vidt.

Derfor skal vi også sigte mod at beskytte i forhold til alle de produkter, der bidrager væsentligt til børns udsættelse for ftalater. Det er ikke nok, at der kun er forbud mod ftalater i de produkter, der er defineret som legetøj eller småbørnsartikler. Skal vi beskytte børnene effektivt, er vi nødt til at se bredere på, hvordan børnene udsættes for de hormonforstyrrende ftalater.

Det kræver imidlertid viden og dokumentation at finde frem til, hvilke produkter der indeholder ftalater, og som børn er i direkte kontakt med. Ud over disse produkter skal vi også kigge på de produkter, der afgiver væsentlige koncentrationer af de fire ftalater til indeklimaet. Det er vigtigt, fordi den nye 2-årige undersøgelse jo viser, at børn i væsentlig grad udsættes for støv og luft fra indeklimaet.

På nuværende tidspunkt mangler vi mere eksakt viden og dokumentation for, præcist hvilke produkter børn har en direkte kontakt med, og hvilke produkter der bidrager væsentligt til den koncentration af ftalater, vi finder i indeklimaet. Den viden har vi simpelt hen ikke i dag.

Miljøstyrelsen arbejder på fuldt tryk på at generere den nødvendige dokumentation til et forslag til en EU-regulering af de fire ftalater i produkter til indendørs brug, der har vist sig at bidrage til høje koncentrationer af ftalater i indeklimaet, og af produkter, som børn har direkte kontakt med.

Regeringen er også parat til at foreslå EU-regulering, når den nødvendige dokumentation foreligger. Jeg forventer, at det vil være tilfældet i 2010. Når alle oplysninger er fremkommet, kan der tages stilling til nationale initiativer.

Med baggrund i det vil jeg sige, ligesom for B 46, at regeringen ikke kan tilslutte sig beslutningsforslaget, men her klart tilkendegive, at vi i en fælles beretning er parat til at arbejde for, at der i løbet af 2010 tilvejebringes tilstrækkelig dokumentation for at kunne løfte bevisbyrden i EU, og at jeg, når denne dokumentation er tilvejebragt, tager stilling til såvel EU-initiativer som nationale initiativer, herunder et forbud, ikke bare mod de tre ftalater, der er nævnt, men mod DEHP, DBP, BBP og DIBP, som har samme hormonforstyrrende effekt. Forbuddet skal ikke kun dække produkter beregnet til

børn, men også produkter, der bidrager til høje koncentrationer af ftalater i indeklimaet.

Som for parabenerne vil jeg også gerne klart her til slut opfordre til et bredt samarbejde i Folketinget om denne sag.

Kl. 14:14

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Benny Engelbrecht for en kort bemærkning.

Kl. 14:14

Benny Engelbrecht (S):

Det er jo fantastisk at opleve en minister, der i forbindelse med et beslutningsforslag stillet af oppositionen rent faktisk foreslår andre stoffer, som også kunne være omfattet. Så det vil jeg først og fremmest rose ministeren for.

Når det er sagt, er der i hvert fald nogle områder, hvor det kan være meget vanskeligt at forklare, hvorfor vi har nogle specifikke forbud, f.eks. hvorfor vi har et specifikt forbud vedrørende legetøj, når vi eksempelvis ikke har et forbud, når det handler om tøj beregnet til børn – det kunne være sparkedragter. De er indgået i en af de undersøgelser, som er blevet foretaget af Forbrugerrådet for nylig, og den undersøgelse viser, at temmelig mange sparkedragter faktisk indeholder ftalater, og da sparkedragter jo også er noget, som børn i den orale fase kunne finde på at putte i munden ligesom deres legetøj, kan man sige, at det i hvert fald er meget vanskeligt at se, præcis hvad det er, der skulle gøre tøjet mindre farligt end legetøjet. Det samme kan for den sags skyld også gøre sig gældende for fodtøj. Så der er i hvert fald nogle områder, hvor man må sige, at det på basis af de forbud, vi har i forvejen, kan være meget svært at forklare den brede befolkning, hvorfor man ikke skulle gøre det samme.

Kl. 14:15

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ministeren.

Kl. 14:15

Miljøministeren (Troels Lund Poulsen):

Der var jo ikke et decideret spørgsmål, som jeg opfattede det, men nogle tilkendegivelser, som jeg er enig i at man bliver nødt til at belyse bredt. Det er også derfor, som jeg kommer og fortæller Folketinget i dag, at det ikke nytter noget kun at se på de tre ftalater – man skal også se på det fjerde ftalat – og at vi selvfølgelig også skal fortsætte det arbejde, som vi har sat i gang i bred enighed her i Folketinget, med at få skabt meget mere viden om de stoffer, som børn udsættes for. Den 2-årige kampagne, som Miljøstyrelsen har kørt, om, hvordan et 2-årigt barn kan udsættes for en lang række kemikalier, har i hvert fald gjort et stort indtryk på mig og viser nødvendigheden af at skaffe mere viden og også undersøge flere ting.

Kl. 14:16

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 14:16

Benny Engelbrecht (S):

Jeg beklager, hvis jeg ikke klart udtrykte et decideret spørgsmål. Lad mig så gøre det: Ville det ikke være en logisk følgeslutning at sige, når der er produkter, f.eks. børnetøjet, som vi ved meget nemt kan puttes i munden, at man så overvejer at sidestille det med legetøjet og de forbud, der allerede findes på det område? Det er i hvert fald ikke ligefrem sådan, at det er nemt at se, hvor forskellen ligger. Og særlig når det er sådan, at der faktisk på tøjområdet – og det er jo i høj grad i tryk på tøjet, at vi taler om, at der kan være ftalater – findes alternativer på markedet, som kan erstatte det, så er det meget

vanskeligt at se, hvad det skal gøre godt for, at man putter det i børnetøjet i første omgang.

Kl. 14:17

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ministeren.

Kl. 14:17

Miljøministeren (Troels Lund Poulsen):

Jeg mener sådan set også, at jeg har reflekteret over det i det, som jeg sagde i min tale. Jeg sagde bl.a. i min tale, at det imidlertid kræver viden og dokumentation at finde frem til, hvilke produkter der indeholder ftalater, som børn er i direkte kontakt med. Derudover sagde jeg så også, at vi skal se bredere på, hvordan børn udsættes for hormonforstyrrende ftalater.

Kl. 14:17

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Pia Olsen Dyhr for en kort bemærkning.

Kl. 14:17

Pia Olsen Dyhr (SF):

Ja, det er jo svært, når man bliver overhalet højere om af ministeren, og han i virkeligheden gerne vil have undersøgt flere ftalater. Men det er jeg sådan set helt åben over for, for i SF er vi meget opmærksomme på problemet med ftalater. Derfor krævede vi jo også, at det skulle være en del af den kemikaliehandlingsplan, som vi netop har afsluttet med et bredt forlig i Folketinget, at vi diskuterer ftalater i medicinsk udstyr, hvilket jo bl.a. handler om katetere, stomiposer osv., som almindelige danskere kommer i kontakt med.

Jeg vil spørge, om ministeren er opmærksom på eller har gjort noget opfølgende i forbindelse med kemikaliehandlingsplanen for at sikre sig, at kommunerne nu begynder at tage spørgsmålet om ftalater til sig. For de oplysninger, vi har fået i SF, viser, at nogle af kommunerne er på vej i præcis den modsatte retning. Vil ministeren tage nogle initiativer for at hive dem tilbage på det ftalatrigtige spor igen?

Kl. 14:18

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ministeren.

Kl. 14:18

Miljøministeren (Troels Lund Poulsen):

Ja, jeg vil tage initiativer. Jeg har også tænkt mig i starten af det nye år at indbyde de respektive personer fra KL til en drøftelse af, hvordan vi kan få et bedre videngrundlag og ikke mindst også lære af de kommuner, der gør det godt. Langt de fleste vil jo gerne gøre det godt over for de daginstitutioner, som måtte have udfordringer med hensyn til ftalater, og derfor er jeg i hvert fald af den opfattelse, at ja, der skal gøres mere. Men det kræver ikke mindst også et tættere samarbejde mellem regeringen – altså mig som miljøminister – og KL.

Kl. 14:19

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Pia Olsen Dyhr.

Kl. 14:19

Pia Olsen Dyhr (SF):

Vi har jo tidligere set på f.eks. vindmølleområdet, at det, at den danske regering er trådt i karakter og ligesom har gjort noget for et særligt område, i virkeligheden har betydet, at man har fået et erhvervs-eventyr. Mener ministeren ikke, at man har samme muligheder bl.a. på ftalatområdet, hvor vi jo har to danske virksomheder, som producerer bæredygtige alternativer til ftalater, altså ting, der decideret ik-

ke er skadelige for vores omgivelser? Kunne en måde, vi kunne være med til at fremme det på, ikke netop være at sikre et forbud i EU?

Kl. 14:19

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Kl. 14:19

Miljøministeren (Troels Lund Poulsen):

Jamen jeg er helt enig med fru Pia Olsen Dyhr i, at vi har stærke virkksomheder, og vi har også en meget stærk knowhow, som ikke mindst også er grundlagt gennem den kemikaliepolitik, vi har ført i Danmark, og den skal vi selvfølgelig også udnytte kommercielt.

Kl. 14:20

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ministeren. Hr. Eyvind Vesselbo som ordfører for Venstre.

Kl. 14:20

(Ordfører)

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg er sikker på, at hr. Per Clausen og de andre forslagsstillere vil blive lige så glade for de kommentarer, som jeg har til det her forslag, som dem, jeg havde til det tidligere, og vil kunne bruge en del af deres taletid og måske lidt mere på at sige tak for det gode samarbejde og rose regeringen og Venstre for at komme med nogle positive meldinger.

Den her sag ligner jo den forrige. Det her er noget stads, det er nogle farlige stoffer, som vi skal have udfaset, som det hedder. Vi skal have dem væk fra markedet. Vi skal have dem ud af de ting, hvor de kan påvirke børnene. Jeg mener egentlig, at det, som der blev sagt under det tidligere punkt, nemlig at vi skal have noget dokumentation og have klarlagt, på hvilket grundlag vi kan lave et forbud, igen er det, der er det væsentlige her. Derfor vil vi, som ministeren også allerede har sagt, på det her grundlag lægge op til et bredt samarbejde og få lavet en beretning, så vi på et bredt grundlag kan finde frem til, hvordan vi kommer videre med at få begrænset de her ftalater og få en lang række af dem forbudt i det danske samfund. Så jeg synes ikke, der er så meget mere at sige om den her sag. Jeg kunne jo godt remse alle de gode ting op, som regeringen har gjort på det her område, men det har ministeren allerede gjort.

Jeg kan bare sige, at vi ikke kan støtte forslaget, som det ligger her. For der er også en anden ting: Det, at man nævner nogle enkelte ftalater i den her sammenhæng, mener jeg begrænser det, som vi i Venstre gerne vil sætte fokus på, nemlig alle de farlige former for ftalater. Vi vil gerne brede det her længere ud. Derfor mener vi faktisk, at det her forslag egentlig er lidt for snævert, det tager lidt for lidt med, og det er den anden grund til, at vi ikke kan stemme for forslaget. Men jeg håber da på, at vi får et godt samarbejde i udvalget, så vi kan nå frem til en fornuftig løsning på det her.

Kl. 14:22

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Hr. Benny Engelbrecht som ordfører for Socialdemokratiet.

Kl. 14:23

(Ordfører)

Benny Engelbrecht (S):

Det foreliggende forslag omhandler forbud mod brug og salg af ftalaterne DEHP, DBP og BBP. Forslaget er en del af en samlet indsats mod farlige og især hormonforstyrrende kemikalier og flugter meget nøje med den socialdemokratiske politik.

Som det vil være den observante betragter bekendt, er Socialdemokraterne ikke medforlagsstiller på dette forslag, i modsætning til

to andre forslag i den samlede pakke, hvoraf vi behandlede det ene for et øjeblik siden. Det skyldes ene og alene den teknikalitet, at vi allerede i sommer bebudede et forslag, der skal forbyde ftalater i børnetøj og børnesko, et forslag, som vi foreløbig har valgt at vente med at fremsætte, til vi har overstået førstebehandlingen af det foreliggende forslag her i salen. Og da jeg kan forstå, at der er meget stor velvilje over for at diskutere dette emne i regeringen, er det jo slet ikke sikkert, at det nogen sinde kommer så langt.

Unægtelig ser børnetøj med flotte farvetryk godt ud, og forældrene får let øje på børnene i store flokke – det er en klar fordel – men børnetøjet indeholder meget ofte sundhedsskadelige ftalater, der er med til at blødgøre plasten, som man anvender til at trykke på selve tøjet. Visse varianter af ftalater er som nævnt forbudt i EU i legetøj og produkter til børn under 14 år. I Danmark omfatter forbuddet alle ftalater i legetøj til børn under 3 år.

Reglerne er lavet med henblik på at begrænse især små børns kontakt med legetøj, der indeholder ftalater. Det skyldes, at ftalaterne ikke er bundet i plasten og derfor kan udgøre en sundhedsrisiko, når børn sutter på legetøjet. Men det er fortsat tilladt at sælge eksempelvis børnetekstiler, selv om en undersøgelse fra Forbrugerrådet har vist, at der var ftalater i 4 ud af 16 testede såkaldte bodystockings til babyer. Uden at være ekspert på småbørn antager jeg, at bodystockings er det samme som sparkedragter.

Også de svenske myndigheder har fundet en række grelle eksempler på T-shirts, der indeholder de hormonforstyrrende ftalater.

Socialdemokraterne ønsker ligeledes i næste omgang at skride ind over for medicinalindustriens brug af hormonforstyrrende ftalater i medicin. De bruges som overtræk på piller og er af typen DBP, som er opført på EU's liste over hormonforstyrrende stoffer. Det er især skræmmende, idet problemet med hormonforstyrrende stoffer ikke er nyt. Der har været fokus på området før, men det har altså ikke ført til, at DBP er forsvundet fra dansk medicin. Derfor må vi overveje at skride til regulering af området, hvis lægemiddelindustrien ikke selv reagerer, og det forventer jeg så at der også vil være støtte fra forslagsstillerne til, når forslaget kommer.

Vi kan som mere end antydnet varmt støtte dette beslutningsforslag og anbefaler alle partier, som vil gøre en miljøvenlig og sundhedsmæssig indsats, at følge eksemplet.

Kl. 14:26

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Hr. Jørn Dohrmann som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 14:26

(Ordfører)

Jørn Dohrmann (DF):

Igen et meget godt forslag. Det er godt, vi får debatten om, hvad vi kan gøre for at sikre børn og unge – ja, selvfølgelig også voksne, alle – mod de her grimme stoffer, som vi ikke ønsker skal påvirke vores natur. Der skal ikke herske nogen tvivl om, at vi i Dansk Folkeparti ønsker, at regeringen vågner op og skrider til handling på det her område. En ting er jo, at vi kan konstatere, at regeringen godt nok kan komme i mindretal, men hvis de ikke ønsker at efterleve det, som vi egentlig har besluttet, mener vi, at det er et problem.

Vi har hørt en minister, som jo gerne vil noget på det her område, som i hvert fald melder det ud her fra talerstolen, og derfor er jeg meget glad for, at vi jo også temmelig sikkert kan lave en beretning om de her ting, hvor vi faktisk kommer til at gå videre end det, der er lagt op til i beslutningsforslaget. Det tror jeg ikke at nogen kan have noget imod. Man lægger op til her i beslutningsforslaget, at der kun er tre ting, man vil fjerne, men hvis der var flere ting, hvis man, som ministeren nævnte, kunne få en fjerde ting med, så lad os da endelig gøre det. Det tror jeg alle sammen synes vil være rigtig godt.

Derfor må vi jo sige, at vi gerne vil have de her ting mere undersøgt, men vi vil også gerne have mere præciseret, hvad det er, vi kan gøre, og hvornår vi så kan handle på de her områder. For i Dansk Folkeparti ønsker vi jo, at der kommer handling bag ordene, så de små børn selvfølgelig ikke bliver udsat for de her kemikalier, blødgørere og alle de andre skadelige ting, for vi ved jo godt, at børn er særlig udsatte, da de jo tager imod ftalaterne meget mere, end f.eks. voksne gør.

Det er også vigtigt for os at sige, at vi på det her område synes at EU er lidt sløve med at få tingene undersøgt. Igen må vi konstatere, at man faktisk siger, at det er de her ting, der er farlige, at det er det, vi vil have forbudt, i stedet for at man egentlig brugte det enorme apparat, som man har i Bruxelles, til at få det her klarlagt og til samtidig at tvinge industrien til at aflevere de oplysninger, de har, om de skadelige kemikalier. Men vi ønsker altså, der skal ske noget på det her område, og derfor er Dansk Folkeparti selvfølgelig også med til at presse regeringen til, at vi kommer videre.

Vi mener, at alle skal være med til at bidrage til, at vi får et miljø, som vi gerne vil aflevere til vores børn, hvor man trygt kan lege med legesager, og hvor man trygt kan købe de ting, som bliver udbudt til salg, uanset om det er ftalatholdigt legetøj, eller om det er kosmetik. Vi mener alt i alt, at vi med en beretning på det her område kan komme rigtig langt, for med alle de positive ord, der er sagt fra alle andre, tror jeg at regeringen jo i hvert fald vil lægge sig i selen for, at man kommer videre.

Igen må vi sige, at når Dansk Folkeparti har været med til at lave Center for Hormonforstyrrende Stoffer, er det jo netop, fordi vi tager det alvorligt, at vi gerne vil have undersøgt, hvor det er, at man har de store, skadelige virkninger, og hvad det er, vi selv kan gøre. Hvis der er nogle steder, hvor vi kan gribe ind og egentlig forbyde salget af de her ting, skal vi selvfølgelig gøre det. Derfor vil vi også forfølge den linje, at det her center bliver udvidet, at det igen får tilført ressourcer, sådan at man hele tiden kan få ny viden på det her område. Det er utrolig vigtigt, som vi ser det.

Vi synes, det bliver en spændende diskussion i udvalget, og det ser vi frem til. Og beretningen er vi helt med på. Endelig sker der noget på området.

Kl. 14:31

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det fru Pia Olsen Dyhr som ordfører for SF.

Kl. 14:31

(Ordfører)

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det er helt svært at holde op med at smile i dag, for vi oplever igen og igen regeringen komme os i oppositionen i møde, når vi vil gøre noget mod hormonforstyrrende stoffer. Jeg ville ønske, at det havde været et lignende tilfælde i fredags, men der må vi bare erkende, at fødevareministeren er industriens minister, mens miljøministeren faktisk tager miljøet alvorligt. Det synes jeg så at miljøministeren skal gøre noget ved i regeringen.

Jeg får også lidt et smil på, når hr. Eyvind Vesselbo fra talerstolen siger, at det jo er interessant, at Venstre vil gøre mere end oppositionen på det her punkt. Til det må jeg dog lige tilføje, at regeringen jo længe har haft mulighed for at lave lovgivning på det her område, og hvis regeringen havde lavet lovgivning, ville jeg næsten vædde mine sutsko på, at regeringen ville have fået oppositionens opbakning, men lad nu det ligge.

Hver dag bombarderes vi nemlig alle sammen af hormonforstyrrende stoffer fra alle mulige forskellige produkter. Problemet er, at det som forbruger er fuldstændig umuligt at gennemskue, hvilke produkter der indeholder hormonforstyrrende stoffer, og hvilke der ikke gør det. Med de hormonforstyrrende stoffer, ftalater, er det særlig problematisk, da man ikke selv i en varedeklaration kan se, om f.eks.

badeforhænget eller voksdugen eller vandflasken indeholder ftalater. Det eneste, man kan gøre, er i virkeligheden at spørge i butikken. Det mener jeg bestemt ikke er godt nok. Det kan og skal aldrig være forbrugernes eget ansvar at skulle finde ud af, om butikken indeholder farlige stoffer som ftalater. Derudover er der jo nogle produkter, som vi ganske enkelt ikke kan fravælge. Det kan f.eks. være gulvet i vores børns vuggestue, som meget vel kan indeholde farlige ftalater.

Derfor synes jeg, at det er på tide, at vi forbyder ftalaterne DEHP, DBP og BBP, og vi er så sandelig også med på regeringens forslag om at inddrage DIHP, så forbrugere ikke længere udsættes for disse farlige stoffer. Vi ved, at der i dag findes fremragende alternativer til ftalater, som oven i købet er udviklet af danske virksomheder såsom Meditec på Falster og Danisco.

Generelt – som jeg sagde tidligere – er jeg imod den her idé om at lave forbud mod noget, der er EU-reguleret, men som sagt er det muligt nogle gange som foregangsland at vise Kommissionen, hvilken vej den skal gå, ved at vi laver konkret lovgivning. Og det er vigtigt, at vi i Danmark er foregangsland på det her område, ikke alene er det til fordel for forbrugere, det vil også være til fordel for dansk industri, der måske kan komme i gang med et erhvervseventyr. SF mener derfor, at et forbud mod ftalaterne er et rigtigt skridt på vejen.

Kl. 14:33

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken. Så er det den konservative ordfører, og det er hr. Per Ørum Jørgensen.

Kl. 14:33

(Ordfører)

Per Ørum Jørgensen (KF):

Tak for det, hr. formand. Vi må så håbe, hvis SF's ordfører gør alvor af at spise sin sutsko, at den ikke indeholder de her ftalater. For det er noget skidt, og vi har jo også allerede taget tiltag over for ftalater, når det gælder legetøj til børn. Men det er klart, at man, når man som forbruger og forældre er i supermarkedet og køber viskelædere, pen-alhuse, skoletasker, tøj med tekstiltryk, voksduge og andre produkter, som man jo ikke ubetinget kan betegne som legetøj, jo heller ikke kan sige sig fri for risikoen for at købe et produkt, som indeholder ftalater.

Jeg synes, det er utrolig positivt, at ministeren også i den her sag er så imødekommande over for Folketinget, for at vi kan lave en fælles beretning og dermed også holde den konsensus, som åbenlyst findes i Folketinget med hensyn til den udfordring, vi har, når det gælder hormonforstyrrende stoffer – også og ikke mindst set i relation til det arbejde, der er gjort med den nye kemikaliehandlingsplan, hvor vi med en bred fælles indsats blandt Folketingets partier er klar til at tage kampen op mod mange af de her hormonforstyrrende stoffer.

Jeg hæfter mig ved, at der er viden på det her område, og at man også inden for en forholdsvis kort tidshorisont er i stand til at tilvejebringe viden, som giver grundlag, ikke bare for, hvordan vi skal agere nationalt over for de her ting, men også for, at man i EU kan fremlægge en viden, som absolut bør betyde, at man i EU kan gøre en forskel, og at vi igen fra dansk side er foregangsland, når det gælder kampen mod de her ting. Det synes jeg er en væsentlig rolle for Danmark, også i det europæiske samarbejde.

Så vi kan ikke støtte forslaget, som det ligger, men vi kan i hvert fald herfra give tilsagn om at indgå konstruktivt i udvalgsarbejdet og også i arbejdet med en fælles beretning for Folketingets partier.

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Så er det fru Bente Dahl som ordfører for De Radikale.

Kl. 14:36

(Ordfører)

Bente Dahl (RV):

Jeg vil også sige tak, for hvor er det dog en positiv debat i dag til forskel fra i fredags. Jeg kan ikke lade være med at sige, at der er 21 dage til jul, og så vender lyset tilbage.

Vi behandler i øjeblikket en række beslutningsforslag, som alle tager fat på det forhold, at vi har en del skadelige kemikalier og andre stoffer i vores omgivelser, og det bryder vi os altså ikke om. Der er forskellige grader af uenighed om, hvor farlige stofferne er, og hvilke former for dokumentation der nu mangler. I Det Radikale Venstre mener vi altså, at forsigtighedsprincippet bør være gældende, og derfor er vi da også medfremstættere af det her beslutningsforslag – eller af dem alle sammen.

Det, vi behandler lige nu, B 47, drejer sig om at stoppe for brug og salg af produkter til børn, der indeholder nogle nærmere bestemte ftalater. De omtalte stoffer findes på EU's prioriteringsliste over stoffer, der skal undersøges yderligere for hormonforstyrrende effekter. De har en østrogenlignende virkning på dyr og mennesker, og der er mistanke om, at de kan medføre fosterskader, misdannede kønsorganer og skader på forplantningsevne m.m. Stofferne har da også siden 2006 været forbudt i legetøj til børn under 14 år. Så vidt så godt. Men nu omgiver børn under og over 14 år sig jo også med ting og sager, der ikke er legetøj, som alligevel indeholder ftalater, som må betegnes som farlige. Og hvor er de stoffer så henne i vores nærmiljø? Ja, de er i børnenes nærmiljø i form af viskelædere, penalhuse, tekstiltryk på børnetøj, skoletasker og andre produkter, der altså ikke kan betegnes som legetøj.

Så vi tillader altså stadig væk, at børn under 14 år kommer i nærkontakt med ftalater. Det mener vi i Det Radikale Venstre som medfremstættere af det her forslag må stoppe. Vi voksne må tage voksenansvar på os og få de der ftalater væk fra børnene – og ja, også meget gerne væk fra voksne, men det kan vi jo bedre selv tilvælge og vælge fra, hvis vi ellers som forbrugere er oplyste om det. Børn er de mest udsatte, så lad os begynde med få dem værnet.

Vi kvitterer for miljøministerens konstruktive holdning, og vi ser frem til at få holdningerne omsat til handling, og med de ord vil jeg udtrykke, at vi jo altså er vældig meget for det her beslutningsforslag.

Kl. 14:38

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, og det er hr. Per Clausen.

Kl. 14:38

(Ordfører for forslagsstillerne)

Per Clausen (EL):

Det er jo sådan set nemt nok at følge hr. Eyvind Vesselbos opfordring til at rose regeringspartierne og regeringen. Jeg vil gå så vidt, at jeg vil sige til hr. Eyvind Vesselbo, at i alle de tilfælde, hvor regeringen og regeringspartierne har tilsluttet sig Enhedslistens politik, vil jeg ubetinget rose de pågældende partier. Det behøver der ikke være nogen som helst tvivl om.

Jeg vil endda gå så vidt, at jeg særlig vil rose hr. Eyvind Vesselbo, for han har jo sådan set på et meget tidligt tidspunkt i offentligheden givet udtryk for det synspunkt, han i dag også har givet udtryk for fra Folketingets talerstol, nemlig da han for ca. halvandet år siden sagde, at vi selvfølgelig skulle forbyde bisfenol-A, fordi det var

et farligt stof. Alligevel var han jo lige før sommerferien nødt til at tale imod det. Han var desværre fraværende i debatten i fredags, fordi han jo ikke er fødevareordfører, og det hører af en eller anden grund under fødevarer, men det var dejligt, at hr. Eyvind Vesselbo i dag kunne sige helt ærligt det, han mener. Det er en dejlig ting, og jeg skal også rose hr. Eyvind Vesselbo for, at han i Venstres gruppe har været i stand til at få lov til det. Det er ikke så dårligt, så en klar ros for det.

Det gør såmænd ikke noget, at vi har været nødt til at komme igennem nogle beslutningsforslag, hvor vi måtte stemme dem igennem med det flertal, der nu engang eksisterer i Folketingssalen på det her område, og at vi i de debatter måske indimellem har hørt lidt kritiske røster både fra Venstres og De Konservatives ordførere. F.eks. er det også dejligt nu at kunne konstatere, at man i både Venstre og Det Konservative Folkeparti er enig i, at det ikke alene er muligt at gå foran i forhold til EU og lave national lovgivning, når vi ikke kan komme igennem i EU med det, vi gerne vil, men at det ligefrem er en god ting, og at det er noget, som man sådan anbefaler at vi gør. Jeg håber, at de gode indlæg, der har været om det i dagens debat, også vil blive husket i fremtiden. Skulle der være enkelte ordførere, der glemmer dem, kan jeg sige, at jeg er en flittig læser af Folketingets referater, og ting kan jo kopieres og gemmes i det elektroniske system, sådan at de ved enhver lejlighed kommer op meget hurtigt og enkelt.

Indeholdt af det her forslag har jo under debatten vist sig at være utilstrækkeligt, og jeg vil gerne sige, at vi er helt indstillet på at tage et ftalat mere med. Jeg vil skåne både mig selv og tilhørerne for at prøve at nævne navnene på de her ftalater, men vi havde jo valgt de tre, som siden 2006 har været forbudt i legetøj til børn under 14 år, så det er sådan set baggrunden for, at det er blevet de tre. Men jeg er helt åben over for, at der kan komme flere ind.

Når vi havde valgt at tage udgangspunkt i de ftalater, som siden 2006 har været forbudt i legetøj, er det jo, fordi de her ftalater indgår i en lang række produkter, som er målrettet børn: skolesager, viskelædere, penalhuse, skoletasker, tekstiltryk på børnetøj, voksduge og en lang række andre produkter, som jo ikke kan betegnes som legetøj, men som enten markedsføres til børn, eller som børn kommer i hyppig kontakt med. Og det er jo af samme grund, at vi siger, at det er fantastisk vigtigt at få vedtaget et forbud på det her område og få gjort det rimeligt hurtigt.

Man kan jo oven i købet sige, at på det her område understreger Miljøstyrelsens undersøgelse af de 2-åriges udsættelse for kemiske stoffer fra juli 2008 til september 2009 behovet, fordi der konkluderer man bl.a., at de 2-åriges eksponering for DBH og DEHP som enkeltstoffer overstiger det niveau, hvor der er en risiko for hormonforstyrrende effekter. Altså, Miljøstyrelsen har sådan set konkluderet, at der er en risiko for hormonforstyrrende effekter, og det er min klare oplevelse af den debat, der har været i dag, at når der er en risiko, som videnskabeligt kan sandsynliggøres, er der i dag i Folketinget enighed om, at man så skal skride til forbud.

På den baggrund ser jeg faktisk frem til et godt udvalgsarbejde. Vi er oven i købet i den situation, at der findes en række gode og ufarlige erstatninger for ftalater til at bruge i de her ting. Vi har danske virksomheder, som er i spidsen på området, så der er jo ikke nogen grund til, at tingene skal tage længere tid end højst nødvendigt. På den anden side skal vi nok bruge den nødvendige tid til at få lavet et ordentligt og seriøst udvalgsarbejde, så vi ikke risikerer at glemme nogle stoffer, som skulle have været med på listen over det, der skal forbydes.

Jeg takker for en rigtig god og konstruktiv diskussion, og hvad der er endnu bedre: en vilje til at opnå resultater på det her område. Så har man jo ikke meget at klage over. Så på den måde har det været en god dag på kontoret, kan man sige.

Kl. 14:43

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Tak til ordføreren for forslagsstillerne.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

16) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 10:
Forslag til folketingsbeslutning om gratis tandbehandling for personer med særlig store tandproblemer.
Af Lone Dybkjær (RV) m.fl.
(Fremsættelse 08.10.2009).

Kl. 14:43

Forhandling

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Forhandlingen er åbnet. Den første, der får ordet, er ministeren for sundhed og forebyggelse.

Kl. 14:44

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Jakob Axel Nielsen):
Det Radikale Venstre foreslår gratis tandbehandling for personer med særligt store tandproblemer. Det er et sympatisk forslag, det er jeg enig i. Men det er også et meget ressourcekrævende forslag. Det kræver med andre ord en prioritering. Det Radikale Venstre henviser i forbindelse med fremsættelsen til sit eget finanslovsforslag, og som bekendt har regeringen netop vedtaget en finanslovaftale for 2010 sammen med Dansk Folkeparti, og i aftalen har vi i høj grad valgt at opprioritere sundhedsvæsenet.

Vi har bl.a. valgt at investere i en ny og moderne sygehusstruktur. Det er vi nødt til for at sikre et sygehusvæsen af høj kvalitet. Samtidig har vi valgt at fokusere på særlige patientgrupper. Vi har valgt bl.a. at styrke indsatsen for de sindslidende, og vi har valgt at fortsætte den særlige indsats på kræftområdet.

Men den nødvendige prioritering betyder, at der er andre værdige formål, som ikke kan støttes. Så lad os se på udgifterne til beslutningsforslaget om gratis tandpleje.

Det Radikale Venstre har anslået, at udgifterne vil være ca. 120 mio. kr. Den største udgift vil være til behandling af skader på grund af mundtørhed. Det Radikale Venstre har anslået, at udgifterne til den del af forslaget alene vil andrage ca. 100 mio. kr. Forudsætningerne for det skøn mangler, men det er heller ikke nemt, det vil jeg meget gerne medgive. Mundtørhed, som man også kan komme til at lide af, når man står på Folketingets talerstol, kan være en bivirkning, når man tager en særlig type lægemidler. Det gælder f.eks. medicin mod forhøjet blodtryk, hormonelle sygdomme, epilepsi, Parkinsons sygdom og psykofarmaka, bare for at nævne nogle få stykker. Alene psykofarmaka bliver udskrevet til mere end en halv million personer her i landet. Mundtørhed kan også opstå, hvis man tager flere forskellige lægemidler, selv om det enkelte lægemiddel ikke i sig selv har den bivirkning.

Det er altså en meget, meget omfattende gruppe af patienter, der potentielt kan lide af mundtørhed. Men for at være ærlig: Vi kender ikke antallet.

Næste spørgsmål er, hvor stor en del af patienterne med mundtørhed, der får caries, dvs. huller i tænderne på grund af mundtørheden. Caries skyldes flere forskellige faktorer, og det vil gøre det rigtig, rigtig svært at administrere den foreslåede tilskudsordning, for hvordan skal man afgøre, om det er mundtørhed, som er årsag til et hul i en tand, eller om det er kost, rygning, dårlig tandhygiejne eller nogle andre faktorer, som kan være årsag til huller i tænderne?

Så om udgifterne vil blive 100 mio. kr. eller 200 mio. kr. eller noget helt andet, det er i sandhed meget svært at sige. Det vil også være svært at sikre en ensartet praksis til at afgøre, om patienterne kan få gratis tandpleje.

Så skal vi huske på, at der allerede er støtte til patienter med caries. Der er nemlig tilskud til individuelt tilpasset forebyggelse og behandling hos en praktiserende tandlæge, uanset hvad der er årsagen til, at man har et hul i en tand.

Patienter med caries er som bekendt ikke den eneste gruppe, hvor der er hjælp at hente. Lad mig minde om nogle af de muligheder, der er for at få hjælp, hvis man har særlige tandproblemer.

Grundstenen i vores tandplejetilbud er den vederlagsfri børne- og ungdomstandpleje, hvor der er meget stor vægt på den forebyggende indsats. I børne- og ungdomstandplejen er der også tilbud om gratis specialiseret tandpleje til børn og unge, som har helt særlige tandproblemer. Det kan f.eks. være relevant for børn med manglende tandanlæg eller misdannelser af tænderne. Til voksne er der tilskud til regelmæssige undersøgelser, kontroller og forebyggende ydelser hos praktiserende tandlæger. Samtidig er der tilskud til en række behandlinger som f.eks. behandlinger af caries og paradentose.

Men der er borgere, som ikke kan benytte de almindelige tandplejetilbud f.eks. på grund af et svært fysisk eller psykisk handicap, og i de tilfælde tilbyder kommunerne bl.a. omsorgstændpleje, hvor en tandlæge eksempelvis skal komme hjem til patienten, og en patient kan højst komme til at betale 430 kr. om året for omsorgstændpleje. Kommunerne tilbyder også specialtandpleje til sindslidende og psykisk udviklingshæmmede, og her kan egenbetalingen maksimalt blive 1.600 kr. om året.

Kl. 14:49

En stor del af de sygdomsgrupper, som nævnes i beslutningsforslaget, omfatter patienter, der kan få tandpleje gennem omsorgstændplejen eller specialtændplejen. Det gælder f.eks. nogle patienter med epilepsi og patienter med Parkinsons sygdom. Det gælder også en stor patientgruppe som de sindslidende, der lider af mundtørhed som følge af den medicin, de får ved deres lidelse.

Jeg vil også nævne de odontologiske landsdels- og videncentre, som tilbyder højt specialiseret rådgivning og behandling til patienter med sjældne sygdomme og til patienter med sjældne handicap, fordi de handicap giver særlige problemer i tænder, mund og kæber. Og mange af de patienter, som er nævnt i De Radikales beslutningsforslag, og som lider af tandmisdannelser, manglende tandanlæg, problemer med emaljen osv., er omfattet af de tilbud, der findes i videncentrene.

Som nævnt i beslutningsforslaget er der også særlige tilskudsmuligheder for kræftpatienter, der har fået strålebehandling eller kemoterapi, og patienter med Sjögrens syndrom. Endelig er det vigtigt at nævne, at der er tilskudsmuligheder i den sociale lovgivning. Der er tilskud, som gives efter en konkret og individuel vurdering til borgere, der ikke selv har mulighed for at betale for den nødvendige tandbehandling.

Der er kort sagt en lang række tandplejeordninger og muligheder for støtte til personer, der har særlige tandplejeproblemer, eller som af anden årsag har svært ved at benytte de almindelige tandplejetilbud.

Det Radikale Venstre foreslår også, at finansieringen af behandling af aggressiv paradentose undersøges nærmere. Jeg har allerede oplyst, at et groft skøn tyder på, at det vil koste mere end ½ mia. kr. alene til den forebyggende paradentosebehandling. I en udredning tilbage i 2007 er der peget på mulighederne for at omlægge tilskuddene i voksentandplejen. Et forslag går ud på at forøge tilskuddet til behandling af paradentose og samtidig begrænse tilskuddet til nogle af de forebyggende ydelser. Men regeringen mener ikke, at der på nuværende tidspunkt er grundlag for at reducere tilskud til de forebyggende ydelser. Det er netop prioriteringen af forebyggende tandpleje, der helt generelt har givet danskerne en meget høj tandsundhed. Derfor, og også i lyset af begrænsede ressourcer, har regeringen ingen aktuelle planer om at gennemføre en omlægning af tilskuddene til voksentandplejen.

Jeg vil i den forbindelse gøre opmærksom på de nye faglige retningslinjer, der er på vej. Når jeg nævner det i sammenhæng med forslaget om aggressiv paradentose, er det, fordi behandlingen af aggressiv paradentose netop er emnet for nogle af de første retningslinjer. Det er retningslinjer, som skal indeholde evidensbaserede anbefalinger for, hvordan og hvornår der skal tilbydes forebyggelse, diagnostik og behandling.

Et andet emne er, hvor ofte vi skal gå til almindelige undersøgelser. Nye retningslinjer skal vejlede tandlægen i at indkalde til undersøgelser med tidsintervaller, som er tilpasset den enkelte patients behov. Og med de nye kommende retningslinjer får vi et fagligt grundlag for at vurdere, om der er behov for ændringer i tilbuddene om paradentosebehandling og de almindelige forebyggende undersøgelser.

Hvis jeg ganske kort her til sidst skal opsummere, så har vi et rigtig godt tandplejetilbud i Danmark, som rækker vidt. Og ja, der er en vis egenbetaling. Det er et vilkår, som følger af den svære, men nødvendige prioritering, som gør sig gældende på sundhedsområdet. Men vi har også særlige ordninger og tilskudsmuligheder for borgere med særlige tandproblemer, og det er netop de særlige tilbud, som er relevante for de patientgrupper, som indgår i det i øvrigt sympatiske beslutningsforslag, som Det Radikale Venstre har fremsat.

Kl. 14:53

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ministeren. Der er foreløbig to korte bemærkninger. Først er det hr. Per Clausen.

Kl. 14:53

Per Clausen (EL):

Det var jo en meget lang og grundig redegørelse for, at sundhedsministeren har den grundopfattelse, at de syge mennesker, som er omtalt i det her beslutningsforslag, ikke skal have gratis tandpleje, selv om de har ekstra tandsygdomme oven i de sygdomme, de har i forvejen. Det skal de ikke have, fordi sundhedsministeren har valgt at prioritere noget andet, og fordi der er en risiko for, at nogle vil få behandlet nogle sygdomme i tænderne, som de ville have fået under alle omstændigheder. Det er vel kernen i ministerens synspunkt her.

Jeg synes bare, at ministeren skal forsøge at gøre sig en enkelt overvejelse over, hvori rimeligheden består i den tankegang, at mennesker, som altså ud over de problemer, de i forvejen får på grund af deres sygdom, og som de får gratis behandling af, også får nogle problemer med deres tænder, hvis behandling de så selv skal betale for. Hvorfor er det en rimelig prioritering?

Kl. 14:54

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ministeren.

Kl. 14:54

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Jakob Axel Nielsen):

Jeg startede med at sige, at jeg i bund og grund synes, at det her er et sympatisk forslag, men at i politik kommer tingene an på prioritering. Vi mener ikke, at det her skal prioriteres, for så ville det komme til at gå ud over et andet område, som også er vigtigt. Men jeg har jo også redegjort for, at vi generelt har en meget god tandplejeindsats i Danmark til børn og unge, så derfor afleverer vi børn til voksenlivet med den sundeste tandsituation i vel hele Europa. Mange af de mennesker, som så i voksenlivet får nogle af de problemer, som er nævnt i beslutningsforslaget, vil også kunne få hjælp via den sociale lovgivning eller via nogle af de andre muligheder, som jeg gjorde rede for i min tale.

Kl. 14:55

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det hr. Per Clausen for en sidste kort bemærkning.

Kl. 14:55

Per Clausen (EL):

Det er vel rigtigt forstået, at den her regering har valgt at prioritere en overbetaling af privathospitaler for at lave nogle marginale afkortninger af ventelister, hvor der er tale om sygdomme, som nok må karakteriseres som mindre alvorlige end dem, vi snakker om her. Det er den prioritering, regeringen har gennemført. Jeg vil bare have, at ministeren forholder sig til, hvad det er for et menneskesyn, der fører til, at man synes, at det er vigtigere at opbygge en privat sundhedssektor, end det er at sikre, at syge mennesker kan få gratis behandling mod deres sygdom.

Kl. 14:56

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ministeren.

Kl. 14:56

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Jakob Axel Nielsen):

Nu er der jo noget, der tyder på, at der kommer en hasteforespørgsel, hvor jeg får lejlighed til at redegøre for regeringens syn på udtalelsen fra rigsrevisor, så det ser jeg frem til. Men regeringen har valgt at prioritere et sundhedsvæsen, der gør, at vi har en kræftbehandling, der er kommet op i verdensklasse, der gør, at der er kortere køer til screeninger og strålebehandling til kræftpatienter. Regeringen har valgt at prioritere et sundhedsvæsen, hvor borgerne efter en vis ventetid i det offentlige ikke skal vente længere og derfor kan få offentlig betaling til at gå til et privathospital, sådan at folk ikke skal gå rundt og vente i 90 dage, men vente i meget kortere tid.

Lad mig så afslutningsvis bare lige for god ordens skyld understrege, at regeringen ikke erkender, at der er sket en overbetaling til private sygehuse.

Kl. 14:57

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra fru Lone Dybkjær.

Kl. 14:57

Lone Dybkjær (RV):

Jeg ved ikke, om jeg skal sige tak til ministeren. Det føler jeg måske ikke trang til. Ministeren siger, at det er et sympatisk forslag. Det kan man ikke bruge til noget som helst. For at sige det som det er: I politik duer det ikke, om man har sympati for et eller andet, det er et spørgsmål om, om man går ind for noget eller ikke går ind for noget, det ved ministeren udmærket.

Ministeren siger, at man har valgt en anden prioritering. Ja, der er jo ingen, der siger, at sundhedsvæsenet er sådan en fast blok. Og det, jeg må konstatere med det her, er, at ministeren mener, at der er en

udmærket tandbehandling, og at der ikke er mennesker, der kommer i klemme på nogen måde. Det er bare ikke den opfattelse jeg har ud fra alle de breve, jeg har fået.

Derfor vil jeg selvfølgelig med det samme sige, at man nu må gå ind i et udvalgsarbejde, hvor ministeren må svare på nogle af alle de spørgsmål. Det er ikke folks opfattelse, at de kan få nogen form for økonomisk hjælp i en lang række af de her tilfælde.

Kl. 14:58

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det sundhedsministeren.

Kl. 14:58

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Jakob Axel Nielsen):
Jeg er nu ikke enig med fru Lone Dybkjær i, at det ikke er et godt grundlag, at man kan have en vis sympati for hinandens forslag. Det er altid et godt grundlag i politik, når man skal have en drøftelse, og jeg deltager gerne i både mundtlige og skriftlige besvarelser af de spørgsmål, som fru Lone Dybkjær måtte stille under udvalgsbehandlingen. Så det er jeg ikke helt enig med fru Lone Dybkjær i, men lad nu det være.

Når der så bliver sagt noget i forbindelse med prioriteringen, så kan vi sige, at vi på det her område administrerer et system, som vi har arvet, for det er jo ikke regeringen, der har fundet på, at tandbehandlingssystemet skal være, som det er nu, men vi administrerer det, som det er, fordi vi synes, at det ud fra en samlet prioritering er fornuftigt at fastholde en vis form for egenbetaling på tandlægeområdet. Det har jo altså også givet os plads til at få en meget, meget god kræftbehandling, som vi også kan læse om i dagens aviser.

Så alt er en prioritering, og når alt er en prioritering, så er der nogle ting, der må falde, og nogle ting, der kommer igennem et prioriteringsforløb. Sådan er det jo i politik, men det betyder jo ikke, at man ikke kan have sympati for hinandens forslag. Der er altså også mange gode forslag, som ikke kan nyde fremme, fordi de falder for noget andet.

Kl. 14:59

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det fru Lone Dybkjær for yderligere en kort bemærkning.

Kl. 14:59

Lone Dybkjær (RV):

Jeg må bare sige, hr. minister, at alle de mennesker, der er ramt af alvorlige tandsygdomme og har ekstraordinært store udgifter, altså ikke kan bruge ministerens sympati til noget som helst. Det er et system, man har arvet, ja, men nu har regeringen siddet i 8 år. Man kan jo ikke blive ved med at vende tilbage til, hvorfor den tidligere regering ikke gjorde noget andet. Det var, fordi den havde nogle andre ting, den skulle gøre først. Nu har vi haft en fantastisk økonomisk udvikling. Vi har i hvert fald på et tidspunkt kunnet købe hele verden, og der er intet sket på det her område.

Jeg synes ikke, det er noget, at man siger, at man nu altså har valgt kræft. De ting står ikke i modsætning til hinanden. Regeringen har valgt skattelettelser i stedet for det her, hvis man endelig skal sige noget, og der er en masse andre ting, som regeringen har valgt i stedet for det her.

Her er en gruppe mennesker, der kommer i klemme. Vi kan under udvalgsarbejdet prøve nøjagtigt at finde frem til, hvor det er, og hvem det er, og hvor meget det handler om. Det vil jeg så se frem til, og jeg går ud fra, at uanset om ministeren synes, det er et sympatisk forslag eller ej, så gør han sit arbejde, det vil sige svarer på de spørgsmål, der bliver stillet i udvalget, og deltager i arbejdet på ordentlig vis.

Kl. 15:00

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ministeren.

Kl. 15:00

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Jakob Axel Nielsen):
Det sidste kan fru Lone Dybkjær i hvert fald være sikker på; jeg har aldrig gjort andet. Og nu er jeg også gammel skatteordfører, så derfor kan jeg ikke lade være med at sige: Ja, vi giver skattelettelser, for det er regeringens opfattelse, at skattelettelser medvirker til, at der rent faktisk kommer flere penge i statskassen, fordi de giver en generelt større aktivitet. Men lad os nu tale sundhed.

Så siger fru Lone Dybkjær, at jeg ikke må henvise til den gamle regering, fordi den havde andre ting at skulle gøre. Det var nu heller ikke for at kaste smuds på den gamle SR-regering, men vi har også andre ting, vi skulle gøre. Vi skulle få en kræftbehandling op i verdensklasse, og det arbejder vi hårdt på; vi skulle få verdens bedste behandling af livstruende sygdomme; vi skulle have knækket ventelisterne; vi skal have en bedre rehabilitering. Vi har utrolig mange ting, vi også skal. Derfor kan jeg godt synes, at det er et sympatisk forslag, fru Lone Dybkjær er kommet med, men jeg prioriterer det ikke i forhold til alle de andre prioriteringer, der er vigtige.

Kl. 15:01

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det fru Lone Møller for en kort bemærkning.

Kl. 15:01

Lone Møller (S):

Det er virkelig ynkeligt at høre ministeren prøve at forsvare, at regeringen ikke ønsker at gøre noget på det her område. Ministeren siger, at man har arvet noget. Men jeg tror også, ministeren kan bekræfte, at vi igennem den tid, regeringen har siddet, gentagne gange har forsøgt at få løftet tandområdet. Vi har fremlagt det ene forslag efter det andet i Folketingssalen, som er blevet hældt ned af brættet af regeringen, skønt vi har finansieret det krone for krone.

Jeg kan godt forstå, hvis de mennesker, der sidder derude med tandproblemer, på grund af at de har en alvorlig sygdom, som de ikke selv har bedt om, føler sig fuldstændig svigtet, når de ser, hvordan man hælder penge ud til bankerne og til skattelettelser til de rigeste. Og derfor vil jeg spørge ministeren: Er det ikke korrekt, at nogle af de grupper, der er omtalt i det her forslag, rent faktisk helt veldokumenteret får nogle problemer, på baggrund af at de har en diagnose, og at det koster dem i tusindvis af kroner at få dem behandlet?

Kl. 15:02

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ministeren.

Kl. 15:02

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Jakob Axel Nielsen):
Nu gives der altså skattelettelser til alle danskere. Men lad mig lige minde om, at vi rent faktisk har Europas bedste børne- og ungdomstandpleje. Fru Lone Dybkjær, undskyld, fru Lone Møller – ja, det kunne også være rettet til fru Lone Dybkjær – får det til at lyde, som om regeringen slet ikke prioriterer det her. Vi vedligeholder og fastholder en børne- og ungdomsskoleandpleje, der er udtryk for verdens bedste, sådan at vi afleverer børn til voksenalderen med de bedste tænder i Europa. Det synes jeg lige skal være fakta.

Så er der nogle mennesker, der af forskellige årsager får nogle store tandproblemer i voksenlivet, ja. Nogle er hensat til store regninger, nogle kan få dem refunderet af Sygeforsikringen "danmark"

og andre vil kunne få refusion ved nogle af de andre sociale muligheder, som jeg nævnte i min indledende tale.

Kl. 15:03

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der yderligere en kort bemærkning fra fru Lone Dybkjær, undskyld fra fru Lone Møller.

Kl. 15:03

Lone Møller (S):

Det er o.k., Pedersen.

Jeg tror, det er mange år siden, at ministeren har været ude sådan i den sociale verden, hvis ministeren har en opfattelse af, at man bare kan få det refunderet af det sociale system. Jeg synes, ministeren skulle tage at tage et praktikophold på en forvaltning i en uge og så prøve at se, hvor mange mennesker der har kæmpeproblemer, på grund af at de fejler en sjælden sygdom, og som ikke kan få bevilget penge til at få behandlet deres tænder. Måske kan de det, men så får de også den dårligste behandling. De får måske en halv bro eller får revet et par tænder ud, i stedet for at man giver den bedste behandling, som ministeren jo siger at kræftpatienter skal have – og hvordan synes ministeren egentlig talt selv *det* går, efter at ministeren har prioriteret det så meget? Der er stadig væk lange ventelister. Så det kunne jo godt være, at man også skulle kigge på et andet område.

Kl. 15:04

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ministeren.

Kl. 15:04

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Jakob Axel Nielsen):

Nu er det jo altid sådan, at man ynder at beskylde en minister for, at ministeren ikke befinder sig i virkeligheden. Så kunne jeg jo godt lige minde fru Lone Møller om, at fru Lone Møller, tror jeg, har været medlem af det her Ting i op imod 20 år, og at jeg altså blev valgt i 2005. Men nu hører jeg ikke til dem, der mener, at vi ikke kender det virkelige liv, blot fordi vi er valgt her; det kender vi jo faktisk, fordi vi færdes i det hver dag.

Ja, vi har prioriteret kræftbehandlingen, og jeg er stolt af, at vi har prioriteret den, og jeg er glad for, at danskerne nu får en kræftbehandling, vi kan være bekendt, og at man ikke behøver at kigge ud over landets grænser og tænke, at det er bedre andre steder. Danskerne fortjener verdens bedste kræftbehandling. Flere og flere danskere overlever efter en kræftbehandling. Ja, det er korrekt: Der er desværre flere og flere, der får konstateret en kræft. Der skal vi have sat ind med hensyn til forebyggelse og det, der hedder tidlig opsporing, og det kommer jo med i det, der hedder Kræftplan III her til sommer. Så jeg skammer mig ikke over vores prioritering af kræftområdet; jeg synes rent faktisk, det er på sin plads, at man vælger at prioritere noget og sige: Det er det, der er mit fokus. Det betyder ikke, at noget andet er glemt, men de livstruende sygdomme har været mit prioriteringsområde nr. 1, da jeg satte mig i stolen for lidt over 2 år siden.

Kl. 15:05

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ministeren for sundhed og forebyggelse. Så går vi i gang med ordførerne, og den første ordfører er Venstres ordfører, fru Birgitte Josefsen.

Kl. 15:06

(Ordfører)

Birgitte Josefsen (V):

Det er et velkendt emne, vi tager fat på at behandle med det fremsatte beslutningsforslag fra Det Radikale Venstre. Og jeg vil gentage det, som vi fra Venstres side tidligere har udtalt, når der har været

debat om at ændre på den del af sygesikringsområdet, der omhandler tandbehandling: Vi er klar over, at der er en problemstilling i, at der er borgere, der skal op med en stor egenbetaling for behandling hos tandlægen.

Men jeg synes også, det er relevant at gøre opmærksom på, at alle tandeftersyn og al tandbehandling er gratis for vores børn og unge op til 18 år; at der er kommunalt tilskud til personer med nedsat før-lighed og vidtgående fysiske og psykiske handicap, som har vanskeligt ved at benytte de almindelige tandplejetilbud, hvilket betyder, at den borgergruppe maks. kan komme til at betale 430 kr. årligt; at kommunerne skal tilbyde specialiserede tandplejetilbud til sindslidende og psykisk udviklingshæmmede m.fl., der ikke kan benytte almindelig tandpleje – her er egenbetalingen maks. 1.600 kr. årligt; at der er regionale tilskuds- og specialtandplejetilbud til børn og unge under 18 år, som har odontologiske lidelser; at der er regionale tilskud til kræftpatienter, der på grund af strålebehandling i hoved- og halsregionen og på grund af kemoterapi har betydelige, dokumenterede tandproblemer; og at der er et særligt tilskud til personer med Sjögrens syndrom, der årligt kan komme til at betale maks. 1.560 kr.

Der er en lang række tilskudsmuligheder efter sociallovgivningen til folkepensionister og førtidspensionister, der har fået tilkendt pension og førtidspension før den 1. januar 2003 og derfor kan søge om tilskud i henhold til almindelige helbrestillæg. Desuden kan kommunerne give tilskud til tandbehandling som et personligt tillæg med afsæt i en individuel vurdering af den enkelte borgers økonomiske råderum.

Jeg har valgt at belyse de forhold for at påpege, at der er persongrupper, der er fokus på, og det skal der også være. Derfor synes jeg, der er behov for her at sige, at nogle af de grupper, som Det Radikale Venstre nævner i beslutningsforslaget, er der jo sat nogle ting i værk for. Dermed ikke sagt, at det ikke kan være anderledes og bedre.

Der er en egenbetaling på en række sundhedsydelser i Danmark, og skal det ændres, ja, så betyder det, at vi skal kigge på hele sygesikringsområdet, og jeg har indtil dags dato ikke set nogen forslag til, hvordan vi kan omfordele egenbetalingen inden for sygesikringsnettoramme. Jeg er selv en af dem, der har brug for briller, som er specialdesignede, og dem skal jeg betale 100 pct. selv, men har jeg brug for et høreapparat, kan jeg få det gratis. Så derfor kan man jo sige, at der er nogle historiske misforhold i den måde, sygesikringsområdet er finansieret på.

I Venstre har vi sammen med Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti lavet en aftale om en finanslov for 2010, og her har vi prioriteret nogle områder inden for sundhedsområdet. Der er altid behov for at prioritere, når vi sidder med sundhedsområdet, for der er rigtig mange opgaver, der skal løses. Jeg ville faktisk gerne kunne have stået her i dag og sagt, at nu gør vi det gratis at gå til tandlæge, uanset hvad det er, det handler om, men det kan jeg ikke, og det kan jeg ikke med afsæt i det økonomiske råderum, der er til stede i øjeblikket for at få enderne til at nå sammen. Det er sådan set sandheden, og den lægger vi ærligt frem fra Venstres side. Hvis vi kunne finde alle pengene, havde vi ikke noget imod at gøre det bedre, men det kan vi ikke på nuværende tidspunkt.

Derfor kan vi med baggrund i den prioritering, vi har været med til at vælge, ikke støtte det her beslutningsforslag, men vi vil love, at vi vil gøre alt, hvad vi kan, for løbende at finde økonomisk råderum til at gøre det bedre og bedre på tandområdet.

Kl. 15:10

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er foreløbig tre korte bemærkninger. Først er det fru Lone Møller.

Kl. 15:10

Kl. 15:13

Lone Møller (S):

Så må man – eller jeg må i hvert fald – nok konstatere, at den lovning kan jeg ikke bruge til ret meget. Jeg har jo gang på gang hørt Venstres forskellige sundhedsordførere, både fra Folketingets talerstol, og når man toner frem i primetime i tv, sige: Nu skal der altså også gøres noget for de patienter, der lider af aggressiv paradentose; nu tager vi fat i det her problem, nu prøver vi at undersøge det. Jeg vil gerne spørge fru Birgitte Josefsen, hvad der egentlig er sket på det område.

Så vil jeg gerne spørge fru Birgitte Josefsen, om ikke det er korrekt, at jeg på Socialdemokratiets vegne fra Folketingets talerstol faktisk har været med til at åbne op for, om vi dog ikke bare kunne få en undersøgelse af, hvad der er af egenbetaling på sundhedsområdet i dette land. Det kunne måske være fornuftigt at undersøge det. Men Venstre har jo brugt mange timer på at beskyldte mig for at sige, at jeg vil indføre brugerbetaling på lægebehandling. Jeg vil bare have det undersøgt, men da det kom til stykket, hvem var det så, der sagde nej til bare at undersøge det? Det vil jeg gerne bede fru Birgitte Josefsen om at forklare mig.

Kl. 15:11

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:11

Birgitte Josefsen (V):

Nu ved jeg ikke, hvem det er fra Venstre, fru Lone Møller henviser til, der har stået og udtalt sig i fjernsynet om aggressiv paradentose. Jeg kan i hvert fald sige, at det ikke er mig selv. Men som jeg var inde på i min ordførertale, handler det om prioritering, og jeg har da bemærket mig, at fru Lone Møller tidligere har været ude at sige, at man skulle betale 100 kr. for at gå til læge, og det kunne jo så være, at de 100 kr. skulle bruges på tandområdet. Fru Lone Møller sidder og ryster på hovedet, men det er sådan set et faktum. Det er et citat, man kan finde ved at gå ind og google på hjemmesiden.

Vi har jo så valgt i Venstre at sige, at det skal være gratis at gå til læge, og derfor handler det altså om, hvordan man vil prioritere inden for sygesikringsområdet. Og det er en prioritering, vi bliver nødt til at forholde os til med det økonomiske råderum, vi har at gøre godt med.

Kl. 15:12

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det fru Lone Møller for yderligere en kort bemærkning.

Kl. 15:12

Lone Møller (S):

Fru Birgitte Josefsen efterlyser, hvem det er, der har udtalt det i tv og fra Folketingets talerstol. Det har formanden for Folketingets Sundhedsudvalg, som jo mig bekendt er medlem af Venstre, og som har været sundhedsordfører for Venstre i en årrække. Også på den baggrund har han udtalt sig.

Så vil jeg gerne sige til fru Birgitte Josefsen, at jeg ikke orker at tage den debat igen om de 100 kr. Jeg har forsøgt at få rejst en debat om, om ikke vi kunne undersøge, hvad der er af brugerbetaling i dette land. Jeg vil vove den påstand, at fru Birgitte Josefsen ikke kan fortælle mig det. Den påstand vil jeg vove. Det kunne jo være rart, hvis vi vidste, hvad der var brugerbetaling for. Derefter kunne vi så tage en debat og sige: Hvad er så sundhedsfagligt fornuftigt, og hvad er ikke?

Det er den debat, jeg har forsøgt at rejse. Den er blevet afvist af Venstre hver gang, så det med prioritering giver jeg ikke et hak for.

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:14

Birgitte Josefsen (V):

Nu ved jeg ikke, hvor det er, fru Lone Møller har rejst debatten om at få lavet en undersøgelse, men jeg synes, at fru Lone Møller skal fremsætte det forslag det rigtige sted, for det er vel ikke partiet Venstre, der skal sætte den undersøgelse i gang. Hvis den skal sættes i gang, må det ske i ministeriet.

Men jeg kan så sige, at det jo ikke er så vanskeligt at finde ud af, hvor der er brugerbetaling. Vi ved alle, at vi skal betale, når vi går til brillemanden for at få et par briller. Vi ved alle, at vi skal betale en vis egenbetaling, når vi går til tandlæge – vi skal jo huske, at vi ikke skal betale hele summen selv. Vi ved, at der er en egenbetaling på en del af regningen, når vi henter medicin. Sådan kan vi liste den egenbetaling op, der er inden for hele sygesikringsområdet. Så det handler jo om at få forholdt sig til, hvordan man skal fordele summen inden for sygesikringens område, og jeg har indtil dags dato ikke hørt nogen konstruktive forslag.

Kl. 15:15

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra fru Lone Dybkjær.

Kl. 15:15

Lone Dybkjær (RV):

Det handler om prioritering, det er jeg enig i, men vi er ikke enige i den prioritering, som regeringen foretager. Så enkelt er det. Vi mener heller ikke, at man nødvendigvis skal lave kassetænkning sådan, at hvis man skulle give noget mere på tandlægeområdet, krævede det en prioritering inden for sygesikring. Det kunne også kræve en prioritering i forhold til veje eller noget andet. Vi kassetænker ikke på den måde. Der er ikke noget med, at vi ikke vil være budgetansvarlige. Vi har fremlagt et forslag til finanslov, der er lige så godt som det, regeringen fremlægger, men det er bare en anden prioritering. Det er bare for at få det på det rene.

Så kan vi bare sige, at regeringen prioriterer noget andet, end vi prioriterer, og sådan er det. Men så vil jeg gerne sige, at vi ikke har sagt, at der skulle være gratis tandlægebehandling. Det er temmelig vidtgående. Vi har sagt, at der skulle være gratis tandlægebehandling i forbindelse med nogle diagnosticerede sygdomme, og det er en helt anden snak. Det vil jeg meget gerne have at fru Birgitte Josefsen bekræfter er det, der står i forslaget.

Det andet, som jeg gerne vil nævne, er, at jeg ikke snakker om finansloven for 2010. Vi har faktisk udtrykkeligt skrevet, at regeringen skal fremsætte forslag inden den 1. november 2010. Det er altså med henblik på de kommende finanslovforhandlinger, og så kunne man jo allerede nu begynde at tage den prioriteringsdiskussion og spørge: Vil regeringen virkelig lade de mennesker sejle deres egen sø, på den måde som regering gør det i dag, når de har de der kæmpe udgifter til tandlægebehandling i forbindelse med diagnosticerede sygdomme?

Kl. 15:16

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Ja tak! Tak for den korte bemærkning. Så er det ordføreren.

Kl. 15:16

Birgitte Josefsen (V):

Jamen jeg er da glad for, at der trods alt er én politiker i Folketinget ud over mig, der ved, at vi bliver nødt til at prioritere inden for det

økonomiske råderum, vi har i det her land. Så jeg vil sige tak for det til fru Lone Dybkjær.

Kl. 15:19

Kl. 15:16

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så har fru Lone Dybkjær ordet for yderligere en kort bemærkning.

Kl. 15:16

Lone Dybkjær (RV):

Det er altid hyggeligt at få tak, men der blev ikke svaret på mit spørgsmål. Altså, jeg siger, at det her ikke handler om finansloven for 2010, og mit spørgsmål er derfor, om det er noget, regeringen eller Venstre vil prioritere i fremtiden. Det er jo det, det handler om. Kan det komme med i regeringens fine prioriteringer for 2011 eller 2012 eller et eller andet?

Det andet, jeg gerne ville bede fru Birgitte Josefsen bekræfte, er, at vi ikke har snakket om gratis tandpleje. Det siger fru Birgitte Josefsen at vi har gjort, men det har vi ikke. Vi har meget omhyggeligt snakket om nogle ganske specielle sygdomme. Jeg synes, det ville være fint, hvis vi havde gratis tandlægebehandling, men jeg er jo ikke så tåbelig i forhold til det økonomiske område, at jeg bare uden videre går ud og foreslår det. Jeg synes, det er oplagt, at der på et tidspunkt kommer gratis tandlægebehandling, men jeg erkender de økonomiske realiteter – bare regeringen også gjorde det. Det synes man ikke de gør, når man kigger på deres finanslov, men det er en anden snak. Det vil vi ikke foreslå, men vi foreslår, at det gælder nogle ganske specifikke sygdomme, og det vil vi så i øvrigt under udvalgsarbejdet have kortlagt fra ministeriets side helt præcist hvad koster.

Kl. 15:18

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:18

Birgitte Josefsen (V):

Nu kan jeg ikke svare på, hvad regeringen vil, da jeg ikke er en del af regeringen, jeg kan alene svare på, hvad Venstre vil. Og jeg kan sige, at i Venstre er vi optaget af, at vi kontinuerligt forbedrer vores sundhedstilbud i Danmark, og derunder hører jo også tandområdet. Det er korrekt, at beslutningsforslaget handler om bestemte diagnoseområder, men det gør det jo ikke mindre besværligt, for det er stadig væk et meget stort område, som kræver mange, mange økonomiske midler.

Kl. 15:18

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 15:18

Per Clausen (EL):

Jeg synes jo, at fru Birgitte Josefsen gør sagen lidt nem for sig selv, ved at hun siger, at det råderum, der er, er de penge, der er afsat til sygesikringsområdet. Er fru Birgitte Josefsen ikke enig med mig i, at det beløb, der er afsat til det her sygeområde, er penge, som der træffes politisk beslutning om størrelsen af? Og er det ikke sådan, at fru Birgitte Josefsen deltager i en politisk debat i sit parti om, hvor stort det beløb skal være? Det er bare sådan, at man i Venstre er endt med at sige, at det var vigtigere at afsætte penge til skattelettelser til de rige i det her samfund end at sørge for, at de her syge mennesker får en ordentlig behandling.

Kl. 15:19

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Ordføreren.

Birgitte Josefsen (V):

Det, vi er optaget af, er, at vi har en politik, der kan generere noget omsætning i det her land, så vi netop kan få tilført landet nogle penge. Det er sådan set det, der er det vigtigste for at kunne drive et vel-fungerende sundhedsvæsen og dermed også give en god tandbehandling.

Kl. 15:19

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en sidste kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 15:19

Per Clausen (EL):

Det vil sige, at fru Birgitte Josefsen mener, at den skattepolitik, Venstre fører, vil føre til, at vi bliver så meget rigere i fremtiden, at vi kan sikre de her mennesker en behandling, der er gratis. For så bliver det jo interessant, hvornår vi så er blevet så rige, at det her kan blive prioriteret.

Kl. 15:19

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:20

Birgitte Josefsen (V):

Ja, det er sådan, at jeg tilslutter mig den skattepolitik, der føres. Derfor tror jeg også på, at det er den, der fører til, at vi bliver rigere i det her land.

Kl. 15:20

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og så er det den socialdemokratiske ordfører, og det er fru Lone Møller.

Kl. 15:20

(Ordfører)

Lone Møller (S):

Vi bryster os af, at vi i Danmark har fri og lige behandling af patienter. Sådan er det også, når det gælder hospitalsbehandling. Der er det gratis for den enkelte patient. Men når det gælder tænderne, er det en helt anden sag. Så må patienterne selv betale, også de patienter, der har problemer med tænderne som følge af sjældne medfødte sygdomme. Det kan godt være, at det er arvegods, men det er ikke en undskyldning for ikke at gøre noget.

Det anslås, at op mod 2.500 danskere lider af sjældne medfødte sygdomme og har brug for betydelig mere tandbehandling end en gennemsnitsdanske. Selv om der er finanskriser tror jeg, at de fleste danskere har nok luft i privatøkonomien til regelmæssige tandlægebesøg, men der findes altså patientgrupper, som uforskyldt har så stort et behov for tandbehandling, at de i mange tilfælde ikke er i stand til at betale regningen for den optimale behandling. Mange patienter er derfor nødsaget til enten at tage lån for at betale tandlæge-regningen eller helt at fravælge den behandling, som de burde have. Det kan vi simpelt hen ikke være bekendt. Det er virkelig et eksempel på, hvor stor ulighed der er i vores sundhedsvæsen.

Jeg har nu hørt både ministeren og Venstres ordfører remse op, hvor mange muligheder der er for at få hjælp. Det er helt ærligt ikke sådan, det foregår ude i den virkelige verden. Det er det altså ikke. Hovedparten af de patienter, som har medfødte lidelser og sjældne sygdomme, hører ind under de odontologiske landsdels- og videnscentre i København og Århus. Som reglerne er i dag, kan patienter med sjældne sygdomme blive udredt, og i et vist omfang modtager de højt specialiseret behandling betalt af det offentlige de steder.

Men der er typisk kun ét tilskud til de højt specialiserede behandlinger én gang.

Når man så eksempelvis er gået i gang med behandlinger med kroner, broer og implantater, og de skal udskiftes, så sker det for patientens egen regning. Mange patienter har i forvejen meget andet at slås med, og det er uanstændigt at man ikke kan få hjælp til vedligeholdelse. Det er da helt ude i hampen, at beskeden til en 20-årig med en sjælden sygdom er: Nu har du fået en stor behandling, vær glad for det; vi ved, at på et tidspunkt kræver det reparation og genbehandling, men det må du altså selv finansiere.

Regeringen bryster sig af en målsætning om, at vi skal have verdens bedste sundhedsvæsen. Jeg må sige, at der er lang vej endnu, men regeringen kunne forbedre forholdene for mange patienter ved at styrke tandbehandlingen og hjælpe patienter, som på grund af sjældne sygdomme ikke har økonomi til at få en optimal behandling.

Socialdemokratiet har selv fremsat et forslag om bedre behandling. Det er et lidt smallere forslag. Det er desværre ikke kommet på dagsordenen til behandling i dag. Det er ikke så omfattende som det forslag, vi her behandler, men vi arbejder i udvalget meget gerne videre med at indføre bedre regler på tandområdet. Det ville klæde regeringen, som jo ikke har haft problemer med at give mange millioner til bankerne og skattelettelser til de rigeste, at arbejde med.

Kl. 15:24

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er en enkelt kort bemærkning fra fru Vivi Kier.

Kl. 15:24

Vivi Kier (KF):

Jeg reagerede på fru Lone Møllers udtalelse om, at det ikke er så godt et sundhedsvæsen, vi har i Danmark, og så har jeg et ganske enkelt, kort spørgsmål: Hvor i verden kan fru Lone Møller pege på at der er et bedre samlet sundhedsvæsen, end vi har i Danmark?

Kl. 15:24

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:24

Lone Møller (S):

Nu er min opgave i det her liv ikke at redde verden og finde ud af, hvordan det ser ud politisk på alle områder ude i verden. Jeg er valgt til det her Folketing for at finde ud af, hvordan jeg kan gøre det bedst for Danmark og for danske patienter, og jeg må sige, at det er meget flovt med den indsats, vi her i Danmark yder over for patienter med sjældne sygdomme, som nogle af dem er født med og ikke kan få behandlet. Det er det, der er min opgave, og det gælder også for det forslag, vi behandler i dag. Det handler om tandsygdomme og ikke hele verden.

Kl. 15:25

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og det er Dansk Folkepartis ordfører, fru Liselott Blixt.

Kl. 15:25

(Ordfører)

Liselott Blixt (DF):

Det glæder mig, at Det Radikale Venstre har taget problemstillingen med tandbehandling for personer med særlig store tandproblemer op. Det er en sag, som jævnlige dukker op, og som vi i Dansk Folkeparti gerne ser en løsning på.

De grupper, som De Radikale nævner i beslutningsforslaget, er bestemt grupper, som Dansk Folkeparti har stor sympati for på et tidspunkt kan indgå i en fremtidig tilskudsmodel på grund af de sær-

lige sygdomme og handicap, som de har pådraget sig helt uden skyld. Vi er godt klar over, at har man et medfødt handicap, der gør, at man har en anden tandstilling, skal man have den første protese, når man bliver lidt ældre, og næste gang der skal ske noget med den, skal man betale selv. Det er et stort problem, som vi mener bør løses. Vi kan også se det med epilepsipatienter, som falder og slår deres tænder og får en regning, som de selv skal betale.

Som De Radikale også fremfører i deres finanslovudspil, er det jo alene historiske årsager, der er grunden til, at patienter med alvorlige tandlidelser selv skal betale for tandbehandlingen. Vi har flere gange set på tandbehandlingsområdet, men da det er et meget omkostnings- tungt område, er der endnu ikke fundet en finansiering af behandling, hvilket jeg også savner i De Radikales forslag.

Tidligere har man set på tilskudsmodeller samt omfordeling af tilskud, da der var et stort ønske fra alle partier i Folketinget. I 2007 blev der lavet en udredning, for at man kunne se, om man kunne lave en omfordeling i voksentandplejen. Her gik man ind og så på, om man kunne give et mindre bidrag til tandrensning og diagnosticering for at kunne give et tilskud til gruppen med aggressiv paradentose.

Denne model kunne man måske tage frem igen og kigge på for at se, om der var mulighed for en omlægning. Dette ville blot medføre, at der flyttes midler fra ydelser rettet mod hele befolkningen til ydelser til borgere med særlige sygdomme eller handicap. Jeg vil foreslå, at vi tager det op i Sundhedsudvalget for at se, om der ligger en mulighed i den, eller om den vil virke uhensigtsmæssigt på forebyggelsen på andre områder.

Jeg tror imidlertid, den udredning kom på et forkert tidspunkt i 2007, lige før et valg, og derfor har man ikke beskæftiget sig så meget med den. Den indeholder noget dokumenteret viden, der siger, at man måske foretager for meget tandrensning, når der ikke er brug for det, så man kunne omlægge de penge. Det synes jeg virkelig er meget interessant, og jeg synes, det er noget, vi skal se på.

I Dansk Folkeparti ser vi også på tandbehandlingen. Det er et område, vi har prioriteret, og derfor har vi også i mange år arbejdet for, at flere grupper skulle få tilskud til tandbehandling, som vi også har hørt de tidligere ordførere tale om, i lighed med de kræframte, der får strålebehandling eller kemoterapi, patienter med sygdommen Sjögrens syndrom samt udviklingshæmmede.

Vi har netop afsluttet finanslovaftalen, og her har vi sørget for, at 14.000 flere folkepensionister og førtidspensionister kan modtage helbredstillæg. Helbredstillægget er et tilskud til bl.a. medicin og tandlægebehandling, og da formuegrænsen samtidig forhøjes med 10.000 kr., betyder det også, at 13.000 flere folkepensionister kan modtage den såkaldte ældrecheck.

Vi gør mange ting, og vi har en god forebyggelse i Danmark, når det gælder tand sundheden. Det er netop et af de områder, hvor vi kan se at forebyggelse betaler sig. Vi har mange ordninger, når det handler om at tage hensyn til de syge og de handicappede, og de fleste kan da også få den hjælp eller det tilskud, der skal til. Der er blot mange andre tilfælde, som falder uden for, eller hvor ordningerne bliver for omstændelige. Jeg vil også nævne § 166, som jeg mener vi bør kigge på og evaluere. Mine efterretninger fortæller mig, at der stadig er penge tilovers i puljen, fordi det er for omstændeligt og for besværligt at få tilskuddet, og dette ønsker jeg at ministeren også vil se på.

I Dansk Folkeparti synes vi bestemt, at forslaget er sympatisk, sådan som andre også har sagt, og hvis vi kan finde en finansiering, er vi villige til at kigge på spørgsmålet. Vi kan blot ikke stemme for det, som det ligger her.

Kl. 15:30

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er foreløbig to korte bemærkninger. Først er det fru Lone Dybkjær.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil gerne sige tak til Dansk Folkeparti for den positive behandling af forslaget og også for, at Dansk Folkeparti er villig til at kigge på det i udvalget. Jeg er udmærket godt klar over, at Dansk Folkeparti ikke har lovet noget.

Jeg vil sige med det samme, at jeg sådan set ikke synes, man nødvendigvis skal holde sig inden for tandbehandlingsområdet, altså at det er patienterne på området, der skal finansiere hinanden. Det er jo en tankegang, vi heldigvis ikke har inden for andre områder, så det, jeg også gerne vil bede om hjælp til fra Dansk Folkeparti, er simpelt hen, at vi får kortlagt, hvad det koster: Hvad koster det de enkelte patienter, og hvad er realiteten med hensyn til alle de tilskud, vi hører om man kan få? Hvis man snakker med mennesker rundt omkring, er det nemlig ikke min oplevelse, at de kan få de tilskud fra kommunerne.

Hvis der er tilsagn om det fra Dansk Folkeparti, er jeg glad for det. Jeg er selvfølgelig også meget opmærksom på Dansk Folkepartis muligheder i forbindelse med finansloven.

Kl. 15:30

bag, og Dansk Folkeparti står bag og siger, at det virkelig er noget, som de står inde for, og at de går i gang med det i det nye år. Er det det, jeg skal lægge i det, Dansk Folkepartis ordfører siger?

Kl. 15:33

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:33

Liselott Blixt (DF):

Nu er jeg ikke klar over, hvad det er for en rapport, som ordføreren henholder sig til, om det er en, jeg har givet tilsagn om på et tidspunkt, eller om det er en ordfører før mig. Jeg mener også, at jeg i min ordførertale netop har talt om, at der var nogle ting, jeg gerne ville have evalueret, og nogle ting, der skulle kigges på i Sundhedsudvalget, fordi der kunne være en omfordeling eller en anden prioritering, så det er et tilsagn om, at vi vil se på det, og at vi skal gøre noget ved problemet.

Kl. 15:33

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken. Den næste er SF's ordfører, og det er hr. Karl H. Bornhøft.

Kl. 15:34

(Ordfører)

Karl H. Bornhøft (SF):

Ja tak. Jeg vil jo ikke starte med at redegøre for det radikale forslag, det gør De Radikale sikkert så udmærket bagefter. Men jeg vil godt med det samme sige, at jeg allerede har hørt et par udlægninger af det, og jeg kan godt forstå, hvis De Radikale har svært ved at genkende deres forslag ud fra dem.

Det, jeg derimod gerne vil, er at kvittere for De Radikales forslag og deres ønske om at hjælpe udsatte patienter, som har store udgifter til tandbehandlingen. Jeg vil da ikke lægge skjul på, at jeg både håber og tror, at det kan være med til at sætte gang i en vigtig og helt central diskussion. Det er jo som tidligere nævnt sådan, at vi i sundhedsvæsenet har et princip om, at der skal være let og lige adgang til behandling. I SF ser vi det at behandle sygdom som en offentlig opgave, og her er vi efterhånden nødt til alle sammen at erkende, at tandområdet afviger markant fra alle de andre områder, og man kan altså diskutere det rimelige i, at vi er endt med at gøre lige netop tandproblemerne til et næsten privat problem. Især kan det være svært at forklare borgere, hvorfor deres tandsygdomme tit og ofte er fuldstændig deres eget ansvar.

Jeg gætter også på, at de øvrige ordførere som jeg sikkert får en række henvendelser fra borgere, der fortæller om de store udgifter til tandbehandlingen – borgere, der får stillet i udsigt, at de skal betale 20.000 kr. for en behandling af sygdom i munden. Det er en udgift, som de enten ikke kan eller har ekstremt svært ved at finde penge til, og det er en stor økonomisk belastning oven i selve sygdommen. Som politiker kan det faktisk være ekstremt svært at forklare logikken i, at patienter selv må dække for behandlingen i denne sammenhæng. Ja, jeg vil godt svinge mig op til at sige, at det jo nærmest virker paradoksalt, at det er ens eget problem, hvis problemet er i munden, mens vi alle er enige om, hvem der skal betale, hvis det er i armen, benet eller maven.

Man kan såmænd også diskutere begrebet selvforskyldt i den her sammenhæng. Jeg vil dog gøre opmærksom på, at jeg i langt de fleste tilfælde egentlig ikke synes, man kan tale om skyld, og i den lange række af tilfælde, hvor der er tale om mennesker, der har en medfødt sygdom, undgår vi da forhåbentlig den diskussion. Der er altså en lang række mennesker, som har fået en sygdom i munden, som de er helt uden skyld i, og derfor føler de ikke, det er rimeligt oven i det at være syg at blive straffet med at skulle betale. Det er nemlig den

Kl. 15:31

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:31

Liselott Blixt (DF):

Jeg vil gerne give tilslutning til, at vi kigger på det, for som jeg også sagde i min ordførertale, mener jeg, der er nogle ting, der skal evalueres, og nogle ting, der skal kigges på, fordi de måske har været forsømt. Dermed kunne man måske se, hvad det er for bidrag, vi giver, hvem der falder mellem to stole, og hvor det bliver for besværligt for folk at søge om et tilskud. Det vil jeg gerne give tilsagn om.

Kl. 15:31

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det fru Lone Dybkjær for den sidste korte bemærkning.

Kl. 15:31

Lone Dybkjær (RV):

Det er så mere for en ordens skyld. Vi har jo ikke samme prioritering – det tror jeg de fleste er klar over – på en række områder, og vi har sådan set lavet en prioritering på vores finanslovsforslag, der finansierer det her. Jeg er helt med på, at det ikke er det samme som det, Dansk Folkeparti ønsker. Det er mere for ikke at få den der etiket med, at vi ikke kigger på pengene. Det har vi i allerhøjeste grad gjort. Vi har jo så bare valgt en anden prioritering end den, Dansk Folkeparti og regeringen har valgt. Men jeg tager det positivt fra Dansk Folkeparti, at man gerne vil kigge på det, sådan at vi i hvert fald i første omgang får kortlagt, hvad det her drejer sig, og om der er sygdomme, vi har glemt, sådan at vi får det hele med. Jeg har allerede fået mail om noget, vi har glemt i det her forslag.

Kl. 15:32

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det fru Lone Møller for en kort bemærkning.

Kl. 15:32

Lone Møller (S):

Jeg vil også meget gerne sige tak for tilsagnet. Jeg har før hørt Dansk Folkepartis ordfører fra talerstolen give tilsagn om, at nu skulle vi kigge på det. Det medførte, at vi fik lavet en rapport. Den blev aldrig politisk behandlet, den blev aldrig drøftet, der kom aldrig noget ud af den, så det, jeg lytter mig til nu, er, at Dansk Folkeparti siger: Det andet var måske bare noget, vi legede, eller bare sådan lige for at give en melding om, at vi gerne vil. Men nu er der realiteter

måde, de oplever det på. Jeg håber, vi kan være sammen om at sætte fokus på den her del.

I SF har vi sammen med Socialdemokraterne og Enhedslisten fremsat et beslutningsforslag, der har til hensigt at forbedre forholdene for patienter med sjældne medfødte sygdomme, og vi vil ikke lægge skjul på, at tankerne i det radikale forslag meget fint harmonerer med det. Jeg skal heller ikke lægge skjul på, at det radikale forslag er en anelse mere ambitiøst end vores, og det skal De Radikale bestemt have ros for. Jeg synes allerede nu, jeg kan høre, at vi kommer i den situation, at der ikke bliver flertal for det radikale forslag, og så påhviler der i hvert fald nogle af os i Det Radikale Venstre, i SF, i Socialdemokratiet og i Enhedslisten, når vi kommer til den tid, at sørge for, at der bliver en løsning på de her problemer, så det ikke fortsat er sådan, at der påhviler mange syge en stor belastning, når vi samfundsmæssigt kan gå ind og gøre den belastning mindre.

Jeg vil sige sådan meget præcist, at vi i SF ikke alene synes, det er et sympatisk forslag, vi synes nærmest, det direkte er godt, og derfor vil vi meget gerne være med til i det videre forløb at få belyst problemstillingerne og at prøve at finde nogle fælles løsninger. Vi går ikke altid efter det ultimativt fuldstændig rigtige, men vi synes, at vi her er nødt til at gå i hvert fald et langt stykke ad vejen, og så håber jeg, at vi på en eller anden måde, nu eller i tiden fremover, kan finde en fælles løsning, så de her mennesker også får hjælp.

Kl. 15:38

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og det er så den konservative ordfører, fru Vivi Kier.

Kl. 15:39

(Ordfører)

Vivi Kier (KF):

Et velfungerende tandsæt er af stor betydning både fysisk og psykisk for det enkelte menneskes almene sundhedstilstand. Og vi har i Danmark et enestående forebyggende arbejde på hele tandområdet, som starter med gratis forebyggende tandbehandling, fra man er helt lille, og frem til man er fyldt 18 år. Det er jo netop via forebyggelse, at vi skal sikre, at så få voksne som overhovedet muligt får brug for dyre og omfattende behandlinger. Jeg har derfor også stor forståelse for det her forslag, der omhandler en række særlige sygdomme, der kan medføre en dårlig tandsundhed med dyre tandlægeregninger til følge – og vel at mærke dyre tandlægeregninger, som ikke skyldes, at man har misligholdt sine tænder. Så nævnes også aggressiv paradentose, som vi også har diskuteret før.

Jeg vil gerne sige her, at det kan virke ret underligt med den forskel, der er her. Hvis man har en byld i armen, går man til lægen, man bliver henvist til behandling, bliver opereret osv., og så bliver man rask. Får man derimod en byld i sin tand eksempelvis, går turen til tandlægen, og så går man hjem med et girokort. Det er jo sådan, vores system har fungeret hidtil. Igen vil jeg gøre opmærksom på, at der ud over den forebyggende tandpleje også i dag er muligheder for særlige ordninger og tilskud med sigte på nogle af de grupper, som Det Radikale Venstre peger på i deres forslag.

Vi politikere er sat i verden for at prioritere, og det gør vi så. Fra konservativ side har vi i dette års finanslov valgt at prioritere andre sundhedsydelser end udvidelse af tandbehandlingen. Og når jeg nævner det kommende års finanslov, er det, fordi det, Det Radikale Venstre skriver i sit beslutningsforslag, er, at de har fuld finansiering i finansloven 2010. Jeg nævner det lige, fordi vi har diskuteret det her før.

Når alt det her så er sagt, skal jeg gerne indrømme, at vi står over for et sundhedsvæsen med konstante og fremtidige udfordringer, og som sagt er det jo ikke logisk, at man betaler for én slags ydelser, mens en anden slags ydelser er gratis. Som konservativ sundhedsordfører er jeg altid indstillet på at tage en bred og fordomsfri debat

om hele vores sundhedssystem, men som forslaget ligger her og med den økonomi, der ligger bag, siger vi nej til indstillingen. Vi har valgt at bruge vores penge på noget andet, men jeg har tidligere stået her og debatteret tænder, og jeg synes, det er noget, vi bliver nødt til at snakke om, og jeg tror ikke, det bliver en løsning, som er klaret over natten, jeg tror, det er noget, der kræver en bred og grundig debat.

Kl. 15:42

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra fru Lone Dybkjær.

Kl. 15:42

Lone Dybkjær (RV):

Tak. Jeg vil gerne takke fru Vivi Kier for fru Vivi Kiers positive bemærkninger, som jeg oplever dem som. Jeg har også tidligere følt, at den konservative ordfører var ret positiv over for den problemstilling, og det synes jeg er dejligt er fastholdt også i den her diskussion.

Jeg vil gerne sige, at vi har anvist betaling inden for dette års finanslov. Det har vi gjort for ikke bare at sige, at det vil vi gøre til næste år, når det her måske kan komme i gang. Så det har vi gjort, for at vi ikke skulle få det skudt i skoene. Men det, som vi har villet lægge op til, er jo netop, at nu bruger vi tid på at lave de fornødne undersøgelser, så man har dem klar til næste års finanslov. Så kan vi altid diskutere, hvem der er finansminister på det tidspunkt, men uanset hvem det er, er problemet der, og det er derfor, vi har sagt, at det er finansloven for 2011, vi sådan set gerne vil have en diskussion om allerede nu eller løbende på baggrund af en kortlægning.

Kl. 15:43

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:43

Vivi Kier (KF):

Tak for denne gennemgang. Sådan havde jeg nok også forstået det, men jeg ville bare pointere, hvad der stod i forslaget. Det er jo fint og godt, og jeg er med på en bred, åben og fordomsfri debat. Igen skal jeg ikke stå her og låse mig fast på, hvad der kommer til at stå i vores finanslovsoplæg for 2011. I vores gruppe foregår det rigtig demokratisk. Vi diskuterer rigtig mange ting, og også internt i vores grupper er alt jo en prioritering. Sådan er livet nu engang. Men det er noget, der ligger mig som sundhedsordfører og socialordfører stærkt på sinde, og derfor er jeg åben og villig til at tage debatten. Om det bliver 2011, skal jeg ikke stå og love noget om, og heller ikke hvad det er for en model, vi eventuelt kunne finde, der gør, at det er mere logisk, hvordan man kan få sundhedsydelser.

Kl. 15:43

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er yderligere en kort bemærkning fra fru Lone Dybkjær.

Kl. 15:44

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil sige, at jeg tager det som et tilsagn om, at fru Vivi Kier vil oplade sin røst – det er jeg nu ikke i tvivl om at hun vil – i den konservative gruppe og også nævne det her som et faktisk problem for nogle ganske konkrete mennesker. Vi snakker ikke om almen gratis tandpleje. Vi snakker om nogle mennesker, som har en sygdom, som er diagnosticeret.

Kl. 15:44

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:44

Vivi Kier (KF):

Som jeg nævnte, er det rigtigt, at der her er nævnt nogle ganske få grupper, men fru Lone Dybkjær har jo også i teksten nævnt noget om aggressiv paradentose og nogle andre ting, og jeg synes, at hvis vi skal gå ind og kigge på det her emne, så lad os kigge bredt og fordomsfrit på det hele. Men jeg oplader altid gerne min røst, og jeg har en rigtig sød gruppe, som altid gerne lytter til mig.

Kl. 15:44

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Det kan formanden bekræfte.

Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Så går vi over til næste ordfører, og det er Enhedslistens ordfører, hr. Per Clausen.

Kl. 15:45

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Det er jo rart at få bekræftet, at Folketinget er fyldt med søde mennesker. Det kan jeg for så vidt også godt bekræfte. Det er derfor, at det er så skuffende, at resultaterne tit bliver så dårlige. Hvis det sådan kunne forklares med almindelig gemen ondskab, var det jo til at have med at gøre, men nu skyldes det andre ting.

Det her forslag er et rigtig godt forslag. Det er også et rigtig radikalt forslag. For i virkeligheden synes De Radikale ligesom Enhedslisten, at man skulle gøre noget ved den grundlæggende urimelighed og uretfærdighed, at sygdomme i tænderne behandles anderledes end andre sygdomme. Der er jo noget paradoksalt i, at når man diskuterer tandsundhed og behandling af sygdom i tænderne, er det nødvendigt som en særlig pointe at gøre opmærksom på i et beslutningsforslag, at det kun omfatter dem, som ikke selv er ansvarlige for deres sygdom.

Vi er nogle, skulle jeg hilse og sige, som er glade for, at det synspunkt ikke har bredt sig til hele sundhedssektoren, at man ikke, når man kommer ind med en eller anden sygdom, får at vide: Det er ærgerligt, men du skulle have tabt dig 20 kg for 10 år siden. Det er jo i virkeligheden den logik, man bruger, når man snakker om tandbehandling. Jeg ved så godt, at man der dækker sig ind med, at vi har rigtig godt forebyggelsessystem på tandområdet. Man kan da frygte den dag, vi får et rigtig godt forebyggelsessystem på resten af sundhedsområdet, for så risikerer man, at det bliver brugt som argument. Der er altså ingen fornuftige argumenter for, at tandbehandling ikke behandles ligesom alle andre sygdomme.

Der er heller ikke noget fornuftigt argument for at sige, at vi ikke i Danmark godt kunne bruge flere penge på at undgå brugerbetaling inden for sundhedsområdet. Realiteten er jo, at der er en meget omfattende, meget stor og meget dyr egenbetaling inden for sundhedsområdet i Danmark, som med fordel kunne nedbringes. Derfor er det fuldstændig rigtigt, som nogle også er kommet lidt ind på, at det er den store prioritering, som er afgørende i den her sag. Den store prioritering handler om, når man sidder og diskuterer finanslov, om der måske er en lille, marginal skattelettelse til nogle af det her lands allerrigeste, man kunne droppe for at få det her forslag igennem. Det var jo en mulighed. Nu kan man selvfølgelig sige, at i forhold til et underskud på statsregnskabet på omkring 90 mia. kr., som vist er blevet til 87 mia. kr. i dag på grund af nogle stigende oliepriser, så er det måske lidt underligt at snakke om, at det her skal finansieres af kronen. Men jeg er helt med på, at Det Radikale Venstre på det område er helt urokkelige.

Det er vel også derfor, at det her forslag, når man kommer ind til kernen, burde være vanskeligt at afvise. For her har man sagt, at man faktisk kun vil gøre tandbehandling gratis for de mennesker, om hvem man med sikkerhed kan sige, at de har ekstra tandsygdomme

på grund af en anden lidelse, som de heldigvis får behandlet gratis. Det er jo godt, at kræftbehandlingen i Danmark er blevet bedre. Det er godt, at ventelisterne på det område er blevet kortere. Jeg kunne i Berlingske Tidende læse, at ministeren var næsten lykkelig i dag, da han skulle forholde sig til det. Da det ikke sker så tit for ministre i den her regering, at de har grund til at være lykkelige, så er det jo rart.

Men er det ikke underligt, at når vi kommer til behandling af de tandsygdomme, som folk ofte får på grund af den behandling, de har fået, så siger vi: Det må I selv betale. Det næste, jeg vil sige, skyldes jo ikke personlige erfaringer ude fra det virkelige liv med, hvordan det foregår, når man skal hente penge på bistandskontoret til tandbehandling. Jeg vil bare sige, at når man kommer med listen over alle de kan tandbehandlinger, man kan få tilskud til af det offentlige under sociallovgivningen, er jeg sikker på, at hvis man snakker med nogle af de mennesker, som er afhængige af det, vil man få at vide, at der bl.a. findes det grundlæggende princip, der går ud på, at folk skal have den behandling, som er fagligt forsvarlig, ikke den, som er den almindelige, ikke den normale standard, men den, der er den fagligt forsvarlige. I dag er det faktisk sådan, at man stadig væk betragter det som fagligt forsvarligt, at tandproblemer løses effektivt og nemt, ved at man rykker tænderne ud og sætter et gebis ind i stedet for. Derfor får man ikke de rigtige løsninger, hvis de skal finansieres over de sociale kasser. Det forudsætter, at man har en ret.

Enhedslisten vil støtte det her beslutningsforslag fra Det Radikale Venstre, og vi håber og tror da på, at det her forslag så kan indgå i de overordnede prioriteringer, som skal gennemføres i alle partier forud for næste finanslov. For hvis man i virkeligheden synes, at det bare er halvt så vigtigt, som man i dag har sagt, så er det helt umuligt at forestille sig, at alle de gode mennesker, der sidder i Folketinget, ikke vil nå frem til, at de godt kan finde de penge.

Kl. 15:49

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, og det er fru Lone Dybkjær.

Kl. 15:49

(Ordfører for forslagsstillerne)

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil gerne takke ordførerne – selvfølgelig navnlig dem, der har givet et lidt positivt tilsagn – og sige, ligesom Enhedslistens ordfører sagde det, at der da er et vist håb for de mennesker, der lider af de her alvorlige tandsygdomme, om, at deres økonomiske situation kan blive forbedret ved næste finanslov. Jeg sagde et vist håb, jeg sagde jo, at der ingen garanti var. Garantien kan de kun få, hvis vi får en ny regering.

Jeg vil blot sige noget om, hvad det her forslag handler om. Det handler ikke om gratis tandpleje til alle og enhver, men det handler om gratis tandpleje og behandling til personer med særlig store tandproblemer, og det er altså mennesker, der har en sygdom, som er diagnosticeret. Det er personer, der har en kronisk tandlidelse, personer, der lider af en sygdom, hvor der opstår tandproblemer, eller personer, der får tandproblemer, fordi de får en medicinsk strålebehandling, som går ud over tænderne. Det er altså rimelig veldokumenteret, og hvis det er et problem, skal vi prøve at skære det endnu mere ud. Vi har nævnt en række sygdomme i det her forslag, og jeg er blevet opmærksom på en ny sygdom – jeg vil ikke kaste mig ud i navnene på de her sygdomme, for så brækker man tungen – men vi må prøve at få alle de sygdomme med, så vi ved, hvad det drejer sig om.

Så vil jeg godt sige, at det jo ikke er, fordi vi ikke har et udmærket forebyggende tandplejesystem i skolen. Det har vi da, og det er godt, men det ændrer jo ikke ved, at der er nogle mennesker, der bliver født med nogle sygdomme. Uanset den tandbehandling, uanset alt det der er der altså nogle, der bliver født med en sygdom, og som

ikke kan få økonomisk tilskud til, at de kan få deres tænder gjort i stand eller i orden eller behandlet, eller hvad vi nu skal sige. Og det skyldes jo, at vi har arvet det her system, hvor vi helt oprindeligt skulle betale for vores tænder, fordi man mente, at det var rent kosmetisk. Tænderne havde ingen som helst betydning, man kunne fuldstændig lige så godt få en protese.

Det er ikke så mange år siden – det kan jeg jo sige med den alder, jeg har – at man havde det synspunkt, at det var lige så godt. Lidt længere tilbage, det var dog ikke i min generation, fik man jo simpelt hen en protese forærende i konfirmationsgave, så var man ligesom klar til det videre liv. Det er dog heldigvis anderledes i dag, men systemet er jo stadig præget af den tankegang, at tænder ikke rigtig har noget med den øvrige krop at gøre. Det er sådan noget, der måske skal se godt ud, og det gør det så ikke hele livet, hvis ikke man får behandlet tænderne, men det er ikke noget, der er nyttigt. Men i dag ved vi jo, at tænderne faktisk er lige så vigtige som de andre funktioner, vi har, for, at vi fungerer, og derfor må vi også tage dem med.

Jeg har været inde på det med prioriteringen i mine bemærkninger, men jeg vil sige, at vi med det her finanslovsforslag bare har villet fremlægge, at vi er villige til at prioritere. Vi er ikke enige i det, som regeringen og Dansk Folkeparti har lavet, men det er altså ikke, fordi vi ikke har prioriteret. Vi har villet det her. Men samtidig vil jeg gerne understrege, at vi faktisk har sagt, at vi pålægger regeringen inden den 1. november at fremsætte forslag til ændring af sundhedsloven, og det er jo sådan, at det kan indgå i finansloven, hvis der er en vilje til at lade det indgå i finansloven. Det kan godt være, at vi burde have sagt den 1. oktober eller noget i den stil, men nu har vi altså sagt den 1. november. Men vi håber stadig væk, at det vil indgå i den næste finanslov. Det er det, vi synes er vigtigt.

Noget andet, jeg vil sige, som hænger sammen med det her, er, at vi ikke mener, at man bare skal kigge på sygesikringen. Vi må kunne tage sundhedsområdet som sådan med. Det er trods alt en diagnose, og det er tilfældigt, om man får en tanddiagnose, eller om man får en anden diagnose. Altså, det afgørende er, at man har en diagnose. Der skal man behandles, og der burde man også blive behandlet gratis i Danmark.

Jeg synes nok, at vi, når vi kigger på sundhedsvæsenet og den udvikling, der er, kan spørge os selv om, hvorfor man f.eks. skal have en fedmeoperation, men ikke en tandoperation, eller hvorfor man skal have en øjenoperation, selv om man ikke direkte er forhindret i at bruge sine øjne, og ikke hjælp til tandbehandling. Derfor synes jeg, at vi må gå igennem det og prøve at kigge på, hvorfor det her er faldet ud, og det er det jo af historiske grunde. Men var det så ikke muligt, at vi kunne tage de allervigtigste af de her sygdomme med og give gratis tandbehandling til de mennesker?

Ministeren listede alle de tilskudsmuligheder op, der var, og der var også et videncenter og sådan noget. Et videncenter kan man ikke bruge til ret meget andet end at finde ud af, hvad det er, man fejler. Men man får jo ikke på den måde gratis behandling af et videncenter. Det er da udmærket at have et videncenter, men det, der er afgørende, er, om der er et tilskudssystem, der virker over for de her mennesker, og det er der altså ikke, vil jeg sige til ministeren, det virker ikke ude i kommunerne. Det er ikke sådan, at man, selv om man faktisk har en økonomisk meget dårlig situation, kan få den fornødne hjælp. Sådan er det ikke.

Men i øvrigt vil jeg gerne sige, at vi ikke mener, at man nødvendigvis skal være fattig for at få den her hjælp. Vi mener, at det er urimeligt, at man ikke kan få den fornødne hjælp, når man rammes af en sådan tandsygdom, nøjagtig som hvis man rammes af andre handicap, hvor man heldigvis her i landet stadig væk kan få den fornødne hjælp. Det håber jeg man vil blive ved med at kunne. Det synes vi er det overordnede.

Men jeg vil så også godt sige, at de der tilskud, ministeren snakker om, ikke eksisterer. Det er helt tilfældigt, om man kan få det eller ej. Der er nogle kommuner – nu skal jeg lade være med at genere ministeren med at nævne, hvem de er ledet af – der er bedre end andre, men jeg synes ikke, det skal være afhængigt af, om en kommune er ledet af den ene eller den anden partifarve. Det skal være en retting, mennesker, der har en sygdom, har, og det er det, det her forslag går ud på.

Kl. 15:55

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren for forslagsstillerne, og da der ikke er flere, der ønsker ordet, er forhandlingen slut.

Jeg foreslår, at beslutningsforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

17) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 8:

Forslag til folketingsbeslutning om at give alle borgere samme beskyttelse mod seksuelle overgreb.

Af Lone Dybkjær (RV) m.fl.

(Fremsættelse 08.10.2009).

Kl. 15:56

Forhandling

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er justitsministeren.

Kl. 15:56

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Beslutningsforslaget går ud på at pålægge regeringen i indeværende folketingssamling at fremsætte et lovforslag om ændring af en række af straffelovens bestemmelser om sædelighedskriminalitet. Forslagsstillerne anfører, at seksuelle overgreb mod forsvarsløse personer bør straffes som voldtægt, at seksuelle overgreb mod ens forsvarsløse ægtefælle ikke bør være fritaget for straf, og at der ikke bør gives strafnedsættelse, f.eks. for en voldtægt, hvor offer og gerningsmand efterfølgende gifter sig. Jeg vil gerne starte med at slå fast med syvtommersøm, at regeringen lægger meget stor vægt på indsatsen over for ofre for forbrydelser, herunder ofre for sædelighedskriminalitet. Det er vigtigt, at ofre for forbrydelser mødes med respekt og forståelse, og at de får den fornødne hjælp og støtte.

Regeringen har løbende taget en række initiativer for at styrke forholdene for ofrene. Jeg kan f.eks. nævne, at der i 2005 skete en styrkelse af retsstillingen for forurettede i bl.a. en række sædelighedssager, så der som udgangspunkt altid beskikkes en forsvarsadvokat, der skal hjælpe og vejlede den forurettede under sagen. I 2007 er der gennemført nye regler om politiets og anklagemyndighedens information og vejledning til forurettede, og der er indført en ordning med en kontaktperson for den forurettede hos politiet eller anklagemyndigheden. Senest har jeg nedsat en bredt sammensat arbejdsgruppe, som skal overveje, hvordan indsatsen over for ofrene yderligere kan styrkes.

Regeringen lægger desuden afgørende vægt på en klar og konsekvent retshåndhævelse i sager om sædelighedskriminalitet, og også her har regeringen taget en række initiativer. Jeg kan f.eks. nævne

strafskærpselsesloven fra 2002, der bl.a. forhøjede straffen for voldtægt og seksuelt misbrug af børn, og strafskærpselsen i 2008 for visse sager om seksuelt misbrug af børn. Desuden blev mulighederne for varetægtsfængsling, bl.a. i sager om seksuelt misbrug af børn, udvidet i 2008.

Jeg vil nu vende mig mod straffelovens bestemmelser om sædelighedskriminalitet, som er temaet for beslutningsforslaget. Straffelovens kapitel 24 omfatter en lang række forskellige forbrydelser, og der er betydelig variation i karakteren og grovheden af de forhold, som kan være omfattet. Kapitlet omfatter således både alvorlige overgreb som voldtægt og seksuelt misbrug af børn og mindre grove forhold som f.eks. enkeltstående tilfælde af beluring. Straffelovens bestemmelser om sædelighedskriminalitet rejser jævnligt spørgsmål i den politiske og offentlige debat, og det er det fremsatte beslutningsforslag jo også et rigtig godt eksempel på. Amnesty International har i den forbindelse også peget på nogle af de spørgsmål, som rejses i beslutningsforslaget.

Det er efter regeringens opfattelse væsentligt, at bestemmelserne om sædelighedskriminalitet er udformet sådan, at de afspejler et nutidigt menneske- og samfundssyn. Det er også væsentligt, at strafniveauet for de forskellige forbrydelser ud fra en nutidig opfattelse afspejler grovheden og karakteren af de pågældende lovovertrædelser. Jeg har derfor bedt Straffelovrådet om at foretage en generel gennemgang af straffelovens kapitel 24, det såkaldte sædelighedskapitel, med henblik på at vurdere, om der, bl.a. i lyset af de enkelte bestemmelses anvendelse i praksis, er grundlag for at foretage ændringer i bestemmelsernes udformning. Straffelovrådet skal også vurdere, om der er behov for særlige initiativer vedrørende straffastsættelsen, navnlig for de groveste sædelighedsforbrydelser, herunder især voldtægt.

Beslutningsforslaget omhandler visse særligt udvalgte spørgsmål i relation til straffelovens kapitel 24. De elementer, som indgår i beslutningsforslaget, er netop nogle af de spørgsmål, som jeg særlig har bedt Straffelovrådet om at overveje. Efter regeringens opfattelse er det derfor rigtigst at afvente Straffelovrådets samlede gennemgang af bestemmelserne om sædelighedskriminalitet og på grundlag heraf tage stilling til, i hvilket omfang der er grundlag for at foretage ændringer i straffelovens kapitel 24. Jeg kan tilføje, at Straffelovrådets kommissorium vil blive sendt til forslagsstillerne og selvfølgelig til Retsudvalget.

Jeg vil derfor her nøjes med at knytte nogle få bemærkninger til de enkelte elementer i beslutningsforslaget.

Beslutningsforslaget rejser bl.a. spørgsmålet om straffen for at skaffe sig samleje med en forsvarsløs person. Efter straffelovens § 218, stk. 2, straffes den, der skaffer sig samleje uden for ægteskab med en person, der ikke kan modsætte sig handlingen, f.eks. på grund af bevidstløshed eller beruselse, med fængsel indtil 4 år. Har gerningsmanden selv bragt offeret i den tilstand, f.eks. ved at bedøve offeret, er der tale om voldtægt med en strafferamme på fængsel i indtil 8 år.

Kl. 16:01

En ændring som anført i beslutningsforslaget vil bl.a. rejse spørgsmål om forholdet til andre bestemmelser i straffelovens kapitel 24, hvor gerningsmanden skaffer sig samleje ved forskellige former for udnyttelse, og hvor strafferammen i dag ligesom i straffelovens § 218 er fængsel indtil 4 år.

Der kan desuden opstå spørgsmål om, hvorvidt det er naturligt at betegne det som voldtægt, hvis gerningsmanden hverken har anvendt vold eller trusler eller selv har hensat offeret i en tilstand, hvor vedkommende ikke kan modsætte sig handlingen.

I beslutningsforslaget peges også på, at f.eks. straffelovens § 218, ligesom enkelte andre sædelighedsforbrydelser, hvor gerningsmanden opnår samleje ved udnyttelse, ikke omfatter forhold begået inden for ægteskab. Dette gælder langtfra alle sædelighedsforbrydel-

ser, og f.eks. straffelovens § 216 om voldtægt omfatter også overgreb mod gerningsmandens ægtefælle.

Jeg er enig i, at en begrænsning til forhold begået uden for ægteskab umiddelbart kan forekomme utidssvarende. Det er også grunden til, at jeg har bedt Straffelovrådet om særlig at overveje dette spørgsmål. Det er samtidig min opfattelse, at der er brug for en grundig og sagkyndig overvejelse af de afgrænsnings- og bevisspørgsmål, der vil kunne opstå, hvis bestemmelserne om udnyttelse m.v. udvides til også at omfatte forhold begået mod ens ægtefælle. Der kan således være tale om tilfælde, hvor det i praksis kan være vanskeligt at afgøre, om der i et ægteskab er tale om udnyttelse, når en person har samleje med sin ægtefælle, som er sindssyg eller mentalt retarderet.

Med hensyn til straffelovens § 227 om, at straffen for visse sædelighedsforbrydelser kan nedsættes eller bortfalde, hvis offer og gerningsmand efterfølgende har indgået ægteskab m.v., bemærkes, at der er tale om en »kan«-bestemmelse. Det beror således på rettens konkrete vurdering i den enkelte sag, i hvilket omfang f.eks. et ægteskab og den forsoning mellem offer og gerningsmand, som dette er udtryk for, bør have betydning for straffastsættelsen i sagen.

Som det fremgår, lægger regeringen stor vægt på at styrke indsatsen over for ofre for sædelighedsforbrydelser og på en klar og konsekvent retshåndhævelse i disse sager. Jeg har derfor også stor forståelse for den grundlæggende tanke bag beslutningsforslaget, men som jeg netop har gjort rede for, vil det efter regeringens opfattelse være rigtigst, at de enkelte elementer i beslutningsforslaget indgår i Straffelovrådets generelle samlede gennemgang af straffelovens kapitel om sædelighedsforbrydelser. Derved sikres det bedst mulige grundlag for at vurdere behovet for at foretage ændringer i straffelovens kapitel 24.

På den baggrund kan regeringen ikke støtte det foreliggende beslutningsforslag.

Kl. 16:04

Formanden:

Tak. Der er ønske om korte bemærkninger, og den første er fra fru Maja Panduro.

Kl. 16:04

Maja Panduro (S):

Jeg glæder mig meget over, at ministeren i sin tale lægger så stor vægt på at sige, at regeringen også gerne vil styrke forholdene for ofrene, for det er jo noget, som vi også er meget optaget af hos Socialdemokraterne. Bl.a. har vi jo foreslået en offerpakke, som desværre ikke fik opbakning, men jeg vil meget gerne høre lidt mere om den her bredt sammensatte arbejdsgruppe, som ministeren siger han har nedsat, og spørge til indholdet i kommissoriet for den arbejdsgruppe og se på niveauet for erstatninger til ofrene og på den psykologhjælp, som ofrene har mulighed for at få.

Kl. 16:05

Formanden:

Justitsministeren.

Kl. 16:05

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

I offerudvalget, som jeg har nedsat, sidder repræsentanter for begge sider af bordet – fra sociale myndigheder, fra sociale organisationer, ofre for forbrydelser osv.

Kommissoriet er ret direkte, med hensyn til at man både kigger på niveauer for erstatning, og på, om det er muligt, at man skal gennemføre en offerfond, som de f.eks. har i Sverige. Og vi kigger på hele paletten af initiativer, der er over for ofre, f.eks. også psykologbistand, som fru Maja Panduro omtaler.

Formanden:

Fru Maja Panduro.

Maja Panduro (S):

Det er jo dejligt at høre, at det forslag om at oprette en offerfond, som vi tidligere har fremsat, faktisk vil kunne få opbakning, og så ville vi da synes, at det er bedre sent end aldrig.

I forhold til psykologbistanden vil jeg også gerne høre mere om, hvorvidt ministeren mener, at de nuværende muligheder for at få hjælp er tilstrækkelige. I dag er det jo sådan, at man har mulighed for at få 300 kr. i tilskud til 10 timers hjælp, og det skal alt sammen være inden for det første år, efter at forbrydelsen er sket. Mener ministeren, at det tilbud er tilstrækkeligt? Mener ministeren, at det er rimeligt, at offeret ofte selv skal have ret betydelige summer op af lommen? Og mener ministeren ikke, at der kunne være en idé i, at det også efter det første år ville være muligt at få psykologbistand?

Kl. 16:06

andre. Men jeg synes da, det vil være et godt spørgsmål at stille, og så vil vi prøve at dyrke det noget mere og få det undersøgt, for det kan vi måske lære noget af.

Kl. 16:06

Jeg synes dog, vi kun kan prise os lykkelige over, at vi er i en situation, hvor vi har så relativt få voldtægter i forhold til andre lande – specielt Sverige, men også andre lande. En voldtægt er én for meget, men at vi har så få i forhold til andre lande, viser, at vi trods alt gør noget rigtigt i Danmark.

Kl. 16:09

Formanden:

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 16:09

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg vil sige, at jeg da også personligt håber, det har noget at gøre med, at der er færre voldtægter i Danmark. Men vi ved jo faktisk ikke, om det anmeldte antal skjuler et meget større mørketal, og jeg synes, det ville være relevant at finde ud af, hvorfor danske kvinder anmelder knap så hyppigt som svenske. Det håber jeg ministeren kaster sig ind i og får undersøgt.

Det næste, jeg vil spørge om, handler om ofre i udlandet. Jeg ved ikke, om ministeren har nået at se den skrivelse, der er sendt til Retsudvalget, og som tyder på, at det er rigtig, rigtig svært for danske voldtægts ofre at rejse sager, selv i EU, hvor der jo skulle være en form for beskyttelse. I en konkret sag har det faktisk betydet, at fordi det har været så svært at rejse sagen og det spanske retssystem er anderledes end Danmarks, er straffen blevet nedsat fra 13½ års fængsel til 2½ års fængsel. Vil ministeren hjælpe til med at sikre, at danske kvinder, som er blevet ofre for voldtægt i udlandet, får en bedre hjælp herhjemme og får adgang til erstatning på linje med dem, der er blevet ofre for voldtægt herhjemme?

Kl. 16:10

Formanden:

Justitsministeren.

Kl. 16:07

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Vi er jo altid på ofrenes side, så derfor er udvalgets opgave også at se på, om der er noget, der kan gøres bedre, og bore i, om der er brug for yderligere tiltag eller konsolidering af de tiltag, der er med hensyn til f.eks. psykologbistand. Hvis der er ideer om noget bedre end det, der foregår i dag, og som er blevet forbedret gennem de seneste år, må man se på det, for det er hele meningen med offerudvalgets arbejde.

Kl. 16:07

Formanden:

Så er der en kort bemærkning fra fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 16:07

Formanden:

Justitsministeren.

Kl. 16:10

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Også SF har jo stillet forslag om forbedring af ofrenes retsbeskyttelse, og vi er også glade for, at ministeren nedsatte et udvalg på baggrund af det. Det er jo altid rart, når man kan hjælpe regeringen med at skaffe den retsbeskyttelse, som vi synes at ofre skal have.

Men mit spørgsmål går i virkeligheden på noget andet. Jeg har noteret mig, at man i Sverige har otte gange så mange anmeldte voldtægter som i Danmark, og jeg vil høre, om det ikke var noget for ministeren at undersøge, hvorfor der er den forskel. Jeg tvivler på, det er udtryk for, at der er langt flere mænd i Sverige end i Danmark, der begår voldtægt, men jeg synes, det ville være relevant at få det undersøgt. Det er jo et uhyrligt lavt antal voldtægtssager, som rent faktisk ender med dom herhjemme, og jeg har tænkt på, om der måske er en sammenhæng her. Var det noget, ministeren ville kaste nogle kræfter ind på og få et bredere vidensgrundlag om?

Kl. 16:08

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg har ikke umiddelbart hørt, at der skulle være meget store problemer med det, men hvis man begår en lovovertrædelse i et andet land, bliver man selvfølgelig retsforfulgt i det pågældende land, hvor man har begået den lovovertrædelse, og ofret er også dækket ind af de retningslinjer, der er for offerbeskyttelse i de lande.

Nu har vi jo i Danmark en meget fornuftig offerbeskyttelse i forhold til de fleste andre lande, så derfor skal vi selvfølgelig også sørge for vore egne statsborgere. Hvordan det kolliderer med, at der er foregået en forbrydelse i et andet land, synes jeg vi skal dyrke noget mere og prøve at se på det juridiske i.

Med hensyn til Sverige og antal voldtægter vil jeg foreslå, at der bliver stillet et udvalgsspørgsmål om det, for jeg synes, det ville være en god idé at se på, hvad forskellen skyldes. Det er nogle relevante temaer, SF's ordfører bringer frem her i dag.

Kl. 16:11

Formanden:

Justitsministeren.

Kl. 16:08

Formanden:

Så er der en kort bemærkning fra fru Lone Dybkjær.

Kl. 16:11

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg har selv læst tallene og set dokumentation for, at der i f.eks. Sverige – men for øvrigt også i andre lande – finder flere voldtægtsforsøg og også flere egentlige voldtægter og overgreb sted. Hvad der ligger bag det, kan man jo kun gisne om. Det er der jo mange forskellige meninger om, rigtig mange og nogle mere vidtrækkende end

Lone Dybkjær (RV):

Nu har ministeren altså nedsat et udvalg, og det må vi så tage ad notam, men det, som vi havde foreslået her, var selvfølgelig noget mere begrænset end det, ministeren nu vil gøre. Men når man nu så er nået dertil, håber jeg også, at vi får lavet en ordentlig kortlægning af det, ikke bare af det problem, som fru Karina Lorentzen Dehnhardt

har rejst, men også af andre problemer, der er, med, hvordan man håndterer voldtægtssituationer i andre lande, for jeg tror, at ønsket om, hvorvidt man vil anmelde eller ej, hænger meget sammen med, hvordan den konkrete situation er på en politigård, eller hvor det nu er.

Men hvornår er det arbejde færdigt? Det ville være rart at få at vide. Og hvad er det for en tidsfrist, der er?

Det andet skal jeg måske tage i næste omgang, af hensyn til at den røde lampe lyser.

Kl. 16:12

Formanden:

Meget elskværdigt. Justitsministeren.

Kl. 16:12

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Nu er jeg kommet i den situation, at jeg simpelt hen har glemt at tage kommissoriet med herop, men sådan som jeg husker det, så forventer vi, at Straffelovrådet bliver færdig til næste sommer. Men jeg vil lige korrigere det, hvis det ikke er korrekt – når jeg har kigget i mine kommissoriepapirer. Men så vidt jeg husker, er det næste sommer.

Kl. 16:13

Formanden:

Fru Lone Dybkjær.

Kl. 16:13

Lone Dybkjær (RV):

Det er ærgerligt, at man ikke kan hviske på den afstand, for det ville være enormt rart, hvis vi kunne få at vide, hvornår det her udvalgsarbejde er færdigt. Men når ministeren er færdig på talerstolen, kan det være, at han kan snakke med sine embedsmænd, så vi under en eller anden form kan få den præcise dato, inden debatten er færdig.

Det, som virkelig undrer mig, og som jeg godt vil spørge om, er: Hvis et menneske er sådan lidt fra sans og samling af den ene eller den anden grund – det kan være på grund af piller eller sprut eller et eller andet andet – og har bragt sig i en situation, hvor enhver ved, at pågældende, som ofte vil være en kvinde, ikke er ved sine fulde fem eller ved, hvad der foregår, for at sige det på den måde, mener ministeren så ikke, at der er tale om voldtægt, hvis en mand benytter sig af det? Er det opfattet rigtigt? Ministeren sagde, at det kunne være et spørgsmål, om der var tale om voldtægt.

Det kan jeg slet ikke forstå. Kan man virkelig efter dansk ret gå i seng eller have seksuelt samkvem, eller hvilket udtryk vi nu skal bruge, med et menneske, som enhver kan se ikke ved hvad der foregår, og så bliver det ikke betegnet som et overgreb? Det forstår jeg ikke at ministeren kan mene, men hvis ministeren mener det, håber jeg i hvert fald meget, at det bliver taget med i det arbejde, der kommer til at foregå.

Kl. 16:14

Formanden:

Justitsministeren.

Kl. 16:14

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Det, jeg sagde, var, at det er nogle af de ting, domstolene konkret må tage stilling til. Det er derfor, der er brug for et grundigt arbejde, så vi får defineret det her. For mig er sådan en situation naturligvis et overgreb, som svarer til voldtægt.

Men der er nogle grænsetilfælde; jeg nævnte f.eks. det med, at man går i seng med en mentalt retarderet eller med en sindssyg person. Hvad er det så? Og det er det, vi har brug for at man får boret ud i Straffelovrådet, så vi får helt præcise retningslinjer for det. Og

så kan vi jo som lovgivere sige, hvad vi synes, når de har fået det boret ud. Men den situation, som fru Lone Dybkjær omtaler, betragter jeg som så groft et overgreb, at det for mig er voldtægt.

Kl. 16:15

Formanden:

Tak til justitsministeren, der er ikke flere, der ønsker korte bemærkninger.

Så går vi til ordførerrækken, og den første ordfører er fru Marion Pedersen fra Venstre.

Kl. 16:15

(Ordfører)**Marion Pedersen (V):**

En forudsætning for et liberalt demokrati som det danske er, at vi har et velfungerende og stærkt retssamfund, der sikrer lighed for loven. Derfor er det også vigtigt, at vi som politikere sikrer, at de love, vi laver, er udformet sådan, at alle borgere nyder samme beskyttelse, og at lovene afspejler et nutidigt menneske- og samfundssyn.

Det er samtidig vigtigt for borgernes retsopfattelse, at strafniveauet afspejler grovheden af de pågældende lovovertrædelser. I det beslutningsforslag, vi behandler her, sættes der spørgsmålstejn ved retssikkerheden og beskyttelsen i henhold til straffeloven. Det påpeges, at der ved forbrydelser mod kønssædeligheden bør foretages ændringer af straffeloven for at sikre en bedre retsbeskyttelse for borgere, der enten kan karakteriseres som forsvarsløse, eller som er gift med eller lever i et registreret partnerskab med gerningsmanden.

I Venstre er vi altid opmærksom på de spørgsmål, der bliver rejst i den politiske, offentlige debat. I den her forbindelse drejer det sig om straffelovens § 24 om sædelighedsforbrydelser. Derfor ser vi også meget positivt på de initiativer, justitsministeren har søsat, hvor han har bedt Straffelovrådet om konkret at foretage en generel gennemgang af straffelovens bestemmelser om sædeligheds kriminalitet. I skrivelsen til Straffelovrådet fremgår det tydeligt, at de spørgsmål, som forslagsstillerne rejser i beslutningsforslaget, vil indgå i rådets gennemgang af de nuværende regler om sædelighedsforbrydelser. Et eksempel er, at de skal overveje en indførelse af regler om strafansvar for uagtsom voldtægt. Et andet eksempel, de skal stille skarpt på, er det med grundlaget for at ophæve visse bestemmelser i kapitel 24, specielt § 221 og § 227, som forslagsstillerne også foreslår i beslutningsforslaget.

Jeg vil i den forbindelse lige tilføje, at Straffelovrådet også inddrager regler og erfaringer fra andre lande, herunder specielt de andre nordiske lande, og det vil gøre vores oplysningsgrundlag endnu bredere.

Jeg vil desuden fremhæve, at Straffelovrådet er blevet bedt om at udarbejde et lovudkast, hvis de finder behov for lovændringer på området. Hvis det er tilfældet, forventes det udkast at være klar allerede til næste år. Så jeg tror, at jeg kan spare ministeren for at finde ud af det: Det er 2010 – sådan har jeg i hvert fald læst kommissoriet.

Jeg vil gerne bruge noget af min taletid på at takke Det Radikale Venstre for at bringe disse alvorlige spørgsmål til debat. Det er vigtigt, at vi som politikere løbende vurderer retssikkerheden for den enkelte borger og igangsætter lovændringer, hvis vi anser det for at være nødvendigt. Det er specielt vigtigt på områder som voldtægtssområdet og andre seksualforbrydelsesområder, fordi disse forbrydelser er af en alvorlig karakter og kan have meget alvorlige konsekvenser for ofret og dets pårørende både fysisk og psykisk.

Hertil kan siges, at jeg personligt er meget uforstående over for, at normalstraffen for en fuldbyrdet overfaldsvoldtægt i dag ser ud til – i hvert fald når man læser aviserne – at være 2 ½ års fængsel, når strafferammen reelt er op til 8 år, ja, den er faktisk helt op til 12 år, hvis voldtægten har en særlig farlig karakter. Men jeg kan se, at det også er et område, Straffelovrådet vil se på, og jeg ser frem til resultatet.

Jeg vil gerne afslutte med at understrege, at Venstres holdning til de konkrete forslag i beslutningsforslaget ikke kan afgøres i dag. Vi vil forholde os til disse, når Straffelovrådet er kommet med sine samlede overvejelser. Disse overvejelser skal dog ikke ende i en syltekrukke på bekostning af borgernes rets- og sikkerhedsbeskyttelse. Derfor vil jeg personligt være garant for, at overvejelserne bliver fulgt til dørs. På den måde sikrer vi, at beslutningerne bliver truffet på et oplyst og velovervejet grundlag, og vi er meget åbne for at tage diskussionen mere dybtgående på det tidspunkt.

Af de netop skitserede grunde kan Venstre ikke støtte det foreliggende beslutningsforslag.

Kl. 16:19

Formanden:

Tak, der er ønske om en kort bemærkning fra fru Lone Dybkjær.

Kl. 16:19

Lone Dybkjær (RV):

Tak. Jeg tror, at det vil være lidt vigtigt, at vi får afklaret, hvornår arbejdet er færdigt. Nu havde fru Marion Pedersen en meget præcis dato. Ministeren sagde lige til mig, at det ikke var så præcist, så jeg synes, at vi skal have ministerens svar. Det kan være, at ministeren på et eller andet tidspunkt vil gå op på talerstolen og sige, hvordan det er.

Så synes jeg også, at det er lidt ærgerligt, at det åbenbart kun er regeringspartierne, der har fået kommissoriet, jeg har i hvert fald ikke set kommissoriet, men det kan da være, at det er et papir, jeg har overset i Retsudvalget, og det er selvfølgelig ærgerligt, for det havde været rart at se.

Til mit konkrete spørgsmål vil jeg sige, at ministeren var meget præcis med hensyn til at sige, hvad han mente var voldtægt, når det drejede sig om et menneske, der havde drukket sig temmelig meget fra sans og samling, så vedkommende ikke rigtig fattede, hvad det var, der skete. Jeg er ikke helt sikker på, at det var det, ministeren sagde i sin officielle tale, men jeg er glad for tilkendegivelsen af den personlige holdning. Så kan man altid diskutere, hvordan man kan adskille det.

Men hvad siger fru Marion Pedersen? Hvad mener fru Marion Pedersen om det? Synes fru Marion Pedersen, at det er rimeligt, at bare fordi man er gift, gælder der en lavere strafferamme for voldtægt, end der gælder, hvis man ikke er gift? Det er jo det, en af delene i forslaget omhandler. Jeg spørger mere for at få sådan en personlig holdning til det her forslag – og eventuelt Venstres holdning.

Kl. 16:21

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:21

Marion Pedersen (V):

Tak. Med hensyn til kommissoriet vil jeg sige, at jeg mener, at min sekretær har fundet det på internettet til mig, men jeg er ikke sikker.

Altså, jeg ved godt, at det i hvert fald i aviserne nogle gange fremstår, som om gerningsmanden får rabat, fordi han er gift med voldtægtsofferet. Men så vidt som jeg har fundet frem til at Rigsadvokaten har udtalt sig, drejer det sig om, at der ikke automatisk gives rabat, så snart man kan se, at gerningsmand og offer er gift med hinanden. Når straffen bliver mildere i de sager, skal det efter sigende være, fordi der generelt foreligger andre omstændigheder, som indvirker på straffen.

I den redegørelse, som Rigsadvokaten er kommet med, om straf for voldtægt på grundlag af gennemgang af retspraksis, siger han i hvert fald, at det er det, der er grunden til det.

Kl. 16:22

Formanden:

Fru Lone Dybkjær.

Kl. 16:22

Lone Dybkjær (RV):

Vi kan tage den videre diskussion i udvalget. Jeg oplevede det også sådan, at Rigsadvokaten simpelt hen ikke mente, at det er rimeligt, at der er to forskellige strafferammer. Det er ikke straffen, det drejer sig om, den vil jeg ikke blande mig i, det er jo en dommerafgørelse, og i modsætning til regeringspartierne holder vi armlængdeprincippet i forhold til de konkrete strafudmålinger.

Men nu snakker vi om, at der de facto er forskel – altså, der gives straffe på 8 år og på 4 år. Mener fru Marion Pedersen, at det er rimeligt? Mener hun, at bare fordi man er gift og bliver voldtaget, gælder der som udgangspunkt en mindre strafferamme, end hvis man ikke er gift med vedkommende? Vi lever i en moderne tid, og jeg synes, at straffene burde være nøjagtig de samme.

Kl. 16:22

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:23

Marion Pedersen (V):

Det er jeg enig i.

Kl. 16:23

Formanden:

Hermed sluttede ordførerens indlæg. Der var ikke flere ønsker om korte bemærkninger. Så er det fru Maja Panduro fra Socialdemokratiet som ordfører.

Kl. 16:23

(Ordfører)**Maja Panduro (S):**

Ideen om, at en seksualforbryder kan få rabat på sin straf, hvis bare han udvælger sig et tilstrækkeligt svagt offer, eller hvis han er gift, eller bare efterfølgende gifter sig med sit offer, bryder – synes jeg – med enhver retsfølelse. Så fra Socialdemokraternes side synes vi, at det er et godt og et rigtigt forslag, som Det Radikale Venstre har fremsat.

Vi finder det også godt og rigtigt, at justitsministeren i mandags fik den gode idé at bede Straffelovrådet om at foretage den her revision af lovgivningen om voldtægt og herunder også af strafniveauet og de her sådan lidt bizarre rabatordninger, især fordi ministeren jo ellers blankt afviste at gøre noget ved dem så sent som i foråret, men vi har alle sammen lov til at blive klogere, også ministre, og jeg glæder mig, hver gang det sker. Derfor håber jeg også, at ministeren vil fortsætte den her gode stime med at være åben for gode ideer, både når Straffelovrådet og måske især, når Offerudvalget er færdigt. Jeg lader mig lige fortælle i min øresnegl af ministeren nede bagved, at begge dele sker inden sommeren 2010.

Fra Socialdemokratiets side har vi det nemlig sådan, at lige så optaget vi er af, at retfærdigheden sker fyldest, og at gerningsmændene til de her rædselsfulde forbrydelser bliver straffet – også gerne for vores skyld hårdere, end det sker i dag – lige så optaget er vi af at hjælpe forbrydernes ofre med at komme videre i deres liv efter voldtægten. Derfor savner vi altså mere reel fokus på ofrene og på at få hjulpet dem videre. Som det er i dag, er den hjælp, vi tilbyder, simpelt hen for fattig.

Derfor er vi meget optaget af, at der også bliver kigget på psykologhjælpen og på niveauet af erstatningerne til ofrene, fordi der er kæmpestore hængepartier endnu her. Hvad niveauet for erstatninger-

ne angår, er det latterligt lavt. Det er jo sådan, at det at blive offer for en voldtægt kan have voldsomme konsekvenser, også økonomisk, på grund af f.eks. tabt arbejdsfortjeneste og i øvrigt så også de psykologregninger, som man i dag selv hænger på en stor del af.

Det er så det næste. I Socialdemokratiet mener vi, at ofre for voldtægt skal have ret til gratis psykologhjælp. I dag er det, som jeg sagde før, sådan, at man får 300 kr. i tilskud til 10 psykologtimer og kun inden for det første år efter forbrydelsen. Det betyder, at der er en stor egenbetaling for ofrene, både fordi der er en egenbetaling allerede fra start, og fordi rigtig mange af de her mennesker selvfølgelig også får brug for hjælp senere i livet.

Oven i hatten er det jo også sådan, at mange voldtægts ofre i dag bliver afvist på vores centre for voldtægts ofre, fordi der er mangel på ressourcer. F.eks. ved vi, at Center for Voldtægts- og Voldsofre i Århus sidste år måtte afvise hver sjette af de voldtægts ofre, der henvendte sig til dem. Det mener vi er fuldstændig uacceptabelt, og det håber vi at man er enig med os i. Vi synes, det kun ville være rimeligt at garantere gratis psykologhjælp til voldtægts ofre og sikkerhed for, at der er plads, når man har brug for det.

Så for at summere op, min tid er ved at være gået: Vi er altså stærke tilhængere af, at vi ser på straffniveauet i voldtægts sagerne i det hele taget og især på de her syge rabatordninger, og derfor kan vi også støtte Det Radikale Venstres beslutningsforslag, men vi vil samtidig meget gerne opfordre til, at vi i fællesskab sætter langt, langt mere fokus på at få hjulpet ofrene videre med deres liv efter voldtægten, for hvis det ikke lykkes for os, så har voldtægtsmanden jo først vundet og offeret tabt, uanset hvor længe vi så i øvrigt sætter gerningsmanden i fængsel.

Kl. 16:27

Formanden:

Tak til fru Maja Panduro. Der er ingen ønsker om korte bemærkninger, og så er næste ordfører hr. Dennis Flydtkjær fra Dansk Folkeparti.

Kl. 16:27

(Ordfører)

Dennis Flydtkjær (DF):

Det her beslutningsforslag tager fat i et vigtigt emne, og i Dansk Folkeparti ser vi gerne her nogle opstramninger. Straffen for voldtægt er generelt alt for lav og burde være langt højere, end den er i dag. Jeg synes, det er helt urimeligt over for ofrene, at gerningsmændene får så lave straffe, som de gør. Og derfor skal jeg også sige, at det her beslutningsforslag, som Det Radikale Venstre har fremsat, tager fat i nogle vigtige punkter.

Det første punkt er, at seksuelle overgreb mod forsvarsløse personer skal straffes som voldtægt med fængsel i indtil 8 år og ikke som i dag, hvor det kan give op til 4 år. Det virker jo helt urimeligt, at man får rabat, hvis en voldtægt går ud over en forsvarsløs person. I stedet for at det giver en rabat i straffen, burde det jo i stedet være en skærpende omstændighed, at gerningsmanden har udnyttet, at offeret f.eks. er handicappet eller udviklingshæmmet eller på en eller anden måde er forsvarsløs.

Det andet punkt i forslaget omhandler seksuelle overgreb mod ens forsvarsløse ægtefælle. Det foreslås, at det ikke længere skal være muligt at blive fritaget for straf. Også her kan jeg sige, at jeg er meget enig med intentionen i forslaget. Jeg synes heller ikke, det skal være muligt at slippe for straf, hvis det er ens ægtefælle, der er offeret. I sådan nogle sager kan det dog være svært at bevise, at det er voldtægt, men det ændrer ikke ved, at hvis domstolen finder det bevist, skal man selvfølgelig have en fuld straf ligesom alle andre voldtægtsforbrydere.

Det sidste af de tre punkter er lidt mere specielt, for det omhandler den specielle situation, hvor en gerningsmand og offeret efterfølgende gifter sig eller indgår registreret partnerskab, så der kan gives

strafnedsættelse. Jeg har lidt svært ved at forestille mig den situation, hvor et voldtægts offer efterfølgende bliver forelsket i gerningsmanden – altså en situation, hvor man ser damen stå og sige: Nå, men han var da meget sød alligevel. Jeg synes, det er lidt svært at forestille sig, men det ændrer ikke ved, at jeg også helt klart synes, det er noget, vi skal have strammet op på. Det er også lige meget, hvad grunden er, for det er jo ikke os i Folketinget, der skal vurdere, hvad grunden til det kan være.

Nu vi er inde på emnet voldtægt, vil jeg også godt benytte lejligheden til at sige, at Dansk Folkeparti ønsker straffen for voldtægt sat op. En strafferamme på omkring 8 år er alt for lav, og den typiske straf, man får, er på omkring 2½ år. Det er næsten en hån mod voldtægts offeret.

Til sidst kan jeg sige, at jeg synes, det er positivt, at justitsministeren også har meldt sig på banen og har nedsat den her arbejdsgruppe, der skal kigge på straffen for voldtægt. Selv om vi i Dansk Folkeparti ikke altid er glade for, at der bliver nedsat udvalg, fordi de kan virke som en syltekrukke, er vi alligevel glade for, at der bliver sat fokus på det. Og derfor ser jeg også frem til, at vi får et godt udvalgsarbejde, hvor vi måske sammen kan presse på for, at resultatet fra arbejdsgruppen kan komme noget før, end vi regner med. Jeg kan forstå, det bliver til næste sommer.

Det var alt, hvad jeg havde at sige.

Kl. 16:30

Formanden:

Der er et ønske om en kort bemærkning fra fru Lone Dybkjær.

Kl. 16:30

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil gerne takke ordføreren for det positive tilsagn, men jeg er ikke sikker på, at vi deler det synspunkt, at der skal højere straffe til. Det er ikke det, der er vores udgangspunkt, men mere, at det er de samme typer af straffe, der gælder, uanset om man f.eks. er gift eller ej. Men jeg er sådan set enig med ordføreren i, at hvis offeret af den ene eller den anden grund er forsvarsløs, burde det være en skærpende omstændighed. Det er jeg sådan set enig i.

Så vil jeg gerne sige, at jeg personligt heller ikke kan forestille mig at gifte mig – hvis jeg nu havde været i den situation – med gerningsmanden, om jeg så må sige. Men det er jo ikke altid, at den slags ægteskaber er frivillige, og derfor tror jeg, man skal se på det med lidt andre briller her, nemlig at der er tale om tvungne ægteskaber – og at det så oven i købet fører til, at gerningsmanden får mindre straf, er i virkeligheden dobbelt skærpende efter min opfattelse.

Kl. 16:31

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:31

Dennis Flydtkjær (DF):

Jeg er godt klar over, at vi ikke helt deler det samme synspunkt med hensyn til generelt højere straffe for voldtægt, men nu bragte jeg det bare frem her, for en førstebehandling er jo typisk en generel debat, og der synes jeg, det var meget væsentligt også at sige, hvad Dansk Folkeparti godt kunne tænke sig ud over det, der er med i forslaget.

Ellers vil jeg sige, at jeg godt kunne forestille mig, ligesom spørgeren siger, at f.eks. nogen med en mellemøstlig kulturel baggrund kunne være i den situation, hvor der måske er sket en voldtægt, og hvor familien så efterfølgende på grund af skammen tvinger datteren, eller hvem det nu kan være, til at indgå ægteskab. Så det er klart, at der kan opstå sådan nogle situationer, men alligevel kan man jo godt, når man tænker over det, have en eller anden underlig fornemmelse af, at det lyder helt tosset, at den situation kan opstå. Men det er fint nok, at når bestemmelsen er i straffeloven, skal vi

selvfølgelig også få den rettet op, så det bliver på et rimeligt grundlag.

Kl. 16:32

Formanden:

Fru Lone Dybkjær.

Kl. 16:32

Lone Dybkjær (RV):

[Lydudfald] ... at ægteskab indgås af mange forskellige grunde, og det, der er helt afgørende for mig, er, at hvis det så sker, skal geringsmanden altså ikke have den ekstra glæde – hvis det nu ikke er et totalt frivilligt ægteskab – at der oven i købet er tale om en straffesættelse. Jeg skal ikke komme ind på, hvilke kulturer det drejer sig om, eller noget som helst, men bare konstatere, at det jo er den type ting, der også er taget højde for med det her. Men jeg glæder mig over, at vi er enige på det her felt. Tak.

Kl. 16:32

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:33

Dennis Flydtkjær (DF):

Jeg kan jo kun sige, at jeg også er enig.

Kl. 16:33

Formanden:

Så siger vi tak til hr. Dennis Flydtkjær i fælles glæde, og næste ordfører er fru Karina Lorentzen Dehnhardt for SF.

Kl. 16:33

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Voldtægt er voldtægt – punktum! Det er et modbydeligt overgreb, det er en oplevelse, som mærker den, det går ud over, for livet, og det er en oplevelse, som nogle aldrig kommer sig over. De fysiske sår heler måske, men de psykiske gør sjældent.

Voldtægt er voldtægt, og derfor synes jeg, det er stødende, at der gives rabat, hvis offeret er i en forsvarsløs tilstand, f.eks. er påvirket, er bevidstløs eller sover. Voldtægt er et overgreb, og derfor bør det som udgangspunkt straffes med den samme strafferamme. At offeret er forsvarsløst, når overgrebet begås, synes jeg egentlig bare gør det værre, for en sådan tilstand fordrer egentlig større indsigt af geringsmanden og fordrer egentlig, at geringsmanden tænker sig om en ekstra gang: Hvad er det nu lige, jeg har gang i, når vedkommen ikke reagerer?

Strafferabat for at gifte sig med sit voldtægtsoffer lyder lidt som Danmark i 1700-1800-tallet, hvor man måtte stå ved det, man havde gjort. Måske var der kommet et barn ud af det, man havde taget sig en kvinde, og så kunne man da lige få lidt rabat eller frafald med i købet, når man giftede sig bagefter. Det hører ingen steder hjemme i et ordentligt samfund, heller ikke selv om det en paragraf, der ikke har været brugt i mange år, og vi ikke har nogen forventning om, at den overhovedet kommer i brug. Det er nok meget, meget tvivlsomt, men derfor skal den jo ikke stå der. Jeg synes, det er en meget diskriminerende lov at have på området her.

SF kan støtte det radikale forslag, men jeg vil også godt benytte lejligheden til at tale om det, som jeg synes kan gøres lidt bedre, nemlig bedre retsbeskyttelse af voldtægts ofre. Jeg synes, jeg vil nævne et par punkter, hvor vi stadig væk mangler at gøre noget.

I Danmark ser vi desværre, at rigtig, rigtig få af de voldtægts sager, der bliver anmeldt, fører til dom, og det kunne jeg godt tænke mig at vi fik belyst noget bedre: Hvorfor hænger det sådan sammen? Jeg har tidligere nævnt, at i Sverige er der otte gange så mange an-

meldte voldtægter som i Danmark. Det kunne være fornuftigt at få det belyst, og jeg er glad for ministerens tilsagn om, at han vil være med til at se på det. Jeg tror nemlig, at en del af problemstillingen måske kan forklares ved, at det i Danmark er forbundet med ret store omkostninger at anmelde en voldtægt, netop fordi rigtig mange af sagerne ikke fører til dom. Det må næsten føles som et overgreb i sig selv, når sagerne falder.

Det ville også være fornuftigt at få mere gennemsigtighed i sagerne: Hvorfor falder de, hvad er det for nogle værdier, man tillægger mandens og kvindens udsagn i de sager? Det er en ting, som Amnesti International også har efterlyst.

Vi har brug for flere ressourcer til voldtægtscentre, for der er alt for mange, der afvises. En voldtægt skal være helt frisk, når man anmelder den, der er ikke mulighed for at tage dem, der kommer en uge eller 14 dage senere. For mange kvinder er voldtægten et stort chok, og det tager lidt tid, inden man kan samle sig sammen og få slæbt sig hen på voldtægtscenteret. Den beskyttelse synes jeg er helt nødvendig, og det er også en debat, vi bliver nødt til at åbne.

Så er der ofrene i udlandet, som jeg nævnte tidligere. Det er rigtig, rigtig bøvlet at få erstatninger ud fra andre europæiske lande f.eks., og jeg kunne godt forestille mig, at det kunne være fornuftigt at have en erstatningsordning a la i voldssager her i Danmark, hvor de mennesker kunne få erstatningen udbetalt her i Danmark, og så måtte Danmark have en eller anden form for regres mod de pågældende lande.

De danske voldtægtscentre er heller ikke forpligtede til at tage imod de mennesker, fordi voldtægten jo er begået på et langt tidligere tidspunkt. Her mangler der også noget retsbeskyttelse. Der mangler hjælp til at føre voldtægts sagerne i udlandet; i det tilfælde, jeg nævnte, var straffen blevet nedsat fra 13½ til 2½ års fængsel, fordi offeret ikke var bekendt med den spanske lovgivning og mistede nogle væsentlige indsigelsesmuligheder. Offeret var heller ikke bekendt med sin pligt til selv at holde sig orienteret om retssagen. Der mangler altså noget hjælp til de mennesker, når de er kommet tilbage til Danmark, og det håber jeg vi kan få belyst i et ordentligt udvalgsarbejde, så vi kan få skabt noget bedre retsbeskyttelse af de kvinder.

Kl. 16:38

Formanden:

Tak til fru Karina Lorentzen Dehnhardt. Så er det hr. Tom Behnke som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 16:38

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Seksuelle overgreb er stærkt krænkende. Det er en meget voldsom begivenhed at blive udsat for. Det er en meget krænkende begivenhed, og det er jo ofte også en begivenhed, som sætter sig spor resten af livet hos offeret, og derfor er det naturligvis også noget, man retspolitisk og straffemæssigt skal se ganske, ganske alvorligt på. Derfor vil jeg gerne takke forslagsstillerne for at have rejst debatten med beslutningsforslaget her. Vi er ikke nødvendigvis enige i de tre punkter, der står her, vi er ikke nødvendigvis enige i, at det skal være så afgrænset; vi er faktisk meget tilfredse med, at justitsministeren har lagt op til, at vi mere generelt ser på hele kapitel 24, altså på enhver form for seksuelle overgreb, krænkelse, at vi ser det i en samlet helhed og får det belyst.

Jeg tror, det er relevant, at vi får kigget på de her paragraffer, i forhold til hvordan Danmark ser ud i dag. Den udvikling, der er sket over år i samfundet, har jo også udviklet vores måde at betragte tingene på. Jeg tror, det bliver meget interessant at se på det historiske perspektiv i det her, altså hvorfor man i sin tid har formuleret paragrafferne, som man har gjort. Hvad var det for ting i den tid, måske endda kulturelle ting, der gjorde, at man lagde sig fast på, at der skulle være forskellige paragraffer med forskellige strafferammer?

Hvad var det for hensyn, man ønskede at varetage med at lave forskellige paragraffer og forskellige strafferammer?

Jeg synes, det bliver rigtig interessant at se på det og derudfra se på, hvordan det ser ud i dag. Hvordan ser vi på det i dag? Hvordan ser vi på de forskellige former for krænkelse i dag i et historisk perspektiv? Der er jeg helt overbevist om at vi når frem til, at en eller flere af de her paragraffer skal vi have justeret på, skal vi have ændret på, skal vi have strammet op på, for jeg tror helt sikkert, at tiden er løbet fra det her. Jeg er meget enig med forslagsstillerne i, at det vil være hensigtsmæssigt, at vi får kigget på det her i en ny kontekst, og derfor synes jeg, det er rigtig godt, at justitsministeren har bedt Straffelovrådet om at se på det her, og vi vil så afvente, at der kommer et fagligt, juridisk grundlag, som vi kan diskutere videre på.

Der er ingen tvivl om, at lige så nemt det er at sige, at straffene skal sættes op for den ene eller den anden paragraf – det tror jeg ikke møder modstand ret mange steder; jeg tror heller ikke, at det møder modstand ret mange steder, at man siger, at der skal være lige straf eller i hvert fald lige strafferamme, uanset hvad det er, man har foretaget sig – lige så rigtigt tror jeg det er at sige, at man også bliver nødt til at se på, at der er forskel på de forskellige sager. Jeg tror ikke, at vi kan slippe så nemt om ved det, at vi bare kan lave en paragraf og en strafferamme og så i øvrigt overlade det hele til domstolene. Det tror jeg ikke er hensigtsmæssigt.

Jeg tror, det er hensigtsmæssigt at gøre, ligesom man gjorde i sin tid, da man lavede kapitel 24, nemlig at man også den dag i dag bliver nødt til at forholde sig til – også selv om det kan være nogle meget prekære diskussioner at komme ud i, måske endda diskussioner, der slet ikke egner sig til Folketingssalen, for hvor skal man starte, og hvor skal man slutte? – og erkende, at der er forskel på forskellige seksuelle overgreb, og at der derfor også er tale om, at der skal være forskellige straffe. Og hvis domstolene skal have bare et minimum af chance for at vide, hvor straffen skal ligge henne, er det hensigtsmæssigt, at der er forskellige paragraffer for de forskellige overtrædelser, og at der også deri står, hvad Folketinget betragter som værende strafferammen og dermed også giver en politisk tilkendegivelse af, hvor alvorligt man ser på det.

Dermed ikke være sagt, at vi ikke kan gøre, som forslagsstillerne siger, nemlig at vi jævnt stiller paragraffer, f.eks. 216 og 218, at vi i begge paragraffer taler om, at der skal være en strafferamme på 8 år. Det vil vi slet ikke afvise, men vi vil gerne have lov til at afvente Straffelovrådets arbejde først og så på det grundlag få en grundig vurdering af paragrafferne. Derfor afviser vi forslaget i dag.

Kl. 16:42

Formanden:

Tak. Der er ønske om en kort bemærkning fra fru Lone Dybkjær.

Kl. 16:42

Lone Dybkjær (RV):

Tak. Det er jo givet, at der er et flertal for at afvente det arbejde, og det er klart, at når der er sat et arbejde i gang, som bliver bredere, så er det også fint nok. Jeg synes, det er godt, at vi får en diskussion om voldtægt. Jeg tror så også, at det, at vi har været så konkrete med hensyn til det her, måske har fremprovokeret den diskussion. Hvis vi derimod havde sagt, at nu ville vi have en bred diskussion om voldtægtsparagrafferne, var det ikke sikkert, at det havde ført til noget.

Det, der undrede mig lidt, var, at hr. Tom Behnke sagde, at han ikke nødvendigvis var enig i det her. Det undrer mig lidt, det kan jeg sådan set ikke forstå, for vi har ikke blandet os i, hvad straffen skal være. Vi har jo kun talt om strafferammen. Jeg kan ikke forstå, at hr. Tom Behnke mener, at strafferammen skal nedsættes, fordi det er en forsvarsløs person, eller at strafferammen skal nedsættes, fordi man er i et ægteskab, eller at strafferammen skal nedsættes, fordi man efterfølgende gifter sig. Det sidste er en lidt bizar situation, men den er

nok eksisterende i Danmark også i dag, selv om den er rundet af gammel tid. Hvad er det, hr. Tom Behnke er uenig i?

Kl. 16:43

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:43

Tom Behnke (KF):

Vi kommer ikke uden om, at med de strafferammer, Folketinget fastsætter for forskellige paragraffer i lovgivningen, sender vi jo et signal til domstolene om, hvor alvorligt vi ser på det. Det er ud fra dem, domstolene fastsætter straffen. Domstolene fastsætter jo forskellig straf, alt efter om der er en strafferamme på 2 års fængsel eller der er en strafferamme på 16 års fængsel. Det indikerer jo noget om, hvor alvorligt man ser på det. Derfor kan man ikke sige, at vi bare overlader det hele til domstolene. Vi bliver stadig væk nødt til at påtage os det ansvar, det er at vægte de forskellige paragraffer i forhold til hinanden og i forhold til den samtid, vi lever i.

Det er på det grundlag, at jeg gerne vil have lov til her at tage et forbehold og sige, at jeg gerne vil have lov til at afvente Straffelovrådets arbejde, for den her diskussion er bredere end som så. Den er bredere end en diskussion, der handler om 4 år eller 8 år. Der er forskellige aspekter af det her, og der er ikke noget, der bare er sort-hvidt i det her kapitel i straffeloven. Det er der ikke. Derfor synes jeg, at vi skal afvente det arbejde, inden vi lægger os fast, og derfor sagde jeg, at jeg ikke nødvendigvis vil støtte ændringsforslagene, som de ligger i det radikale forslag på nuværende tidspunkt.

Kl. 16:44

Formanden:

Fru Lone Dybkjær.

Kl. 16:44

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil sådan set ikke sige noget om det med 4 eller 8 år. Jeg vil sige noget om ligestilling. Der glædede det mig virkelig, at justitsministeren og også fru Marion Pedersen klart tilkendegav deres holdninger på det her felt. Justitsministeren sagde, at det efter hans opfattelse – nu snakker vi ikke om ministeriets – var voldtægt, hvis en person var mere eller mindre ude af stand til at vurdere, hvad der foregik, og fru Marion Pedersen sagde klart, at hun ikke mente, at der skulle være en nedsat strafferamme, bare fordi man var gift. Det er sådan set det, vi snakker om. Vi snakker om ligestilling på det her felt. Så er der også et tredje punkt, men det skal jeg ikke tage op.

Derfor ville jeg bare spørge hr. Tom Behnke ikke om noget med 4 eller 8 år, men om det signal, der skal sendes her, ikke er, at det sådan set ikke er rimeligt, at strafferammen nedsættes, bare fordi en person er retarderet i en eller anden form, eller bare fordi man er gift. Det var det, jeg gerne ville spørge hr. Tom Behnke om, og det kan jeg ikke forstå, at han ikke kan svare på. For hans to medkommobattanter, om jeg så må sige, regeringen og dets bærende parti, har jo sagt, at de synes, det er rimeligt, at der er ligestilling.

Kl. 16:45

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 16:45

Tom Behnke (KF):

Jeg er to hundrede procent enig i, at der skal være ligestilling. Voldtægt er voldtægt, uanset om man er gift eller ej. Det, at man hensætter en anden i en tilstand, hvor vedkommende er ude af stand til at sætte sig imod, er voldtægt, uanset om det foregår i et ægteskab eller uden for ægteskab. Vi er også enige i, at der som udgangspunkt bør

være en ligestilling, altså at der ikke skal gøres forskel, bare fordi man er gift eller lever i fast samlivsforhold. Der skal ikke som udgangspunkt være tale om en rabatordning. Vi er enige i, at der på det punkt bør være en ligestilling.

Men inden vi lægger os hundrede procent fast på, hvordan det skal formuleres, vil vi gerne afvente Straffelovrådets arbejde, for der er argumenter både den ene og den anden vej, og der er nogle aspekter i det her, som man bliver nødt til at tage med. Man bliver også nødt til at erkende, at der er forskel på de forskellige sager. Der er ikke to sager, der er ens, og der er nogle forhold, man bør tage med i betragtning. Jeg tror på nuværende tidspunkt, at vi kommer til at lande der, hvor der bliver en ens strafferamme, og så bliver det i bemærkningerne til den paragraf, at man lægger det op til domstolene, at domstolene fastsætter straffen ud fra, hvad der kan være af skærpende omstændigheder eller formildende omstændigheder.

Kl. 16:47

Formanden:

Tak til hr. Tom Behnke som ordfører. Den næste er fru Line Barfod som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 16:47

(Ordfører)

Line Barfod (EL):

Enhedslisten synes også, det er vældig fornuftigt at få set på voldtægtsparagrafferne og på, hvordan de skal se ud i dag, og jeg glæder mig også til, at Straffelovrådet kommer med deres bud på det næste år. Man kan sige, det har været en bestandig kamp igennem mange, mange år at få anerkendt voldtægt og senere at komme igennem med, at der godt kan være tale om voldtægt mod en kvinde, selv om hun gik alene ud om aftenen eller gik alene på vejen eller ikke var fuldt tildækket. Det var jo debatten i Danmark for en del år siden. Senere var det diskussionen om, hvorvidt man kunne blive udsat for voldtægt, når man var gift. Det er vi heldigvis også kommet ud over. Jeg er helt enig i, at det er på høje tid og på overtid, at vi får sikret, at man ligestiller voldtægt inden for ægteskab og uden for ægteskab. Det burde vi have fået gjort noget ved for noget tid siden, så det er på tide, at vi får gjort noget ved det nu, og det glæder jeg mig til.

Men så vil jeg gerne ligesom den socialdemokratiske ordfører sige, at jeg også mener, det er rigtig vigtigt, at vi får set på, at der er ressourcer nok til at tage sig af ofrene. Dels at de voldtægtscentre, der er, har ressourcer nok, så vi ikke risikerer, at nogle ikke får den hjælp, de har behov for, dels at vi sikrer, at der er ressourcer nok til den konfliktbehandling, som rigtig mange af ofrene gerne vil have, for en del af ofrene ønsker faktisk ikke at indgå i en retssag. Jeg er enig med fru Karina Lorentzen Dehnhardt i, at det kunne være interessant at få belyst, hvad forskellen på den svenske og den danske model er, altså om der er nogen forskel i den måde, man håndterer sagerne på i forhold til ofrene, om der er noget der, der gør, at ofrene ikke har lyst til at anmelde det, men foretrækker at få det klaret i mindelighed. Jeg tror, det har stor betydning, at mange ikke ønsker at stå frem som offer. De har ikke lyst til at få det stempel på sig, de vil faktisk gerne leve videre som den person, de er, og vil hellere håndtere det på den måde end at skulle til at være kendt som et voldtægtsoffer. Det er ikke noget, der er særlig rart.

Jeg mener, vi skal se på, om vi kan håndtere det langt bedre, og vi skal også sikre, at man altid har muligheden for et konfliktråd, selvfølgelig kun for dem, der ønsker det, og selvfølgelig også kun, hvis gerningsmanden vil indgå i det. Men vi ved bare, at erfaringen er, at rigtig mange har behov for det, for i en meget stor del af de voldtægter, der finder sted, er det altså en, man kender, der gennemfører voldtægten, og det gør det jo mange gange sværere på mange måder, end hvis det er en ukendt gerningsmand, fordi man så går rundt og er bange for at møde vedkommende igen; det kan være i skolen, hvis det er en af de andre børns forældre, eller det kan være i

lokalområdet, eller det kan være en arbejdskollega, eller hvad det nu er. Derfor er der behov for, at man får sikret, at man kan mødes og få aftalt, at man ikke fremover skal gå og være bange for at mødes. Så det er der rigtig meget behov for, og der er også behov for at se på, hvordan processen i øvrigt er skruet sammen.

Vi har tidligere fra andre lande hørt om, at man har ordninger, hvor offeret bliver underrettet om, hvad der sker i processen, og også bliver underrettet om, hvornår gerningsmanden kommer ud af fængslet igen osv., så man har den viden og ikke går og er bange i mange år måske, men så man faktisk ved, hvad der foregår. Jeg tror også, vi skal se på, hvad af det, vi kan lære af i Danmark, hvordan vi kan sikre, at man faktisk bliver behandlet som et menneske, der også skal leve videre i sit liv, og ikke bare som et offer. Derfor er det også rigtig vigtigt, at vi bliver ved med at holde øje med, hvor lang tid der går, før man får erstatning, om man er sikker på, man får sine penge, hvordan det går med de andre ting, man kan have behov for. Der er nogle, der har brug for at få revalidering eller andet, fordi de får så stort et psykisk knæk, så de har brug for at kunne komme videre i deres liv. Der er det rigtig vigtigt, at man hurtigt får den fornødne hjælp, hurtigt får en afgørelse, fordi det er det, der kan hjælpe en videre. Det synes jeg er lige så vigtigt vi ser på, som at vi ser på, hvordan paragrafferne er formuleret.

Kl. 16:51

Formanden:

Tak. Så er det fru Lone Dybkjær som ordfører for forslagsstillerne.

Kl. 16:51

(Ordfører for forslagsstillerne)

Lone Dybkjær (RV):

Tak. Jeg vil gerne takke for debatten og for de sådan set temmelig mange positive tilkendegivelser om forslaget. Og så håber jeg altså stadig væk, at ministeren vil gå på talerstolen og sige, hvordan det ligger med tidsterminerne – det tror jeg der kan være en interesse for også kommer ud i det offentlige rum.

Så vil jeg gerne sige, at jeg selvfølgelig synes, det er fint, at der kommer et generelt arbejde i Straffelovrådet om voldtægt og de paragraffer, der er. Men jeg beder meget til, at det bedste ikke bliver det godes værste fjende, altså at vi fortaber os i alt muligt andet, sådan at de her efter min opfattelse relativt simple ting ikke bare bliver udsendt hele tiden, fordi der er så meget andet, vi også skal se på. Voldtægt er voldtægt, og overgreb er overgreb, og det bør have den samme strafferamme, hvad enten man er gift eller ikke gift. Det er helt urimeligt med den tilstand, vi har i dag. Og som Dansk Folkeparti bl.a. også var inde på, er det jo nærmest en skærpende omstændighed, hvis man ikke ved, hvad der foregår, altså at det kun er gerningsmanden, der ved, hvad der foregår. Om man så ikke ved, hvad der foregår, fordi man er beruset eller i øvrigt ikke er i stand til at forstå det, er jo så en anden sag. Jeg mener i virkeligheden også, det er en skærpende omstændighed, og efter min opfattelse er det ret ligegyldigt, om man selv har drukket sig fuld eller man er blevet drukket fuld af en anden; det kan ikke have noget med det at gøre. Voldtægt er voldtægt i den her sammenhæng, og det bør være det, der er udgangspunktet, og hvad angår strafferammen, må man så finde ud af, hvad selve straffen skal være. Så jeg håber, at ministeren lige vil gå op og sige noget om tidsterminen.

Så synes jeg også, det er fint, at vi kigger på andre lande. Jeg tror sådan set personligt ikke, at svenske mænd er mere voldtægtsorienterede end danske mænd – sådan har det ikke været min oplevelse sådan bredt, når man har færdedes i det samfund. Jeg tror, det har noget at gøre med, hvordan mulighederne er for at anmelde, og hvordan man ser på situationen. Og der tror jeg altså, at Sverige ligestillingsmæssigt er længere fremme – der er ting, man ikke vil finde sig i i Sverige, som man finder sig i i Danmark, eller hvor man føler skam, hvis man er blevet et voldtægtsoffer – og det synes jeg så også

man må tage med i betragtning. Selv om vi synes, de skandinaviske lande er temmelig ens, er der jo altså nogle ret store forskelle på nogle områder. Jeg tror, der ligestillingsmæssigt er stor forskel på det her område, og det vil afspejle sig i, om man synes, man vil anmelde en voldtægt eller ej; det vil man simpelt hen i højere grad gøre i Sverige. Og i Norge har man f.eks. det, at psykisk sygdom slet ikke har været så stigmatiseret, som det er i Danmark. Så der er altså meget store kulturelle forskelle – kan man kalde det – selv om vi normalt siger, at vi er meget ens.

Når det er sagt, vil jeg sige, at der er flere, der har været inde på, at det jo ikke er nok, at man bare kigger på strafferammerne. Nej, men igen vil jeg appellere til, at det bedste ikke bliver det godes værste fjende, for jeg er enig i, at der tiltrænges en hel masse mere hjælp og bistand, og hvad ved jeg, på det her område. Men det ændrer ikke ved, at udgangspunktet for strafferammerne er diskriminerende, og det bør under alle omstændigheder ændres, og så må vi jo så se på det andet i den sammenhæng, hvor man nu skal se på spørgsmålet om psykologisk bistand og penge til forskellige centre, og hvad ved jeg.

Kl. 16:55

Formanden:

Tak til fru Lone Dybkjær. Og justitsministeren vil gerne give et par bemærkninger, værsgo.

Kl. 16:55

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Således foranlediget vil jeg sige, at jeg her står med kommissoriet for Straffelovrådets arbejde om kapitel 24. Der er ikke nogen deadline for arbejdet, og det er der ikke, fordi det er et uafhængigt udvalg, hvor der sidder en dommer som formand, og vi kan ikke sådan pålægge Straffelovrådet at blive færdige på et bestemt tidspunkt.

Det, som vi har en forståelse med Straffelovrådet om, er, at de bliver færdige næste år. Med hensyn til offerudvalget er det færdigt til næste sommer, i 2010, altså om 6-7 måneder eller noget i den stil. Og sådan hænger tidsterminerne sammen.

Kl. 16:55

Formanden:

Tak til justitsministeren for svaret.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og hermed er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

18) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 29:

Forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelse af organiseret kriminalitet og væbnede opgør.

Af Line Barfod (EL), Karen Hækkerup (S), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) og Lone Dybkjær (RV) m.fl.
(Fremsættelse 29.10.2009).

Kl. 16:56

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, bliver justitsministeren.

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Forslaget er stort set identisk med det beslutningsforslag, B 141, der blev behandlet og forkastet i foråret. Som jeg sagde under førstebehandling dengang, kan man jo vanskeligt være uenig med forslagsstillerne i, at det er afgørende at sætte ind med en massiv, målrettet og bredspektret indsats for at dæmme op for bande- og rockerkriminaliteten. Man kan også vanskeligt være uenig i intentionerne bag beslutningsforslaget, nemlig at alle relevante aktører skal inddrages, og at indsatsen skal bygges på en bred vifte af tiltag, som skal øge trygheden, og som skal sikre de nødvendige politiressourcer, forebygge rekrutteringen til banderne, støtte vidnerne og mindske mængden af våben.

Det er jo lige præcis på disse indsatsområder regeringen har sat massivt ind det sidste års tid. Når man læser beslutningsforslaget, kan man næsten få det indtryk, at forslagsstillerne sådan har krydset af, hvad regeringen har gjort inden for det sidste år, og så har de sagt, at det skal være den samlede helhedsplan. Lige præcis de ting, som der bliver lagt op til, er jo tiltag, som vi har grebet fat i fra regeringens side – proaktivt, offensivt, stærkt, meget koncentreret.

På den korte bane handler det om at sikre en massiv politiindsats for at få fod på den aktuelle konflikt. Og det kan vel ikke vække opsigt, når jeg siger, at det, som politiet er i gang med nu, er en helt ekstraordinær, intensiv politiindsats. Det vil jeg vende tilbage til om lidt. På den lange bane handler det om at sikre en så tidlig og effektiv forebyggende indsats som muligt for at bryde fødekæden til banderne. Det siger sådan set sig selv, men i virkelighedens verden er det jo en stor, kompleks udfordring. Som jeg vil komme tilbage til, har regeringen – for øvrigt sammen med Dansk Folkeparti under finanslovforhandlingerne og i forlængelse af satspuljeaftalen sammen med en bred vifte af Folketingets partier – jo fået vedtaget et samlet udspil til en markant styrket indsats mod ungdomskriminaliteten. Det er et historisk udspil, som vi ikke før har set i dansk politiks historie, hvor vi prøver at stoppe tilgangen til banderne, stoppe rekrutteringen til både bande- og rockermiljøet.

Der er altså ikke sådan en mirakelkur til at få bugt med problemerne med bande- og rockerkriminaliteten. Som vi også har set i andre lande, findes der ikke nogen sådan enkelte snuptagsløsninger, desværre. Men jeg har stor tiltro til, at de historisk mange tiltag, som regeringen har vedtaget og gennemført sammen med Dansk Folkeparti, nok skal virke.

Jeg vil nu komme nærmere ind på de tiltag, som den foreslåede handlingsplan ifølge forslagsstillerne vil skulle indeholde. Det første, der springer i øjnene, er nogle sådan, hvad skal man sige, lidt diffuse formuleringer om, at der skal tilføres de nødvendige politiressourcer. I sagens natur har sikkerheden og trygheden i de områder, der har været berørt af bandekonflikten, været en af vores absolutte topprioriteter det sidste år. Jeg havde også lejlighed til i salen her for et par uger siden at fortælle om bandeindsatsen, og at vi allerede sidste efterår aftalte med Rigspolitiet og Københavns Politi, at politiindsatsen skulle intensiveres.

Hovedelementerne i den intensiverede indsats er massiv polititilstedeværelse i de berørte områder, omfattende visitationer af personer og biler, intensiv og målrettet efterforskning mod bandemedlemmer og rockere og systematiske ransagninger efter ulovlige våben og narko. Denne intensivering af politiindsatsen blev så fulgt op af finanslovaftalen for 2009, der sikrer en yderligere styrkelse af indsatsen med 300 ekstra politifolk, etablering af særlige bandeenheder i de berørte kredse, ekstra midler til merarbejde i forbindelse med den intensiverede indsats.

I forlængelse heraf fremlagde regeringen i marts i år en samlet bandepakke, som bl.a. indeholder styrket brug af Al Capone-modellen, markant skærpede straffe for bandekriminalitet og besiddelse af skydevåben, udvidet mulighed for at udvise bandemedlemmer samt

etablering af lokale banderåd. Men som vi jo så for et par måneder siden, har der trods den intensive, massive indsats fortsat været adskillige skudepisoder, desværre. Derfor holdt jeg i oktober et møde med Rigspolitichefen, hvor han præsenterede mig for sin plan for, hvordan politiet kan gøre endnu mere for at få fod på situationen. Rigspolitichefens plan indeholder som bekendt oprettelse af en såkaldt tværgående task force, der skal styrke den fremadrettede efterforskning mod bandemedlemmerne og rockerne. Taskforcen skal samarbejde tæt med landets politikredse og Rigspolitiets Nationale Efterforskningscenter, og der skal indgå medarbejdere fra SØK og SKAT i taskforcen, som i øvrigt også støttes af PET.

Kl. 17:01

Den bagudrettede efterforskning af de mange skudepisoder har lagt beslag på så mange af politiets ressourcer, at der ikke har været tilstrækkelige kræfter til den fremadrettede efterforskning, som skal forhindre nye skudepisoder. Derfor er jeg meget tilfreds med, at politiet nu har optrappet den intensive indsats for at komme på forkant med bandeopgøret.

I den sammenhæng skal det også nævnes, at der i finanslovaftalen for 2010 er afsat 80 mio. kr. til bl.a. udbetaling af overarbejde i forbindelse med politiets intensive bandeindsats.

Et andet element, der ifølge beslutningsforslaget vil skulle være indeholdt i den foreslåede handlingsplan, er indsatsen for at forebygge, at unge kommer ind i kriminalitet. Det siger sig selv, at en intensiv politiindsats naturligvis ikke kan stå alene. Fødekæden til banderne skal brydes med en effektiv forebyggende indsats. Grundlæggende er problemerne med utilpassede unge jo først og fremmest symptomer på komplekse sociale, psykologiske og integrationsmæssige problemer, og det er ingen hemmelighed, at det er her, den helt store udfordring ligger i de kommende år.

Det er også baggrunden for, at jeg sammen med social- og indenrigsministeren fremlagde det største samlede initiativ til bekæmpelse af ungdomskriminalitet i nyere tid. Med det udspil tager vi et meget vigtigt skridt i bekæmpelsen af bandekriminaliteten, og udspillet ligger således i direkte forlængelse af de mere akutte tiltag på den korte bane. Det bærende hensyn i udspillet er, at den kriminalpræventive indsats skal starte så tidligt som muligt og være tværsektoriel. Med aftalen om finansloven for 2010 er der afsat over 700 mio. kr. frem til 2013 til denne markant styrkede indsats mod ungdomskriminalitet.

Den foreslåede nationale handlingsplan skulle ifølge forslagsstillerne også indeholde tiltag for at begrænse efterspørgslen efter de kriminelle varer. Forslagsstillerne kommer i den sammenhæng særlig ind på indsatsen for at forebygge narkomisbrug. Det er en utrolig vigtig indsats, at vi får forebygget narkotikamisbruget, ikke kun som et redskab imod den organiserede kriminalitet, men også for at forebygge de massive sociale, psykologiske og sundhedsmæssige skadevirkninger, der er af narkomisbrug. Jeg synes dog, at det er vigtigt at understrege her, at den aktuelle bande- og rockerkonflikt jo udspringer af mange forskellige konflikter og ikke kun er en narkokonflikt. Det er et kompliceret mønster, som indgår i de relationer og de konflikter, der er bander og rockere imellem. Samtidig er det politiets vurdering, at de enkelte gruppers æresbegreber, selvforståelse og gruppekultur bidrager til en selvstændig optrapning og fortsættelse af konflikten med nye konfrontationer til følge.

For mig er det afgørende, at der gås efter pengene, efter statussymbolerne, og jeg er derfor også meget tilfreds med, at SKAT's enhed for økonomisk kriminalitet med finanslovaftalen for 2010 tilføres i alt 40 årsværk til arbejdet med den såkaldte Al Capone-model, ligesom der afsættes 5 mio. kr. til politiets rolle i dette arbejde.

Det siger også sig selv, at antallet af våben i bande- og rockermiljøet skal begrænses mest muligt, som det anføres i beslutningsforslaget. Derfor er politiets systematiske indsats for at få taget våbnene fra bande- og rockermiljøet da også et helt integreret element

i den massive politiindsats. Alene i andet og tredje kvartal i år beslaglagde politiet 650 skydevåben, hvoraf 40 med sikkerhed kom fra personer med tilknytning til bande- og rockermiljøet.

Der blev i samme periode foretaget over 3.000 visitationer. Her skal også nævnes et af de elementer i regeringens bandepakke, som politiet selv har fremhævet, nemlig de markante strafsikringsforanstaltninger på våbenområdet og den udvidede mulighed for varetægtsfængsling i disse sager. Det har været et særdeles effektivt redskab i indsatsen for at få bande- og rockermiljøet væk fra gaden og i fængsel.

Det er i den sammenhæng også vigtigt at holde sig for øje, at de personer, der er involveret i bandekonflikten, næppe vil aflevere deres våben frivilligt, og derfor er en konsekvent, kompromisløs politiindsats nu engang det centrale redskab til at få våbnene væk fra gaden. Derfor er det nok ikke realistisk, at sådanne frit lejde-aktioner, som foreslås med beslutningsforslaget, i sig selv vil formindske antallet af våben i bande- og rockermiljøet. Noget andet er, at frit lejde-aktioner gennemført med passende mellemrum kan være et godt middel i forhold til generelt at begrænse antallet af ulovlige våben i samfundet. Vi gennemførte da også i foråret en stor frit lejde-aktion.

Når jeg nu her har gjort rede for de mange tiltag, der er taget for at dæmme op for bandekonflikten, betyder det naturligvis langt fra, at jeg anser opgaven for løst. Det siger også sig selv, at regeringen ikke vil tøve, hvis der viser sig behov for nye initiativer. I den sammenhæng er det naturligvis vigtigt, at vi tilvejebringer det fornødne videngrundlag til hele tiden at målrette indsatsen så effektivt som muligt. Derfor er der også med den seneste finanslovaftale afsat 3 mio. kr. til et nyt forskningsprojekt, som skal belyse grundlaget for rekruttering af børn og unge til banderne. Indsatsen fremover vil spænde over en bred vifte af indsatser fordelt på en række forskellige myndighedsområder.

En så massiv og bredt favnende indsats stiller naturligvis også krav til koordinering og opfølgning. Det er også baggrunden for beslutningen om at nedsætte et tværministerielt udvalg, som løbende skal følge op på bandeindsatsen. Samtidig bliver der nedsat en politisk følgegruppe, som skal mødes regelmæssigt og orienteres om indsatsen.

Kl. 17:07

Som et yderligere tiltag for at fastholde overblikket og sikre opfølgningen på de mange forskellige initiativer, der er sat i gang, vil der endvidere i foråret 2010 blive fremlagt en samlet status, der følger op på indsatsen mod bande- og rockerkriminalitet. Regeringen vil også fortsætte med at lytte til aktørerne ude i virkeligheden for hele tiden at sikre, at vi har de nødvendige redskaber og midler til at handle over for de konkrete problemer på gaden. Derfor vil jeg også invitere de relevante aktører til en stor konference i starten af det nye år om, hvordan vi får brudt fødekæden til banderne.

Som jeg her har beskrevet, har regeringen taget en stribe helt konkrete initiativer på de områder, som den foreslåede nationale handlingsplan ifølge forslagsstillerne vil skulle dække. Der vil blive fulgt op på de mange initiativer med en samlet status for bandeindsatsen i foråret 2010.

Ud over blot at beskrive det, vi allerede gør, kan jeg derfor ikke se, hvad en ny national handlingsplan skulle bidrage med af reel merværdi, og derfor ville et ressourcekrævende arbejde med en national handlingsplan efter min opfattelse også være at spole tiden tilbage og starte forfra. Tiden er altså til handling nu og ikke til flere handlingsplaner. Nu skal de mange aktører have ro til at løse problemerne i virkelighedens verden, og derfor kan regeringen ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 17:08

Formanden:

Tak. Der er ønske om korte bemærkninger, og det er først fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jamen det er jo næsten lidt morsomt at høre ministeren stå her og sige: Nu har vi sat alt i værk, der er ikke noget at komme efter, og nu skal der bare være arbejdsro.

Så sent som i søndags dukkede der altså en ny situation op. Der dukkede den situation op, at forretninger på Nørrebro bliver udsat for afpresning, og at folk formentlig ikke tør stå frem. Der gik mindre end 24 timer, så var ministeren ude med et nyt udvalg og et nyt tiltag. Der dukker hele tiden nye ting op i den her bandekonflikt, og derfor er det så vigtigt, at vi får eftersat hver eneste krog af bandekriminaliteten for at forudse, hvilke problemer den kan skabe.

Jeg synes bare, det sidste eksempel her viser, at alt ikke er gjort i denne sag, og at det i virkeligheden er nødvendigt med nogle flere tiltag. Ikke mindst er det nødvendigt med en koordination af de tiltag, og var det overhovedet ikke noget, ministeren kunne se nytten af?

Kl. 17:08

Formanden:

Justitsministeren.

Kl. 17:09

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Vi reagerer hele tiden, men vi vil ikke låse os fast i en statisk handlingsplan med nogle fastlagte rammer. Derfor har vi løst de udfordringer, der er, og derfor har danskerne jo også tillid til vores håndtering af situationen.

Med hensyn til vidnebeskyttelse og med hensyn til overvejelserne om anonyme vidner er det et arbejde, som vi har sat i gang for mange måneder siden. Så det er rettidig omhu. Det er ikke noget, som blot blev kastet på banen i søndags efter en artikel i Berlingske Tidende. Nej, det er noget, som vi har arbejdet med gennem lang tid, og det udvalg har siddet i længere tid og arbejdet med den problematik.

Vi udviser rettidig omhu i regeringen. Vi sætter alt ind på at stoppe bande- og rockerkonflikten; vi har at gøre med skruppelløse og hensynsløse mennesker, og vi skal nok få taget dem væk fra gaderne en efter en. Det er det, vi arbejder koncentreret på hele tiden, og vi kommer med de nødvendige tiltag. Det kan være, der er brug for nye tiltag i morgen, så kommer vi med dem, for vi vil gøre, hvad der er nødvendigt for at få stoppet den bande- og rockerkonflikt.

Kl. 17:09

Kl. 17:10

Formanden:

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 17:10

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Tilliden til regeringens håndtering af bandekonflikten kan vist ligge under en 50-øre. Jeg har i hvert fald læst for nylig, at sågar SF har overhalet De Konservative i befolkningens øjne, når det gælder om at være i stand til at løse den bandekonflikt, men lad nu bare det ligge.

Vi beder sådan set ikke ministeren om at låse sig fast i en handlingsplan. Vi siger, at man kan lægge en handlingsplan, som løbende skal justeres, alt efter hvordan situationen ændrer sig, og hvilke behov der opstår.

En af de ting, som jeg synes ministeren fuldstændig har overset, er Kriminalforsorgens rolle i det her. Hvor er sammenhængen mellem den forebyggende indsats, politiindsatsen og Kriminalforsorgen? Den findes simpelt hen ikke i dag. Ministeren har fuldstændig overset, at Kriminalforsorgen også er en del af løsningen på bandekonflikten. Sådan som det er nu, har banderne frit spil i vores fængs-

ler. Det vil sige, at de kan rekruttere lige så tosset, de vil, blandt de allersvageste og mest udsatte fanger, vi har i Danmark. Synes ministeren ikke, der er behov for at sammentænke indsatsen lidt bedre?

Kl. 17:12

Formanden:

Justitsministeren.

Kl. 17:12

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg er ked af at sige det til SF's ordfører, for det er selvfølgelig kedelige tal, men alle undersøgelser uden undtagelse – uden nogen som helst undtagelse – viser, at et massivt flertal af danskerne har mest tillid til regeringens håndtering af bande- og rockerkonfliktens kriminalitetsudfordringer. Alle undersøgelser uden undtagelse. Det er klart, at det er der er en årsag til, og den årsag er, at vi handler, at vi reagerer, at vi gør det konsekvent, og at vi gør det, når det er nødvendigt.

Med hensyn til Kriminalforsorgen handler en meget, meget stor del af den pakke, vi lancerede med hensyn til bekæmpelse af ungdomskriminalitet og rekruttering til bande- og rockermiljøet, om Kriminalforsorgen. De resultater, vi har fået hjem, og som vil udmønte sig og blive implementeret på statsbudgetterne for næste år, er jo aktiviteter, som foregår i Kriminalforsorgen. Et væld af de ting, som vi har fået igennem under finanslovforhandlingerne, kommer til at foregå i Kriminalforsorgens regi, fordi det er her, vi kan starte med uddannelse, det er her, vi kan starte med narkoafvænnning, og det er her, vi kan starte med, at man kommer ud i et ordentligt jobforløb. Derfor vil mange af de ting, som handler om at undgå rekruttering til banderne og rockerne, foregå i Kriminalforsorgens regi.

Kl. 17:13

Formanden:

Så er der en kort bemærkning fra fru Line Barfod.

Kl. 17:13

Line Barfod (EL):

Det nytter jo ikke, at regeringen siger, at man handler, hvis den handling, man udfører, absolut ikke har nogen virkning, men tværtimod måske kan have nogle skadevirkninger. Det er ikke just, fordi de handlinger, man har udført indtil nu, har haft den store effekt på bandekrigen. Derfor forstår jeg simpelt hen heller ikke, hvorfor ministeren ikke vil være med til, at alle dem, der er involveret i at prøve at gøre noget for at løse bandekonflikten og forebygge, at der også bliver skudt om 5 og 10 år, sætter sig sammen og laver en samlet handlingsplan.

Men det, jeg gerne vil spørge til, er emnet beskyttelse, både af butiksejere og af unge, der siger fra, når det handler om at være med til kriminalitet, folk, der ønsker at vidne osv. Har ministeren overvejet, at det ville være godt at have en synlig beskyttelse? Det, rockerne og andre tilbyder, er fællesskaber; det er jo, at man dér er inde i et fællesskab, hvor man bliver beskyttet, og hvor man tager sig af hinanden. Burde vi ikke som samfund vise, at vi er meget stærkere end rockerne, og at hvis der er nogen, der gerne vil gøre deres demokratiske pligt og snakke med politiet, så kan de også være helt sikre på, at samfundet beskytter dem, og at vi gør det åbenlyst?

Kl. 17:14

Formanden:

Justitsministeren.

Kl. 17:14

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Jo, og det gør politiet også. Det er en del af politiets opgave. Hvis en person føler sig truet, må den pågældende gå til politiet, og så må

politiet handle. Det er en del af det at leve i et retssamfund, at hvis man føler sig truet af eksempelvis rockere eller bandemedlemmer, så må politiet selvfølgelig skride ind. Jeg har for et godt stykke tid siden sat et arbejde i gang, der handler om, hvordan man kan forbedre sikkerhedsforholdene i retterne, hvis man vidner imod rockere og bandemedlemmer, og også, om man kan gøre noget mere for at få folk til at vidne, uden at de føler sig truet, og for at beskytte de vidner, som stiller sig frem og vidner mod rockerne og bandemedlemmerne. For vi skal have flere til at fortælle noget mere. Der er jo nogle, der ser noget, og der er nogle, der hører noget, og der er nogle, der ved noget, og vi skal have de danskere til at stille sig frem og fortælle det, uden at de skal være bekymrede for, om de bliver truet eller chikaneret.

Kl. 17:15

Formanden:

Fru Line Barfod.

Kl. 17:15

Line Barfod (EL):

Det nytter ikke noget, at man bliver tilbudt anonym vidnebeskyttelse, og at man kan blive flyttet alle mulige andre steder hen. Det, folk skal kunne, er jo at blive i deres eget liv. Det er dem, der truer dem, der skal til at have ændringer i deres liv. Vi har brug for, at vi som samfund viser meget klart, at vi beskytter folk.

I det seneste nummer af politiets blad kan man læse om en ung mand på Vesterbro, der ikke ville være med til at begå kriminalitet. Han fik ikke nogen beskyttelse, så han blev overfaldet. Han anmelder det alligevel til politiet, og nu er resultatet, at han og hans familie er nødt til at flytte. Her bør vi da som samfund træde frem og sige: Vi beskytter den unge mand og hans familie. Det må være dem, der truer, der kan risikere at skulle flytte eller risikere at komme i fængsel osv. Det kan de forhåbentlig, hvis politiet kan få det opklaret og få nogen til at vidne. Men det skal da ikke være den unge mand og hans familie, der skal føle sig tvunget til at flytte.

Det samme gælder butiksejere, der træder frem. De skal da være sikre på at få en beskyttelse, ligesom politikere får en beskyttelse, hvis de bliver truet. Vi skal som samfund og som fællesskab vise, at vi beskytter dem, der tager aktivt del i demokratiet. Det skal da være så tydeligt for alle, at man kan se det. Det skal ikke være noget, der foregår anonymt og skjult. Det skal være åbent. Alle skal kunne se det.

Kl. 17:16

Formanden:

Justitsministeren.

Kl. 17:16

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Det er derfor, vi er så heldige, at vi har en borgerlig regering i Danmark, som sikrer øgede ressourcer til politiet, og som sikrer, at vi alene inden for det sidste år har vedtaget, at der kommer netto 400 ekstra politifolk i politistyrken.

Politiet skal selvfølgelig gribe ind, hvis folk føler sig truet. Det er så banalt, som noget overhovedet kan være.

Jeg kan også sige til fru Line Barfod, at jeg har fået en mail fra den pågældende person, som var nævnt i Berlingske Tidende her i weekenden, som skriver til mig, at hun er meget tilfreds med den behandling, hun har fået af politiet. Det skriver hun helt klart til mig.

Det kan være, at der er nogle andre episoder, hvor politiet ikke har levet op til det, de skal. Så må man sørge for at sende det signal, at det skal de. Der er ikke nogen borgere i det her land, som skal føle sig truet, føle sig kuet, føle sig chikaneret. Der må politiet stille op og hjælpe og beskytte de mennesker. Sådan må det være.

Kl. 17:17

Formanden:

Så er der en kort bemærkning, og det er fra fru Julie Skovsby.

Kl. 17:17

Julie Skovsby (S):

Tak for det. Ministeren siger, at alt, hvad der står i det her beslutningsforslag, har regeringen fremført og gennemført. Så er det jo, at jeg bliver nødt til at stille et spørgsmål. Det, som er hovedforslaget i det her beslutningsforslag, er en national handlingsplan, hvor man laver en overordnet strategi; hvor man laver en samlet koordinering af alle de forskellige initiativer og tiltag, som der findes på det her område, og hvor man modtager bidrag fra civilsamfundet og fra alle de aktører, der er relevante. Har regeringen lavet en national handlingsplan?

Kl. 17:18

Formanden:

Justitsministeren.

Kl. 17:18

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Vi har taget et væld af initiativer. Vi vil ikke lade det stivne i en bureaukratisk ramme. Det lyder sådan meget socialdemokratisk med en kasse, som vi kalder en national handlingsplan. Nej, regeringen handler. Derfor er vi kommet med en hel stribe konkrete tiltag. Jeg tror aldrig nogen sinde i historien, at der er sket så meget med hensyn til bekæmpelse af nogle typer af kriminalitet som med det, regeringen har fået vedtaget nu her – aldrig nogen sinde, hverken på den forebyggende del eller den konkrete implementerende del.

Det bliver vi ved med, og det vil sige, at hvis der i morgen er en ny udfordring, løser vi også den. Det gør vi selvfølgelig ved en intensiv kontakt, ved en intensiv dialog med de mennesker, som er derude i den verden, der arbejder med det her. Det er jo også derfor, vi fik vedtaget historiens største kriminalpræventive oplæg her for en måneds tid siden. Det arbejde fortsætter vi med, og hvis der er brug for nye tiltag, gennemfører vi selvfølgelig også det.

Kl. 17:19

Formanden:

Fru Julie Skovsby.

Kl. 17:19

Julie Skovsby (S):

Jeg må erkende, at jeg undrer mig over regeringen og det, som regeringen forstår ved bureaukrati. Det, at man sammentænker forskellige initiativer, og at man ser på, hvilke effekter de forskellige tiltag har, hvordan de effekter arbejder sammen, om der er noget, der virker i den modsatte retning, og noget, der igen går i den gale retning, hvordan ting virker sammen – altså en national handlingsplan, som koordinerer – mener man er bureaukrati. Når det derimod handler om at stille øgede krav til dokumentation og kontrol af det arbejde, som offentligt ansatte udfører, mener man ikke, at det er bureaukratisk.

Jeg forstår simpelt hen ikke, hvad det er, regeringen mener med, at en national handlingsplan kan være bureaukratisk.

Kl. 17:20

Formanden:

Justitsministeren.

Kl. 17:20

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Nu har vi jo i en lidt anden boldgade lige indledt en stor afbureaukratiseringsøvelse, som også fik rosende ord med på vejen fra So-

cialdemokratiet, og hvor vi har taget over 40 konkrete afbureaukratiseringstiltag for at gøre livet lettere for de offentligt ansatte. Så vi er imod enhver form for bureaukrati, som hæmmer offentligt ansattes arbejdslyst, lyst til virkelig at give den en ordentlig skalle og de gode ideer, som mange har. Specielt inden for mit område, Kriminalforsorgen, politiet og domstolene, er der et væld af fantastisk begavede og dygtige medarbejdere, som ved mere frihed kan gøre nogle flere ting selv, og det skal vi udnytte.

Det, vi gør, er, at vi tager de konkrete initiativer, der er nødvendige. Vi pakker det ikke sådan ind i vat og store flotte, forkromede papkasser. Nej, vi gør det, der er nødvendigt.

Med hensyn til dokumentation har vi vedtaget under finanslovsforhandlingerne, at vi laver et forskningsprojekt, hvor man går ind og ser på f.eks. rekrutteringen til bande- og rockermiljøet, hvad årsagen er til det, hvad man kan lære af det, og hvad empirien er på området. Så vi handler, og vi reagerer.

Kl. 17:21

Formanden:

Så er der en kort bemærkning fra fru Lone Dybkjær.

Kl. 17:21

Lone Dybkjær (RV):

Tak. Jeg kan forstå, at regeringen i den her sammenhæng er imod handlingsplaner. Men man har jo handlingsplaner på alle mulige andre områder, så hvorfor kan man ikke have det her? Det er jo ikke ensbetydende med, at man putter det hele ned i en socialdemokratisk kasse af en eller anden art – det tror jeg justitsministeren kaldte det. Det er da bare sund fornuft indimellem. Vi har en lang række handlingsplaner på sundhedsområdet, og jeg tror, ministerens kollega er meget stolt af alle de handlingsplaner, man har, og siger, at det kun er, fordi man har haft alle de handlingsplaner, at man får noget igen. Det er det ene, jeg vil sige.

Det andet er, at ministeren siger, at der aldrig er sket så meget. Nej, og der har heller aldrig været så meget, der skulle gøres noget over for. Altså, hele det her spørgsmål om bandekriminalitet, og hvad ved jeg, er jo et relativt nyt fænomen. Vi har haft rockerkrigene, og det skal vi ikke tage en lang diskussion om, men det har vi dog ikke set før, og derfor er det jo ikke noget specielt at bryste sig af og sige, at aldrig har nogen regering gjort så meget. Nej, for man gør trods alt ikke noget, hvis ikke der er et problem.

Kl. 17:22

Formanden:

Justitsministeren.

Kl. 17:22

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Vi gør noget ved rekrutteringen med det kriminalpræventive arbejde, som vi alle sammen har et ansvar for der ikke er gjort noget ved tidligere, også mit eget parti, også min egen regering. Det er først nu, at der for alvor bliver taget fat med en national handlingsplan på det område. Der har været massevis af spredte initiativer i kommunerne – velmente, idealistiske forslag. Min regering og andre regeringer er også kommet med en hel del forslag, men der har ikke været et så gennemkoordineret forslag til bekæmpelse af rekrutteringen til de kriminelle organisationer som det, vi har fået præsenteret og vedtaget her i november måned.

Med hensyn til handlingsplaner synes jeg, at det på mange områder kun er godt med handlingsplaner, men her er der ikke brug for yderligere handlingsplaner, for vi har handlingsplaner. Politiet har handlingsplaner, vi har handlingsplaner for det kriminalpræventive arbejde, vi har en målrettet indsats, vi reagerer, hver eneste gang der er en udfordring, og vi gør det proaktivt. Derfor er der altså ikke brug for en ny plan oven i de planer, vi har i forvejen. Det vil sande

det til, og det vil bureaukratisere det, og det vil få det hele til at størkne i stedet for at få tingene til at ske.

Kl. 17:23

Formanden:

Fru Lone Dybkjær.

Kl. 17:23

Lone Dybkjær (RV):

Nu behøver det ene jo ikke at udelukke det andet. Altså, fordi man prøver på at lave en samlet handlingsplan, betyder det jo ikke, at politiet så skal gå hjem og lægge sig og sove, vel? Situationen er, at der er handlingsplaner for en lang række forskellige områder, men der er ikke nogen samlet plan. Det er jo hele problemet, og derfor risikerer vi, at det bliver sådan stykkevis og delt, og at der er ting, der falder på gulvet. Det er det ene, jeg vil sige.

Det andet er, jeg synes, det er udmærket, at regeringen er blevet opmærksom på rekrutteringen. Vi er jo altså nogle, der faktisk gennem ganske mange år har snakket om det. Vi kaldte det jo ikke et rekrutteringsproblem, men vi sagde, at der ikke skete nær nok med det forebyggende arbejde. Det kan sådan set siges at være to sider af samme sag, bortset fra at man først får øje på rekrutteringen, når rekrutteringen er ved at være sket. Så kernen er, at der jo ikke er sket nok med det forebyggende arbejde. Jeg er godt klar over, at det ligesom er en øjenåbner for regeringen, når der sker noget på rekrutteringssiden for de unge mennesker, men det kommer jo ikke bag på os andre. Vi har snakket om det i lang tid, men regeringen har kun været optaget af banderne som sådan.

Kl. 17:25

Formanden:

Justitsministeren.

Kl. 17:25

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg forsøgte netop at undgå det der abekasteri med, hvem der har ansvaret, og hvem der har set det. Det kan sagtens være, at Det Radikale Venstre har set det her, og det er smadder godt. Så er det ærgerligt, at vi andre ikke har reageret på det, men sagens kerne er blot, at der ikke er sket nok med den forebyggende del. Det er jo det, der er resultatet, og det tror jeg at vi er mange der har et ansvar for. Man har haft en masse velmente projekter, en masse velmenende mennesker, men man har ikke gjort nok, og man har ikke gjort det konsekvent nok.

Det er jo også et af de elementer, som vi lægger op til at der skal være mere af. Nu skal der være mere konsekvens, nu bliver vi nødt til at skride lidt hårdere ind, end man har gjort tidligere. I stedet for bare at tale nogle af de her hårde bananer efter munden og gøre, hvad de selv siger, bliver man nødt til at stille nogle krav til dem.

Der sætter vi også ind over for kommunerne ved at sige, at der er nogle regler, der skal gennemføres. Der kommer noget kontrol af det arbejde, der er ude i kommunerne, så vi sikrer os, at der er en målrettet indsats på det her område. Og det er der brug for nu, for vi kan se, at den største kriminalitetsudfordring, vi har, er, at rekrutteringen fortsætter til nogle af de kriminelle organisationer, og at polariseringen stiger.

Kl. 17:26

Formanden:

Tak til justitsministeren. Der er ikke flere, der har bedt om ordet for korte bemærkninger, så vi går til ordførerrækken, hvor første ordfører er hr. Kim Andersen.

Kl. 17:26

Kl. 17:31

(Ordfører)

Kim Andersen (V):

Tak for ordet. Venstre kan ikke støtte beslutningsforslaget fra Enhedslisten, Socialdemokratiet, De Radikale og SF. Vi er enige i, at der skal gøres en massiv indsats for at bekæmpe organiseret kriminalitet og væbnet oprør. Regeringens initiativer igennem flere år på det her område vidner om, at det har meget, meget høj prioritet, at det sker, og det støtter vi fuldt ud fra Venstres side.

Jeg synes, at den redegørelse, som justitsministeren netop har afgivet, meget detaljeret og seriøst beskriver, hvad det er for en kæmpemæssig indsats, regeringen, politiet, domstolene og anklagemyndigheden har ydet de senere år med henblik på at skabe maksimal sikkerhed og lægge pres på banderne, på rockerne og alle dem, der ønsker at skabe en utryk situation i gaderne i danske byer. Disse rockergrupper og disse bander skal bekæmpes med alle legale midler. Vi skal have synligt politi på gaderne, vi skal have straffe, som kan mærkes, og som har en præventiv effekt. Det er sket. Politiet er blevet tilført mange nye ressourcer. Vi har skærpet straffene.

Men vi har også gjort en masse andre ting. Der er lavet zoner, hvor man kan visitere. Der er lavet påbud om, at man skal have ungdomsråd. Der er gjort massive forebyggende indsatser. Kommunerne er tilført flere midler med henblik på at sætte tidligt ind, så vi undgår, at børn og unge kommer ud i kriminalitet, og hvis de er kommet det, skal de kunne komme af det spor igen og ind i en fornuftig tilværelse, hvor man passer sin skole, uddannelse eller job. Det er vejen frem. Tiden er ikke til at gøre det her mere bureaukratisk end nødvendigt. Tiden er ikke til, at vi bruger penge og ressourcer på administrativt bureaukrati. Vi skal ud på gaderne; vi skal ud i miljøet; vi skal ud at opsøge børnene og de unge der, hvor de er, og hvor deres problemer opstår.

Meget af det, der foreslås i beslutningsforslaget, er jo allerede indeholdt i de initiativer, der er taget, og som så seriøst og redeligt er forklaret af justitsministeren. Hvis vi nu lavede – det er et tænkt eksempel – en handlingsplan, ville den i sagens natur ikke kunne tage højde for alle situationer. Man kunne forestille sig, at der om 8 dage opstår en ny kriminalitetsform eller et nyt kriminalitetsmønster. Hvad skulle vi så gøre, hvis ikke det scenarie var indeholdt i handlingsplanen? Ja, så skulle vi naturligvis forholde os til virkeligheden, og så skulle politiet, de sociale myndigheder osv. forholde sig til det nye problem, selv om det ikke var indeholdt i handlingsplanen. Og hvad skulle vi så med handlingsplanen? Alene af den grund ville det jo være skønne spildte kræfter at fokusere så meget på et stykke teoretisk skrivebordsarbejde, som en handlingsplan ville være.

Det, det drejer sig om nu, er at give de sociale myndigheder, politiet, Kriminalforsorgen og kommunerne opbakning og tillid i deres forebyggende indsats, men også tid og ro til at udføre den kæmpe opgave, som det er at undgå, at så mange børn og unge kommer ud i kriminalitet, og medvirke til at sikre, at det igen bliver trygt også at være på Nørrebro for almindelige familier, der skal have en hverdag til at fungere med arbejde, skole og børn. Det vil vi fra Venstres side gerne medvirke til. Derfor står vi bag alle de initiativer, der er taget fra regeringens side på dette område. Vi er parat til at tage yderligere initiativer, hvis det viser sig, at det er nødvendigt, men vi synes, at justitsministerens redegørelse er en meget, meget seriøs besvarelse af det fremsatte beslutningsforslag, og den tilslutter vi os fuldt ud.

Kl. 17:30

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er en kort bemærkning fra fru Line Barfod.

Line Barfod (EL):

Hvis man skulle følge hr. Kim Andersen, skulle man slet ikke lave nogen planer, for der kan jo hele tiden ske noget nyt i morgen. Sådan nytter det jo ikke at arbejde. Man bliver da nødt til at lave en langsigtet plan for, hvad det er, man vil. Så skal man selvfølgelig i den plan tage højde for, at der kan ske ting, der gør, at man skal justere planen eller sætte akut ind på et område. Sådan er det da også med alle de handlingsplaner, vi har på andre områder, f.eks. den handlingsplan, vi har for menneskehandel.

Men det, der er det afgørende, er jo, at det bliver defineret, hvad det er, vi gerne vil, hvordan vi gør det, og hvordan alle kan være med til at bidrage, både politiet, sociale myndigheder, kriminalforsorgen, domstolene, lokalsamfund osv. Der er rigtig mange aktører på det her område, og derfor er det da fornuftigt at tænke tingene sammen og lave en fælles plan for, hvad vi gør, i stedet for at hver gør det for sig.

Kl. 17:31

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 17:31

Kim Andersen (V):

Jeg tror ikke, tiden er til, at vi gør det her mere teoretisk, end det er. Vi skal ikke bruge tiden på bureaukrati og handleplaner. Vi skal bruge tiden og kræfterne på de myndighedspersoner, som skal løse de problemer, vi notorisk har. Vi har fra Folketingets side givet lovgivningsmæssige rammer, som skal udfyldes, der er bevillingsmæssigt stillet flere ressourcer til rådighed, bl.a. til politiet.

Der er jo forskel på kriminalitetsmønstrene, der er forskel på, hvordan der skal sættes ind, om vi snakker om Nørrebro, eller om vi snakker om Aalborg, eller om vi snakker om Nykøbing Falster. Derfor skal man også her lade det lokale islat skinne igennem, og derfor er det også vigtigt, at man i kommunalbestyrelserne har en børne- og ungdomspolitik, som indeholder en kriminalitetsforebyggende politik. Det er netop en måde at organisere det på, altså at lave en handlingsplan, som tager udgangspunkt i det konkrete, i det nære, i de lokale definerbare problemer. Der kan det foregå.

Kl. 17:33

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Line Barfod.

Kl. 17:33

Line Barfod (EL):

Så vidt jeg forstod det sidste, hr. Kim Andersen sagde, var det, at man lokalt skal lave handlingsplaner, men at vi ikke skal have nogen national handlingsplan. Det forstår jeg ikke helt logikken i, da politiet, kriminalforsorgen osv. jo i høj grad er styret nationalt, og derfor kan det være fornuftigt nok, at der også er en national handlingsplan.

Nogle af os var jo med Socialudvalget i Manchester, og der hørte vi klart om deres store erfaringer. De har haft det her problem i mange, mange år, de er oppe på tredje eller fjerde generation af bandemedlemmer nu, og de har også i mange, mange år bare gjort, hvad de nu syntes der skulle gøres løbende, og de havde en holdning om, at de bare skulle fange the bad guys, få dem låst inde, og så ville det ordne sig. Der har de fundet ud af, at det ikke nyttede. De var nødt til at lave en samlet handlingsplan, så de lavede en 30-års-plan. Det tror jeg ikke er nødvendigt i Danmark, fordi vi er så tidligt ude. Men man er nødt til at tænke langsigtet og tænke det hele sammen, inden vi kommer lige så langt ud, som man kom i Manchester.

Kl. 17:34

Kl. 17:37

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 17:34

Kim Andersen (V):

Jamen jeg er overbevist om, at politiet, kriminalforsorgen, de sociale myndigheder, som har med de her problemer at gøre, tænker langsigtet. Men en national handlingsplan vil blive en gennemsnitlig størrelse, og kriminaliteten og den forebyggende indsats skal jo foregå konkret, lokalt, der, hvor den er relevant. Og derfor synes jeg, det er udmærket med en børne- og ungepolitik, som mange kommuner notorisk har det, og som også i mange tilfælde indeholder et element med kriminalitetsforebyggende tiltag. Det synes jeg er rigtig godt, for der ved man, hvad det drejer sig om, man ved, hvad det er for nogen problemstillinger og udfordringer, man står over for, i forhold til sine børn og unge og det lokale kriminalitetsbillede, og der kan det give en lokalrelevant mening. Men jeg tror, at sådan en forkromet national plan, som bare er udtryk for nogle gennemsnitsbetragtninger og -størrelser, vil være rent skrivebordsarbejde, som vil tage unødige ressourcer.

Kl. 17:35

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er en kort bemærkning til fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 17:35

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg er uenig med hr. Kim Andersen. Der er blevet sat nogle skibe i søen. Der er blevet vedtaget en bandepakke, og der er en ungdomspakke på vej, men sandheden er jo, at ingen af de ting er koordineret med hinanden eller afstemt med hinanden.

Nu er de helt store skibe sat i søen. Nu mener jeg, at det altså er tid til eftertænkning, nu er det tid at koordinere indsatserne. Der er en lang række områder i forbindelse med bandekrigen, som vi slet ikke har afdækket endnu. Et af de redskaber, som vi f.eks. stadig væk mangler, er det her med degang, altså afbandificering. Hvordan sikrer vi os, at de hårde kriminelle i vores fængsler, Jønketyperne, Bandidostyperne, HA-typerne osv., ikke vandrer ud i kriminalitet igen, når de kommer ud på den anden side? Hvad er det for nogle redskaber, vi kan tilbyde dem, for at de opgiver deres kriminelle løbebane? Den tanke har vi slet ikke tænkt endnu. I andre lande er man meget længere med at se på sådan nogle redskaber.

Kl. 17:36

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Jeg skal lige påpege, at både spørger og svarer har 1 minuts talletid.
Ordføreren.

Kl. 17:36

Kim Andersen (V):

Som jeg har nævnt heroppe fra talerstolen flere gange, synes jeg, at det drejer sig om at bekæmpe kriminaliteten, både rockerkriminaliteten, bandekriminaliteten og anden kriminalitet. Det er det, vi skal have fokus på. Vi skal sørge for, at almindelige mennesker kan leve i tryghed, i fred, i ro og passe deres skole, deres job og gå sikkert og trygt på gaden med deres børn. Det er det, det drejer sig om.

Der har vi altså givet myndighederne mange nye værktøjer de sidste par år. Vi har tilført betydeligt med nye ressourcer til at løse den opgave. Det er det, det drejer sig om nu. Nu skal politi, sociale myndigheder og andre, der har med de her problemer at gøre, have arbejdsro. Det er for Venstre det helt afgørende.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 17:37

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Nu nævnte Venstres ordfører, at det lige netop handler om at passe sin skole og sit job. Der rammer man lige præcis hovedet på sømmet. Bandepakken er lanceret af Justitsministeriet, ungdomskriminalitetspakken er lanceret af Indenrigs- og Socialministeriet, skoleområdet hører til under Undervisningsministeriet, og jobområdet hører til under Beskæftigelsesministeriet. Der er en lang række ministerier og en lang række interesseorganisationer, som bør arbejde sammen om det her. For hr. Kim Andersen har lige præcis ret i, at det også handler om praktikpladser, det handler om, at unge mennesker ikke skal have en håbløs tilværelse, hvor de ikke kan gøre sig forhåbninger om at afslutte deres drømmeuddannelse og derfor bliver fristet af banderne og guld kæderne i stedet for.

Lige netop det, som hr. Kim Andersen står og siger, gør netop, at vi plæderer for, at man skal have en handlingsplan, som er koordineret, som er målrettet, og som har fokus på den her problemstilling. Det kræver altså, at vi kigger videre end bare til Justitsministeriet og til Indenrigs- og Socialministeriet.

Kl. 17:38

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 17:38

Kim Andersen (V):

Jeg tror, at der sker mere koordinering ude i kommunerne, ude i nærmiljøet, end SF's ordfører er klar over. Der er jo et tæt samarbejde rigtig mange steder mellem politi, sociale myndigheder og ledende skolefolk med henblik på at lave en fagligt massiv, forebyggende indsats, der hindrer, at børn og unge kommer ud i kriminalitet, og som tilsvarende sørger for at få de kriminelle fanget og få dem givet den straf, som de nu er hjemfaldne til, hvis de har begået kriminalitet og bliver dømt. Det synes jeg er det, det drejer sig om.

Der sker rent faktisk i dag en koordinering. Den er nogle steder udbygget ved, at kommunen har en børne- og ungepolitik, der indeholder kriminalitetsforebyggende elementer. Det synes jeg er klogt og fornuftigt, og der giver det mening.

Kl. 17:39

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

En kort bemærkning til fru Lone Dybkjær.

Kl. 17:39

Lone Dybkjær (RV):

Det var altså interessant, at hr. Kim Andersen slet, slet ikke kunne klare ordet handlingsplan. Nu kommer den tredje kræfthandlingsplan fra sundhedsministeren, og han er uægtelig også en del af regeringen. Og der er man ret begejstret for handlingsplaner, og i dag er man helt lykkelig, fordi handlingsplanerne har vist sig at føre til nogle gode resultater. Og det har jo altså ikke været nogen gennemsnitsbetragtninger, der har gjort sig gældende i forbindelse med de her handlingsplaner, tværtimod har det været det modsatte. Jeg kan ikke forstå, at det, at man laver en handlingsplan, absolut skal føre til nogle gennemsnitsbetragtninger, men det synes hr. Kim Andersen åbenbart at det skal, det er det eneste, han kan forestille sig.

Så nævner hr. Kim Andersen, at der f.eks. er blevet tilført ressourcer til politiet. Det er jo hele problemet. Fordi politiet er statsligt, er det meget nemt for os at sige, at der er blevet tilført så og så mange ressourcer til politiet. Det er meget sværere at finde ud af,

hvad der egentlig er tilført det forebyggende arbejde, idrætsarbejdet, det sociale arbejde osv. Det er jo derfor, vi er nogle, der gerne vil have en handlingsplan, så vi kan se, at det står i et rimeligt forhold til hinanden. Vi undgår aldrig rekrutteringen til banderne, hvis vi ikke laver noget ordentligt forebyggende arbejde.

Kl. 17:40

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 17:40

Kim Andersen (V):

Men der er jo også tilført nye ressourcer, både lovgivningsmæssig hjemmel og økonomiske ressourcer, til de lokale myndigheder med henblik på det forebyggende arbejde. Det har ikke noget at gøre med en handlingsplan. Man kan sagtens give nye værktøjer i hænde til kommuner og stille nye ressourcer til rådighed, uden at man har en handlingsplan.

Jeg er da sikker på, at Finansministeriet vil kunne lave et udmærket regnestykke over, hvor mange midler der er tilført kommuner og politi og sociale myndigheder i de senere år til løsning af de opgaver. Hvis de får spørgsmålet stillet tilstrækkeligt klart, vil det da naturligvis kunne besvares. Jeg tror også, at spørgeren så ville erkende, at der rent faktisk er stillet rigtig mange nye ressourcer til rådighed.

Nu synes jeg, at det drejer sig om at få dem udnyttet bedst muligt ud fra en faglig vinkel og ikke gøre det her til et stykke teoretisk skrivebordsarbejde.

Kl. 17:41

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Lone Dybkjær.

Kl. 17:41

Lone Dybkjær (RV):

Når det drejer sig om en handlingsplan på det her område, er det altså teoretisk skrivebordsarbejde. Når det drejer sig om en handlingsplan på kræftområdet, er det noget helt andet. Det forstår jeg simpelt hen ikke.

Altså, jeg synes, at det er i orden, at hr. Kim Andersen siger, at han ikke vil have den. Men han skal lade være med at sige, at en handlingsplan nødvendigvis fører til skrivebordsarbejde eller fører til gennemsnitsbetragtninger, eller hvad ved jeg, når man i øvrigt selv lifligt betjener sig af handlingsplaner på alle andre områder. Det gør man jo de facto.

Jeg vil gerne vide, hvad der præcis er tilført det her forebyggende arbejde, så det synes jeg ville være interessant at stille spørgsmål om. Det vil jeg være meget glad for hvis finansministeren vil svare på. For jeg ved ikke, hvad det er for ressourcer, hr. Kim Andersen snakker om. Kommunerne kæmper i allerhøjeste grad med deres økonomi. Jeg siger ikke, at de ikke har ressourcer, jeg vil bare gerne vide, hvad det er for nogle ekstra ressourcer, kommunerne har fået tilført præcis det her forebyggende arbejde over finansloven eller i forbindelse med kommuneaftalerne eller i forbindelse med noget andet, som ikke er satspuljeaftalen, for det drejer sig jo bare om midler til nogle forsøg.

Kl. 17:42

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 17:42

Kim Andersen (V):

Det er jeg overbevist om at der vil kunne laves et notat som anskueliggør. For ved gennemlæsning af finanslovene fra de seneste år er det helt klart, at der rent faktisk er tilført betydelige midler til de her

nye opgaver. Det tror jeg også har været nødvendigt. Hvis der er behov for, at vi får det samlet i et notat, tror jeg, at det kunne ville kunne lade sig gøre.

Jeg vil gerne sagligt gå ind i overvejelsen om fru Lone Dybkjærs definition af handlingsplaner. Vi må vel erkende, at en brystkræftdiagnose, en modermærkekræftdiagnose, eller hvad det kan være, stillet i Aalborg sagligt og fagligt er identisk med den samme sygdomsdiagnose i Nykøbing eller i Holbæk. Det er vi vel enige om. Men hvis fru Lone Dybkjær vil give mit eksempel et chance, vil jeg sige, at kriminalitetsbillederne i de tre byer bestemt ikke er identiske, de er meget forskellige og har helt individuelle, konkrete udspring og skal derfor også behandles sådan. Der er forskellen, vil jeg sige til fru Lone Dybkjær.

Kl. 17:43

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
En kort bemærkning fra fru Julie Skovsby.

Kl. 17:44

Julie Skovsby (S):

Jeg får lyst til lige at følge op og sige, at bandekriminalitet jo bestemt ikke er noget dansk fænomen. Det ser vi også rigtig mange andre steder i verden. Andre steder i verden har man gjort sig erfaringer på det her område. Jeg mener ikke, at hr. Kim Andersen var med på vores tur til Los Angeles med Retsudvalget, hvor vi netop besøgte politi, anklagemyndighed og mange forskellige myndigheder for at høre, hvordan de bekæmpede bandekriminalitet. Det er jo faktisk der, de fleste bander af dem, som vi også kender i Danmark, er startet, så de har kendt til det igennem rigtig mange år.

Det, de sagde til os, var: Tal sammen. Få de forskellige myndigheder til at tale sammen. Arbejd sammen. Kig på de forskellige projekter og se, hvordan de virker, og få dem til at blive koordineret. Det havde taget dem rigtig mange år at nå til den erkendelse, og det var deres budskab til os. Hvorfor kan vi ikke bruge den erfaring her i Danmark?

Kl. 17:45

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Jeg skal stadig væk minde om, at taletidsgrænsen for spørgsmål og svar er 1 minut.

Ordføreren.

Kl. 17:45

Kim Andersen (V):

Jamen det skal vi naturligvis også. Vi skal benytte de erfaringer, vi kan hente alle steder fra. Det har vi jo også gjort, og jeg tror da, at den lære, som spørgeren har draget ved at tage til USA, er der andre, der har draget uden at tage til USA for mange, mange år siden. Vi samarbejder jo netop om tingene. Vi har tradition for i Danmark at have et godt og velfungerende SSP-samarbejde. Vi har lige hørt ministerens redegørelse. Der er nu et tværministerielt arbejde, der er igangsat, og der skal være en politisk følgegruppe. Vi appellerer til, at man har kommunale handlingsplaner på børne- og ungeområdet, som også omhandler kriminalitetsforebyggende indsatser. Så der er jo i vid udstrækning samarbejder både nationalt og lokalt, og sådan skal det også være.

Kl. 17:46

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Julie Skovsby.

Kl. 17:46

Julie Skovsby (S):

Men når de nu i Manchester, når de i Los Angeles siger, at der skal laves en samlet handlingsplan, at det er det, der virker, hvorfor er

man så fra Venstres side så meget imod en national handlingsplan? Nu handler det her om bandekriminalitet. På det område vil man for alt i verden undgå en national handlingsplan: Er der egentlig andre områder, hvor Venstre har det på samme måde? Er der andre politikområder, hvor Venstre siger: Nej, for alt i verden skal vi ikke have en national handlingsplan?

Kl. 17:46

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 17:47

Kim Andersen (V):

Vi er optaget af at løse problemerne i vores samfund, uanset hvor de er. Vi er optaget af at fremtidssikre Danmark, og derfor har vi på retsområdet i de senere år taget en lang række initiativer med henblik på at kunne bekæmpe det uvæsen, der flourer med bandekriminalitet og rockerkriminalitet m.v. Det er ligesom det, der optager os. Det er altså ikke en meget verdensfjern, teoretisk tilgang til tingene med handlingsplaner og analyser for teoriens skyld, som er så interessant for os. Vi vil gerne bruge ressourcerne ude på gaderne, ude i nærmiljøerne, hvor politi og socialarbejdere skal have nærkontakt med børn og unge, så vi sørger for, at de ikke kommer ind i kriminalitet, og at de, hvis de er kommet det, så hurtigst muligt kommer ud af den igen.

Kl. 17:47

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Fru Julie Skovsby som ordfører for Socialdemokratiet.

Kl. 17:48

(Ordfører)

Julie Skovsby (S):

Vi Socialdemokrater er medforslagsstillere af beslutningsforslaget om bekæmpelse af organiseret kriminalitet og væbnede opgør, fordi vi mener, at der nu langt mere end tidligere er brug for en national handlingsplan på området. Hvis vi skal bekæmpe bandekriminalitet og mindske de kriminelle markeder, er vi i fællesskab nødt til at tænke i helhedsorienterede strategier. Derfor arbejder vi Socialdemokrater for, at et flertal i Folketinget stemmer ja til, at regeringen skal iværksætte arbejdet med en national handlingsplan, en handlingsplan, der er langsigtet, som er forebyggende, og som involverer og inddrager hele Danmark.

I sensommeren var Retsudvalget i Los Angeles i USA for at lære og høre om de amerikanske erfaringer med bekæmpelse af bandekriminalitet. Gang på gang hørte vi budskabet fra de amerikanske myndigheder: Arbejd sammen og tal sammen. De amerikanere, vi talte med, var nået til den erkendelse, at de havde undervurderet effekten af en sammenhængende strategi, ligesom de kunne fortælle om systemer, der ikke formåede at samarbejde, og en masse små projekter, der måske virkede på ét område, men hvor det på et andet område var tvivlsomt, om projekterne bidrog til det overordnede formål om at bekæmpe bandekriminaliteten.

Der er heldigvis langt til de amerikanske gader, hvor bandekriminaliteten ødelægger samfundet, hvor 8-årige børn sættes i fængsel, og hvor »three strikes and you are out«-politikken skaber overfyldte fængsler. Men det betyder ikke, at vi i Danmark ikke kan tage ved lære af de dyrt betalte amerikanske erfaringer. Hvis vi skal bekæmpe den organiserede kriminalitet, bliver vi nødt til at samle alle gode kræfter: Politiet, sociale myndigheder, Det Kriminalpræventive Råd, repræsentanter for kommunerne, repræsentanter for sociale organisationer, arbejdsmarkedets parter og repræsentanter for erhvervsorganisationer.

I Los Angeles har vi set, hvad der sker med et samfund, når hårde straffe står alene, og når børn sættes i fængsel. Vi Socialdemokrater vil i stedet en anden vej for Danmark: Vi vil skabe en mere helhedsorienteret indsats på tværs af de sociale myndigheder og politiet og lave flere 1:1-indsatser over for kriminalitetstruede børn og unge. Grænsekontrollen skal opprioriteres for at stoppe tilgangen af våben og stoffer fra udlandet, ligesom en årlig frit lejde-aktion skal sikre, at så mange våben som muligt kommer væk fra gaden. Vi kommer heller ikke uden om, at det, hvis den organiserede kriminalitet skal bekæmpes, er altafgørende at mindske det kriminelle marked og dermed effektivt begrænse efterspørgslen. En stor del af kriminaliteten udøves af mennesker, der allerede som børn og unge var i det sociale systems søgelys. Der er derfor god grund til at sætte langt hurtigere og mere effektivt ind med forebyggende initiativer, når børn er i farezonen.

En vigtig del af det beslutningsforslag, som vi lige nu behandler i Folketinget, handler om at sige ja til, at der afsættes flere midler til forskning i, hvordan vi forhindrer, at børn og unge ender i kriminalitet. Den negative sociale arv skal brydes, og det kræver forskning. Men allervigtigst er det, at den ene hånd ved, hvad den anden hånd laver, og i det her arbejde med at bekæmpe den organiserede kriminalitet arbejder rigtig mange hænder på samme tid. Derfor: Lad os få dem til at arbejde sammen, og lad os få en national handlingsplan.

Kl. 17:52

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Hr. Dennis Flydtkjær som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 17:53

(Ordfører)

Dennis Flydtkjær (DF):

For kort tid siden havde vi en forespørgselsdebat om bandekriminalitet, hvilket forslaget her også handler om. Jeg vil derfor nok komme ind på noget af det, jeg sagde allerede dengang, og det er jo rimelig kort tid siden.

Ligesom oppositionen gav udtryk for dengang, skriver man også i beslutningsforslaget her, at man ønsker en national handlingsplan og en bred vifte af forslag, der skal bekæmpe den organiserede kriminalitet. Det lyder meget fornuftigt med en bred vifte af tiltag, og det er også det, Dansk Folkeparti mener der skal til for at løse problemstillingerne.

Vi kan så også heldigvis sige, at vi faktisk allerede har fået lavet denne brede vifte af tiltag for at bekæmpe bandekriminaliteten, og jeg vil godt nævne nogle af dem her, bare for at illustrere at der er sat meget i gang, for oppositionen må jo åbenbart ikke have opdaget alle tiltagene, siden man genfremsætter forslaget her og bliver ved med at køre i, at man skal have en bred vifte af tiltag, selv om det er gjort.

Nogle af de ting, der er gjort, er en skærpelse af straffene for bl.a. våbenbesiddelse, udvidet mulighed for varetægtsfængsling, og at det har en konsekvens, hvis man er kriminel og ikke er dansk statsborger, nemlig at man i højere grad kan udvises. En anden positiv ting er, at vi har fået øget politiets ressourcer ved med politiloven at få politistyrken øget med 150 mand i 2009 og yderligere 150 i 2010. Med finanslovaftalen er der også lavet en aftale, der udvider med yderligere 100 personer, og det gør, at politistyrken nu kommer op på 11.100 betjente. Man kan jo kun sige, at en større politistyrke også gør, at man kan gøre en øget indsats mod banderne, og det er også rigtig positivt, at Københavns Politi har lavet en særlig bandeenhed og en task force, der skal sikre en samlet koordinering af indsatsen.

I Dansk Folkeparti tror vi meget på, at en del af løsningen på bekæmpelse af banderne er en stærkt intensiveret politiindsats med synlig polititilstedeværelse, omfattende visitationer, systematiske ransagninger efter ulovlige våben og en intensiv og målrettet efter-

forskning mod bandemedlemmer, bl.a. via den såkaldte Al Capone-metode. Kort sagt skal myndighederne være over banderne hele tiden og kunne stresse dem.

Al Capone-metoden er jo, som de fleste ved, et samarbejde mellem politi og SKAT, hvor man prøver at se, om man kan ramme de kriminelle på pengepungen og på den måde få stoppet dem. I den forbindelse vil jeg ligesom ministeren også nævne, at vi er glade for, at vi via finanslovforhandlingerne har fået gennemført, at SKAT får yderligere 40 årsværk, så man kan sætte en øget indsats i gang på området. Jeg vil også nævne, at vi har fået gennemført indkøb af bl.a. containerscannere, så man bedre kan scanne containere og afsløre en del af det smuglergods, som er en del af bandernes marked.

Organiseret kriminalitet skal jo bekæmpes på flere niveauer. Her tænker jeg også på, ud over det jeg har nævnt, nemlig hele forebyggelsesdelen med SSP-samarbejdet og banderådet, at specielt kommunerne har et ansvar for at stoppe rekrutteringen til banderne eller bryde fødekæden, som man også kalder det. Her er det godt, at vi via satspuljen har fået sat penge af til bl.a. mentorordninger, så de unge kriminelle får hjælp til at skabe sig et nyt liv med uddannelse, fritidsinteresser, nye venner osv.

Jeg synes også, det er positivt, at justitsministeren for nylig meldte ud, at han vil nedsætte et udvalg, der kigger på, hvordan man bedre kan vidne anonymt mod banderne, så vi sikrer, at folk ikke bliver skræmt væk og lader være med at vidne i tilfælde, hvor deres vidneudsagn kan være nyttige.

Ud fra alle de ting, jeg har nævnt, kan jeg opsummere ved at sige, at jeg synes, vi netop har fået lavet en bred vifte af værktøjer til de forskellige myndigheder, så de kan tage hånd om bandekriminaliteten, og derfor kan Dansk Folkeparti ikke støtte forslaget.

Kl. 17:56

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

En kort bemærkning fra fru Line Barfod.

Kl. 17:56

Line Barfod (EL):

Jeg kunne forstå, at Dansk Folkeparti mener, at det er godt med en bred vifte af tiltag. Man vil bare have nogle andre tiltag end dem, som oppositionen foreslår. Og man vil helst ikke have, at de bliver koordineret i en handlingsplan. Det sidste forstår jeg slet ikke, men jeg vil gerne høre nogle argumenter imod de forslag, som vi er kommet med, eller allerhelst at Dansk Folkeparti faktisk er enige i de forslag, vi kommer med. Der er spørgsmålet om beskyttelse, altså det, at hvis nogle stiller sig frem, så er der en klar og åben tilkendegivelse fra samfundet med en offentlig beskyttelse af dem, så de ikke skal være bange for at blive truet, ikke skal være bange for at blive overfaldet. Er det noget, Dansk Folkeparti kan støtte?

Så har vi et forslag om, at man skal have konsekvens med virkning, altså at unge, der begår kriminalitet, straks skal mærke en konsekvens, og at det f.eks. kan være samfundstjeneste eller andet, så de ikke bliver sat i fængsel med risiko for, at de så kommer yderligere ud i kriminalitet. Er det noget, Dansk Folkeparti kan støtte?

Kl. 17:57

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 17:57

Dennis Flydtkjær (DF):

Det er klart Dansk Folkepartis holdning, at vi skal beskytte de her vidner, og jeg har også et stærkt indtryk af, at det er det, justitsministeren har nedsat det her udvalg for, altså for at finde ud af, hvordan vi kan sikre, at man bl.a. kan være anonymt vidne, og sikre, at man ikke efterfølgende bliver forfulgt. Det udvalg støtter vi klart og tydeligt, og vi glæder os også til at se, hvad resultatet bliver af det. Jeg

kan kun sige, at vi helt klart er med på vognen, for man skal beskytte de her vidner, så de ikke lider overlast ved at vidne.

Kl. 17:58

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Line Barfod.

Kl. 17:58

Line Barfod (EL):

Et anonymt vidne er jo sådan cirka det stik modsatte af en åben og offentlig beskyttelse. Hvis vi gerne vil have, at andre kunne finde på at stå frem – butiksejere, vidner, unge, der gerne vil sige fra i forhold til kriminalitet – så skal vi jo åbent vise dem, at vi beskytter dem. Det er det, rockerne gør. Vi burde da kunne gøre det i langt større omfang. Vi er et stort, stærkt samfund. Vi burde da kunne vise åbent og offentligt, at vi beskytter dem, der siger fra i forhold til den organiserede kriminalitet.

Er det noget, Dansk Folkeparti vil være med til, altså at vi skal have den åbne, offentlige beskyttelse, frem for at det skal være anonyme vidner, som ingen hører om?

Kl. 17:59

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 17:59

Dennis Flydtkjær (DF):

Som justitsministeren også sagde, da han var på talerstolen, så har jeg også det klare indtryk, at det allerede er politiets opgave at beskytte de mennesker, som er truet. Om man så er vidne eller ej eller i andre situationer bliver truet, så er det da politiets opgave at sørge for, at man bliver beskyttet. Jeg synes også, at en del af det, og det er det, udvalget skal kigge på, jo er, at man så måske kan få folk til at vidne mere anonymt, så de ikke kommer i de situationer, hvor de er truede, men at de har en større tryghed og tør stå frem.

Det, der er problemet i det her, er, at man er bange for de her konsekvenser fra banderne. Selv om der også er beskyttelse, er man jo bange for at stå frem, fordi det kan have konsekvenser. Jeg synes, vi skal kigge på, om der også er flere muligheder for at vidne anonymt.

Kl. 17:59

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

En kort bemærkning fra fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 17:59

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Det er jo dejligt lige at få repeteret alle de ting, der er sat i søen af støttepartiet. Det er jo fantastisk. Jeg kan blive helt misundelig på Dansk Folkeparti, som jo har en vis evne til at få, hvad de peger på – scannere, og jeg skal komme efter dig, og jeg skal give dig! Det må være rigtig, rigtig dejligt.

Men jeg kunne godt tænke mig at høre noget mere. Nu har Dansk Folkepartis ordfører jo nævnt en række tiltag, som han åbenbart er tilfreds med. Hvilke tiltag har Dansk Folkeparti i posen for Kriminalforsorgen? Hvilke tanker gør Dansk Folkeparti sig om bekæmpelse af bandekriminalitet i Kriminalforsorgens rækker?

Kl. 18:00

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 18:00

Dennis Flydtkjær (DF):

Jeg er da glad for, at jeg kan hjælpe spørgeren med at remse de ting op, hvis hun har glemt dem. Det kunne det godt se ud til, eftersom

hun, selv om vi havde en forespørgselsdebat for 2 uger siden, nu kan stille spørgsmålet igen og få de samme ting at vide en gang til. Og hvis hun stiller det igen, skal jeg gerne igen med glæde repetere alle de ting, vi har gjort, for jeg synes, vi har lavet en bred vifte af tiltag.

Kriminalforsorgens opgave er jo allerede i dag at sørge for, at man, når man kommer hen mod slutningen af sin afsoning, kan få hjælp til at komme videre i sit forløb. Det kan være med uddannelsesstilbud og mange andre ting, som Kriminalforsorgen allerede har i dag. Det er klart, at vi også har fokus på, hvordan man kan sætte ind på det område. Det er jo også det, der er modsat det at have en handlingsplan, for vi låser os ikke fast på en enkelt plan for det hele og laver et stort forgyldt papir og siger: Nu er det løsningen. Vi griber løbende fat i problemerne, når vi ser dem. Vi går ikke ud og siger, at vi er spåkoner, som jeg kan forstå at SF gør ved at sige, at de på forhånd ved, at man bare skal lave én handlingsplan, så har man den endelige løsning. Vi kigger på problemerne løbende, når de kommer, og vi skal også nok løse dem, når de kommer.

Kl. 18:01

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 18:01

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg kan jo høre på Dansk Folkepartis ordfører, at man ikke har tænkt nogen tanker om Kriminalforsorgen, som er målrettet mod banderne. Jeg hørte ikke et eneste specifikt tiltag målrettet mod bander. Jeg hørte en masse generelle resocialiserende tiltag blive nævnt, og det er der jo ikke særlig meget bandebekæmpelse i. Så jeg kan konstatere, at man er fuldstændig idétom på det her område, og så er der jo dog nok alligevel behov for lidt handlingsplan. Men lad nu det ligge.

Mit næste spørgsmål går på mentorordningerne, for ordføreren nævnte mentorordningerne for de unge med en vis begejstring. Så vil jeg høre: Vil Dansk Folkeparti støtte et forslag om mentorordninger for dem, som er ældre end den målgruppe, som man har sikret med satspuljemidlerne? Altså, vil Dansk Folkeparti være med til et forslag om mentorordninger for dem, som er over 26 år?

Kl. 18:02

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 18:02

Dennis Flydtkjær (DF):

Det er svært for mig at svare på nu, for jeg synes, vi skal vente og se på de erfaringer, vi først gør os med de unge. Men det er klart, at får vi rigtig gode erfaringer med det, har jeg ikke en eller anden ideologisk indvending mod at få mentorordninger for folk, der er ældre. Så jo, lad os først se på de erfaringer, vi gør os med de initiativer, vi har sat i gang nu via satspuljen, og lad os så evaluere dem. Og er det gode erfaringer, ja, fint, så kigger vi på det.

Kl. 18:02

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Fru Karina Lorentzen Dehnhardt som ordfører for SF.

Kl. 18:03

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Det er jo en lidt besynderlig diskussion, vi har i dag. Jeg synes, det er lidt besynderligt, at vi står og diskuterer for eller imod en handlingsplan. Det burde være åbenlyst for alle, at det er det, vi har brug for. Regeringen har i lang tid med eller uden oppositionen haft flertallet til at gøre, lige præcis hvad de ville på retspolitikområdet, og

så vidt jeg kan se, har man i hvert fald ikke været særlig succesfuld med bekæmpelsen af bandekriminalitet endnu. Det her er ikke ovre, det er ikke forbi.

Man har ikke kunnet forhindre, at der er blevet flere bandemedlemmer. Da jeg startede i Folketinget, var der 141, og nu er vi oppe på 1.250. Det kalder jeg ikke en succesrate. Vi ser til stadighed en opblussen af skudepisoder; der var en forleden på Frederiksberg. Vi ser banderne indtage nye markeder; nu handler det også om afpresning af forretningsdrivende. Det spreder sig. Situationen i kriminalforsorgen er katastrofal. Det er lettere end nogen sinde før for bandemedlemmer at rekruttere nye indsatte til deres syge fællesskaber. Vi ser nye klubhuse, der skyder op, i Vejle, på Østerbro, og vi har set en Tingbjergpræst blive chikaneret ud af sit lokalområde.

Det her er så omfattende og kalder på så mange tiltag, at en handlingsplan er ganske nødvendig, og jeg kan ikke forstå regeringens arrogance i det her spørgsmål. Ministeren har ellers været ude og spørge befolkningen om råd med sin bandepostkasse »Stop banderne nu«, og der kan jeg da se i avisen, at ministeren har fået en masse gode råd og forslag. Men når det kommer til en handlingsplan, er man ikke særlig interesseret i at diskutere de gode forslag, der ligger i den.

Jeg er stadig væk dybt bekymret over, at man har glemt Kriminalforsorgen. Man har slet ikke tænkt på, hvad Kriminalforsorgens rolle er i forhold til bandebekæmpelse. Vi mangler stadig væk degangning, et afbandificeringsredskab, i Danmark. Det er man meget længere med i andre lande. Hvad skulle være argumenterne imod, at vi kan få sådan et redskab i Danmark? Vi har intet at tilbyde de bandemedlemmer, som vil ud af det. Vi aner ikke, hvad vi skal gøre ved dem for at få dem til at opgive deres karriere, hvilket gør, at vi risikerer at få langt flere bandemedlemmer. Regeringen har ingen strategi på det her område, og det synes jeg er meget sigende, og regeringen er slet ikke parat til at diskutere det.

Så nu står vi her igen. Og jeg synes, der er visse ting, som ikke er med i regeringens indsats. Jeg bliver nødt til at nævne Manchester igen. I Manchester peger man på koordination mellem myndighederne, og man peger på, at der skal arbejdes med en tillidsstrategi for at få lokalbefolkningen med, for at få dem til at stå frem i kampen mod banderne. Det er en strategi, som vi fuldstændig mangler i Danmark.

Efter alt det her med vidnerne i weekenden, som fik smadret deres ting, fik jeg faktisk nogle henvendelser. Der var folk, der mailede til mig, og de siger: Politiet reagerer ikke altid; de følger ikke konsekvent op; vi har ikke tillid til, at de kan beskytte os; vi har ikke tillid til, at de tager vores sag op. Det synes jeg er et ganske alvorligt problem, altså hvordan vi skal få lokalbefolkningen til at stå frem og hjælpe os med at bekæmpe bander. Vi kan ingenting uden dem. Der har regeringen heller ikke en strategi, og regeringen er ikke indstillet på, at vi får kigget på, hvad pokker vi kan gøre ved det.

Det her handler om en krig, som er næret af et kriminelt marked, og det handler ikke kun om hash, det handler også om hælervarer, det handler også om dem, som er parate til at købe designermøbler, som er stjålet i villaer rundt omkring i Danmark. Og så handler det om en stor portion trøstesløshed. På en af vores erhvervsuddannelser stod der AK81 på toiletterne. Det er den fremtid, de unge mennesker, som ikke kan komme i praktik, og som ikke får fodfæste på vores arbejdsmarked, står ansigt til ansigt med.

Regeringen har ikke valgt at tage straffeattesterne med i deres betragtninger i forhold til ungdomskriminalitetspakken, trods det at det blev anbefalet af eksperterne. Det blev anbefalet af eksperterne, at man kunne godtage den første plet på straffeattesten, fordi man ved, at det er så afgørende, i forhold til at unge mennesker kan få et arbejde og kan få fodfæste på arbejdsmarkedet. Her vælger man at overhøre eksperterne, her vælger man at gøre, som man har lyst til, og man vælger at ignorere noget, som kunne være en del af løsningen.

Det er endnu et hint om, at vi har brug for en handlingsplan, vi har brug for at samtænke alle de her mange ting meget, meget bedre.

Jeg tror, jeg stopper her, for jeg kan se, at lampen er rød.

Kl. 18:08

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Hr. Tom Behnke som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 18:08

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Forslagsstillerne efterlyser en national handlingsplan. Så sad jeg og tænkte: O.k., det er jo egentlig meget nemt. Den er sådan set formuleret. Den fylder ikke så meget, men hvis det er det, man efterlyser, så kan vi da godt skrive det ned på et stykke papir, nemlig at man skal bekæmpe bandekriminalitet, herunder skyderier på gader og stræder. Det er det, der er handlingsplanen. Det er det, man ønsker. Det er målet med den indsats, som regeringen og regeringspartierne yder, og det er at bekæmpe bandekriminalitet, herunder skyderier på gader og stræder. Så enkelt er det. Så hvis det er det, man fremsætter beslutningsforslag om, er man velkommen til at skrive det ned – ellers vil jeg gerne assistere med at gøre det – og så er vi ligesom kommet det skridt videre. Så er vi ude over det, for det er jo en handlingsplan.

Nej, vil man sige, fordi den skal også indeholde noget. Nå ja, det er jo rigtigt. Det, der måske er meget mere interessant, er at have noget indhold og vide, hvad det er, man vil, frem for at have et omslag rundt om forslagene, hvor der står handlingsplan på. Det var måske mere interessant at se på indholdet i planen.

Der vil jeg først og fremmest igen understrege og påpege, at fremsynetheden ved at lave politireformen var god, nemlig at sørge for, at vi får nogle store, slagkraftige, fleksible politikredse, som er i stand til at løfte de opgaver, der kommer i forbindelse med bandekriminalitet, herunder skyderier i gaderne. Det forudsætter nemlig, at man har store slagkraftige politikredse.

Så har vi ved forrige finanslov været i gang med at udvide politistyrken permanent med 300 ekstra politifolk. Vi har yderligere tilført politiet 250 administrative årsværk for at lette dem for det administrative arbejde, så de kan koncentrere sig om politiarbejdet.

Vi har med finansloven for 2010 styrket politistyrken permanent med yderligere 100 politifolk. Der er lavet visitationszoner. Der er lavet intensiv efterforskning, særlige bandeenheder i politiet, en særlig task force, der skal følge området på nationalt plan og overordnet styre den koordinerede indsats i hele landet. Der er markante strafskærpelser i bl.a. våbenloven. Der er markante strafskærpelser i forhold til, hvis man laver kriminalitet som bandemedlem. Der er udvidede muligheder for varetægtsfængsling. Der skal oprettes lokale banderåd i alle politikredse. Der er udvidet mulighed for udvisning af bandemedlemmer, der begår kriminalitet. Der er en styrkelse af Al Capone-modellen, så skattevæsen kan komme efter dem, der laver kriminalitet, som giver et økonomisk afkast. Der er et tværministerielt udvalg, der skal sidde og koordinere indsatsen på nationalt plan. Der er en koordineret indsats i det hele taget ude i lokalsamfundene, nemlig det, at man ude lokalt har et samarbejde mellem politiet, kommunen, de sociale myndigheder, skolerne, beboerforeningerne. Det er jo det, der er det vigtige, for det er derude, man skal løse opgaven.

Lad mig så understrege, at det netop er politiet, der i samarbejde med disse instanser og i øvrigt også med skattevæsenet er dem, vi har ansat og betaler løn for at løse den her opgave, som vi har defineret. Vi har sørget for, at rammerne er til stede. Vi har sørget for, at lovgivningen er til stede. Så min appel er på nuværende tidspunkt: Giv nu tid til, at alle de mange initiativer kan få lov til at nå at virke. For det nytter ikke noget, at man, 3 dage efter at man har lavet en ny

stor pakke, fremsætter et nyt beslutningsforslag i Folketinget og siger: Der kan I se! Det hjælper overhovedet ikke. Nu er der gået 3 dage, og der er ingenting sket. Nej, det her tager da tid. Det her tager da tid. Det er da ikke noget, man vender i løbet af 3 dage.

Så skal man også understrege, at regeringen har fremlagt en ganske udmærket og meget omfattende ungdomspakke, der netop handler om hele den forebyggende indsats, hele den præventive indsats: Hvordan sikrer vi, at der ikke kommer nye generationer ind i banderne? Hvordan kan vi forske os frem til at finde ud af, hvad det er, der gør, at nogle bliver tiltrukket af det her? Hvordan kan man så lige sætte kilen ind der og forhindre, at der bliver flere bandemedlemmer?

Så tror jeg, at det er meget vigtigt, at man skal lære af hinanden. Jeg tror, at man skal være meget opmærksom. Danmark er ikke så stort et land, så det kan vi godt være. Man er f.eks. et sted som i Århus med den nuværende lovgivning, med de nuværende rammer, med de nuværende muligheder i stand til at gå ind at bremse en bande allerede i dens opstart. Man var ved at lave en ny bande i Århus, men en koordineret indsats – en koordineret indsats – bevirkede, at den bande blev opløst, allerede inden den var etableret. Dem, der havde sat sig for, at de ville lave en bande, opgav deres forehavende og sagde: Vi dropper ideen, vi stopper her.

Senere viser det sig, at kriminaliteten i området med Danmarks største ghettoplan, nemlig Gellerupplanen, er styrtet, fordi man i Århus laver den koordinerede indsats, fordi man i Århus har forstået, at man ikke skal sidde og vente på Folketinget, at man ikke skal sidde og vente på regeringen. Man skal bruge de muligheder, man har allerede i dag. Man skal gribe i egen barm. I stedet for at kritisere justitsministeren skal borgmesteren gribe i egen barm og sige: Det her er en opgave, vi løser her lokalt, for det er vores opgave at løse den.

Derfor er det utrolig vigtigt, at vi får præciseret, at det, der skal til, er den koordinerede indsats. Det er en samlet indsats, hvor man siger til hinanden i lokalmiljøet: Vi vil ikke finde os i de her tilstande. Vi vil gøre noget ved det. Vi vil gøre noget ved det sammen. Det kan man allerede gøre i dag. Det har man allerede kunnet gøre, men for at understøtte det her og for at udbygge og forbedre det yderligere, har man jo med bandepakken præciseret, at det, der skal til, er altså også, at der lokalt bliver oprettet et banderåd, hvor vi altså tvinger myndighederne til at sætte sig sammen, sådan at de laver den koordinerede indsats.

Derfor er der for så vidt en national handlingsplan. Man kan sige, at med alt det, den allerede indeholder på nuværende tidspunkt, var det måske mere relevant at høre, om der var forslag til, hvad man ellers kunne hælde ned i handlingsplanen, frem for at efterlyse en handlingsplan, som jo rent faktisk eksisterer allerede i dag.

Kl. 18:14

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er en kort bemærkning fra fru Line Barfod.

Kl. 18:14

Line Barfod (EL):

Når man hører hr. Tom Behnke, skulle man jo nærmest tro, at konsekvensen var, at vi så skulle afskaffe handlingsplanen mod menneskehandel, fordi hr. Tom Behnke åbenbart synes, at det er en rigtig dårlig idé at have en national handlingsplan. Den tror jeg ellers vi er mange der er rigtig glade for.

Men det, jeg undrer mig lidt over, er, at hr. Tom Behnke slet ikke forholder sig til det indhold, der er i vores forslag. Det rummer jo både forslaget om, at vi skal have en handlingsplan og så en hel masse konkrete elementer, der bør indgå, bl.a. at vi også skal se på efterspørgslen, og at vi skal gøre langt mere i forhold til at sikre, at man er tryk i lokalområdet, at man tør stå åbent frem, og et forslag om, at der skal være konsekvens med virkning i forhold til de unge, så de

får en konsekvens af deres forbrydelser med det samme i stedet for at skulle vente længe. Kunne hr. Tom Behnke ikke forholde sig til nogle af de forslag, vi har?

Kl. 18:15

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 18:15

Tom Behnke (KF):

Der er ingen tvivl om, at det at lave handlingsplaner kan være godt. Det at lave nationale handlingsplaner kan være godt, hvis det er nødvendigt, hvis det er relevant, hvis det giver mening, men på det her punkt kan jeg ikke lade være med at få den tanke, at nu har regeringen og flertallet i Folketinget taget så mange initiativer både i forhold til at bekæmpe kriminalitet og i forhold til at forebygge kriminalitet, at det eneste, forslagsstillerne havde tilbage, var at foreslå en national handlingsplan, for der var ligesom ikke mere, man kunne komme efter. Så har man tilføjet nogle ord, bl.a. »mindske markederne for organiseret kriminalitet«, men se, der er forslagsstillerne bag beslutningsforslaget jo ikke enige om, hvordan det skal foregå. Det er jo ikke alle, der er enige i, at man skal lovliggøre hash, og det er vi heller ikke enige i fra konservativ side. Vi ønsker ikke at løse ulovligheder ved at gøre dem lovlige. Det er forslagsstillerne jo heller ikke enige i, men man skriver det ind, fordi det måske er noget, man kunne skrive, for hvis vi ikke går ned i detaljen, er der nok ingen, der opdager det. Men det er forslagsstillerne jo ikke engang enige om.

Kl. 18:16

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Line Barfod.

Kl. 18:16

Line Barfod (EL):

Det er en utrolig historieforskning, hr. Tom Behnke prøver på her. Vi foreslog en national handlingsplan sidste efterår, på det tidspunkt da regeringen stadig nærmest ikke ville anerkende, at der var et problem, man skulle gøre noget ved, og hvor justitsministeren havde været ude at sige, at det bare var noget, vi skulle vænne os til. Vi har lige fra starten haft en lang række tiltag, herunder også at kigge på de mange forskellige markeder, som i dag finansierer den organiserede kriminalitet. Det er også spørgsmålet om, at der er masser af spilleautomater; det er spørgsmålet om ulovligt salg af slik og sodavand; det er spørgsmålet om alle mulige forskellige former for hælervarer; det er spørgsmålet både om hash og om narko osv. Så der er en række forskellige områder, man er nødt til at kigge på og have forskellige strategier for. Det mener vi er nødvendigt at man går ind og ser på. Er det noget, som De Konservative er fuldstændig afvisende over for, eller mener man faktisk, at det også er nødvendigt at se på efterspørgslen?

Kl. 18:17

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 18:17

Tom Behnke (KF):

Ja, det er jo fuldstændig rigtigt. Der er tale om en genfremsættelse af forslaget. Det har vi også bemærket. Vi har også bemærket, at det her forslag kommer lige efter, at der har været en stor forespørgselsdebat om samme tema. Vi har også bemærket, at det kommer lige efter, at der har været en stor, ny ungdomspakke i forhold til indsatsen for det forebyggende, det præventive. Vi har også lagt mærke til, at det kommer i forlængelse af, at regeringen har fremlagt en omfattende

bandepakke. Vi har også lagt mærke til, at det kommer i forlængelse af, at regeringen har lavet en finanslovaftale, hvor man kommer med en masse initiativer og tiltag for at styrke det her område. Det har vi lagt mærke til, og derfor sad vi også og undrede os over, at vi overhovedet skal diskutere det her beslutningsforslag. Men sådan er demokratiets spilleregler, alle er velkomne til at fremsætte et beslutningsforslag, også selv om man kan sige, at debatten er løbet fra forslaget. Sådan er det, så det anerkender vi da, det er klart. Men siden forslaget første gang blev fremsat, er det jo ikke sådan, at vi har siddet på hænderne og bare tænkt, at det nok går. Nej, tværtimod er de fleste af de tiltag, jeg her har nævnt, netop kommet i den periode, hvor vi har erkendt, at der er et behov for en massiv indsats, og den leverer vi så. I stedet for bare at tale om tingene kommer der konkrete forslag, konkrete tiltag til, hvordan man gør det her.

Kl. 18:18

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

En kort bemærkning fra fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 18:18

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Nu var hr. Tom Behnke jo selv lidt inde at berøre hashdiskussionen, så jeg vil spørge hr. Tom Behnke, om han synes, at den strategi, man har ført over for hash i Danmark, har hjulpet, om den har ført til, at der er blevet færre brugere, om den har ført til, at der er blevet mindre hash. Synes hr. Tom Behnke, at den hashpolitik, der er ført, har været succesfuld, eller kunne man faktisk godt have brug for et udvalg, som ser på, hvordan vi kan løse den her problematik? Jeg er helt med på, at det er sundhedsskadeligt, og at der er mange problemer i det, men skylder vi i det mindste ikke at få kigget på den her problemstilling og måske få fundet nogle løsninger? Det kan godt være, vi ender på, at den bedste løsning er at fortsætte forbudspolitikken, men kunne hr. Tom Behnke ikke være bare en lille smule fristet til at få kigget det her efter i sømmene?

Kl. 18:19

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 18:19

Tom Behnke (KF):

Det er jo en helt anden diskussion, som vi også har fire, fem, seks, syv gange i hver folketingssamling, nemlig om legalisering af hash. Det er i mange forskellige forslag og i hver sin version af, hvordan det her nu skal komme til at se ud i fremtiden.

Det, der er sagen i forhold til hashpolitikken, er, at alternativet til den indsats, der har været gjort, er meget værre. Og det, der er en konstatering værdig, er, at når vi taler hash, er det jo altså ikke hærdede narkomaner, der køber hash og ryger hash eller indtager hash på anden vis. Nej, det, man måske burde gøre i befolkningen generelt, var at gribe i egen barm, for når man som helt almindelig borger i dette land står lørdag eftermiddag med sin fedtede 50-krone-seddel og synes, man gerne vil købe hash, vel vidende at det er farligt og ulovligt, så skal man bare vide, at den fedtede 50-krone-seddel går direkte videre til at købe en pistol, som bliver brugt i den krig, der kører i øjeblikket. Derfor burde alle borgere i det her land, der har en lille smule omløb i hovedet, sige: Lad os lige lave en boykot de næste 6 måneder. Så ville der ske noget.

Kl. 18:20

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 18:20

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jamen hr. Tom Behnke forholder sig jo faktisk ikke til det, jeg spørger om. Jeg er meget vel med på, at vi ingen problemer havde, hvis der ikke var folk, der købte hash. Men det er der nu engang. Kunne hr. Tom Behnke ikke være fristet til at få et udvalg til at se på, om det her kunne gøres anderledes? Når vi rejser den her diskussion igen og igen, er det jo, fordi vi håber på at bearbejde hr. Tom Behnke, så vi kan få nedsat det udvalg.

Alternativet er meget værre, siger hr. Tom Behnke. Jamen hvordan kan vi egentlig vide det? Jeg medgiver, at den hollandske model også har medført visse vanskeligheder, og det er slet ikke sikkert, at vi skulle kopiere en sådan model i Danmark, men vi kan konstatere, at det i Holland rent faktisk har ført til, at hashforbruget er stagneret. I Danmark er det gået op. Forbruget af hårde stoffer er faldet i Holland, mens det i Danmark er gået op. Der er altså noget, vi grundlæggende gør forkert, og ville det ikke være meget, meget fornuftigt at få det her efterset og få nogle forslag? Så kan det godt være, vi ender med at skulle fortsætte med det, vi hele tiden har gjort, fordi det er den bedste løsning, men at fraskrive sig muligheden for at få kigget på det synes jeg da er decideret dumt.

Kl. 18:21

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 18:21

Tom Behnke (KF):

Det er meget muligt, men nu har jeg været med i den her diskussion i mere end 20 år, og der er sådan set ikke noget som helst, der har ændret sig. Der er blevet forsket i det her igen og igen, der er store diskussioner igen og igen, og argumenterne flytter sig ikke, for problemstillingen er præcis den samme stadig væk den dag i dag, som den var for 20 år siden.

Hvis man går ind og laver den ene eller anden form for legalisering/liberalisering af hashmarkedet, er de sikre tabere i det dem, der i forvejen er socialt udfordret, og det har jeg ikke samvittighed til at gøre. Jeg har ikke samvittighed til at lovliggøre et stof, man med sikkerhed ved kan give hashpsykoser, hvor folk bliver sindssyge på livstid. Det har jeg ikke moral til at lovliggøre, uanset hvor mange undersøgelser der bliver lavet, uanset hvor mange såkaldte eksperter der siger, at det her kan man sagtens gøre. Jeg gør det ikke!

Kl. 18:22

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Den næste er fru Lone Dybkjær som ordfører for Det Radikale Venstre.

Kl. 18:23

(Ordfører)

Lone Dybkjær (RV):

Nu skal jeg som en af ordførerne lade være at gå ind og tage mange lange diskussioner om forslaget, men bare fremhæve et par ting. Først vil jeg gerne sige, at i modsætning til andre har jeg altså ikke været ude at rejse. Jeg har hverken set det ene eller det andet sted, hvor man gør forskellige ting, så derfor er det selvfølgelig nogle mere danskorienterede synsvinkler, jeg har.

Hr. Tom Behnke var inde på, at det var meget enkelt at lave en handlingsplan. Der skulle bare stå, at man skulle bekæmpe gadebandekriminalitet på gader og stræder, eller noget i den stil. Altså, regeringen excellerer selv i handlingsplaner. Med hensyn til kræftbehandlingsplanerne kunne man jo så bare sige, at de består i at bekæmpe kræft, og så er den ikke længere. Men når man alligevel laver nogle handlingsplaner på f.eks. kræftområdet – nu tager jeg ikke det ek-

sempel, fordi det er aktuelt i dag – er det selvfølgelig, fordi det ikke er nok at komme med de ord. Man er også nødt til at sige, hvordan man vil bekæmpe den, hvilke tidsrammer man har, og hvad man vil opnå inden for de tidsrammer. Det er jo sådan set det, en handlingsplan i hvert fald kan handle om. Så vil jeg gerne sige, at den selvfølgelig bliver revideret. Nu skal vi behandle den tredje kræftplan, og det er selvfølgelig ikke, fordi der ikke er sket noget med de første to, men fordi vi kan komme videre med det, fordi vi vil sætte nogle nye mål.

Så har hr. Kim Andersen jo også været inde på, at brystkræft er brystkræft. Så enkelt er det ikke, vil jeg så sige, og det ved hr. Kim Andersen måske også godt. Der er mange forskellige former for brystkræft. Det er nok ikke helt så individuelt, som det er med visse andre sygdomme, som jeg også kender til, men der er trods alt tale om mange individuelle udviklinger. For det afhænger af den enkelte person. Det er jo det interessante, som man har fundet ud af, nemlig at hos nogle udvikler det sig på en måde og hos andre på en anden måde etc. etc. Derudover er der altså også mange forskellige steder her i landet, hvor det behandles, og noget af det, som man måske netop vil sige ikke er acceptabelt, er, at man ikke får en ordentlig brystkræftbehandling, fordi man befinder sig et sted i landet og ikke et andet sted i landet. Det er jo derfor, man har lavet en handlingsplan.

Man kunne sådan set godt forestille sig, at en handlingsplan på det her område kunne være godt. Jeg er godt klar over, at hr. Kim Andersen ikke vil have den. De eksempler, hr. Kim Andersen er kommet med, har bare ikke overbevist mig om, at handlingsplan ikke kan være en god ting. Så ikke mere om det, for jeg synes, at det, der er det regulære i det, er, at man ikke vil have den. Så lad være at bruge alle mulige andre argumenter. Så var vi sådan set fri for, at jeg skulle have hele den her indledning om brystkræft, kan man sige.

Jeg synes, at det, der virkelig er kommet ud af det her, er, at hr. Kim Andersen er gået med til, at vi nu også får lavet en opgørelse over, hvad der sker i det forebyggende arbejde. I modsætning til hr. Kim Andersen tror jeg ikke på, at der sker så meget i det forebyggende arbejde. Det er utrolig nemt at gøre politiindsatsen op. Vi har jo selv været med til at diskutere antallet af politibetjente i forligskredsen. Så hæver vi antallet med 100, så hæver vi antallet af administrativt personale med 250 etc. Det er jo meget nemt, når det er en central indsats. Det, der er problemet, er, at det er meget svært at finde ud af, hvad der sker i det forebyggende arbejde. Og vi kan glemme alt om at bekæmpe bandekrigene, hvis ikke vi får gjort noget ved det forebyggende arbejde. Det tror jeg for så vidt at vi alle sammen er enige om.

Men hvad sker der i idrætsorganisationerne? Hvad sker der i samarbejdet mellem politiet og de sociale myndigheder etc. etc.? Jeg ved det ikke, og derfor vil jeg se frem til opgørelsen. Jeg hører ikke til dem, der kan huske, at vi har foretaget en kæmpe ekstra tilførsel af midler til kommunerne til bekæmpelse på det her område. Det kan jeg ikke se, men det vil jo så fremgå af den opgørelse, som hr. Kim Andersen nu har sagt at vi vil kunne få, hvis vi stiller et relevant spørgsmål. Det håber jeg så at hr. Kim Andersen vil hjælpe til med, sådan at vi får den opgørelse. Det synes jeg er vigtigt, også for at vi kan komme videre.

Personlig tror jeg ikke, at der sker nok i det forebyggende arbejde, og det er en del af problemet, også fordi – det var jeg også inde på i den tidligere debat – det er meget sværere at finde ud af, end det er at lave den der koncentrerede politiindsats. For den kan foregå centralt. Men jeg vil se frem til den opgørelse, og det vil under alle omstændigheder kunne føre debatten videre. Jeg ser da utrolig gerne, at jeg tager fejl. Det er selvfølgelig ikke hyggeligt, men jeg vil jo så ikke være det eneste folketingsmedlem, der en gang imellem har taget fejl. Det vil være rart, hvis der sker meget mere, end jeg tror der gør, men der er jo ikke noget i udviklingen, der tyder på, at der sker

nok. Det må man så sige. Der sker noget på bekæmpelsesområdet, men der er ikke noget, der tyder på, at der sker nok på forebyggelsesområdet.

Der står jo en lang række forslag til, hvad vi mener skal ind. Noget af det, vi også synes skal ind, er noget forskning på området. Der skal afsættes midler til forskning i, hvordan rekruttering af unge til organiseret kriminalitet kan bremses, og den slags ting. Det kunne også være bredere end det. Det, der er afgørende for os, er, at vi får et overblik over, hvordan indsatsen er, om den er koordineret, og når vi fremsætter forslaget, er det selvfølgelig, fordi vi ikke tror, at indsatsen er så koordineret. Der er 75 forskellige handlingsplaner, men der er ikke en samlet handlingsplan og et samlet overblik. Tak.

Kl. 18:28

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Fru Line Barfod som ordfører for forslagsstillerne.

Kl. 18:28

(Ordfører for forslagsstillerne)

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne takke for debatten, selv om det jo har været en noget underlig debat. Jeg forstår simpelt hen ikke den her voldsomme modvilje fra regeringens og fra Dansk Folkepartis side mod at få en samlet national handlingsplan, som vi har på en række andre områder, slet ikke når man nu siger, at man synes, det er vældig fornuftigt at have lokale handlingsplaner, som jo også indgår i vores forslag, og som vi er glade for at regeringen har taget til sig. Om man så kalder det lokale handlingsplaner eller banderåd, eller hvad man kalder dem, er jo underordnet, det vigtige er, at man kan se, at det virker lokalt. Så kan vi da håbe på, at når vi næste gang skal have den her diskussion, er regeringen også kommet i gang med at lave en national handlingsplan. Men det vil man så åbenbart ikke sige ja til, så længe det er oppositionen, der foreslår det.

Problemet er jo, at vi nu har haft 8 år med Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti ved magten, 8 år, hvor man har øget fattigdommen ganske betragteligt her i landet, man har fået skabt et langt mere råt samfund, man har fået en opdeling i dem og os, man har i den grad sat ind med stort set det eneste værktøj, man har haft til kriminalitetsbekæmpelse, og det var hårdere straffe. Det resultat, vi kan se i Danmark, svarer jo til det, som man godt kendte fra internationale erfaringer, nemlig mere kriminalitet og mere hård kriminalitet, og det, vi ser i Danmark, er, at der bliver skudt i gaderne.

Jeg synes så trods alt, det var befriende at høre justitsministeren påtage sig en del af ansvaret for den situation, vi er i. Der har ellers været meget ansvarsfralæggelse i den her sag, men her sagde justitsministeren heldigvis klart, at regeringen har et ansvar for, at man ikke har fået lavet et ordentligt, forebyggende arbejde. Det synes jeg så vi kan bruge konstruktivt til forhåbentlig at få langt mere forebyggende arbejde, for det ved vi faktisk virker, og det kunne være rigtig godt.

Vi har jo foreslået ikke bare en national handlingsplan, men en lang række ting, der skal med i en national handlingsplan, fordi vi faktisk tror på, at det har en effekt, hvis alle de forskellige, der er involveret, snakker sammen, og hvis man prøver på en lang række områder at tænke i, hvordan man her laver en strategi til at mindske den organiserede kriminalitet, mindske risikoen for væbnede opgør. For en ting er den konflikt, vi står i lige nu, men vi ønsker heller ikke at have en ny situation om 5 år, 10 år eller 15 år, hvor der bliver skudt i gaderne.

Noget af det, som fru Karina Lorentzen Dehnhardt bl.a. har været en del inde på, er spørgsmålet om Kriminalforsorgen. I Sverige har vi set, at mange af de bander, der er opstået, er opstået i fængslerne. Der har de en situation, hvor der faktisk er en del, der danner bander, mens de er i fængsel. Det har vi mig bekendt hidtil været forskånet

for i Danmark. Men det er da utrolig vigtigt at prøve at se på, hvad det er, der gør, at man har haft det i Sverige, hvad det er, der har gjort, at vi ikke har haft det i Danmark, og hvad vi gør for at forebygge, at det heller ikke kommer til at ske i Danmark. Når der nu er så mange, der sidder fængslet for bandekriminalitet, hvad gør vi så for at undgå, at de danner nye bander eller får flere i fængslerne med ind i banderne? For det skulle vi meget gerne undgå.

Det er da væsentligt at have en strategi for det og lade det indgå i en samlet national strategi.

Så sagde hr. Tom Behnke, at vi ikke vil finde os i det. Det er jeg glad for at De Konservative er begyndt at sige. Det var det, jeg sagde sidste efterår, både ud fra det, jeg oplevede på Nørrebro, hvor jeg selv bor, og det, jeg hørte fra beboerne på Christianshavn, på Vesterbro og andre steder, som oplevede, hvordan den her forråelse gav sig udtryk, og hvordan der var skydevåben overalt. Dengang sagde justitsministeren, at vi bare skulle venne os til, at der blev skudt i gaderne. Derfor rejste vi en forespørgselsdebat. Heldigvis begyndte man også hos regeringen at indse, at man ikke bare kunne lade stå til, og man begyndte at lave nogle tiltag, sætte mere offensivt ind med politi, men det er bare ikke nok, der skal mere til.

Hr. Tom Behnke sagde, at beboerne er nødt til at gøre noget. Det gør vi i den grad på Nørrebro. Både beboerne på Nørrebro og i Københavns Kommune gik i gang. Man satte sig ikke ned og ventede på Folketinget og regeringen. Man stillede sig i rundkredse i Korsgadehallen og diskuterede en lang række initiativer, og der foregår masser af ting nu for at prøve at skabe fællesskaber og forhindre rekrutteringen og for at vise, at vi ikke vil lade volden og frygten styre i gaderne, men at det faktisk er et sted, hvor vi ønsker at vi alle sammen skal kunne bo. Det har rigtig stor betydning.

Det er afgørende, at man gør den lokale indsats også at inddrage lokalsamfundene, men det er bare ikke nok. Vi er nødt til også at have regeringen og Folketinget med og have en national strategi.

Kl. 18:33

Vi er kommet med en lang række forslag, som der ikke rigtig har været nogen af ordførerne fra De Konservative, Venstre eller Dansk Folkeparti der har villet forholde sig til. Man har kun villet snakke om alle de penge, man har afsat til politiet. Man har ikke villet forholde sig til de mange, helt konkrete forslag, som vi har i det her beslutningsforslag, f.eks. spørgsmålet om konsekvens med virkning, altså det, at lige så snart en ung har begået noget kriminalitet, kommer der en konsekvens med det samme i stedet for først flere måneder efter, og at det er en konsekvens, hvor den unge ikke kommer i fængsel, hvis det ikke er alvorlig kriminalitet, men får noget samfundstjeneste eller andet. Det har man overhovedet ikke forholdt sig til fra regeringens eller Dansk Folkepartis side, selv om rigtig mange erfaringer andre steder fra viser, at det er noget, der kan virke.

Vi har snakket om, at der skal langt mere tryk i det offentlige rum, at vi skal se på, hvordan byen fysisk er indrettet, for at den virker som et trykt sted at være. Vi har snakket om en synlig politiindsats, f.eks. i form af mobile homes, som man har i andre byer, altså mobile politistationer, der kommer ud, så politiet kan være der, når der er behov for dem, og så befolkningen kan lære politiet at kende. De kan stå og drikke kaffe med folk og dermed også få den vigtige kontakt og den vigtige viden, der er afgørende, hvis de skal kunne bekæmpe bandekriminaliteten.

Vi har foreslået, at man skal have en ordentlig offentlig beskyttelse af dem, der står frem, og anonyme vidner er altså det stik modsatte af en offentlig beskyttelse. Anonyme vidner er der jo netop ikke nogen der hører om, det er jo hele ideen i at være anonym. Det, vi ønsker, er, at det skal være synligt. Hvis der er en kioskejer, der siger fra over for at skulle have installeret spilleautomater eller over for at sælge ulovlig slik og sodavand, skal der være en klar offentlig beskyttelse af ham både fra politiets og fra lokalsamfundets side. Det skal ikke være noget med, at han vidner anonymt, for så er der in-

gen, der hører om det. Vi skal vise, at vi beskytter dem, og vi beskytter dem langt bedre, end rockerne kan beskytte deres medlemmer, for de skulle gerne komme i fængsel.

Så får vi at vide, at det er politiets opgave at sikre beskyttelse. Ja, det ved vi sådan set godt, men politiet er underlagt en politisk prioritering, og i øjeblikket er den type opgaver, hvor man skal sikre beskyttelse, ikke prioriteret. Hvis det er en politiker, der bliver udsat for trusler, er det prioriteret; så kommer der en offentlig beskyttelse, for så siger vi, at demokratiet er truet, så her skal beskyttelse til. Det er jeg enig i, men jeg mener også, det er afgørende, at når der er nogen, der står frem i lokalområdet, når der er nogen af dem, der er med i banderne, der siger fra, eller der er nogen, der ikke vil gå med i en bande og derfor bliver truet, så skal vi gå ind som samfund og offentligt beskytte dem, så man kan se det, og så vi viser, at vi er et stærkt fællesskab.

Så har vi også foreslået, at der skal gøres langt mere med hensyn til våbnene. Det glæder mig, at det er en af de ting, justitsministeren har taget med fra vores forslag, og at han også i dag sagde, at der kommer flere frit lejde-kampanjer. Det tror vi på kan have en virkning. Vi er godt klar over, at det ikke er rockerne og de andre bander, der afleverer deres våben, men bare det, at der er færre våben i omløb, kan have en stor betydning.

Så er der alt det, der handler om efterspørgslen, alt det, som banderne lever af. Vi har ikke fået en eneste konkret udmelding fra regeringen eller Dansk Folkeparti om, hvad man vil gøre i forhold til efterspørgslen. Vi siger ikke, at vi har en mirakelkur, men vi siger, at man bliver nødt til at gå ind og se på, hvad vi gør i forhold til efterspørgslen, og det kan jeg simpelt hen ikke forstå at regeringen og Dansk Folkeparti ikke vil være med til. Jeg går ikke ud fra, at der er nogen, man vil beskytte i det her, men vi bliver altså nødt til at se på, at den organiserede kriminalitet har fået lov til at brede sig voldsomt i Danmark, at det er noget, som påvirker samfundet, og som, hvis ikke vi griber ind over for det, er med til at undergrave vores demokrati. Derfor bliver vi nødt til også at se på efterspørgselsdelen af det, og hvad vi kan gøre for at begrænse den. Jeg håber da, at det er noget af det, man så vil have med i sit næste udspil. Og man behøver ikke at takke os for at have peget på det – bare det kommer med, er vi tilfredse.

Vi bliver ved med at fremsætte de her forslag, indtil de bliver gennemført, og vi håber, at det sker før snarere end siden.

Kl. 18:37

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen afsluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, er det noget, jeg betragter som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

19) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 45:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af en nærmere definition af forfølgelse og chikane i straffeloven, fjernelse af kra-

vet om et polititilhold, før forfølgelse eller chikane er strafbart, og indførelse af alternative straffesanktioner.

Af Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) og Karen Hækkerup (S) m.fl. (Fremsættelse 05.11.2009).

Kl. 18:38

Forhandling

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Forhandlingen er åbnet. Justitsministeren.

Kl. 18:38

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Beslutningsforslaget går ud på at pålægge regeringen inden årets udgang at fremsætte et lovforslag om ændring af straffelovens § 265, så der indføres en nærmere definition af chikane og forfølgelse, og så der ikke længere stilles krav om et forudgående polititilhold, før der kan straffes for forfølgelse m.v. Efter beslutningsforslaget pålægges regeringen endvidere at indtænke behandlingsdomme og konfliktråd i disse sager.

Politiet kan efter straffelovens § 265 meddele en person en advarsel, et såkaldt polititilhold, mod at trænge ind på, skriftligt forfølge eller på anden lignende måde forulempe en anden person. Overtrædelse af et tilhold straffes med bøde eller fængsel i indtil 2 år. Bestemmelsen omfatter en bred vifte af krænkelse m.v., og der behøver ikke at være tale om krænkelse, som i sig selv er strafbare. Der kan f.eks. også meddeles tilhold ved hyppigt uønskede personlige eller telefoniske henvendelser, eller hvis gerningsmanden gentagne gange uønsket sender f.eks. blomster til den forurettede. Afhængigt af de konkrete omstændigheder kan der også være tale om forhold, som i sig selv udgør en overtrædelse af andre bestemmelser i straffeloven, f.eks. om vold eller trusler. I de tilfælde, hvor indholdet er rettet mod handlinger, som ikke i sig selv er strafbare, er tilholdet med til at gøre det klart for gerningsmanden, at hans eller hendes henvendelser er uønskede, og at fortsatte henvendelser til den, der er beskyttet af tilholdet, er strafbart.

Jeg vil gerne slå fast, at regeringen ser meget alvorligt på tilfælde, hvor en person bliver udsat for chikane og forfølgelse. Det er en meget ubehagelig og utryk situation for offeret, og det er vigtigt, at der i disse sager reageres hurtigt og konsekvent. Regeringen lægger stor vægt både på indsatsen for at hjælpe og støtte ofrene i disse sager og på en klar og konsekvent retshåndhævelse over for gerningsmanden, der står bag chikane og forfølgelse.

Sager om chikane og forfølgelse har ofte deres udspring i opløste samlivsforhold, hvor der jo også kan være tale om vold og trusler. Regeringen har stort fokus på dette område og har løbende taget en række initiativer på området. Jeg kan f.eks. nævne bortvisningsloven fra 2004 og regeringens handlingsplan fra 2005 om bekæmpelse af mænds vold mod kvinder og børn i familien.

Regeringen er nu i gang med at udarbejde en ny national strategi mod vold i nære relationer. Det er også et område, som politi og anklagemyndighed har fokus på. Rigspolitiet har f.eks. i 2007 udsendt en strategi for en styrket indsats over for jalousidrab og andre alvorlige samlivsrelaterede forbrydelser, og Rigsadvokaten har i 2008 udsendt nye retningslinjer bl.a. for at sikre en ensartet og effektiv anvendelse af polititilhold.

Det er efter regeringens opfattelse væsentligt løbende at se på, om indsatsen på dette væsentlige område kan styrkes for at beskytte personer mod at blive udsat for forfølgelse og chikane. Det gælder, uanset om forfølgelsen sker i forbindelse med ophævede samlivsforhold m.v. eller over for andre personer. Vi lægger vægt på, at der bliver handlet hurtigt, målrettet og effektivt for at sikre den pågældendes sikkerhed og tryk. Derfor har jeg bedt Strafferetsplejeudvalget om at gennemgå gældende regler og praksis vedrørende med-

delelser af tilhold og overveje, om der er brug for ændringer, navnlig for at sikre en bedre beskyttelse af og en øget tryghed for offeret. Udvalget vil i den forbindelse overveje de spørgsmål om udformningen af reglerne om et tilhold, som er nævnt i beslutningsforslaget, herunder om der bør kunne straffes for fredskrænkelser, selv om der ikke forudgående er givet et tilhold. Jeg kan tilføje, at udvalget også skal overveje en række andre spørgsmål i relation til tilholdsreglerne, og udvalget skal bl.a. overveje spørgsmålet om at indføre adgang til elektronisk kontrol med overholdelse af tilhold, f.eks. via GPS-overvågning.

Regeringen finder det på den baggrund rigtigst i første omgang at afvente Strafferetsplejeudvalgets samlede gennemgang af tilholdsreglerne, inden der tages nærmere stilling til de spørgsmål, der rejses i beslutningsforslaget. Strafferetsplejeudvalgets betænkning forventes at foreligge i 2010, så der i givet fald kan fremsættes lovforslag på området i næste folketingssamling.

Forslagsstillerne anfører desuden, at bl.a. konfliktråd bør indtænkes i disse sager, eventuelt som et vilkår i dommen. Som bekendt vedtog Folketinget inden sommerferien regeringens lovforslag om konfliktråd i straffesager, og de nye regler træder i kraft den 1. januar 2010. Konfliktråd vil, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt, også kunne anvendes i straffesager vedrørende overtrædelse af tilhold og andre former for chikane og forfølgelse. Det er et væsentligt element i konfliktrådsordningen, at både offeret og gerningsmanden ønsker at deltage i konfliktråd. Man kan efter regeringens opfattelse ikke tvinge offeret til mod sin vilje at deltage i konfliktråd med gerningsmanden, og hensynet både til offeret og til mulighederne for at gennemføre en reel konfliktmægling indebærer efter regeringens opfattelse, at også gerningsmanden må være indforstået med at deltage. Som jeg nærmere redegjorde for i forbindelse med Folketingets behandling af konfliktrådslovforslaget, er det endvidere regeringens opfattelse, at konfliktråd ikke skal kunne være et alternativ, men alene et supplement til sædvanlige straffesager.

Kl. 18:44

Beslutningsforslaget nævner også, at gerningsmanden kan være helt eller delvis psykotisk, og at der derfor i nogle tilfælde kan være behov for i dommen at fastsætte vilkår om behandling. Sådanne tilfælde vil være omfattet af straffelovens gældende regler om foranstaltninger over for sindssyge m.v., som indebærer, at der ved dommen i stedet for straf fastsættes de sædvanlige og relevante bestemmelser om behandling. Der kan f.eks. være tale om ambulant psykiatrisk behandling kombineret med tilsyn af Kriminalforsorgen, eller at man indlægger på en psykiatrisk afdeling.

Sammenfattende lægger regeringen stor vægt på indsatsen over for personer, som udsættes for chikane og forfølgelse. Det gælder i relation til at støtte og hjælpe ofre og i relation til en klar og konsekvent retshåndhævelse over for gerningsmændene. Efter regeringens opfattelse er det rigtigst i første omgang at afvente Strafferetsplejeudvalgets betænkning med en samlet gennemgang af reglerne om tilhold m.v. Udvalgets betænkning, som også vil omhandle de spørgsmål, der rejses i beslutningsforslaget, forventes at foreligge i løbet af 2010.

På den baggrund kan regeringen ikke støtte det foreliggende beslutningsforslag.

Kl. 18:45

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Så er der en kort bemærkning fra fru Maja Panduro.

Kl. 18:45

Maja Panduro (S):

Nu har jeg jo tidligere i dag rost ministeren for, at det er dejligt med den her åbenhed over for nye ideer, og at det er dejligt, at ministeren også, hvad det her beslutningsforslag angår, imødekommer vores forslag. Jeg synes bare, at det på et eller andet tidspunkt også må væ-

re tid til handling. Det er meget godt med alt det her med nye ideer og udvalg. Jeg har bl.a. en artikel fra Ritzau fra februar i år, hvor ordførerne fra både Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti er enige om, at nu skal stalking stoppes. Det er slået stort op med en stor overskrift: Nu vil regeringen gøre noget ved stalking. Og sådan er der flere eksempler.

Så kunne vi ikke snart rykke?

Kl. 18:46

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Kl. 18:46

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Det er jo derfor, vi handler. Men det, der er en regerings opgave, er at gøre det ordentligt og grundigt og på en seriøs måde. Derfor har vi bedt Strafferetsplejeudvalget om at foretage en samlet gennemgang af tilholdsreglerne, med henblik på at vi får sikret en bedre beskyttelse og øget tryghed for ofrene. Det tror jeg vi alle sammen er enige om i Folketinget. Derfor håber jeg da på, at vi, når udvalget er færdigt med sit arbejde, kan blive enige om samlet, alle Folketingets partier, at gøre en indsats på det område. Men det er altså vigtigt, at vi sætter de rigtige folk til at se på det, eksperterne, advokaterne, dommerne, for at vi gør det på den rigtige måde.

Kl. 18:46

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Maja Panduro.

Kl. 18:47

Maja Panduro (S):

Ministeren bliver bestemt ikke uenig med mig i, at vi selvfølgelig skal gøre det på en ordentlig og rigtig måde. Jeg synes måske bare stadig, at det må være muligt at gøre det uden sådan flere års betænkningstid. Man har jo været opmærksom på det her igennem længere tid, også før den artikel, jeg omtalte før. Jeg er også faldet over et spørgsmål til ministeren fra formanden for Retsudvalget, Dansk Folkepartis hr. Peter Skaarup, hvor man svarer, at Justitsministeriet lige nu drøfter med Rigspolitiet og Rigsadvokaten, om der er anledning til at overveje ændringer i relation til det her. Det svar er altså givet i marts måned sidste år.

Så vil ministeren måske fortælle, hvad det er, der mangler, før vi kan komme i gang med rent faktisk at forbedre vilkårene for de her mennesker, der bliver udsat for stalking i deres dagligdag?

Kl. 18:48

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Kl. 18:48

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

I marts måned sidste år var jeg ikke justitsminister, men der sad jo en anden minister, og der diskuterede man jo også de her temaer.

Det, der sker nu, er, at vi har bedt Strafferetsplejeudvalget om at se på det, fordi vi mener, at det er et relevant tema, og fordi vi mener, at der skal ske noget. Jeg er sådan set fuldstændig enig med fru Maja Panduro i, at der altså her er et område, hvor vi bliver nødt til at gøre noget hurtigt. Derfor er det også min besked, at de skal være færdige næste år. Derfor kommer vi også med et lovforslag næste år, som jeg håber på vi kan samle alle Folketingets partier om, så vi gør en indsats på det område.

Kl. 18:48

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

En kort bemærkning fra fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 18:48

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Egentlig burde jeg jo være rigtig glad, fordi ministeren igen er imødekommende over for et af SF's forslag. Men jeg synes, det er ved at være en lidt kedelig vane, at ministeren parkerer alle SF's udmærkede forslag i forskellige former for udvalg. Vi så det med ofrene og nu også med stalking. Og Det Radikale Venstres forslag i dag om bedre beskyttelse af voldtægts ofre er også blevet parkeret i et udvalg. Det synes jeg er rigtig ærgerligt.

Jeg kunne godt tænke mig at vide, om ministeren er enig med SF i, at man skal kunne åbne en sag meget, meget tidligere. I dag er det jo sådan, at der skal gives et tilhold, og så skal tilholdet overtrædes, før man rent faktisk kan skride til handling. Det mener vi er alt, alt for sent.

Jeg står her med en sag fra en kvinde, som har taget 2 år om at samle de fornødne beviser. Det mener jeg simpelt hen er drevet alt, alt for langt ud.

Så er ministeren enig med SF i, at det skal være muligt at starte en sag op langt tidligere?

Kl. 18:49

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ministeren.

Kl. 18:49

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg vil ikke sådan kommentere konkrete sager, for der kan både være en masse ting, som vi ikke ved noget om, og selvfølgelig være nogle andre perspektiver i de sager, som jeg selvfølgelig ikke vil kommentere.

Jeg har den grundlæggende holdning, at hvad man kan gøre, skal man gøre her, og det vil sige, at man også skal gribe tidligere ind. Og derfor har jeg sagt, at vi nu lige må afvente Strafferetsplejeudvalgets arbejde, for der er en masse komplikationer i det her. Det er ikke sådan bare lige til at sige, at man skal åbne en sag tidligere. Hvor når skal man gøre det? Ved man selv, at man udfører stalking? Ved man det?

Derfor er det meget vigtigt, at der bliver et ordentligt retsgrundlag for det her, og derfor skal vi gøre det på den seriøse måde. Og det her betragter jeg ikke som sådan et stort politisk tema, hvor man kan opnå uenighed, hvis det er det, man gerne vil, for jeg er sådan set helt sikker på, at vi kan blive enige om det her, når Strafferetsplejeudvalget er kommet med sin anbefaling. Så vil regeringen lave et lovforslag, og det forventer jeg klart at Folketingets partier bliver enige om.

Kl. 18:50

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 18:50

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg tror, at mange af de kvinder – for det er hovedsagelig kvinder, der bliver udsat for stalking – som befinder sig udeomkring i Danmark, ville blive rigtig, rigtig glade, hvis ministeren ville give et tilsagn om, at det skulle være nemmere at rejse en sag på baggrund af stalking. Jeg synes, det er ganske urimeligt, at en kvinde i 2 år må finde sig i, at hendes eksksæreste møder op på arbejdet og står alle mulige steder og sender e-mails og sender sms'er. De behøver jo ikke at være truende, men derfor kan det alligevel godt være meget ubehageligt.

Ministerens kan bare tage sin telefon og ringe til kvindehusene og få at vide, at det her er et kæmpestort problem, og at det er et kæmpestort problem at løfte bevisbyrden i de her sager. Ja, selvfølgelig

skal stalkeren have at vide, at han skal høre op, men det skal han have at vide på et langt tidligere tidspunkt, end han får i dag. Er ministeren ikke enig med SF i, at det er drevet alt, alt for langt?

Kl. 18:51

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 18:51

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg har den grundlæggende holdning, at folk skal have lov til at kunne gå i fred. De skal ikke forulempes, hverken psykisk eller fysisk. Men jeg har også den grundlæggende holdning, at vi lever i et retssamfund, og derfor skal man vide det, hvis man gør noget forkert. Derfor er der altså brug for en præcisering af de regler, der er, og derfor er der også brug for, at udvalget kigger på de her ting.

Vi kommer til at skride til handling, men vi kommer også til at gøre det på et grundlag, hvor man ikke sådan er ude i et anarkistisk samfund, hvor man sådan bare retter anklager mod nogle uden at kunne præcisere, hvad det er, man retter anklager om. Derfor vil der ske noget, og derfor vil vi også beskytte kvinder og mænd bedre mod stalkere.

Kl. 18:52

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det fru Julie Rademacher.

Kl. 18:52

Julie Rademacher (S):

Der er ikke nogen strafferetlig definition af stalking, og vi har også hørt, at ministeren og regeringen er blevet klogere og klogere med tiden. Der har været nogle indrømmelser i dag, og jeg kan sige, at det er vi i oppositionen rigtig glade for.

I maj havde vi bl.a. et forslag oppe om GPS-lænker, altså fodlænker til voldelige mænd. Dengang var ministerens svar, at der ikke er nogen teknisk løsning med hensyn til fodlænker, så jeg vil høre nu, om der er kommet en teknisk løsning i forhold til fodlænker, og hvor langt vi er i den sag. Hvis det er sådan, at regeringen og oppositionen ikke er uenige, må det da være ministerens ansvar at handle nu, så tiden ikke skal gå og flere mænd og kvinder skal udsættes for chikane.

Kl. 18:53

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 18:53

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Nu er sagen blot den, at vi har ansvar for god lovkvalitet, så ingen mennesker i det her samfund føler sig på lovløst grundlag: at man ved, hvad der er lovligt, og hvad der ikke er lovligt, og at der kun lovgives ud fra ting, som kan lade sig gøre.

Det, der har været tilfældet tidligere angående f.eks. GPS-fodlænker, har været, at der har været en masse vidtløftige planer om det og ønsker om det, bl.a. med henvisning til Norge. Hver eneste gang, vi så, fordi vi føler, vi har et ansvar for kun at gennemføre lovgivning, der kan lade sig gøre, har undersøgt, hvad der foregår i Norge, har vi fået at vide, at det ikke er blevet gennemført i Norge, at man kun har haft planer om det, og at teknikken ikke er på plads endnu.

Det er sådan set det, der er kendsgerningen, og derfor gennemfører vi kun ting, der kan lade sig gøre, fordi vi ikke vil komme med tomme løfter. Men på området her kan jeg sige, at vi kommer med en plan. Vi kommer med et forslag, som jeg tror vil kunne samle op-

bakning hos i hvert fald de fleste af Folketingets partier, og vi vil også arbejde videre med tankerne om GPS-fodlænker.

Kl. 18:54

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det fru Julie Rademacher.

Kl. 18:54

Julie Rademacher (S):

Justitsministeren arbejder videre og tænker og sådan noget. Det er altså mange år siden, det første menneske satte fod på Månen. Vi kan utrolig mange ting, tidligere i dag har vi her i Folketingssalen diskuteret kampfly, der også kan alle mulige ting. Jeg har i øvrigt selv haft fornøjelsen af at flyve i et, og det var fabelagtigt. Sikken en teknologi!

Men nej, nej. Når det drejer sig om fodlænker til voldelige mænd, siger ministeren: Ah, det må vi lige se på, og nu må vi også vente. I maj måned snakkede vi om det sidst, ministeren har stadig ikke rigtig noget klart svar, og jeg kan ærlig talt ikke forstå, hvorfor ministeren ikke udtrykker en større lyst til at få de her ting hurtigt igennem. For hver eneste dag er der kvinder, der bliver slået, og hver eneste dag er der kvinder og mænd, der bliver forfulgt, så er det ikke på tide, at vi går fra ord til handling?

Kl. 18:55

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 18:55

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg ved ikke, om den tale er opsamlet helt tilbage fra 1969, hvor den første mand gik på Månen. Jeg tror ikke, spørgeren var født på det tidspunkt.

Det, at man gerne vil noget, kræver jo også, at man kan det, og jeg har ikke set, at Socialdemokratiet har kunnet trække nogle eksempler ned fra Norge, som har vist, at der er et GPS-forsøg, som virker, for i Norge virker det ikke. I Norge har man ikke fået tekniken til at virke, så hvis Socialdemokratiet har en hjernetrust, som hokuspokus ud af jakkens skjulte inderlomme kan komme med et forslag fra Norge, som virker, vil jeg da meget gerne se det.

Vi stopper ikke. Vi vil sørge for, at der er en måde, hvorpå det kan lade sig gøre at bruge f.eks. GPS-fodlænker. Jeg havde så sent som mandag aften møde i Bruxelles med den spanske justitsminister, hvor vi snakkede om, hvad man kunne gøre på det her område, fordi man har lavet afgrænsede forsøg på området i Spanien. Men det viser sig altså, når vi undersøger det, at det ikke kan lade sig gøre i Norge, som der hele tiden bliver henvist til, så derfor har vi taget fat på andre områder.

Derfor har jeg så taget et møde med den spanske minister for at høre, hvad man gør dernede. Vi sender nogle mennesker til Spanien for at undersøge, hvad man har gjort dernede, så vi handler, vi gør noget, og vi skal nok sørge for, at det bliver gennemført så hurtigt som muligt i Danmark, fordi vi vil beskytte både kvinder og mænd, som bliver udsat for overgreb af andre mennesker.

Kl. 18:56

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ministeren. Så er det Venstres ordfører, fru Marion Pedersen.

Kl. 18:57

(Ordfører)

Marion Pedersen (V):

Tak for ordet. Jeg vil gerne starte med at fastslå, at Venstre ser meget alvorligt på alle former for forfølgelse og chikane. Samtidig ved jeg, at forfølgelse og chikane kan have alvorlige konsekvenser for de

mennesker, der bliver offer for de handlinger. Derfor lægger vi i Venstre meget stor vægt på indsatsen for at hjælpe og støtte disse personer.

Det fremgår i dag af retningslinjerne for § 265, at politiet ikke bør være tilbageholdende med at meddele en advarsel, når personen, der henvender sig, har været udsat for alvorlige krænkelser, som f.eks. voldtægt, grovere vold eller trusler, apropos det spørgsmål, der lige kom til ministeren. Desuden kan politiet i dag også hjælpe den udsatte ved at tilbyde vedkommende en overfaldsalarm, som går direkte til politiet. I visse tilfælde, når det f.eks. drejer sig om vold og trusler i familien, kan politiet bortvise en voldelig eller truende person fra hjemmet, vel at mærke også selv om personen er ejer af boligen. Derfor er det også vigtigt på dette punkt løbende at se på, om indsatsen er fyldestgørende, eller om der skal foretages nødvendige ændringer. Ændringerne skal dog foretages på et oplyst og velovervejet grundlag, således at vi sikrer, at de retslige rammer for samfundet fortsat er tidssvarende og politisk ansvarlige.

I Venstre er vi derfor meget positivt indstillet over for justitsministerens tiltag i forhold til at lade Strafferetsplejeudvalget gennemgå reglerne på hele området for tilhold m.v. En sådan gennemgang vil også belyse og inddrage de spørgsmål, som forslagsstillerne fremhæver ved dette beslutningsforslag. Justitsministeren har endvidere bedt udvalget overveje, om der er behov for ændringer, specielt i forhold til ofrene. Her skal man se på, om beskyttelsen kan forbedres og trygheden øges. Udvalget vil derfor også inddrage de forslag til udformning af regler om tilhold, som er nævnt i dette beslutningsforslag. Som eksempel skal de overveje, om betingelserne for at meddele et tilhold eventuelt bør lempes, og det skal samtidig overvejes, om der i visse tilfælde bør kunne straffes for krænkelser og forfølgelse, selv om der ikke før er blevet givet et tilhold.

Ministeren talte i sin tale også om den nationale strategi om vold i nære relationer, som regeringen har under udarbejdelse. I Venstre anser vi det derfor som det mest fornuftige og ansvarlige at vente, til Strafferetsplejeudvalgets betænkning foreligger, hvilket jeg har forstået på ministerens tale forventes at være i løbet af 2010. Når denne betænkning er udfærdiget, er vi i Venstre meget parate til igen at diskutere området, og diskussionen vil efter min mening på det tidspunkt foregå på et langt bedre oplyst og nuanceret grundlag. Derfor kan Venstre ikke støtte forslaget, som det foreligger i dag.

Kl. 19:00

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Der er et par korte bemærkninger, og den første er fra fru Maja Panduro.

Kl. 19:00

Maja Panduro (S):

Tak. Jeg vil gerne spørge, om det er rigtigt forstået, at Venstre gerne vil være med til at se på, om vi bør fjerne kravet om, at der skal være givet tilhold, inden man kan straffes efter § 265.

Kl. 19:00

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:00

Marion Pedersen (V):

Det kommer an på, hvad udvalget kommer tilbage og siger til os. Der er jo i dag muligheder for, at politiet kan gå ind ret tidligt i processen. Derfor undrer det mig også lidt med hensyn til den sag, der blev bragt op før over for ministeren, at det kan tage 2 år, før der kan gives et sådant tilhold, hvis man virkelig er forfulgt. Det lyder helt forkert i forhold til de ting, jeg har set der er mulighed for, men det kan selvfølgelig være mig, der har misforstået det.

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Fru Maja Panduro.

Kl. 19:01

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt sagde, at man godt ved, at man ikke må slå. Nu er jeg ikke jurist eller retsekspert, og så godt kan jeg heller ikke straffeloven, men jeg mener kun, det er, hvis man slår børn, at det er decideret strafbart. Hvis to voksne mennesker stikker hinanden en på kassen, er jeg ikke sikker på, at det er strafbart i den forstand. Men det kan jeg godt tage fejl af. Det kommer selvfølgelig an på, hvor meget man slår.

Men jeg mener, at vi skal vente, til vi ser, hvad det udvalg kommer med, og de kommer altså med noget i 2010.

Kl. 19:04

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 19:04

Maja Panduro (S):

Vi hører netop fra ofrene og også fra advokater, at det kan være utrolig svært at opnå, at der bliver givet det her polititilhold. Det kan være nærmest umenneskelig svært, når man oven i købet er i den presede situation, som man er i, hvis man bliver udsat for det her, at skulle løfte den bevisbyrde, der er.

Hvis vi nu oven i købet, som vi har foreslået, definerer nærmere, end det er tilfældet i loven i dag, hvad der er stalking, hvad ville der så være til hinder for, at vi sagde, at det er ulovligt allerede første gang, allerede når man opfylder definitionen – særlig når nu vi ved, at der også er risiko for, at stalking eskalerer over tid, og at den netop ender med at blive til vold eller voldtægt? Hvorfor så ikke stoppe det noget før?

Kl. 19:02

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 19:02

Marion Pedersen (V):

Det skal jo være sådan, at dem, der udøver den forfølgelse og den chikane, er klar over, at det er noget strafbart, de har gang i. Det bliver man jo nødt til at fortælle dem først. Mennesker gør underlige ting, når de er forelskede, og nogle gange er det jo sådan noget, der er baggrund for en chikane, nemlig at man ikke tager et nej for et nej. Derfor skal man være klar over, at det, man har gang i, er strafbart. Det bliver man nødt til først at sige til folk, inden man kan begynde at give dem et tilhold.

Kl. 19:02

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Så er det fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 19:02

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Noget lignende må så gælde for folk, der slår. De ved godt på forhånd, at det er strafbart. Så det her handler nok også om oplysning. Jeg synes, at det er ganske urimeligt, at man skal have rigtig mange chancer og skal have at vide: Det her må du ikke, nu skal du vide, at det her er ulovligt. Nej, det synes jeg går alt for vidt.

Er Venstres ordfører ikke enig i, at der her er et hul i retsbeskyttelsen af nogle mennesker? Her er faktisk nogle mennesker, som bliver forfulgt, og som ikke har en retsbeskyttelse, da regeringen ikke har leveret den på det her område. Kan Venstre virkelig være tilfreds med, at vi nu skal parkere det i et udvalg, når vi har muligheden for allerede her i dag at gøre noget ved det? Kan Venstre virkelig leve med, at de her mennesker fortsat skal kunne stalkes, mens endnu et udvalg kigger på den her problemstilling?

Kl. 19:03

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 19:03

Marion Pedersen (V):

Tak. Venstre kan godt leve med, at vi træffer vores beslutninger på et meget oplyst grundlag. Jeg ville ikke kunne sige ja til det her forslag i dag, fordi jeg ikke mener, at vi er ordentligt oplyst. I øvrigt mener jeg heller ikke, at man skal kunne give et tilhold uden først at advare folk.

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg kan godt ærgre mig over, at Venstre ikke vil være med til at levere en omgående retsbeskyttelse af de her stakkels mennesker, som bliver udsat for forfølgelse. Det kan i nogle tilfælde antage helt uhyrlige dimensioner, hvad angår, hvad man må finde sig i. I den pågældende sag, som jeg nævnte, har det taget 2 år at samle de konkrete beviser, og det er efter min opfattelse alt, alt for lang tid.

Men nu til mit spørgsmål: Vil Venstre være med til at se på behandlingsmuligheder? For det er jo ikke nok, at vi kan straffe noget tidligere eller give advarsler noget tidligere. Vi skal også sikre, at det her holder op. Jeg har jo tidligere med justitsministeren diskuteret muligheden for f.eks. i forbindelse med vold at lave behandlingsdomme, og der er jeg ikke kommet særlig langt endnu. Men vil Venstre være indstillet på at se på behandling til de her mennesker, som forfølger andre?

Kl. 19:05

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 19:05

Marion Pedersen (V):

Jeg vil sige ja til det sidste, for på en eller anden måde må man jo om ikke have en brist så i hvert fald være psykisk meget ude af balance, hvis man begynder at forfølge andre mennesker langt ud over, hvad der er rimeligt. Jeg vil også medgive, at hvis det tager 2 år at give et tilhold og man selv skal skaffe beviser frem og alt sådan noget, er der et hul i loven, og det vil vi også gerne være med til at se på.

Kl. 19:06

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Maja Panduro.

Kl. 19:06

(Ordfører)

Maja Panduro (S):

Forestil dig at blive spam'et med i hundredevis af sms'er hver dag; forestil dig at få oprettet falske profiler på nettet i dit navn, som bliver brugt til at ydmyge og genere dig og dine venner; forestil dig konstant at måtte se dig over skulderen, fordi han eller hun måske/måske ikke følger efter dig igen i dag; forestil dig aldrig at kunne få en hel nats søvn, fordi han igen ringer til dig med 1-times-intervaller hele natten igennem – og gad vide, om han står uden for vinduet igen i aften?

Hvis man ikke selv har prøvet at blive chikaneret eller forfulgt eller stalket, som vi kalder det på nydansk, kan det være svært overhovedet at forestille sig, hvor opslidende det er, og hvor uoverstigelige konsekvenser det kan have for offerets liv og helbred.

Med det her beslutningsforslag ønsker vi at komme de anslåede 5.000-10.000 danskere til hjælp, som i dag lever med nogle af eller alle de her eksempler i deres hverdag. Der er tre elementer i forslaget:

Vi foreslår, at vi fjerner kravet om, at der skal være givet polititilhold, før man kan straffes for forfølgelse efter straffelovens § 265.

Vi foreslår, at vi i vores straffelov bruger flere kræfter end i dag på at definere forfølgelse og chikane. Det kunne måske også fjerne nogle af problemerne, som fru Marion Pedersen er bekymret over, nemlig om man ved, om man gør noget ulovligt eller ej. Det er et spørgsmål om, at vi går ind og nøje definerer, hvad det er, der er stalking, og hvad det er, der er ulovligt.

Så foreslår vi, at vi indtænker alternative straffesanktioner, konfliktråd og krav om behandling i de her sager.

Hvis vi tager det sidste først, vil jeg sige, at det jo handler om, at vi af erfaring ved, at brugen af konfliktråd kan skabe øget tryk for offeret, og vi ved også, at gerningsmanden i de her sager ofte har psykiske problemer eller sygdomme. Derfor er det sund fornuft at indtænke alternative sanktioner i de her sager.

Det næste er, at vi vil indføre en nærmere definition af forfølgelse eller chikane, som netop vil give politiet muligheden for at gribe tidligere ind i sagerne. Vi ved, at mange af sagerne eskalerer, jo længere tid der går, og at de risikerer at ende i vold eller seksuelle overfald. En klarere definition vil netop gøre det helt klart for både offer og stalker, at der altså er tale om ulovlige og strafbare handlinger.

Netop derfor er det, at vi i samme ombæring bør fjerne kravet om, at der skal være givet en politiadvarel, før man kan straffes. Forfølgelse og chikane er grove psykiske overgreb mod offeret, og ligesom fysiske overgreb er ulovlige i sig selv allerede første gang og ikke først efter et tilhold, bør de her overgreb også være det.

Der er mange kvinder, som i dag afholder sig fra at søge om tilhold, fordi det virker uoverskueligt, og fordi de frygter, at et tilhold, hvis det endelig lykkes at få det, risikerer at animere stalkeren til at optrappe og raffinere sin chikane. I yderste konsekvens frygter nogle af de her jo dødsens alvorlige følger. Vi skal af med den frygt. Stalking har uoverstigelige konsekvenser for offerets liv og helbred, og derfor er vi nødt til at handle nu. Det håber vi meget at Folketingets øvrige partier vil være med til.

Kl. 19:10

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Der er en enkelt, der har bedt om en kort bemærkning, og det er hr. Tom Behnke.

Kl. 19:10

Tom Behnke (KF):

Jeg vil bare spørge: Hvis nu man forestillede sig den helt teoretiske situation, at jeg valgte at sende en buket blomster til fru Maja Panduro, vil det så kunne betragtes som chikane? Det er jo ikke sikkert.

Hvis nu jeg sendte fem buketter eller 50 buketter med jævne mellemrum, kunne det godt være, at det på et eller andet tidspunkt kunne opfattes som chikane, men hvem er det så, der skal definere, at der er tale om chikane, og hvordan skal jeg kunne vide, hvornår jeg bryder grænsen, hvornår det bliver til chikane? Er det efter fem buketter blomster eller efter otte buketter blomster?

Hvor mange buketter blomster skal fru Maja Panduro modtage, før det bliver opfattet som chikane?

Kl. 19:11

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Det kommer jo til at knibe med vaser. Så er det fru Maja Panduro.

Kl. 19:11

Maja Panduro (S):

Jeg glæder mig meget til at modtage alle de flotte buketter fra hr. Tom Behnke, og heldigvis føler jeg mig ikke truet af den konservative ordfører, så jeg skal nok lade være med at drage retlige konsekvenser af det.

Men i virkeligheden er det jo lige præcis det problem, vi har i dag, som hr. Tom Behnke rammer ned i. For det er nemlig rigtig svært i dag at gennemskue og definere, hvornår det egentlig er chikane. Det er det for offeret: Hvornår kan jeg tillade mig at melde det her til politiet? Er jeg bare pivet, eller hvad? Men det er det også i den enkelte politikreds, som jo står med det i dag, og måske er det også svært for gerningsmanden selv at se, hvornår det er, man går over stregen. Og netop derfor er det jo, at vi foreslår, at vi skal definere det nærmere.

Det er i virkeligheden både en hjælp til offeret og en hjælp til ham, som stalker. Så kan han i hvert fald vide, at det er noget forkert, han gør, og så har vi mulighed for at sanktionere det efterfølgende.

Kl. 19:12

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Tom Behnke.

Kl. 19:12

Tom Behnke (KF):

Det er præcis her, vi er nået til kernen i problemet – eller problemets kerne – nemlig at lige nøjagtig i det her tilfælde synes fru Panduro, at det vil være helt fint, og det vil hun glæde sig til, og hun vil ikke føle sig truet og vil ikke tage nogen retlige skridt. Næh, men hvordan skal jeg kunne vide det som potentiel gerningsmand?

Det vil altså sige, at hvorvidt jeg laver noget strafbart eller ikke laver noget strafbart, afhænger altså af modtageren af blomsterne, og så er jeg da i et retligt vakuum, hvor jeg ikke ved, om det, jeg foretager mig, er ulovligt eller ej. Det er vel derfor, at vi i dag har en bestemmelse, der hedder, at hvis nu modtageren af de her blomster føler det som chikane, kan vedkommende anmelde det til politiet, og så kan politiet lave et tilhold. Så har jeg pludselig et stykke papir, hvor der sort på hvidt står: Lad nu være med at sende flere blomster til fru Maja Panduro. Og hvis jeg så gør det alligevel, ved jeg, at jeg gør noget strafbart. Det er vel det, der er det flotte i den ordning, der er i dag.

Kl. 19:13

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Maja Panduro.

Kl. 19:13

Maja Panduro (S):

Jeg skal altså forstå det sådan, at ordføreren mener, at den ordning, der er i dag, er tilstrækkelig og fungerer udmærket. Der må jeg så bare konstatere at vi er uenige.

Selvfolgelig skal vi ikke risikere, at en masse stakkels mænd, som bare er kærlighedssyge eller meget forelskede, nu bliver anholdt og straffet for stalking, og det er jeg ærlig talt heller ikke så bekymret for kommer til at ske.

Jeg bliver bare nødt til at sige, at for Socialdemokraterne er det altså vigtigt, at vi får gjort noget, at vi får skredet ind for at hjælpe de her kvinder, for det er for svært i dag, og det har vi jo i hundredvis af eksempler på – desværre i tusindvis – hver eneste dag. Og derfor er det jo sådan, at hver eneste dag vi venter, hver eneste dag vi ikke strammer op på det her, er der en kvinde, som bliver forulempet, som bliver forfulgt, og som går rundt og er utryg.

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Dennis Flydtkjær.

Kl. 19:14

(Ordfører)

Dennis Flydtkjær (DF):

Dette beslutningsforslag tager fat i det meget aktuelle emne om chikane og forfølgelse. Det ser desværre ud til, at der er gået inflation i, at folk bliver chikaneret, og de, der bliver chikaneret, føler sig ofte uden rettighed til at få stoppet den her chikane. Den udvikling skal vi helt klart have lavet om på.

Så vidt jeg ved, findes der i dag ikke nogen opgørelse over, hvor mange der bliver forfulgt eller chikaneret, men det vurderes, at det er tusindvis, der udsættes for chikane, og jeg kan også forstå på den tidligere ordfører, at vurderingen var, at det drejer sig om mellem ca. 5.000 og 10.000.

Chikane kan jo foregå på mange måder, bl.a. via sms, det kan være forfølgelse, det kan være trusler, det kan være via breve, og det kan også være gennem nye medier som Facebook. Så det kan have mange forskellige ansigter. Men lige meget hvilken metode der bruges, er det jo stærkt generende for offeret og kan have stærke personlige konsekvenser. I Dansk Folkeparti mener vi derfor, at der skal gøres noget for at forbedre vilkårene for de danskere, der hvert år udsættes for chikane, og endnu vigtigere er det at sørge for at få stoppet det, inden det i værste fald bliver til et jalousidrab. Vi skal simpelt hen give stalkeren så svære vilkår som muligt.

En af løsningerne kan, som der står i beslutningsforslaget, være, at politiets brug af tilhold er en af mulighederne. I dag skal politiet jo først give en advarsel til personer, som udsætter andre for forfølgelse, og først når det kan bevises, at advarslen bliver overtrådt, kan gerningsmanden straffes. Det ønsker man at lave om, så gerningsmanden ikke først skal have den her advarsel. Netop det kan jeg forstå på justitsministeren at han har bedt Strafferetsplejeudvalget se på, altså om der i visse tilfælde skal kunne straffes for chikane, selv om der ikke på forhånd er udstedt et tilhold. Desuden skal udvalget se på, om man kan straffe en mand for at opholde sig tæt på kvindens bolig, arbejdsplads eller uddannelsessted, selv om der ikke er givet et tilhold, og selv om han ikke kontakter kvinden. Udvalget undersøger også, om der skal gives tilhold alene ved risikoen for, at kvinden udsættes for chikane, f.eks. af en fra et tidligere forhold.

I Dansk Folkeparti synes vi, der er mange positive tiltag i beslutningsforslaget, men vi mener også, det vil være mest logisk, at vi venter på, at Strafferetsplejeudvalget kommer med sine anbefalinger, inden vi træffer en beslutning. Jeg vil anbefale, at vi tager emnet op på det tidspunkt og der diskuterer, hvordan vi bedst løser de her problemer med forfølgelse og chikane.

Lad os så kun opfordre justitsministeren til måske at skynde lidt på det her udvalg. Nu fik jeg at vide, at det skulle være i 2010, at Strafferetsplejeudvalget kommer med sine anbefalinger, men man kan frygte, at det bliver i december 2010, så jeg håber på, at han kan skynde lidt på det, så vi får det her udvalg klar med nogle løsningsforslag så hurtigt som muligt.

Kl. 19:17

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er et par korte bemærkninger. Den første fra fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 19:17

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg må ærlig talt sige, at hjertet sank lidt i livet på mig, da jeg hørte Dansk Folkepartis ordfører oppe på talerstolen, for hr. Peter Skaarup har været ude at støtte det her varmt, og det så ud, som om hr. Peter

Skaarup var klar til handling med det samme. Derfor skuffer det mig lidt, at Dansk Folkeparti nu også er klar til at parkere det her i et udvalg.

Jeg kan ikke rigtig forstå, at der er den store bekymring for, at man sløjfer tilholdet. I sidste ende er det jo et spørgsmål, om domstolene kan bevise, at der har fundet stalking sted, altså om der kan findes bevis for, at der har været de her gentagne ubehageligheder, som har ført til, at en person har følt sig stalket. Så det, vi egentlig har brug for, er faktisk en klar definition af stalking i paragraffen, så vi kan vide, at noget er overtrådt.

Vil Dansk Folkeparti ikke nok genoverveje sin parkering af det her beslutningsforslag i udvalget, så vi kan komme videre?

Kl. 19:18

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:18

Dennis Flydtkjær (DF):

Jeg har også læst artiklerne, hvor hr. Peter Skaarup har udtalt sig, og jeg er meget enig med ham, og jeg kræver handling på det her område, men jeg mener også, at det skal være på det bedst mulige grundlag, og der tror jeg at det kunne være godt at få det her udvalgsarbejde med.

Så jeg synes ikke, at vi skal lave hovsaløsninger eller lave hurtige løsninger på det her område, for det er det for alvorligt til. Som jeg også sagde i min afslutning, håber jeg, at vi hurtigst muligt kan få de her udspil på banen, så vi kan få noget handling. Jeg vil ikke afvise, at en af løsningerne kunne være, at man lavede den her definition af chikane. Jeg synes bare, at vi skal have udspillet først fra det her udvalg, så vi har det rigtige grundlag at træffe beslutningen på.

Kl. 19:18

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 19:18

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jamen jeg har sådan set ikke noget imod saglighed og grundighed og sådan nogle ting. Jeg plejer bare at anse Dansk Folkeparti for at være et parti, der plejer at være lidt hurtigere på knapperne; når det kommer til alle mulige andre forslag, strør man om sig med forslag og er klar til at gennemføre den ene drastiske lovændring efter den anden, uden at ting skal parkeres i udvalg osv. Så jeg er meget ærgerlig over, at man modtager S og SF's forslag om at give en bedre beskyttelse til nogle stakkels kvinder med så kølig en skulder som det her.

Men så vil jeg spørge Dansk Folkeparti, og det er også et spørgsmål, som jeg har stillet andre her i dag: Er Dansk Folkeparti villig til at se på muligheden for behandlingsdomme til stalkere? For det afgørende er jo, at vi får stalkerne til at holde op, og det er jo ikke sikkert, at en straf er nok til at klare den sag.

Kl. 19:19

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:19

Dennis Flydtkjær (DF):

Jeg kan starte med sige, at jeg nu ikke synes, jeg snakkede meget køligt om det her forslag – jeg synes faktisk, at jeg snakkede meget varmt om det her forslag. Jeg synes, der er mange positive ting i det, men jeg mener som sagt, at vi skal vente og se, til vi får det her udvalgs beretning, så vi får det bedst mulige beslutningsgrundlag. Jeg har ikke blankt afvist det, men jeg siger bare, at vi skal kigge på det.

Angående behandling synes jeg også, det kunne være en positiv del. Jeg synes bare ikke, at den skal være et alternativ til straf, for der er også en retsfølelse hos den, der er blevet chikaneret, altså den, der er i den anden ende, som typisk er en dame, vi skal tage hensyn til. Vi er nødt til at kigge på, at der også skal tages hensyn til retsfølelsen hos de personer, der er blevet chikaneret, men det er jo helt klart, at vi også skal prøve på at løse problemet for dem, som har en eller anden sygelig besættelse af en anden person, så de ikke efter at have udstået straf falder i igen og måske gør det over for en helt anden person.

Kl. 19:20

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Så er det fru Maja Panduro.

Kl. 19:20

Maja Panduro (S):

Jeg er da glad for, at ordføreren synes, det er et godt forslag, vi har lavet. Jeg vil faktisk også blive virkelig glad, hvis ordføreren gerne vil være med til at skynde lidt på ministeriets arbejde her – det synes jeg absolut der kan være brug for. Men jeg har måske svært ved at gennemskue – og her kan ordføreren måske hjælpe mig lidt – om det er, fordi ordføreren er en mere forsigtig mand end hr. Peter Skaarup, eller om det er, fordi ordføreren er mindre vidende på området, at man nu pludselig ikke rigtig er i stand til at tage stilling, før udvalget har arbejdet færdigt. Nu har det jo egentlig lydt sådan gennem et år, som jeg i hvert fald synes at jeg har fundet artikler tilbage i, at Dansk Folkeparti altså var klar til at tage action på det her. Dansk Folkeparti var enig i, at det nærmest kun kunne gå for langsomt med at få hjulpet de her kvinder.

Hvad er det, der er sket?

Kl. 19:21

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 19:21

Dennis Flydtkjær (DF):

Om jeg er en mere forsigtig mand end hr. Peter Skaarup, eller om han er mere vidende end mig, er svært for mig at udtale mig om, men det er han nok på mange områder. Han er en mere erfaren gut her i Folketinget, kan jeg i hvert fald sige. Men den skala kan jeg ikke lige vurdere os begge to på.

Det, der er i det her forslag, synes jeg som sagt er positivt, men jeg tror heller ikke, at det her alene løser problemet for ofrene. For hvis man forestiller sig, at man ikke giver det her påbud, men allerede første gang siger, at det er ulovligt, vil jeg tro, at der stadig væk vil være nogle af de her stalkere, som ikke lytter til det og fortsætter. Jeg tror, at der er flere værktøjer, vi skal have kigget på for at kunne løse det her problem; det her kunne helt klart være et af dem.

Men når det her udvalgsarbejde foreligger, forventer jeg helt klart, at der er nogle flere værktøjer end bare et. Det skal vi have kigget på, ikke bare det her ene punkt. Derfor skal det være en mere helhedsorienteret plan og ikke kun et enkelt initiativ til at starte med.

Kl. 19:22

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Fru Maja Panduro.

Kl. 19:22

Maja Panduro (S):

Jeg synes jo, at der er mange rigtig gode toner i det, som ordføreren siger. Det lyder også, som om vi ville kunne blive enige om en masse ting, og at vi her har en fælles sag, som optager os. Det kan være, at ordføreren her vil give tilsagn om, at det er noget, som vi kan kig-

ge på i udvalget, og om vi skal skrive beretning over det her meget vigtige område. Så kunne vi også få mulighed for at udfolde nogle flere af de, synes jeg, interessante tanker, som ordføreren har. Var det noget, vi måske kunne finde ud af?

Kl. 19:23

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 19:23

Dennis Flydtkjær (DF):

Jeg kan kun give spørgeren ret i, at det er et emne, tror jeg, som vi generelt herinde har meget svært ved at blive uenige om, og jeg vil se meget positivt på, at vi kan behandle det her i udvalget og også eventuelt kigge på en beretning. Så ja, det synes jeg vi skal prøve at kigge på.

Kl. 19:23

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Fru Lone Dybkjær.

Kl. 19:23

Lone Dybkjær (RV):

Jeg kan bare sige, at jeg er glad for ordførers svar her, for det, jeg netop ville have spurgt ordføreren om, var, om vi ikke kunne lave en beretning, sådan at vi på en eller anden måde – også over for regeringen – signalerede, at vi gerne vil have, at der sker noget på det her område så hurtigt som overhovedet muligt.

Kl. 19:23

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 19:23

Dennis Flydtkjær (DF):

Jeg tager det som en kommentar og ikke som et spørgsmål, så jeg har ikke lige noget at sige til det.

Kl. 19:23

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Tom Behnke.

Kl. 19:24

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Der er stigende fokus på det problem, at nogle bliver forfulgt, at nogle ikke kan lade andre være i fred. Det er godt, at der er fokus på det, for det må være en meget vigtig forudsætning for os alle som mennesker, at vi kan leve frit og bevæge os frit uden at blive chikaneret, uden at vi bliver udsat for chikane, som vi helst er fri for.

Derfor er det også godt og relevant, at justitsministeren i den her sammenhæng har bedt Strafferetsplejeudvalget gennemgå reglerne om tilhold for at se på, om der er noget her, der kan trænge til en revision, om der er noget her, der er behov for at få strammet op på, om der er noget, der skal gøres nemmere og mere strømlinet, altså om der i det hele taget er behov for, at vi lige får gået de her paragraffer igennem og set på den praksis, der er.

Jeg tror nemlig, at der er meget stor forskel i den praksis, der er ude i landet. Jeg tror, at der er meget stor forskel på, hvordan man håndterer de her sager, alt efter hvor vi kommer hen i landet. Jeg tror, at politireformen i sig selv løser en del af det her, ved det at vi med politireformen har fået 12 store, slagkraftige politikredse, hvor man har så mange politifolk og så stort et område, at man har kapacitet og råd til, om jeg så må sige, at sætte politifolk af til at beskæftige sig specifikt med den her problemstilling. Dermed er der politi-

folk, som kan få det her speciale at have indsigt i den her form for kriminalitet og dermed også blive bedre og hurtigere til at få eksperteret de anmodninger, der er, om, at der bliver givet et tilhold.

Se, det med sådan bare at kaste sig ud i at springe leddet med tilhold over vil jeg gerne på De Konservatives vegne have lov til at advare imod. Vi synes, det er problematisk, hvis det er sådan, at man kan straffe folk med helt op til 2 års fængsel for noget, som de slet ikke selv betragter som værende ulovligt, de har slet ikke forstået, at det, de gør, er ulovligt. De gør faktisk en gerning, som måske i mange andre sammenhænge slet ikke ville blive betragtet som værende kriminelt.

Vi havde ordvekslingen med ordfører fru Maja Panduro om det der med, hvor mange buketter blomstrer der skal til. For nogles vedkommende vil det være chikane allerede på et tidligt tidspunkt, for andre skal der mere til, og nogle er sådan set ligeglade, de synes bare, at det er dejligt at få alle de her blomster. Men hvordan skal den potentielle gerningsmand kunne vide det? Det er ikke længere et spørgsmål om at have den onde vilje til at gøre noget strafbart, det er et spørgsmål om den tilfældighed, der ligger i, hvem det nu er, man har forelsket sig i, og som man sender blomster til.

For det, jeg kan forstå, er, at man lægger op til en bestemmelse i forslaget om, at det kan opfattes som chikane, hvis gerningsmanden uden gyldig grund og gentagne gange etablerer indirekte eller direkte kontakt til offeret eller en af offeret kendt person. En sådan indirekte eller direkte kontakt kan jo godt være fra en, der er håbløst forelsket og sender kærlighedsbreve eller sender blomster eller chokolade eller et eller andet, og det kan godt for nogle være ganske generende og ubehageligt, specielt hvis den, der modtager det, er i et fast samlivsforhold eller er gift – så kan det selvfølgelig være stærkt problematisk, for hvad er det nu for noget? Det kan opfattes som chikane, men hvis den, der gør det, overhovedet ikke betragter det som værende det, hvordan skal vedkommende så kunne vide det? Hvordan skulle man overhovedet nogen sinde i fremtiden turde sende en buket blomster til en, som man holder af, for hvad nu hvis vedkommende går ned og anmelder det? Så kan man altså risikere op til 2 års fængsel med det samme.

Der er det bare min opfattelse, og der vil jeg gerne fastslå, at vi fra konservativ side også har et ønske om at styrke indsatsen på det her område. Men vi ønsker ikke at springe over, hvor gærdet er lavest. Vi ønsker at fastholde de retsprincipper, der gælder allerede i dag, men til gengæld er det vores klare opfattelse, at det skal være lettere at give et tilhold. Det skal gøres lettere, sådan at den, der chikanerer, på et tidligt tidspunkt får en skriftlig tilkendegivelse om, at vedkommende skal lade være med at gøre det. Og så har vedkommende stående sort på hvidt, hvad vedkommende må og ikke må, specielt hvad vedkommende ikke må.

Som jeg nævnte før, er det også vigtigt, at der i politikredse gives plads til, at en, to eller tre betjente, alt efter hvor mange der nu er behov for i politikredsen, kan få lov til at specialisere sig i det her, at de kan blive eksperter udi det her, så anmeldelser kan blive behandlet hurtigt og effektivt, når de kommer, for det er jo også vigtigt.

Når man så har givet et tilhold, er det også vigtigt, at man ikke tøver med at skride ind, hvis tilholdet bliver overtrådt. Det er helt afgørende. Det er helt afgørende, at gerningsmanden i den situation ikke tror eller forledes til at tro, at der ikke sker noget ved det, og at man kan gøre det ene og det andet og det tredje. Der er det meget vigtigt, at politiet skridter ind første gang, og at de skridter ind hver gang og sørger for at sanktionere hver eneste overtrædelse af et tilhold. Det er helt afgørende.

Til sidst vil jeg lige sige, at det også er vigtigt for os at understrege – og det håber vi også kan komme ud af det her Strafferetsplejeudvalgs arbejde – at der skal være en bedre beskyttelse af ofre, at vi prøver at se på, hvordan vi kan gøre situationen bedre for dem, der bliver chikaneret.

KI. 19:29

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Der er tre med korte bemærkninger, og den første er fru Julie Rademacher.

KI. 19:29

Julie Rademacher (S):

Jeg vil meget gerne spørge den konservative ordfører, om han også mener, at vi skal vente på, at nordmændene er klar med en løsning for danskerne. Skal vi være mere progressive i Danmark – det kunne jeg godt tænke mig – og sige, at vi vil finde en teknisk løsning i forhold til den her sag med fodlænker?

KI. 19:29

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

KI. 19:29

Tom Behnke (KF):

I det omfang det kan lade sig gøre og det er teknisk muligt og det er økonomisk overkommeligt, er det her også noget, der står på vores ønskeseddel. Vi kunne også godt tænke os, at vi brugte elektronikken og de digitale muligheder til at skride ind over for de her personer.

Så vi er indstillet på så hurtigt, som det kan lade sig gøre, og så hurtigt, som vi kan få rejst midlerne til det, at udvirke, at man kan bruge fodlænker, GPS-ordninger eller lignende, sådan at man har en bedre mulighed for at skride ind på et tidligere tidspunkt over for dem, der krænker.

Det er ikke sådan, at vi går og synes, at man nødvendigvis behøver at vente på Norge, men det, der vil være hensigtsmæssigt er jo dog, at man lærer af de erfaringer, de har andre steder, så vi ikke starter helt forfra hver gang. Så der er altså noget teknologi, der skal på plads, men den politiske vilje er der.

KI. 19:30

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Julie Rademacher.

KI. 19:30

Julie Rademacher (S):

Jeg synes, det er en rigtig god idé at lytte til nordmændene. På ligestillingsområdet har jeg mange gange haft ligestillingsministeren i salen og spurgt: Hvorfor gør vi ikke, ligesom nordmændene gør på en række områder, hvor de har succes? Så det er jeg helt med på, kan jeg fortælle den konservative ordfører.

I forhold til den tekniske løsning er det jo sådan i dag, at man sætter lænker på folk, der kan aftjene deres straf i hjemmene. Så vi har allerede en form for teknisk løsning, og jeg er sikker på, at hvis man ringer til Danmarks Tekniske Universitet, kan de også finde en teknisk løsning. Så kan jeg nu regne med, at vi har en aftale med den konservative ordfører om, at hvis vi forelægger en teknisk løsning, vil den konservative ordfører være med til at sikre, at justitsministeren også får det her implementeret i Danmark?

KI. 19:31

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

KI. 19:31

Tom Behnke (KF):

Se, det er her, fru Rademacher springer over, hvor gærdet er lavest, og kun nøjes med at være politiker og ikke tager hensyn til teknologien. For afsoningen med elektronisk fodlænke i eget hjem, som var en idé, som jeg fremsatte i 1995, og som den her regering heldigvis

har virkeliggjort, er jo et spørgsmål om, at man har en ordening, hvor den pågældende er knyttet til sit hjem. Hvis man forlader hjemmet og den afstand, der er mellem fodlænken og et apparat i hjemmet, bliver overskredet på visse tidspunkter, går der en alarm.

Det, vi taler om med den her ordening, er jo det modsatte. Det skal altså være en fodlænke med en GPS-anordning, således at man kan se, hvor vedkommende er henne, og at vedkommende ikke kommer for tæt på den, der bliver chikaneret. Det er altså en anden form for fodlænke, for den her fodlænke skal indeholde en GPS, som virker, som kan bruges, og som også retssikkerhedsmæssigt skal være i orden. Så det er to forskellige ting, vi taler om. Den politiske vilje har vi, men det er ikke sådan, at vi bare kaster os ud i det ene eventyr efter det andet. Vi har en forståelse og en respekt for, at tingene også skal kunne lade sig gøre i praksis.

Kl. 19:32

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 19:32

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg kan ikke forstå, at hr. Tom Behnke er så bekymret for, hvornår gerningsmanden ved, at han har trådt over linjen. Inden for erstatningslovgivningen har man det princip, at hvis man kunne indse eller burde have indset, at handlingen ville føre til skade, så ifalder man et erstatningsansvar. Noget lignende må man kunne lave på det her område, hvis man indså eller burde kunne have indset, at den her form for forfølgelse ville den pågældende ikke bryde sig om.

Hvis man nu for tiende dag i træk står foran vedkommendes arbejde og vedkommende ikke ligefrem ser glad ud, når vedkommende træder ud fra sit arbejde, må det være meget tydeligt, og så burde man have indset, at vedkommende ikke bryder sig om den her form for negativ kontakt. Så jeg mener, at der er løsninger på de her problemer, som hr. Tom Behnke rejser. Mener hr. Tom Behnke ikke alligevel, at vi burde springe ud i det her?

Kl. 19:33

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:33

Tom Behnke (KF):

Nej, hvis jeg mente det, var jeg jo startet med at sige det, så det er et lidt underligt spørgsmål at stille. Man kan jo ikke sammenligne erstatningsret med straffelovsovertrædelser. Det er to vidt forskellige ting. Det, man skal være opmærksom på i forhold til forfølgelse og chikane, den såkaldte stalking, og meget andet, er, at det har så mange forskellige facetter og så mange forskellige udtryksformer, så bare at lave en enkel formel tror jeg ikke på kan lade sig gøre.

Det er derfor, det er hensigtsmæssigt, at den, der føler sig forfulgt, henvender sig til politiet. Der er jeg til gengæld enig i, at så skal politiet meget hurtigt behandle den her sag og lynhurtigt træffe en beslutning om, hvorvidt der skal gives et påbud og så få udstedt det påbud i en fart. For så ved den, der forfølger, den, der chikanerer, præcis, at nu er det nok, at det skal vedkommende holde op med. Så har vi et rigtig godt retsgrundlag for efterfølgende at retsforfølge vedkommende, hvis vedkommende så alligevel overtræder de spille-regler, der er udstukket.

Kl. 19:34

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 19:34

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Er hr. Tom Behnke ikke enig i, at hele forudsætningen for det her er, at vi har en definition af, hvad stalking er? Altså, før vi får den brille på, som fortæller os, hvad stalking egentlig er – og vi har jo givet nogle bud i vores beslutningsforslag på, hvordan den definition kunne se ud – bliver det meget, meget svært at reagere på en situation med stalking.

Så vil hr. Tom Behnke være med til at lave en beretning om det, så vi kan komme lidt hurtigere med en definition og så tage selve konsekvensen og tilholdet og alle de der ting efterfølgende – altså en definition af, hvad stalking kan være, så vi i det mindste får rettet blikket ind imod, hvad det også kan være?

Kl. 19:35

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:35

Tom Behnke (KF):

Jamen problemet ved det bliver jo lynhurtigt, at hvis vi får det defineret alt for præcist, hvad så med det, der ligger lige præcis uden for, men som alligevel af offeret bliver opfattet som chikane? Hvad gør vi så med det? Det er jo et problem, og derfor synes jeg, at vi skal lade være med at gøre det. For det her har så mange ansigter, det har så mange facetter, at det er den konkrete situation, der skal afgøre det. Og det er derfor, vi skal have nogle levende politifolk ind og vurdere den konkrete situation: Skal der gives et tilhold – ja eller nej?

Forslagsstillerne har jo forsøgt på at konkretisere, hvad det er, de mener, og jeg har allerede problematiseret et af stykkerne og sagt, at allerede der er der jo nærmest ingen grænser for, hvad der kan blive opfattet som værende chikane, og at man altså, uden at man overhovedet ved det, uden at man har fået et tilhold, uden at man har fået en advarsel, uden noget som helst og som lyn fra en klar himmel pludselig står til 2 års fængsel. Det synes vi ikke er rimeligt, og derfor er vi ikke med på ideen om, at man allerede forlods, før man har fået et tilhold, skal kunne straffes. Jo, selvfølgelig, hvis det er sådan, at der er tale om husfredskrænkelser, trusler, egentlig chikane, fysisk chikane osv., det er klart, men det er allerede i forvejen strafbart.

Men med det, vi taler om her, altså stalking, forfølgelse, den håbløst forelskede, er det vores klare opfattelse, at det, der skal ligge forud for det, er et tilhold til vedkommende. Det skal gøres meget hurtigt, og når det så er på plads, er vi til gengæld også indstillet på, at der skal straffes hårdt og konsekvent hver gang.

Kl. 19:36

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det fru Lone Dybkjær.

Kl. 19:36

Lone Dybkjær (RV):

Nu har hr. Tom Behnke jo et vist talent for at dreje diskussionerne hen i en anden retning, og al respekt for det. Men lad os nu tage blomsterdiskussionen. Hr. Tom Behnke sender 40 blomsterbuketter med jævne mellemrum til en person, som ikke vil have dem. Vi tager det som forudsætning, at vedkommende ikke vil have dem. Personen henvender sig så til politiet og siger: Jeg vil altså ikke have de her blomsterbuketter, jeg føler mig forfulgt af afsenderen. Mener hr. Tom Behnke så, at det er tilstrækkeligt, for at politiet kan give et tilhold?

Kl. 19:37

Kl. 19:40

Tom Behnke (KF):

Det er tilstrækkeligt til, at politiet skal tage imod den anmeldelse og finde ud af, hvad der er op og ned i det her. I rigtig mange tilfælde i den virkelige verden, i det praktiske liv, viser det sig, at politiet så kalder pågældende person ind til en afhøring og siger: Prøv at høre her, vi har fået en anmeldelse om, at du chikanerer den og den person ved at sende blomster; det er vedkommende meget træt af og vil gerne være fri for. Allerede ved den afhøring kan den potentielle gerningsmand sidde og sige: Jamen det var slet ikke meningen; det var slet ikke det, jeg ville, så det stopper jeg selvfølgelig med det samme; det skal aldrig nogen sinde gentage sig. Så er problemet løst allerede ved afhøringen. Hvis vedkommende ikke helt kan forstå det, kan det være nødvendigt, at politiet skriver det ned på et stykke papir til vedkommende, så vedkommende hver morgen, når vedkommende står op, lige kan læse, at vedkommende skal lade være med at sende blomster til fru Lone Dybkjær eller nogen andre, som man ikke må have lov til at chikanere.

Det, der er min pointe, er, at det her i vores optik kræver og forudsætter en anmeldelse til politiet, en undersøgelse, en afhøring af vedkommende, og, hvis det er nødvendigt, et tilhold. Og så skal det komme meget hurtigt.

Kl. 19:38

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det fru Lone Dybkjær.

Kl. 19:38

Lone Dybkjær (RV):

Vil det så sige, at hr. Tom Behnke sådan set er indstillet på, at det bliver nemmere, end det er i dag, for der kræver det jo temmelig meget at få politiet til at reagere? Jeg ved ikke, om politiet vil reagere over for 40 buketter blomster – lad os bare tage det som eksempel – eller om politiet, som de jo ofte gør i forskellige anmeldelsessituationer, bare vil sige: Du kan da sådan set godt leve med, at du får så mange blomster. Man vil sige, at det sådan set ikke er så dårligt; det vil mange tænke.

Så for at være lidt mere alvorlig: Er konsekvensen af det, at folk sådan set kan gå hen og anmelde en sag, og så vil politiet, som hr. Tom Behnke siger, meget hurtigt, forstår jeg også, prøve at finde ud af, hvad der er op og ned på det her, og så tage kontakt til offeret – også i tilfælde af at det drejer sig om 40 buketter blomster, som politiet måske synes er helt o.k.?

Kl. 19:39

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:39

Tom Behnke (KF):

Politiet skal altid tage anmelderne alvorligt. Jeg mener også helt klart, at man skal ekspedere de her sager meget hurtigt, og jeg tror på, at man med de nye store politikredse har kræfterne til at kunne gøre det, at man kan afsætte det antal politifolk, der skal til for at håndtere de her sager, og at de også får den tilstrækkelige indsigt i sagerne til, at de meget, meget hurtigt kan vurdere dem, hurtigt kan få foretaget nogle afhøringer og hurtigt kan få udstedt de her tilhold. Det, jeg sagde som pind nummer et i det, vi fra konservativ side meget gerne ser, er lettere adgang til, at der bliver givet tilhold.

Så ja, vi har den opfattelse, at det skal være nemmere og hurtigere at give et tilhold, så personer ved, at det, de er i gang med, er forkert, og at de skal holde op med at gøre det.

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det fru Maja Panduro.

Kl. 19:40

Maja Panduro (S):

Jeg var egentlig på en eller anden måde en lille smule opløftet, efter justitsministeren havde været på talerstolen, for da jeg havde hørt justitsministerens tale, forstod jeg det stort set sådan, at vi var ret enige, og at ministeren var positiv over for vores forslag. Nu skulle vi selvfølgelig lige have dem igennem det her udvalg, men ellers var det i højere grad mere et spørgsmål om tid end et spørgsmål om politisk uenighed om, hvad man skulle gøre i forhold til det her.

Den konservative justitsminister repræsenterer, antager jeg, regeringen. Den konservative ordfører repræsenterer Det Konservative Folkeparti. Hvordan skal jeg forstå de divergenser, som jeg synes der ret tydeligt er imellem det, den konservative ordfører siger, og det, som den konservative justitsminister siger?

Kl. 19:41

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 19:41

Tom Behnke (KF):

Jamen det kan også være svært at holde alle boldene i luften på en gang. Det, der er sagen, er, at justitsministeren har bedt Strafferetsplejeudvalget gennemgå reglerne om tilhold, og ministeren er naturligvis i den situation åben over for, hvad Strafferetsplejeudvalget kommer med af udspil. Det skal ministeren selvfølgelig være. Hvis man på forhånd som minister vidste, hvad man ville, var der ingen grund til at bede et udvalg om noget; så kunne man mere præcist sige: Skriv lige nogle paragraffer. Så selvfølgelig er ministeren åben over for, hvad der kommer af ideer herfra, og så tager vi en diskussion af det på det tidspunkt.

Som konservativt folketingsmedlem tilkendegiver jeg, hvad Det Konservative Folkepartis holdning er til det her spørgsmål: Hvad er vores indgangsvinkel? Hvad er vores prioriteter i det her? Hvad er det, vi gerne ser? Hvordan vil vi gerne styrke det her område? Og vi er ikke enige med forslagsstillerne i, hvordan vi styrker det her område. Vi mener, at vi skal styrke den eksisterende ordning.

Kl. 19:42

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Maja Panduro.

Kl. 19:42

Maja Panduro (S):

Det vil altså sige, at jeg, hvis De Konservative får magt, som de har agt, kan regne med, at det vil gå den her arbejdsgruppe og det her kommissorium, som det er gået så mange arbejdsgrupper og kommissorier tidligere under den her regering, hvor man nedsætter dem, lader dem arbejde og siger: Nu skal vi vente, vi kan ikke have nogen holdning til det her, før de er færdige med deres dygtige og seriøse arbejde.

Vi ved jo endnu ikke, hvad den her arbejdsgruppe vil konkludere, men lad os hypotetisk antage – ligesom vi før var hypotetiske med hensyn til blomsterne – at arbejdsgruppen faktisk kommer og siger, at den mener, det vil være en god idé. Det har flere strafferetseksperter jo trods alt været ude at sige.

Jeg har stadig forstået på både Dansk Folkepartis ordfører og Venstres ordfører, at man også her er positiv over for forslaget, så er der en eller anden konservativ enegang i regeringen, eller er det hr.

Tom Behnke, der sådan er kamikazeagtig? Jeg synes ikke, at signa-
lerne fra regeringspartierne er entydige.

Kl. 19:43

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 19:43

Tom Behnke (KF):

Men hvis nu det var sådan, at regeringspartierne altid var enige om alting, var der sådan set ikke nogen grund til, at vi havde to forskellige partier, vel? Der er forskellige tilgange til det her, der er forskellige indgange til det her. Jeg tror måske også, at jeg er lidt fagligt belastet af, at jeg rent faktisk har arbejdet med den her form for sager uden for det her hus' tykke mure, så jeg ved godt, hvad det er for nogle situationer, vi taler om.

Det, der er sagen, er, at der nu er et udvalg, Strafferetsplejeudvalget, der kigger på det her, og vi er også åbne over for, hvad de kommer med. Det er jo ikke kun det ene, som forslagsstillerne beskæftiger sig med, at udvalget tager fat i, det tager fat i hele problemstillingen – før, under og efter. Hvordan kan vi styrke situationen i forhold til ofrene, hvordan kan vi gøre en bedre indsats i forhold til gerningsmændene osv.? Der er vi da åbne over for, hvad der kommer af udspil derfra. Og hvis det er sådan, at udvalget er i stand til på en faglig, saglig, velargumenteret måde at gå ind at sige, at det godt kan lade sig gøre at lave nogle definitioner – i hvert fald på dele af det her område – sådan at man kan skride ind på et tidligere tidspunkt, jamen så lad os se på det, og så er vi åbne over for det.

Men vores indgang til det her er *ikke* den samme som forslagsstillerne; vores indgang er at styrke mulighederne for at give tilhold. Det skal gøres hurtigere, og så skal der skrives mere konsekvent ind, når tilhold bliver overtrådt.

Kl. 19:44

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Fru Julie Rademacher har haft to spørgsmål, og der er ikke flere spørgsmål.

Næste ordfører er fru Lone Dybkjær.

Kl. 19:44

(Ordfører)

Lone Dybkjær (RV):

Det Radikale Venstre er positiv over for det her beslutningsforslag, forstået på den måde at vi mener, at der bør gøres noget i forhold til den eksisterende tilstand. Og det forstår jeg sådan set at der er et bredt flertal i Folketinget der allerede udadtil også har udtalt sig om, altså at der skal ske et eller andet. Så kan der være lidt forskellige nuancer i, hvad det er, der skal ske. Under alle omstændigheder synes jeg, at det ville være godt, hvis vi igennem en beretning kunne skrive noget ned om, hvad det er, vi forventer, at der kommer ud af arbejdet, sådan at den ligger der til, når der engang kommer et forslag fra Strafferetsplejeudvalget.

Det er jo klart nok, at vi ikke kommer længere i dag, for der er jo et flertal for, at vi afventer det her udvalgsarbejde, og det må vi så gøre, og så må vi så bare opfordre til, at udvalget arbejder så hurtigt som muligt, så det vil være muligt at få en ændring på det her område i næste folketingssamling.

Det er jo klart nok, at der er nogle mennesker, der er frygtelig generede og får deres liv ødelagt, ved at der er personer, der direkte og indirekte forfølger dem, og det er selvfølgelig ikke acceptabelt. Derfor er det nødvendigt, at vi hurtigt gør en indsats.

Jeg tror måske, at det kan være muligt at finde nogle veje, hvor man ikke nødvendigvis skal have et polititilhold, men hvis det er sådan, at polititilholdet kan foregå på en ganske anderledes måde end i dag – at politiet er i stand til at forstå meget mere, end de er i dag –

så vil det være fint. Jeg har nok ikke helt samme lyserøde opfattelse af politiet i enhver sammenhæng. Jeg tror, at der er mange kvinder, der vil opleve, at de måske ikke får den sublime forståelse, når de henvender sig med de forskellige problemer f.eks. inden for det her område, f.eks. inden for voldtægtsområdet og alle andre områder. Derfor tror jeg ikke, at det er så enkelt, som hr. Bent Tom Behnke siger.

Jeg har bestemt heller ikke nogen fornemmelse af, at de store politikredse giver svaret på alting. Foreløbig har de givet svar i form af øgede udgifter, men vi mangler endnu at se nogen som helst resultater fra de store politikredse. Det kan vi jo håbe på kommer, men indtil videre har vi ikke set nogen resultater.

Men vi kommer jo ikke videre, for ministeren har sagt, at han har bedt et udvalg om at se på tingene, og det bliver så facit her. Hvis vi kunne lave en beretning, hvor vi på en eller anden måde lagde pres på ministeren, for at det her arbejde bliver færdigt, så vi kunne få et forslag i næste folketingssamling, synes jeg, det ville være godt, men det kan jo godt være, at det ikke kan lade sig gøre, fordi regeringen på en eller anden måde appellerer til Dansk Folkeparti om, at der ikke skal skrives nogen beretning med et positivt indhold. Vi kan håbe, at Dansk Folkeparti vil leve op til det, som de har sagt udadtil.

Kl. 19:48

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det fru Line Barfod.

Kl. 19:48

(Ordfører)

Line Barfod (EL):

Jeg synes også, det er rigtig godt at få set på det her område. Det er fint, at forslagsstillerne er kommet med forslaget, og at udvalget ser på, hvad der kan gøres.

Vi har jo i mange år gjort en stor indsats mod vold, som også langt hen ad vejen er lykkedes. Det er lykkedes at få forbudt vold mod tyende. Det forekommer meget sjældent i dag, at arbejdsgivere slår deres ansatte. Vi har fået forbudt vold mod ens ægtefælle. Det forekommer desværre stadig væk i et alt for stort omfang, men det er dog trods alt i et langt mindre omfang, end det var for 100 år siden. Vi har fået forbudt skolelærernes vold mod børn. Vi har for ganske få år siden fået forbudt forældres vold mod deres børn.

Det er rigtig dejligt, at vi i dag er i den situation, at ingen længere har ret til at udøve fysisk vold mod andre, og vi skal selvfølgelig fortsat sikre, at det ikke sker, men jeg synes samtidig, at det er vigtigt at tage det næste skridt og også se på psykisk vold, for den kan være lige så nedbrydende for mennesker som fysisk vold. Jeg synes, det er rigtig vigtigt at tage fat i det og se på, hvordan vi skal definere psykisk vold.

Der har godt nok også været afgrænsningsproblemer i forbindelse med definitionen af fysisk vold. Det har f.eks. krævet en række domme at få fastslået, at det at kaste vand på hinanden også kan være vold, at det at spytte på hinanden kan være fysisk vold osv. Og der skal nok også en del udvikling til, før vi nærmere får fastslået, hvad den psykiske vold er, men det er rigtig godt at komme i gang og få fastlagt nogle nærmere kriterier for det og få set på, hvad det er for nogle situationer, og hvordan vi kan håndtere de forskellige situationer.

Der er jo forskel på, om det er en kendt person, der bliver udsat for, at der hele tiden er en, der følger efter vedkommende, eller om det er en kvinde, som ekskæresten hele tiden bliver ved med at forfølge, og hvor der måske også er nogle børn, som de slås om, inde i billedet, eller om det er den situation, som hr. Tom Behnke har snakket om, med en forelsket mand, som bliver ved med at sende blomster.

Det er forskellige situationer, og man skal selvfølgelig se på, om de skal håndteres forskelligt, men selve det at få fastslået, at hvis

man er udsat for forfølgelse og chikane, er det altså noget, der skal tages meget alvorligt. Det mener jeg er på tide, og jeg synes, det er rigtig godt at få set på, hvilke muligheder vi har for at sætte ind. Hvordan kan vi sætte meget hurtigere og mere effektivt ind? Hvordan kan vi vise, at vi tager denne form for psykisk vold meget alvorligt?

Jeg håber, at vi senere kan komme videre og også se på andre former for psykisk vold og se på det, der foregår på arbejdspladserne, i skolerne og andre steder, og tage det meget alvorligt, for det kan være lige så nedbrydende. Man kan i øvrigt også i øjeblikket se i den julekalender, som de viser i Danmarks Radio, hvordan det kan være med til at ødelægge livet for børn, hvis der er for meget mobning. Jeg mener, det er nødvendigt, at vi ser på, at det også har stor betydning, og at det skal tages alvorligt, når der foregår psykisk vold.

Vi støtter altså, at man skal se på chikane og forfølgelse og se på, hvordan vi kan sætte mere effektivt ind over for det. Og vi håber, at det kan blive starten til, at vi ser mere på psykisk vold, og hvordan vi kan håndtere det også i forhold til strafferetten.

Kl. 19:51

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 19:51

(Ordfører for forslagsstillerne)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg vil gerne på Socialdemokraternes og SF's vegne sige tak for debatten i dag. Der har været mange gode spørgsmål, og det har været vældig interessant at følge.

Jeg er selvfølgelig glad for, at ministeren får set det her efter. Jeg er mindre glad for, at vi parkerer endnu en ting i et udvalg, og at vi skal vente på, at de mennesker, som er udsat for stalking, får den retsbeskyttelse, som vi mener de har krav på. Men det må vi jo tage til efterretning, og vi må se, om vi kan presse igennem, at det her arbejde bliver afsluttet hurtigere. Det ville være dejligt, hvis ministeren lige gik på talerstolen efterfølgende og kortlægger for os, om det forholder sig på samme måde som for Straffelovrådet, at det er et udvalg, som man ikke sådan lige kan påvirke til at arbejde efter en tidsfrist, eller om noget andet gør sig gældende for Strafferetsplejeudvalget, så vi ved, om der er en mulighed for at fremskynde den her proces.

SF har jo af flere omgange keret sig for de personer, som bliver udsat for overgreb. Vi havde sidste år den føromtaltte offerpakke, som jo også udløste et udvalg. Vi har foreslået behandlingsdomme til voldelige mænd, så vi får overgrebene til at høre op. Vi var ude omkring vidnebeskyttelse her i weekenden, og nu har vi så sammen med Socialdemokraterne fremsat det her stalkingforslag. Vi mener, at der fortsat er meget at gøre på det her område. Vi er oprigtigt optaget af at beskytte de mennesker, som lever med vold, eller som lever med stalking.

Det er sådan i dag, at 28.000 kvinder stadig væk lever med vold i Danmark – det mener vi afgjort er for mange – og et ukendt antal bliver forfulgt og chikaneret, og det er rigtig, rigtig vanskeligt at rejse en sag. Hvert år har sine tragiske jalousidrabs. Det er oftest kvinder, som må lade livet. Nogle er startet med stalking, andre med vold og andre igen med en kombination. Det er alvorligt, og det skal vi naturligvis sætte ind over for.

Jeg kan konstatere, at der er en lang række lande, som er kommet længere i forhold til at beskytte ofre mod stalking. F.eks. har Canada allerede en meget udpindt definition af stalking. Stalking er ikke kun et problem for de kendte. Jeg tror bare, man skal spørge kvindekrisecentrene. Her kender man udmærket fænomenet, og man kender også magtesløsheden og håbløsheden i forhold til at gøre noget ved

det her. For hvad gør man, hvis man bliver ved med at modtage sms'er, som man ikke ønsker? Hvad gør man, hvis partneren tilfældigvis står uden for ens arbejdsplads hver eneste dag, når man får fri? Hvad gør man, hvis ens ekspartner kontakter arbejdsgiver, venner, bekendte og spreder løgne eller videregiver billeder, som er taget under mere private former? Det er rigtig, rigtig svært. Det kan i hvert fald opleves som rigtig, rigtig krænkende.

Det er også vigtigt for SF og Socialdemokraterne, at vi får stoppet chikanen effektivt, og derfor er det jo ikke gjort med, at vi får mulighed for at gribe ind tidligere. Vi skal også kunne gribe målrettet ind med behandling i forhold til at få stoppet den her proces. Vi så gerne, at der ville være mulighed for at kunne idømme dom til behandling.

Så vil jeg godt kommentere lidt på nogle af de ting, der er blevet sagt af ordførerne her i dag. Til Venstres ordfører vil jeg sige, at jeg er glad for, at Venstres ordfører tilkendegav, at man var interesseret i at kunne dømme til behandling. Jeg er også glad for, at man anerkender, at der ser ud til at være et hul i loven, når det tager 2 år at samle beviserne. Det er for lang tid, og det er jeg meget glad for at Venstres ordfører også synes. Det giver i hvert fald en basis for at komme videre med det.

Til Dansk Folkeparti vil jeg sige, at det lyder fint, hvis vi kan enes om at lave en beretning på det her område. Det ville være rigtig dejligt. Jeg håber på, at vi kan skubbe på det her udvalgsarbejde. Så vil jeg igen sige, at det jo er domstolene, der skal vurdere, om bevismængden er o.k. Så det vigtige er jo, at vi får lavet en definition, så vi ikke behøver at være så bekymret for, om det er stalking, og om stalkeren ved, at han er overgrebsmand, fordi det må være domstolene, der skal bevise, om noget har tenderet mod at være stalking. Jeg er også glad for, at Dansk Folkeparti ikke er afvisende over for behandling.

Den konservative ordfører nævnte netop det her med, at det er meget vigtigt, at politiet reagerer. Der må jeg bare sige, at jeg ikke altid er overbevist om, at man reagerer med den alvor, der er påkrævet over for de her tilfælde. Så sent som i dag lå der et ritzautelegram om en sygeplejerske, som var blevet afvist af politiet. Hun var blevet udsat for trusler på sit arbejde – og det er jo endda endnu værre end stalking, kan man sige – og hun var blevet afvist med den besked: Du har jo selv valgt det arbejde, ergo må du også kunne holde til det her. Når sådan nogle ting forekommer, mener jeg, at vi har et skridt at gå endnu. Det er helt rigtigt set af den konservative ordfører, at der også er noget, vi kan arbejde med.

Så tak for debatten i dag. Nu vil vi prøve at se, om vi kan presse på i udvalgsarbejdet og sikre de mennesker, som oplever de her unødvendige indgreb i deres hverdag, mod stalking.

Kl. 19:57

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 19:58

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 4. december 2009, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der er opslået i salen. Jeg skal i øvrigt henvise til den omdelte ugeplan.
Mødet er hævet. (Kl. 19:58).
